

VERZAMELING

VAN

WETTEN, BESLUITEN, VERORDENINGEN ENZ. HET LEGER BETREFFENDE;
ALSMEDE DE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN
VERANDERINGEN BIJ HET LEGER.

BIJBLAD

BEHOORENDE BIJ DEN

MILITAIRE-SPECTATOR,

TIJDSCHRIFT VOOR HET NEDERLANDSCHE LEGER.

JAARGANG 1859.

TE BREDA,
BIJ BROESE & COMP.

1859.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

OFFICE OF THE DEAN
540 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637

MEMORANDUM

RE: [Illegible]

[Illegible text]

BY: [Illegible]
DATE: [Illegible]

INHOUD.

A.

- AANBESTEDING. Zie *Munitiebrood*.
AANSTELLINGEN. Zie *Benoemingen*.
ADMINISTRATIE. Zie *Militaire Administratie*.
AKADEMIE. Zie *Militaire Akademie*.
ARTILLERIE-VOORWERPEN. (Voorhanden) Zie *Geneeskundige dienst*.

B.

- BENOEMING van den kolonel jhr. E. A. O. CASEMBROOT tot Minister van Oorlog. *Circulaire van den 20sten Augustus 1859, N°. 34 B.* Blz. 74.
- BENOEMINGEN van onderofficieren en korporaa's (Regels en beginsels bij de). *Circulaire van den 27sten April 1859, N°. 53 B.* » 48.
- BEUGEL aan de Sabelscheede (Vaste). Zie *Wapenen der Kavallerie en Artillerie*.
- BOEKWERKEN. (Militaire) geschonken ten behoeve van het leger. *Aanschrijving van den 14den December 1858, N°. 9 B.* » 22.
- kennisgeving der uitgave van een vernieuwden druk van de *Gronden der Beschrijvende Meetkunst*, door H. STROOTMAN en J. BADON GHIJZEN. *Circulaire van den 18den December 1858, N°. 9 B.* » 24.
- Idem, van den 4den vermeerderden en omgewerkten druk van de *Natuurkundige Stellingen*, door W. WENCKEBACH. *Circulaire van den 4den Januarij 1859, N°. 24 B.* » 33.
- Idem, van den 2den druk van het *Kort begrip der Hoogere Meetkunst*, door J. BADON GHIJZEN. *Circulaire van den 8sten Februarij 1859, N°. 5 B.* » 39.
- Idem, van den 5den herziene druk der *Handleiding tot de kennis der Artillerie voor de Kadetten van alle wapenen*, door J. P. C. VAN OVERSTRATEN. *Circulaire van den 26sten September 1859, N°. 40 B.* » 81.
- Idem, van den 2den herziene druk der *Handleiding tot de kennis der Artillerie voor de Kadetten van dat wapen*, door O. H. KUYCK en J. P. C. VAN OVERSTRATEN. *Circulaire van den 26sten September 1859, N°. 40 B.* » 81.
- BUSKRUID. Bepalingen nopens het vervoer van buskruid. *Circulaire van den 9den Mei 1859, N°. 42 B.* » 49.

C.

- CHEVROSS. Zie *Onderscheidingsteekenen*.

D.

- DRAAGBARE WAPENEN. Bepalingen nopens het nummeren der wapenen. *Circulaire van den 14den Junij 1859, N°. 63 B.* » 58.
- DRAGONERS (5de Regiment). Zie *Limburgsch Bondsccontingent*.

E.

EXAMENS (De) en het bevorderen tot tweeden luitenant bij het Indisch leger
Zie *Indisch leger*.

EXERCITIE-REGLEMENTEN.	Kennisgeving van een Voorschrift tot vorming van den stukrijder. <i>Circulaire van den 22sten December 1858, N°. 44 B.</i>	Blz. 27.
---	Idem, van een gewijzigd Munitielivret. <i>Circulaire van den 21sten April 1859, N°. 1 B.</i>	» 47.
---	Idem, van een Voorschrift voor de benaming van het paardentuig van model. <i>Circulaire van den 3den Junij 1859, N°. 6 B.</i>	» 53.
---	der Infanterie. Wijzigingen ten gevolge der bewa- pening met getrokken geweren. <i>Circulaire van den 10den November 1859, N°. 58 B.</i>	» 88.

F.

FONDS VAN ONDEROFFICIEREN. Verslag der rekening en stand van het fonds
op 31 December 1858. *Circulaire van den 3den Mei 1859, N°. 50 B.* » 55.

G.

GAGEMENTEN (Verhooging der). Zie *Koloniale dienst*.

GARNIZOENSPLAATSEN. Onderzoek naar kazernering en verpleging. Zie *Ka-
zernering*.

GENEESKUNDIGE DIENST.	Bepaling nopens de reiniging van het ligchaam. <i>Circulaire van den 3den Junij 1859, N°. 55 B.</i>	» 53.
---	Voorschrift betreffende de voorwerpen die bij de bereden korpsen moeten voorhanden zijn. <i>Circu- laire van den 16den September 1859, N°. 67 B.</i>	» 78.

GETROKKEN GEWEER. Zie *Exercitie-Reglementen*.

H.

HOSPITAAL-GEËMPLOJEERDEN. Zie *Onderscheidingsteekenen*.

HOSPITALIEN. Zie *Infirmieriën*.

--- Zie *Zieken-etablissemten*.

I.

INDISCH LEGER.	Voorschrift omtrent de examens en het bevorderen tot tweeden luitenant bij het Oost-Indisch Leger. <i>Circulaire van den 1sten October 1858, N°. 45 B.</i>	» 1.
INFANTERIE.	Bepaling dat de 1ste luit.-adjutant van den kommandant der reserve-brigade ook zal kunnen zijn kapitein. <i>Besluit van den 30sten Mei 1859, N°. 54.</i>	» 52.
---	Toelichting en beslissing ter zake der rapporten nopens de in- structie bij de korpsen Infanterie. <i>Circulaire van den 24sten November 1859, N°. 14 A.</i>	» 106.
INFIRMIERIËN	(Ziekengeld voor de kassen der). Zie <i>Militaire Administratie</i> .	
---	Aanduiding van den tijd en de wijze van indiening der pe- riodieke stukken. <i>Circulaire van den 6den Januarij 1859, N°. 77 B.</i>	» 33.
---	Soldijverhooging der militairen in de hospitalen en infirmieriën. Zie <i>Soldijen en Toelagen</i> .	

K.

KAVALLERIE.	Voorhanden voorwerpen. Zie <i>Geneeskundige Dienst</i> .	
—	Zie <i>Wapenen</i> .	
KAZERNERING.	Aanschrijving betrekkelijk de geschikte kazernering en verpleging in de verschillende garnizoensplaatsen. <i>Circulaire van den 31sten October 1859, N°. 2 A.</i>	Blz. 85.
KLEEDING- EN REPARATIEFONDS.	Verschillende bepalingen betrekkelijk de soort en hoeveelheid der stoffen, de prijzen enz. <i>Circulaire van den 20sten December 1858, N°. 45 B.</i>	» 31.
KLEEDING EN UITRUSTING.	Onderhoud der nieuw-model patroontasschen. <i>Circulaire van den 7den Januarij 1859, N°. 52 B.</i>	» 35.
—	Bepaling nopens het dragen der keelbanden van den schakot. <i>Circulaire van den 28sten Februarij 1859, N°. 58 B.</i>	» 40.
KLEEDINGSTUKKEN.	Wet van den 3den Junij 1859, houdende wijziging en aanvulling der wet van 12 December 1817 (<i>Staatsblad N°. 33</i>), met opzigt tot het koopen enz. van militaire kleedingstukken, N ^o . 44.	» 57.
—	Aanschrijving betrekkelijk de wet opzigtelijk het koopen enz. van militaire kleedingstukken. <i>Circulaire van den 27sten Junij 1859, N°. 37 B.</i>	» 61.
KOLONIALE DIENST.	Verhooging van handgeld voor vrijwillige werving. <i>Circulaire van den 2den September 1859, N°. 52 B.</i>	» 73.
—	Verhooging der gagementen. <i>Bestuit van den 27sten Augustus 1859, N°. 91.</i>	» 77.
—	Examens voor het bevorderen tot 2den luitenant. Zie <i>Indisch Leger</i> .	
—	Verhooging van de traktementen der officieren. <i>Bestuit van den 16den October 1859, N°. 62.</i>	» 92.
—	Opheffing van het fonds der verhoogde pensioenen en bepaling der pensioenen, die voortaan komen ten laste der Koloniale geldmiddelen. <i>Bestuit van den 16den October 1859, N°. 63.</i>	» 93.
—	Bepaling der verlofstraktementen. <i>Bestuit van den 16den October 1859, N°. 64.</i>	» 95.
—	Wijziging van het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de landmagt. <i>Bestuit van den 16den Oct. 1859, N°. 65.</i>	» 97.

L.

LEDERGOED.	Zie <i>Kleeding en Uitrusting</i> .	
LIMBURG-BONDSCONTINGENT (Formatie van het).	<i>Bestuit van den 29sten Mei 1859, N°. 30.</i>	» 63.

M.

MARCHERENDE TROEPEN.	Zie <i>Troepenbewegingen</i> .	
MEDAILLES (Gouden, Zilveren en Bronzen).	Zie <i>Onderscheidingsteekenen</i> .	
MILICIENS.	Vergunning tot het verwisselen der bij loting voor het onder de wapenen blijvend gedeelte getrokken Nummer. <i>Circulaire van den 26sten Augustus 1859, N°. 62 B.</i>	» 71.
MILICIENS-VERLOFGANGERS.	Zie <i>Straffen</i> .	
MILITAIRE ADMINISTRATIE.	Bepaling nopens het niet mogen inhouden van kosten van aanschaffing van sommige kleine benodigdheden. <i>Circulaire van den 11den December 1858, N°. 38 B.</i>	» 22.

MILITAIRE ADMINISTRATIE. Bepaling eener vermindering van het ziekgeld voor verpleegde manschappen aan de kassen der infirmeriën. <i>Circulaire van den 20sten December 1858, N°. 19 B.</i>	Blz. 25.
— Verhooging van de soldijen en het reisgeld gedurende 1859. Zie <i>Soldijen en Toelagen</i> .	
— Bepaling dat gedurende het jaar 1859 voor eerste uitrusting en voor het kleedings- en reparatiefonds enz. dezelfde toelagen zullen worden te goed gedaan en in rekening geleden. <i>Besluit van den 12den December 1858, N°. 19.</i>	» 31.
— Indiening van de periodieke stukken der garnizoens-infirmeriën. <i>Circulaire van den 6den Januarij 1859, N°. 77 B.</i>	» 33.
— Bepalingen nopens het leggen van beslag op gelden door de Administratie aan derden verschuldigd. <i>Circulaire van den 26sten Mei 1859, N°. 48 B.</i>	» 51.
— Bepaling dat de verklaring, voorgeschreven bij de dispositie van het Departement van Oorlog, van 21 Augustus 1856, N ^o . 12 B (<i>Rec. Milit.</i> , 1856, Blz. 101), aan het regt van registratie is onderworpen. <i>Circulaire van den 15den Augustus 1859, N°. 48 B.</i>	» 71.
— Bepalingen ten aanzien van het in dienst treden van personen uit de gestichten Ommerschans en Veenhuizen. <i>Circulaire van den 7den November 1859, N°. 48 B.</i>	» 87.
MILITAIRE AKADEMIE. Wijziging id het getal der onderofficieren. <i>Besluit van den 5den Augustus 1859.</i>	» 70.
MILITAIRE BOEKWERKEN. Zie <i>Boekwerken</i> .	
— KLEEDINGSTUKKEN. Zie <i>Kleedingstukken</i> .	
— OEFENINGEN. Aanbeveling tot het houden van werkdadige oefeningen. <i>Circulaire van den 14den Mei 1849, N°. 43 B.</i>	» 52.
MUNITIEBROOD (Kennisgeving der aanbesteding van het) voor 1859. <i>Circulaire van den 30sten November 1858, N°. 18 B.</i>	» 28.

N.

NOMMEREN DER WAPENEN. Zie *Draagbare Wapenen*.

O.

OEFENINGEN. Zie *Militaire oefeningen*.

OMMERSCHANS EN VEENHUIZEN (Gestichten). Zie *Militaire Administratie*.

ONDERSCHIEDINGSTEEKENEN. Besluit nopens het toekennen van onderscheidingsteekenen en geldelijke belooningen. <i>Besluit van den 11den Februarij 1859, N°. 40</i>	» 40.
— (Bepalingen nopens het dragen der). <i>Circulaire van den 8sten Maart 1859, N°. 43 B.</i>	» 41.
— (Aanwijzing der niet regthebbenden op de). <i>Besluit van den 29sten Maart 1859, N°. 66.</i>	» 45.
— Bepalingen nopens het dragen der chevrons door militairen die zich voor hun leeftijd tot de dienst verbonden hebben. <i>Circulaire van den 13den Julij 1859, N°. 63 B.</i>	» 62.
— Uitbreiding dier bepalingen tot de hospitaal-geemployeerden. <i>Besluit van den 2den September 1859, N°. 56.</i>	» 75.

ONDEROFFICIEERSFONDS. Zie *Fonds van onderofficieren*.

P.

PAARDENARTSEN. Zie <i>Veterinaire dienst.</i>	
PATROONTASSCHEN. Zie <i>Kleeding en Uitrusting.</i>	
PENSIOENEN. Zie <i>Koloniale Dienst.</i>	
POSTERIJEN. Vrijdom van port van de Directeurs der Registratie en Domeinen enz., met de eerstaanwezende Officieren der Genie. <i>Bestuit van den 22sten April 1859, N°. 44.</i>	Blz. 48.
PYROTECHNISCHE SCHOOL. Oprigting eener Pyrotechnische school. <i>Bestuit van den 2den November 1859, N°. 39.</i>	» 101.

R.

RATIONS (Vermindering der). Zie <i>Veterinaire dienst.</i>	
RIJKS-COMMISSIE voor de Statistiek. Aanvaarding harer werkzaamheden. <i>Circulaire van den 7den April 1859, N°. 46 B.</i>	» 45.

S.

SCHIETOFENINGEN. Opzending aan het Departement van Oorlog van wapens en ammunitie, waaromtrent klagten rijzen. <i>Circulaire van den 25sten Januarij 1859, N°. 34 B.</i>	» 36.
— — — Aanwijzing van de uitkomsten der schiet oefeningen met het tirailleurgeweer in 1858.	» 37.
SOLDIEN EN TOELAGEN. Bepalingen nopens het van de soldij der manschappen niet mogen inhouden van de kosten van aanschaffing enz. van sommige kleine benoedigheden. <i>Aanschrijving van den 11den December 1858, N°. 38 B.</i>	» 22.
— — — Verhooging van soldijen en het reisgeld gedurende 1859. <i>Circulaire van den 20sten Dec. 1858, N°. 20 B.</i>	» 27.
— — — Bepaling dat aan al de hoofd- en verdere officieren in 's Gravenhage, toelage wordt verleend. <i>Circulaire van den 14den Februarij 1859, N°. 58 B.</i>	» 39.
— — — Verhooging en geldelijke belooningen Zie <i>Oonderscheidingsteekenen.</i>	
— — — Soldijverhooging der militairen in de hospitalen of infimeriën. <i>Circulaire van den 16den April 1859, N°. 60 B.</i>	» 47.
— — — Bepaling nopens de toekenning der verhoogde soldij voor militairen die in vroegere jaren zich voor hun leeftijd voor de dienst verbonden hebben. <i>Circulaire van den 13den Julij 1859, N°. 63 B.</i>	» 62.
— — — Verhooging. Zie <i>Koloniale Dienst.</i>	
STAF DER INFANTERIE. Zie <i>Infanterie.</i>	
STATISTIEK. Zie <i>Rijks-Commissie.</i>	
STRAFFEN aan miliciens-verlofgangers door de militie-commissarissen op te leggen. <i>Circulaire van den 10den September 1859, N°. 40 B.</i>	» 75.

T.

TRANSPORTEN. Tarif van vrachtprijzen op de Stoombooten der Heeren BOMHOMME en SEYDLITZ, in de vaart tusschen Maastricht en Venlo. <i>Circulaire van den 9den Augustus 1859, N°. 31 B.</i>	» 69.
— — — Tarif van vrachtprijzen op de stoomboot van Zaandam naar het Nieuwe Diep. <i>Circulaire van den 22sten November 1859, N°. 18 B.</i>	» 103.

V.

VERLOFSTRAETEMENTEN. Zie <i>Koloniale Dienst</i> .	
VERPLEGING. Afschrijving betrekkelijk de geschikte kazernering en verpleging in de verschillende garnizoensplaatsen. <i>Circulaire van den 31sten October 1859, N°. 2 A.</i> »	85.
VETERINAIRE DIENST. Sacoches voor paardenartsen. <i>Circulaire van den 4den Januarij 1859, N°. 36 B.</i> »	36.
— — — Vermindering der rations fourages voor paarden die de vereischte beweging missen. <i>Circulaire van den 29sten October 1859, N°. 64 B.</i> »	83.
VONNISSEN door den civielen regter gewezen, welke al of niet in het stamboek moeten worden ingeschreven. <i>Circulaire van den 5den October 1859, N°. 76 B.</i> »	81.
VOORSCHRIFT betreffende de voorwerpen welke bij de bereden korpsen in tijd van vrede zullen voorhanden zijn tot uitoefening van de geneeskundige dienst. <i>Beschikking van den 16den September 1859, N°. 67 B.</i> »	79.
TROEPENBEWEGINGEN. Bepaling betrekkelijk de route van marcherende troepen. <i>Circulaire van den 1sten September 1859, N°. 8 B.</i> »	72.

W.

WAPENEN. Zie <i>Draagbare Wapenen</i> .	
WAPENEN DER KAVALLERIE. Vaste beugel aan de sabelscheede. <i>Circulaire van den 9den Julij 1859, N°. 33 B.</i> Blz.	60.
WAPENS EN AMMUNITIE. Zie <i>Schietoefeningen</i> .	
WEDUWEN- EN WEEZENFONDS. Zie <i>Koloniale Dienst</i> .	
WERVING. Zie <i>Koloniale Dienst</i> .	
— Bepaling nopens de lengte der rekruten. <i>Circulaire van den 6den Junij 1859, N°. 6 B.</i> »	84.
— Bepaling nopens verschuldigde aanbrenghpremien. <i>Circulaire van den 1sten December 1859, N°. 57 B.</i> »	106.

Z.

ZIEKEN-ETABLISSEMENTEN. Verstrekking van voedsel aan reconvallescenten. <i>Circulaire van den 15den September 1859, N°. 41 B.</i> »	76.
— — — Bepaling dat de onderofficieren, korporaals en soldaten tijdelijk bij de hospitalen kunnen worden in dienst gesteld. <i>Besluit van den 3den October 1859, N°. 60 B.</i> »	91.
ZIEKENGELD voor de kassen der Infirmariën Zie <i>Militaire Administratie</i> .	
ZIEKEN-INRICHTINGEN. Vermeeandering der hoeveelheid aardappelen voor de portien middagspijs. <i>Circulaire van den 20sten October 1859, N°. 31 B.</i> »	83.

Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860, Xde Hoofdstuk. Ontwerp van wet. »	1.
Idem, Memorie van toelichting. »	5.
Idem, Voorloopig verslag van de Commissie van Rapporteurs der Tweede Kamer van de Staten-Generaal. »	15.
Idem, Memorie van beantwoording der Regering op het voorloopig verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. »	25.
Idem, Eindverslag van de Commissie van Rapporteurs. »	42.

's Gravenhage, den 1sten October 1858.

De Heer Minister van Koloniën, heeft mijne tusschenkomst ingeroepen, ten einde bij het leger hier te lande algemeen werde bekend gemaakt het bij het Indisch besluit van den 5den Junij 1855 N°. 1, (*Staatsblad* N°. 35) vastgesteld voorschrift omtrent de examens en het bevorderen tot 2den luitenant bij het leger in Indië, en dat tevens vooral de aandacht gevestigd worde op de bepaling, dat het aannemen van handgeld of premie, of het aangaan van een huwelijk alle aanspraak op deze bevordering doet verloren gaan.

Aan voorschreven verlangen willende voldoen heb ik, onder toezending van het vereischt aantal exemplaren van het 21ste nommer der Algemeene Orders voor het Indische leger over 1855, waarbij het bedoeld voorschrift voorkomt, de eer UHEG. te verzoeken de chefs der korpsen onder uwe bevelen uit te noodigen, de onder-officieren van hun onderhebbend korps met het vorenstaande bekend te maken, en hun de gelegenheid te geven om van het voorschrift waarvan hier sprake is, inzage te nemen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

den heeren Generaal-Majours kommanderende de
Brigaden Infanterie.

ALGEMEENE ORDER

VOOR HET

INDISCH LEGER 1855.

21. VOORSCHRIFT OMTRENT DE EXAMENS EN HET BEVORDEREN TOT TWEEDEN LUITENANT BIJ HET OOST-INDISCH LEGER.

Bij het militair departement is ontvangen het navolgende :

N°. 1. EXTRACT uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië.

BUITENZORG, DEN 5DEN JUNIJ 1855.

Gelezen, enz. Gelet op: 1°. het besluit van 21 Augustus 1823 n°. 3; 2°. art. 1 van het besluit van 4 April 1842 n°. 7, (algemeene order van 26 Julij 1842 n°. 6); 3°. art. 1 van het besluit van 17 Junij 1851 n°. 28, (algemeene order n°. 5 § 10 van 1851); 4°. het besluit van 12 Februarij 1852 n°. 2, (algemeene order n°. 12

van 1852); 5°. de missive van den minister van Koloniën, van 20 April 1852, lett. C n°. 42/272 (verhandeld bij die van den algemeenen secretaris van 2 Julij 1852 n°. 1855), (algemeene order n°. 26 van 1852); 6°. de missive van den minister van Koloniën, van 4 Junij 1853 letter C n°. 6/402, (algemeene order n°. 26 van 1853).

Is goedgevonden en verstaan: *Eerstelijk*: Krachtens magtiging van het opperbe-stuur in *Nederland*, met intrekking van de boven aangehaalde bepalingen, vast te stellen het aan dit besluit gehechte voorschrift omtrent de examens en het bevorderen tot tweeden luitenant bij het Indisch leger.

Ten tweede: enz. Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië*.

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) A. PRINS.

VOORSCHRIFT

OMTRENT

DE EXAMENS EN HET BEVORDEREN TOT TWEEDEN LUITENANT.

BIJ HET

OOST-INDISCH LEGER.

Art. 1. Om tot 2den luitenant bij het Oost-Indisch leger te kunnen worden bevorderd moet een voldoende examen zijn afgelegd, hetwelk zich zal uitstrekken, gelijk zulks is omschreven in de bijlagen 1, 2, 3, 4 en 5.

Art. 2. Ongehuwde onderofficieren kunnen zich aanmelden om tot het examen te worden toegelaten, indien zij, te rekenen van den vollen ouderdom van 16 jaren, ten minste onafgebroken vier jaren hebben gediend (1), waarvan twee als onderofficier, in welken graad zij, voor zoo veel de hoofdwapens betreft, hunne dienst moeten hebben verrigt bij den troep (de kompagnie of het eskadron); — op den 1sten der maand waarin het examen wordt afgenomen, den ouderdom van 29 jaren niet hebben overschreden; en wegens hun gedrag, militair voorkomen, beschaving en dienstijver geoordeeld worden geschikt te zijn, om tot bevordering tot officier n aanmerking te komen.

Art. 3. Onderofficieren, die als plaatsvervanger zijn in dienst getreden, of die als soldaat in de 2de klasse van militaire discipline hebben gestaan, en *voorwaardelijk* de zoodanigen wier dienst-staat eene degradatie vermeldt, mogen niet tot het examen worden toegelaten; evenmin die *na de indiensttreding*, bij reëngagement als anderzins, handgeld of premie hebben aangenomen.

Art. 4. De onderofficieren die aan de vereischten van het examen, voor de eerste maal, niet hebben voldaan, kunnen, al mogten zij ook inmiddels den vast-

(1) Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 14 Augustus 1855 n°. 29, is bepaald: dat art. 2 van het voorschrift omtrent de examens en het bevorderen tot 2den luitenant bij het Oost-Indisch leger, voor zooveel den ouderdom betreft om tot het examen te worden toegelaten, niet van toepassing is op de thans bij het leger dienende volontairs, dingende naar den rang van officier.

gestelden ouderdom hebben overschreden, doch in dat geval uiterlijk na verloop van één jaar, nogmaals tot het examen worden toegelaten; doch alsdan weder niet voldoende, mogen zij daartoe niet meer in aanmerking komen, ten zij, om bijzondere redenen, ter beoordeeling van den kommandant van het leger

Art. 5. Het examen zal op onbepaalde tijden, naar gelang der behoefte aan officieren plaats hebben, voor een speciaal daartoe door het militair departement te benoemen commissie, waarvan de president een hoofdofficier, en minstens twee leden (subalterne officieren), tot het wapen behoorende, waartoe de aspirant bestemd is.

Art. 6. Het examen wordt, naar gelang van den aard der vakken, mondeling of schriftelijk afgenomen, en die vakken, welke voor een praktisch onderzoek vatbaar zijn, worden, zooveel doenlijk, praktisch uitgevoerd, hetgeen vooral betrekking heeft op de scholen der exercitie.

Art. 7. Na afloop van het examen zal de commissie, in art. 5 bedoeld, voor elk wapen afzonderlijk en volgens een door het militair departement voor te schrijven model, een proces-verbaal opmaken waarop de aspiranten naar bekwaamheid gerangschikt moeten zijn.

In dat stuk vermelden zij zoodanige opgaven als vereischt worden, om de verdiensten der aspiranten nader te beoordeelen; en bepaaldelijk moeten zij verklaren, dat en waarom, eenig geëxamineerde ongeschikt geoordeeld wordt, om tot officier te worden bevorderd.

Het proces-verbaal aan het militair departement ingediend hebbende, heeft de commissie van examinatie hare taak volbragt.

Art. 8. De bekwame aspiranten worden, zoo als zij door de commissie van examinatie gerangschikt zijn, in het aanbevelings-register, dat bij het militair departement berust, opgenomen.

Art. 9. Wanneer eene voordragt tot promotie bij de *infanterie* opgemaakt moet worden, neemt het militair departement, naar de volg-orde waarin zij in het aanbevelings-register geplaatst zijn, zoo veel kandidaten die aan *alle* vereischten om tot officier te worden bevorderd voldoende, als noodig zijn om de bestaande vakatures te vervullen; de volgorde in het aanbevelingsregister is ook die, welke de kandidaten in de ranglijst der officieren zullen hebben.

Art. 10. Bij de andere wapens en diensten wordt naar hetzelfde beginsel gehandeld, doch de voordragt wordt aanvankelijk door den kommandant van het betrokken korps opgemaakt; en ten opzichte der artillerie wordt nog opgemerkt, dat de kandidaten die het examen n°. 2 hebben afgelegd, den voorrang behouden boven die welke slechts aan het examen n°. 1 hebben voldaan.

Art. 11. De voordragt van het militair departement zal vergezeld gaan van eenen staat, ingerigt volgens model n°. 6, en daarbij gevoegd moeten zijn de extracten uit het stamboek en strafregister van de kandidaten.

N°. 4. INFANTERIE.

Het examen om tot tweeden luitenant der infanterie bevorderd te worden, zal zich bepaaldelijk uitstrekken tot het navolgende:

1° *Talen*. Eene genoegzame kennis der *Nederduitsche* taal, om zich daarin te kunnen uitdrukken, invoege als den beschaafden man eigen is, het kommando goed te voeren, de instructie der manschappen wel te leiden, en de noodige verklaring te kunnen geven, orders over te brengen en die behoorlijk te kunnen schrijven.

Het spreken der *Maleidsche* taal wordt gevorderd en de kennis der *Javaansche*, *Fransche*, *Hoogduitsche* of *Engelsche* talen zal als eene aanbevelingswaardige kundigheid worden aangemerkt.

2° *Schrijven*. Eene goede leesbare vaardige hand blijkbaar uit te maken van kleine opstellen, militaire rapporten en staten, waarin orde, duidelijkheid en netheid moeten in acht genomen zijn.

De kandidaat zal onder n°. 1 en 2 bewijzen van bekwaamheid moeten afleggen door een te dikteren opstel, zonder grove taalfouten te schrijven en over te zetten in de talen die hij most hebben opgegeven.

3°. *Geschiedenis*. Een algemeen overzicht der geschiedenis blijkbaar uit de kennis van derzelver verdeeling in oude, middel- en nieuwe geschiedenis met hare tijdvakken, alsmede de voornaamste personen en groote gebeurtenissen die een beduidenden invloed gehad hebben op het bestaan der volken, vooral van die wier lotgevallen in verband staan met die der *Nederlanden*.

De geschiedenis der *Nederlanden* meer uitvoerig en tijdrekenkundig, vooral wat betreft het ontstaan en de verandering der verschillende regeringsvormen en de oorlogen die daaruit ontsproten zijn. De aspirant moet hierbij weten de oorzaken, waardoor ons Vaderland somtijds een deel van vreemde Monarchiën heeft uitgemaakt en op welke wijze het zijne zelfstandigheid heeft herkegen, echter zonder hieromtrent in bijzonderheden te treden.

Verder de vestiging en uitbreiding van het Nederlandsche gezag in *Indiën*.

4°. *Aardrijkskunde*. De wis- en natuurkundige aardrijksbeschrijving zonder in berekeningen te treden; van de staatkundige meer bepaald de landen van *Europa* met hunne koloniën.

De geographie van *Nederland* en zijne Overzeesche bezittingen meer gedetailleerd en wel bepaaldelijk weten op te geven en aan te wijzen onze Oost-Indische bezittingen met betrekking tot derzelver ligging, verdeeling, civiel en militair bestuur, groote rivieren, voornaamste bergen, hoofdwegen, zeeplaatsen, permanente versterkingen, producten enz.

5°. *Cijferkunst*. Bevattende: a. de oorsprong der getallen, derzelver behandeling en gebruik; b. de behandeling der grootheden, welke in geheelen, deelen en minderdeelen zijn uitgedrukt; c. de eenvoudige eigenschappen der getallen; d. de behandeling der gewone en tiendeelige breuken; e. het metrieke stelsel van maten en gewigten; f. het trekken van den tweeden en derden magtswortel uit getallen; g. de gewone, aaneengeschakelde en zamengestelde evenredigheden, toegepast op vraagstukken van militairen aard.

6°. *Stelkundst*. Eenige grondbeginselen, als: a. de verklaring van het stelkundig teekenschrift; b. de behandeling der geheele stelkundige vormen; c. de behandeling der gebroken stelkundige vormen; d. het oplossen van bepaalde vergelijkingen in den eersten graad met één en twee of meer onbekenden.

7°. *Meetkunst*. Eenige grondbeginselen, bestaande in: a. algemeene bepalingen; b. eigenschappen van de rechte lijn en cirkelomtrek; c. over den loodregten en schuinschen stand der lijnen; d. de evenwijdige lijnen; e. de eenvoudige eigenschappen der drie- en veelhoeken; f. de formules der inhouden van regelmatige vlakken en lichamen.

8°. *Werkdadige Meetkunst*. Eenige praktische kennis der werkdadige meetkunst waardoor de kandidaat met behulp van de eenvoudigste meetinstrumenten, namelijk de baken, meetketting, wijkelkruis en zakboussole, of wel op den pas en de oogmaat eene figurative schets van een klein terrein kan vervaardigen.

9°. *Reglementen*. a. de inwendige dienst; b. de garnizoens dienst; c. de soldaten-, pelotons- en bataillonsschool; d. het reglement op het tirailleren en schijfschieten; e. het reglement op de krijgstucht; f. het reglement op de administratie der landmagt, voor zoover de kompagniesadministratie betreft. De aspirant zal verder praktisch doen blijken, dat hij goed instrukteur der soldaten- en pelotonschool is, en zijne verplichtingen als pelotons-kommandant in de bataillonsschool weet uit te voeren.

10°. *Militaire Regtspleging*. Een algemeene kennis van het militair wetboek, doch meer bijzonder van dat gedeelte hetwelk de regtspleging bevat en van den 1sten, 2den en 10den titel van het crimineel wetboek.

11°. *Velddienst*. Het hiervan handelende werkje van den kapitein van *Mulken*, moet ook, eenigzins op *Indië* toegepast, gekend worden.

12°. *Artillerie-wetenschappen*. Eene algemeene kennis van de in het veld bezigdo

vuurmonden en hunne schootsverheden, de theorie der kogelbaan, de benamingen der schoten en worpen. Eene meer bepaalde kennis van de draagbare vuur- en blanke wapenen, derzelve inrigting, onderhoud en uitwerking, alsmede van de vervaardiging en het onderhoud van het buskruid en van de patronen voor draagbare vuurwapenen.

4°. *Fortificatie*. A. de veldverschansing. De kennis van het profiel en tracé der eenvoudige veldwerken, derzelve opwerping, bekleding en de aanwending van werken, die tot hare versterking worden aangebragt alsmede de aanval en verdediging derzelve. — B. de duurzame versterkingskunst. De kennis van het doel en de eigenschappen der vestingen, de bestanddeelen van een vestingfront en de benamingen van de belegeringswerken.

N°. 2. KAVALLERIE.

Het examen om tot tweeden luitenant der kavallerie bevorderd te worden, zal zich bepaaldelijk uitstrekken tot het navolgende:

1°. *Talen*. 2°. *Schrijven*. 3°. *Geschiedenis*. 4°. *Aardrijkskunde*. 5°. *Cijferkunst*. 6°. *Stelkunst*. 7°. *Meetkunst*. 8°. *Werkdadige Meetkunst*. Als bij de infanterie. 9°. *Reglementen*. a. de garnizoensdienst; b. de inwendige dienst; c. het onderrigt in de rijkunst, bij de Nederlandsche troepen te paard, bevattende 1°. school des ruiters te paard, 2°. pelotonsschool en de bij het regiment beoefend wordende eskadronsschool te paard; d. het tiraileren, volgens de 4 artikels van bovengemelde werkjes; e. het schijfschiet-reglement, de sabel-exercitie en behandeling der perkussiewapenen naar de bij het regiment bepaalde voorschriften; f. de regements-evolutiën; g. het reglement op de administratie der landmagt voor zoo verre de kompanies-administratie betreft; h. het reglement op de krijgstucht

10°. *Militaire Begtspeling*. Als bij de infanterie. 11°. *Krijgskunde*. De dienst der kavallerie te velde en wel bepaaldelijk die der ligte kavallerie, bevattende dus de voorpostendienst en de kleine oorlog; eenigzins toegepast op de werking der kavallerie hier te lande.

12°. *Artillerie-Wetenschappen*. 13°. *Fortificatie*. Als bij de infanterie. 14°. *Afrigtingskunst en Paardenkennis*. De afrigtingskunst, moet den kandidaat, zoowel theoretisch, als praktisch, eigen wezen; van de paardenkennis dat gedeelte hetwelk bevat: a. de leer van het geramte; b. de beschrijving der uitwendige deelen; c. de oogen en het zien; d. de mond; e. de hoef; f. de evenredigheden, stellingen en bewegingen; g. de geheele gezondheidsleer; h. de remonten; i. het signalement; k. de reformen; l. de behandeling van eenige uitwendige gebreken en toevallen, en ligte ziekten.

N°. 3. MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Het examen om tot aspirant-betalemeester bevorderd te worden, zal zich bepaaldelijk uitstrekken tot het volgende:

1°. *Talen*. Eene genoegzame volledige kennis der *Nederlandsche taal*, om zich in dezelve behoorlijk te kunnen uitdrukken en zonder fouten, in het administrative vak te kunnen korresponderen. Het spreken der *Maleidsche taal* wordt gevorderd en de kennis der *Javaansche, Fransche, Hoogduitsche of Engelsche talen* zal als eene aanprijzenswaardige kundigheid worden aangemerkt.

2°. *Schrijven*. Eene goede, leesbare, vaardige hand, blijkbaar uit het maken van kleine opstellen over administrative onderwerpen en uit staten waarin orde, duidelijkheid en netheid moeten in acht genomen zijn.

3°. *Geschiedenis*. 4°. *Aardrijkskunde*. 5°. *Cijferkunst*. 6°. *Stelkunst*. 7°. *Meetkunst*. Als bij de infanterie. 8°. *Reglementen*. De inwendige en garnizoensdienst voor zooveel dit van toepassing kan geacht worden, benevens het reglement van krijgstucht.

Overigens eene genoegzame volledige kennis van de reglementen, besluiten en verordeningen, regtstreeks of zijdelings in verband staaude tot de militaire admini-

stratie en bij gevolg inzonderheid het reglement van administratie. De kadidaat zal alsmede van deze kennis doen blijken bij het opmaken van alle zoodanige administratieve stukken, als de kommissie zal noodig achten van hem te vragen.

9°. *Militaire Regtspleging*. Als bij de infanterie.

Nº. 4. ARTILLERIE.

Het examen om tot tweeden luitenant der artillerie bevorderd te worden, zal zich bepaaldelijk uitstrekken tot het navolgende

EXAMEN Nº. 4.

1°. *Talen*. A. Eene grondige kennis der *Nederduitsche taal*, blijkbaar: *a.* door zich in dezelve vloeiend en verstaanbaar uit te drukken, bijv. bij de instructie, het voeren van het kommando, het overbrengen van orders, enz.; *b.* door het opmaken van opstellen, zonder spel- of taalfouten. — B. *Vreemde talen*: *a.* het spreken der *Maleidsche taal*; *b.* de bekendheid met de *Fransche, Hoogduitsche, Engelsche en Javaansche talen* zal als eene prijzenswaardige kundigheid worden aangemerkt.

2°. *Schrijven*. Eene goede, leesbare en vlugge hand. Bij de verschillende op te maken opstellen, militaire rapporten, enz., zullen orde, duidelijkheid en netheid moeten blijken.

3°. *Cijferkunst*. Eene grondige kennis van de eerste gronden, namelijk: *a.* de vier hoofdregels in geheele getallen, in breuken en in tiendeelige getallen; *b.* verklaring van het nieuw wijsgeerig stelsel van maten en gewigten en het verband dat tusschen deze en eenige onzer voornaamste oude maten bestaat; *c.* verklaring van de eigenschappen der vergelijkingen, rekenkundige en meetkundige evenredigheden; *d.* toepassing op de oplossing van vraagstukken van den regel van drieën in geheele en gebrokene getallen, op de omgekeerde, zamengestelde en aaneengeschakelde evenredigheden, alsmede op de interest-rekening; *e.* het trekken der quadraats-wortel met toepassingen op geheele en tiendeelige getallen en breuken; *f.* het trekken der derde magtswortel met toepassing.

4°. *Stelkunst*. A. Eene grondige kennis en verklaring van het stelkundig teekenschrift. De behandeling der geheele stelkundige vormen; *a.* herleiding tot eenvoudiger vorm van de som en het verschil van twee of meer stelkundige vormen; *b.* idem van de produkten der stelkundige vormen; *c.* idem van de quotiënten der stelkundige vormen; *d.* herleiding der magten van stelkundige grootheden; *e.* herleiding der wortels uit stelkundige grootheden. — B. Behandeling der gebroeken stelkundige vormen: *a.* het vinden van den grootsten gemeenen deeler van stelkundige vormen; *b.* het vinden van de kleinste gemeene veelvoud; *c.* herleiding der stelkundige gebroekens; *d.* herleiding van de som en het verschil van gebroekens; *e.* herleiding van de producten en quotiënten van gebroekens; *f.* herleiding der magten van en der wortels uit stelkundige vormen; *g.* herleiding van quotiënten of gebroekens tot oneindig voortlopende reeksen. — C. Behandeling der wortel-grootheden: *a.* herleiding tot eenvoudiger vorm van de som en het verschil van wortel-grootheden; *b.* herleiding en ontwikkeling der producten en quotiënten van wortel-grootheden; *c.* herleiding der magten van en der wortels uit wortel-grootheden. — D. De vergelijkingen van den eersten graad met eene onbekende: *a.* onderscheiding der vergelijkingen in identieke en niet identieke; *b.* herleiding der vergelijkingen tot derzelve algemeene gedaante; toepasselijke eigenschappen der vergelijkingen; *c.* oplossing der vergelijkingen; vraagstukken daarop betrekkelijk; *d.* verklaring van eenige bijzondere waarden, die de onbekende kan krijgen. — E. De vergelijkingen van den eersten graad met twee onbekenden: *a.* onderscheiding van twee niet identieke vergelijkingen, in onderling afhankelijkke en onafhankelijkke; *b.* herleiding en verbinding der vergelijkingen met twee onbekenden. — F. De vergelijkingen van den eersten graad met meer dan twee onbekenden: *a.* onderscheiding van drie of meer vergelijkingen in al of niet onderling afhankelijkke; *b.* oplossing van een stelsel van drie of meer vergelijkingen van den eersten graad met drie of meer onbekenden; *c.* toepasselijke vraagstukken. — G. Worteltrekking: *a.* verklaring van de gronden

door de algebraïsche formules; *b.* toepassing op de quadrats en derde magts worteltrekking. — H. De Logarithmen: *a.* eigenschappen derzelve; *b.* aanwijzing, hoe uit de tafels de logarithmen, die tot gevevene getallen behooren en omgekeerd, gevonden worden; *c.* gebruik der logarithmen in berekeningen; *d.* toepassing op geheele getallen, tiendeelige breuken enz. — I. De kennis der reken- en meetkundige reeksen met toepassingen der gedurige breuken. — K. De berekening der kogelstapels. *Algemeene Bemerking.* Over de punten D, E, F, G, H, I, K, zullen toepasselijke vraagstukken moeten uitgewerkt worden.

5°. *Meetkunst.* A. Grondige kennis der vlakke figuren: *a.* de rechte lijn, de hoek, de loodrechte en schuinsche stand, alsmede de evenwijdigheid der lijnen; *b.* de eigenschappen der driehoeken, gelijk en gelijkvormigheid; *c.* de eigenschappen der veelhoeken; *d.* de evenredigheid der lijnen; *e.* gelijkvormigheid der veelhoeken; *f.* eigenschappen van den cirkel; *g.* het meten van hoeken door cirkelbogen en de evenredigheden, die uit de snijding van rechte lijnen met cirkels voortvloeijen; *h.* het beschrijven van veelhoeken en cirkels om en in elkander; eigenschappen; *i.* het vinden van de lengte van cirkelomtrekken en cirkelbogen; *k.* het vinden der inhoud van veelhoeken en cirkels; *l.* toepassing van het bovenstaande op eenige bij de artillerie en fortificatie voorkomende gevallen. — B. Begrip van de figuren in de ruimte, toegepast op de berekening van de oppervlakken en inhoud van den bol, den kegel en den cilinder.

6°. *Goniometrie en Trigonometrie.* A. Goniometrie: *a.* de goniometrische lijnen, derzelver positieve en negatieve toestanden; *b.* de onderlinge afhankelijkheid der goniometrische lijnen die tot eenen zelfden boog behooren; *c.* de betrekkingen van afhankelijkheid tusschen goniometrische lijnen van verschillende bogen en afleiding hieruit van verschillende goniometrische formules; *d.* de goniometrische tafels. — B. Trigonometrie: *a.* berekening der regthoekige driehoeken; *b.* berekening der schreefhoekige driehoeken; *c.* gebruik der goniometrie en trigonometrie tot het oplossen van bepaalde meetkundige vraagstukken; *d.* oplossing van eenige vraagstukken uit de werkdadige meetkunst, als: van een verheven voorwerp, de hoogte boven het omliggende waterpasse terrein te vinden; den afstand te vinden waarop twee ontoegankelijke plaatsen van elkander verwijderd zijn; het problema van *Snellius*; het ware verschil in hoogte van twee punten te vinden enz.

7°. *Werkdadige Meetkunst.* A. beschrijving der meetinstrumenten: *a.* de baken; *b.* de meetketting en pinnen; *c.* het meetkruis; *d.* het astrolabium; *e.* de nonius verdeling; *f.* de theodoliet; *g.* het planchet; *h.* de boussole. — B. Gebruik van de onderscheidene instrumenten bij het werkdadig meten in het veld, op onderscheidene vraagstukken toegepast, als: *a.* uit een punt een loodlijn op eene lijn op te rigten; *b.* uit eenig punt, den afstand tot eenig ontoegankelijk punt te vinden; *c.* den afstand tusschen twee ontoegankelijke punten te vinden; *d.* de ligging van eenig punt op het terrein op het planchet te bepalen, indien de betrekkelijke ligging van drie punten van het terrein op het planchet gegeven is; *e.* den omtrek van eenen op het terrein gegeven veelhoek, in kaart te brengen, en zulks met het planchet, de boussole, het astrolabium, en den theodoliet; *f.* den inhoud van eenigen op het terrein gegeven veelhoek te vinden; *g.* een gegeven terreingedeelte in kaart te brengen. — C. Het situatie-teekenen; *a.* voorstelling van bergen door de volgende middelen: *a'*. het leggen van tinten of arceringen; *b'*. door de manier van den Saksischen majoor *Lehman*; *c'*. door de manier van den generaal-majoor van *Gorkum*; *d.* door die van den generaal *von Mülling*; *b.* voorstellingen der terreinvoorwerpen: *c.* het kleuren en beschrijven der kaarten; *d.* de teekenschalen. — D. Een kort begrip van het waterpassen, hetwelk practisch zal onderwezen worden.

8°. *Mechanica.* A. *Statica*: *a.* algemeene eigenschappen der krachten en van het evenwigt; *b.* de koppels; *c.* het zamenstellen en ontbinden der krachten; *a'*. krachten op een punt aangebragt; *b'*. krachten in een vlak gelegen; *d.* begrip der enkelvoudige werktuigen, als: *a.* de hefboom; *b.* de balans; *c.* de windas; *d.* de katrol; *e.* het hellend vlak; *f.* de wig; *g.* de schroef; *h.* de touwen; *e.* begrip der voorwaarden van evenwigt van eenige zamen gestelde werktuigen, als: *a'*. de takel,

b. de dommekracht; *c.* de schroef zonder eind; *d.* de bok; *e.* de schrank; *f.* de voertuigen. — B. Dijnamica: *a.* de eenparige beweging; *b.* de eenparige versnelde of vertraagde beweging; *c.* het voortwerpen van lichamen in het luchtledige.

9°. *Fortificatie*. — I. Veldverschansing. A. Algemeene grondbeginselen: *a.* het profiel, horizontale projectie; *b.* inrigting der borstwering tot het gebruik van geschut; *c.* gebruik van hout en muren om zich te dekken tegen het vijandelijk vuur. — B. Horizontale afmetingen, bepaling der binnenruimte (*tracé*). — C. De voornaamste eenvoudige werken, als: *a.* fêches en redans; *b.* lunetten; *c.* tenaillen; *d.* kremaillèren; *e.* gebastioneerde fronten, hoorn- en kroonwerken; *f.* redouten; *g.* gebastioneerde schansen; *h.* uitgangen. — D. Eenige zamengestelde werken, als: *a.* linie met redans; *b.* gebastioneerde linie; *c.* getenaillèerde linie; *d.* linie met kremaillèren. — E. Verdere werken tot versterking: *a.* bedekte weg, voorgracht en reduits; *b.* wolfskuilen; *c.* palisadering en fraiseringen; *d.* piketteringen, eggen, voetangels; *e.* verhakkingen; *f.* vriesche ruiters; *g.* barrières en staketsels; *h.* tamboers en kaponnièren; *i.* blokhuizen; *k.* hutten en schilderhuizen; *l.* geblindeerde batterijen. — F. Denkbeeld van het herstellen van onbruikbaar geworden wegen, het slaan van militaire bruggen, enz. — G. Begrip van den aanval en verdediging van veldwerken. — II. Duurzame Versterkingskunst. A. Algemeene eigenschappen welke men van eene goede vesting verlangt: *a.* stormvrijheid; *b.* muren; *c.* grachten; *d.* goede bestrijking; *e.* *tracé*, *f.* hoofdwal; *g.* buitenwerken; *h.* tenaille; *i.* réduit in het ravelijn; *k.* bedekte weg. — B. Kort overzicht omtrent de vorderingen in het *tracé*, sedert de uitvinding van het buskruid tot op den tegenwoordigen tijd. — C. Begrip van contregarden, enveloppen, tenaillons, hoorn- en kroonwerken. — D. Voorliggende en afgezonderde werken. — E. Denkbeeld der verschansingen in de ravelijns en bastions. — F. Der andere middelen tot versterking van een front, als: *a.* inundatiën; *b.* waterspoelingen in de grachten; *c.* mijnen; *d.* beplanting van het glacis. — G. De kandidaat moet een beknopt denkbeeld hebben van de werkzaamheden der artillerie bij den aanval en verdediging van vestingen. — H. Denkbeeld der andere wijzen welke ter verovering eener vesting kunnen beproefd worden, als door: *a.* blokkade; *b.* verrassing; *c.* bestorming; *d.* bombardement. — *Algemeene Bemerking.* De aspirant zal hierbij overleggen een plan d'attaque toegepast bijv. op het front moderne, of wel eenig front met de bewapening bij een der tijdvakken van den aanval.

10°. *Artillerie-Wetenschappen*. — I. *Technisch Gedeelte*. A. Kort overzicht der geschiedenis van het buskruid. — B. Bestanddeelen. *a.* salpeter: *a.* eigenschappen en soorten; *b.* onderzoeking; *b.* zwavel: *a.* verschillende soorten, eigenschappen; *b.* denkbeeld van het zuiveren der zwavel; *c.* houtskool: *a.* eigenschappen, houtsoorten hiertoe geschikt; *b.* verkoling van het hout. — C. Vervaardiging van het buskruid: *a.* het fijnmaken der bestanddeelen; *b.* het vermengen in de bepaalde verhouding en het te zamendrukken van het mengsel: *a.* de verhouding der bestanddeelen; *b.* vermenging in trommels en zamendrukking; *c.* vermenging en zamendrukking door stamp-, druk- en hamermolen; *c.* het korrelen; *d.* het glanzen; *e.* het droogen; *f.* het uitstoffen en kuipen. — D. Het onderzoeken en beproeven van het buskruid: *a.* beoordeeling naar de uiterlijke kenteekenen; *b.* meten van de betrekkelijke kracht. — E. Denkbeeld van de kracht van het buskruid en zijne werking in de vuurwapenen, behoefte aan verschillende soorten van buskruid: *a.* voor het klein geweer; *b.* voor springlading; *c.* voor werpgeschut; *d.* voor veld- en belegeringskanon. — F. Bewaring van het buskruid in de magazijnen. — G. Het keuren en luchten, alsmede de buskruid-transporten. — II. *Ernstvuurwerken*. A. Beschouwing der onderscheidene soorten van vuurwerken. — B. Inrigting der artillerie-laboratoriums. — C. Overzicht der hoofdzelfstandigheden welke bij het vervaardigen van ernstvuurwerken gebruikt worden en opgave der hoofdvereischten en eigenschappen. — D. Bearbeiding der verschillende sassen: *a.* het vermengen; *b.* het verdigten; *c.* het uitboren. — E. Het vervaardigen der verschillende ernstvuurwerken: *a.* de munitien; *a.* patronen voor draagbare vuurwapenen; *b.* kardozen voor kanon en houwtser; *c.* kogel- en granaatklossen; *d.* spiegels voor den kogel- en steenmortier; *e.* het laden der holle projectielen; *f.* stormzakken;

b. vuurwerken tot ontsteken der lading; *a.* gewone lont; *b.* gezwinde lont; *c.* zunders; *d.* blusstangen; *e.* papieren gezwindpijpjes; *f.* pijpjes van pennenschachten; *g.* slagpijpjes; *h.* wrijvingspijpjes; *i.* bom- en granaatbuizen; *e.* vuurwerken tot brandstichting; *a.* brandkogels met geraamte; *b.* holle ijzeren brandkogels; *c.* roche à feu; *d.* brandgranaten; *d.* vuurwerken tot verlichting; *a.* lichtkogels met geraamte; *b.* lichtkogels van 13 duim; *c.* handlichtkogels; *d.* pikkrausen; *e.* flambouwen; *e.* vuurwerken tot het geven van seinen: *a.* gewone seinvuurpijlen; *b.* vuurpijlen met valscherms, met lichtas, enz.; *c.* oorlogsvuurpijlen; *d.* alarmstangen; *e.* blikvuren; *f.* het breken en ontledigen van munitie, enz. — III *Het Geschut.*

A. Algemeen overzicht der geschiedenis van het geschut. — B. Algemeene inrigting en vorm van het geschut: *a.* indeeling der vuurmonden. — C. De duurzaamheid van het geschut: *a.* bronzen vuurmonden; *b.* ijzeren vuurmonden. — D. Beknopt denkbeeld van het vervaardigen en beproeven van het geschut. — E. Het onderzoeken en beproeven van het geschut: *a.* beschrijving en gebruik der onderzoekingswerktuigen; *b.* het onderzoeken en keuren der bronzen en ijzeren vuurmonden; *c.* onderzoek van oude vuurmonden; *d.* het opleggen der vuurmonden in de magazijnen. — F. De projectielen: *a.* vorm, soorten en inrigting derzelfde, alsmede der kartetsen, druiven en granaatkartetsen. — G. De kennis der draagbare wapenen: *a.* vuurwapen: *a.* indeeling en algemeene eigenschappen; *b.* onderdeelen der draagbare wapenen: *a.* de loop; *b.* het slot; *c.* de lade en het beslag; *d.* laadstok en bajonet; *e.* kort begrip van het vervaardigen en keuren derzelfde; *b.* blanke wapenen: *a.* vervaardiging; *b.* beproefing. — IV. *Taktiek der Artillerie.* A. Het schieten en werpen: *a.* algemeene beschouwingen van de kogelbaan; *b.* kogelbaan in het luchtledige; *c.* een denkbeeld van het meten der aanvankelijke snelheid; *d.* een denkbeeld van de inrigting der schoots- en worptafels, alsmede over het interpoleren van schootstafels; *e.* een begrip van de afwijkingen der projectielen en de kans van treffen; *f.* het rigten; *g.* de aanwending der verschillende vuurmonden en projectielen; *h.* de misshots (oorzaken). — B. Bediening en behandeling van geschut en werktuigen: *a.* algemeene opmerkingen betreffende de bediening; *b.* het laden; *c.* het afvuren; *d.* bediening onder bijzondere omstandigheden: *a.* schieten bij nacht; *b.* bediening op vaste batterijen; *e.* ontladen en schoonmaken der vuurmonden. — C. Gebruik der artillerie in het vrije veld: *a.* zamenstelling der artillerie te velde; *a.* beschouwing der vuurmonden geschikt tot de dienst te velde; *b.* onderscheidene soorten van artillerie te velde benodigd; *c.* indeeling der artillerie in batterijen; *d.* verhouding van de sterkte der artillerie tot die van de andere wapenen; *b.* uitrusting der artillerie te velde: *a.* bediening en verder personeel; *b.* paarden; *c.* voertuigen; *d.* munitie, *e.* verdere gereedschappen en beoefsten tot het geschut en de voertuigen; *c.* velddienst der artillerie: *a.* verzorging der paarden; *b.* gedrag op marschen; *c.* gedrag in kwartieren; *d.* gedrag op bivakken; *d.* beschouwingen betreffende de aanwending der artillerie in het vrije veld: *a.* algemeene opmerkingen, *b.* verdeling en gebruik der verschillende geschutsoorten; *c.* algemeene gronden bij de keuze der stellingen in aanmerking te nemen; *d.* bijzondere omstandigheden daarbij in aanmerking te nemen: *a.* de stelling des vijands; *b.* de uitwerking van het geschut; *c.* de stelling der andere troepen; *e.* Hoofdpunten te beschouwen bij het gebruik der artillerie te velde: *a.* de aanval; *b.* het vervolgen des vijands; *c.* de verdediging; *d.* de terugtogt; *f.* voorschriften bij het gevecht: *a.* voorbereiding; *b.* de opmarsch; *c.* wijze van vuren; *d.* veranderingen van stelling en bewegingen voor den vijand; *e.* plaatsing der voorwagens en kaissons; *f.* handelwijze na het gevecht; *g.* gedrag der artillerie in bijzondere gevallen: *a.* bij voor- en achterhoede; *b.* bij patrouillen en verkenningen; *c.* bij aanval en verdediging van défilés; *d.* bij aanval en verdediging van niet verschanste dorpen; *e.* bij en tegen den overtocht van rivieren; *f.* bij aanval en verdediging van veldverschansingen. — D. De batterijbouw: *a.* algemeene beschouwingen betreffende de inrigting der batterijen; *b.* vervaardiging der bekleedingsmiddelen: *a.* banden; *b.* palen; *c.* worsten; *d.* schanskorven; *e.* horden; *f.* aardzakken; *g.* zoden; *e.* beddinghout; *d.* bepaling van het aantal arbeiders, gereedschappen, enz.: *a.* algemeene opmerkingen; *b.* horizontale batterijen; *c.* ingezonken batterijen; *d.* aan-

dragen der behoeften; *e.* het opwerpen en bekleeden der batterijen: *a.* opmerkingen betrekkelijk de meest geschikte aanwending der verschillende bekleedingsmiddelen; *b.* het bouwen eener horizontale batterij voor kanonnen; *c.* idem eener ingezonkene batterij voor kanonnen of houwtwers; *f.* bijzondere inrigtingen der batterijen, in verband met hare onderscheidene bestemmingen: *a.* ricochet-batterijen; *b.* demonteer-batterijen; *c.* contre-batterijen; *d.* bres-batterijen; *e.* mortier-batterijen; *g.* wijzigingen ten gevolge van andere omstandigheden: *a.* verhoogde batterijen; *b.* batterijen in de parallel aangelegd; *c.* gekremailleerde batterijen; *d.* geblindeerde batterijen; *e.* batterijen met gewone bekleeding; *f.* batterijen aan te leggen onder het werkzaam klein geweervuur; *h.* het doen van herstellingen aan de batterijen. — E. Beknopt denkbeeld van het gebruik der artillerie bij de verdediging van kusten.

11°. *Taktiek.* Begrip van de taktiek der overige wapenen.

12°. *Reglementen.* *a.* soldatenschool; *b.* pelotonsschool, *c.* begrip der bewegingen van een bataillon (bataillonsschool); *d.* idem van de bewegingen van meerdere bataillons (evolutie van linie); *e.* kanonnierschool; *f.* stukkschool; *g.* begrip der bewegingen eener batterij (batterijsschool) en van meerdere batterijen (linieschool); *h.* aanhangsel op de batterijsschool (manoeuvres de force, veldgeschut); *i.* school des ruiters; *k.* benaming der trektuigen, op- en aftuigen, onderhoud van tuigen, enz.; *l.* bepakking der verschillende voertuigen; *m.* bediening van het batterijgeschut; *n.* handboek voor onderofficieren en korporaals der artillerie; 1ste en 2de stukje, waarin ook zijn opgenomen de zamengestelde manoeuvres (manoeuvres de force) met het batterijgeschut en die met zamengestelde werktuigen; *o.* de inwendige administratie, in zoverre als in de betrekking van kompagnies-kommandant kan gevorderd worden; *p.* garnizoens-dienst; *q.* inwendige dienst.

13°. *Militaire Regtspleging.* Als bij de infanterie.

14°. *Geschiedenis.* De algemeene geschiedenis in groote trekken (zie *Bosscha*, *Schets der Algemeene Geschiedenis*), de Vaderlandsche en die van *Nederlandsch-Indië* meer volledig

15°. *Aardrijkskunde.* De algemeene aardrijkskunde in groote trekken, die van het Vaderland en van de Nederlandsch Oost-Indische bezittingen meer bijzonder; deze laatste vooral wat aangaat derzelver militaire hulppbronnen en de gesteldheid van het land uit een militair oogpunt beschouwd. Tevens een grondige kennis van de inrigting en het gebruik der globen en der verschillende landkaarten.

16°. *Regtlijnijg Teekenen.* Het construeren van meetkunstige figuren en werkstukken tot de elementaire meetkunst behoorende, het zuiver teekenen van schalen en het gebruik derzelve bij het teekenen. Het in teekening brengen van eenige artillerie-voorwerpen en van eenig front van aanval. (Zie *Fortificatie*).

17°. *Situatie-Teekenen.* De wijze van teekenen der verschillende voorwerpen, het in teekening brengen van eenig terrein zoowel met de meetinstrumenten als op het oog. (Zie *werkdadjige meetkunst*).

EXAMEN N°. 2.

1°. *Talen.* A. Eene grondige kennis der *Nederduitsche* taal, blijkbaar: *a.* Door zich in dezelve vloeiend en verstaanbaar uit te drukken; bijv. bij de instructie, het voeren van het kommando, het overbrengen van orders, enz.; *b.* door het opmaken van opstellen zonder spel- of taalfouten. — B. *Vreemde talen:* *a.* het spreken der *Fransche* taal en het overbrengen van deze taal in het *Nederduitsch* en omgekeerd; *b.* het spreken der *Maleidsche* taal; *c.* de bekendheid met de *Hoogduitsch*, *Engelsche* en *Javaansche* talen, zal als eene prijzenswaardige kundigheid worden aangemerkt.

2°. *Schrijven.* Eene goede, leesbare en vlugge hand. Bij de verschillende op te maken opstellen, militaire rapporten enz., zullen orde, duidelijkheid en netheid moeten blijken.

3°. *Cijferkunst.* Eene grondige kennis van de eerste gronden namelijk: *a.* de vier hoofdregeis in geheele getallen, in breuken en in tiendeelige getallen; *b.* verklaring van het nieuw wijsgeerig stelsel van maten en gewigten en het verband dat tusschen deze en eenige onzer voornaamste oude maten bestaat; *c.* verklaring van de

eigen-chappen der vergelijkingen, rekenkundige evenredigheden; *d.* toepassing op de oplossing van vraagstukken van den regel van drieën in geheele en gebroekene getallen, op de omgekeerde, zamengestelde en aaneengeschaalde evenredigheden, alsmede op de interest-rekening; *e.* het trekken van den quadraatswortel met toepassingen op geheele getallen, tiendeelige getallen en breuken; *f.* het trekken der derde magtswortel met toepassing.

4°. *Stelkunst.* A. Eene grondige kennis en verklaring van het stelkundig teekenschrift, de behandeling der geheele stelkunstige vormen: *a.* herleiding tot eenvoudiger vorm van de som en het verschil van twee of meer stelkunstige vormen; *b.* idem van de producten der stelkunstige vormen; *c.* idem van de quotiënten der stelkunstige vormen; *d.* herleiding der magten van stelkunstige grootheden. — B. Behandeling der gebroekene stelkunstige vormen: *a.* het vinden van de grootste gemeene deelen van stelkunstige vormen; *b.* het vinden van de kleinste gemeene veelvouden; *c.* herleiding der stelkunstige gebroekens; *d.* herleiding van de som en het verschil van gebroekens; *e.* herleiding van de producten en quotiënten van gebroekens; *f.* herleiding der magten van- en der wortels uit stelkunstige vormen; *g.* herleiding van quotiënten of gebroekens tot oneindig voortlopende reeksen. — C. Behandeling der wortel-grootheden: *a.* herleiding tot eenvoudiger vorm van de som en het verschil van wortel-grootheden; *b.* herleiding en ontwikkeling der producten en quotiënten van wortel-grootheden; *c.* herleiding der magten van- en wortels uit wortel-grootheden. — D. De leer der gebroekene en negatieve exponenten. Toepassing: *a.* algemeene aanmerkingen omtrent de herleiding der stelkunstige vormen. — E. De vergelijkingen van den eersten graad, met eene onbekende: *a.* onderscheiding der vergelijkingen in identieke en niet identieke; *b.* herleiding der vergelijkingen tot derselver algemeene gedaante, toepasselijke eigenschappen der vergelijkingen; *c.* oplossing der vergelijkingen, vraagstukken daarop betrekkelijk; *d.* verklaring van eenige bijzondere waarden die de onbekende kan krijgen; *e.* over de onbepaalde vraagstukken die tot eene vergelijking van den eersten graad met eene onbekende aanleiding geven. — F. Over de beteekenis der negatieve getallen en over den positieven en negativen toestand der grootheden: *a.* toepasselijke vraagstukken (beweging van lichamen). — G. De vergelijkingen van den eersten graad met twee onbekenden: *a.* onderscheiding van twee niet identieke vergelijkingen, in onderling afhankelijkke en onafhankelijkke; *b.* herleiding en verbinding der vergelijkingen met twee onbekenden; *c.* toepasselijke vraagstukken; *d.* over de onbepaalde vraagstukken, die aanleiding geven tot vergelijkingen van den eersten graad met twee onbekenden. — H. De vergelijkingen van den eersten graad met meer dan twee onbekenden: *a.* onderscheiding van drie of meer vergelijkingen in al of niet onderling afhankelijkke; *b.* oplossing van een steelsel van drie of meer vergelijkingen van den eersten graad met drie of meer onbekenden; *c.* toepasselijke vraagstukken; *d.* de onbepaalde vraagstukken die aanleiding geven tot zoodanige vergelijkingen. — I. Worteltrekking: *a.* verklaring van de gronden door de algebraïsche formules; *b.* toepassing op quadraats- en derdemagts-worteltrekking; *c.* toepassing van het binomium op de worteltrekking. — K. De vergelijkingen van den tweeden graad met eene onbekende: *a.* eigenschappen en oplossingen der vierkants-vergelijkingen, *b.* toepassing op betrekkelijke vraagstukken. — L. De hoogere magts-vergelijkingen met eene onbekende: *a.* eigenschappen derselver, *b.* het vinden van hare meetbare wortels; *c.* het vinden van hare gelijke wortels; *d.* het benaderen der onmeetbare wortels eener getallen-vergelijking; *e.* toepasselijke werkstukken. — M. De logarithmen: *a.* eigenschappen derselver; *b.* hoe uit de tafels de logarithmen, die tot geveene getallen behooren en omgekeerd, gevonden worden; *c.* gebruik der logarithmen in berekeningen; *d.* gebruik derselver tot het oplossen van exponentiale vergelijkingen; *e.* toepassing op geheele getallen, tiendeelige breuken enz. — N. De kennis der reken- en meetkundige reeksen met toepassingen der gedurige breuken. — O. De berekening der kogelstapels. — P. Het binomium van *Newton*. — *Algemeene Bemerking.* Over de punten D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, en P, zullen toepasselijke vraagstukken moeten uitgewerkt worden.

5°. *Meetkunst.* A. Grondige kennis der vlakke figuren: *a.* de rechte lijn, de hoek,

de loodregte en schuinsche stand; alsmede de evenredigheid der lijnen; *b.* de eigenschappen der driehoeken, gelijk en gelijkvormigheid; *c.* de eigenschappen der veelhoeken; *d.* de evenredigheid der lijnen; *e.* gelijkvormigheid der veelhoeken; *f.* eigenschappen van den cirkel; *g.* het meten van hoeken door cirkelbogen en de evenredigheden, die uit de snijding van rechte lijnen met cirkels voortvloeijen; *h.* het beschrijven van veelhoeken en cirkels om en in elkander, eigenschappen; *i.* het vinden van de lengte van cirkel-omtrekken en cirkelbogen; *k.* het vinden der inhouden van veelhoeken en cirkels; *l.* toepassing van het bovenstaende op eenige bij de artillerie en fortificatie voorkomende gevallen. — B. Kennis der figuren in de ruimte: *a.* over den betrekkelijken stand van vlakken en lijnen in de ruimte, de twee- en drievlakkige hoek; *b.* de veelvlakkige lichamen; *c.* de inhoudsvinding der veelvlakkige lichamen; *d.* de bol; *e.* de bolvormige driehoek; *f.* de omwentelings-lichamen in het algemeen en de kegel en cilinder in het bijzonder; *g.* het berekenen der ronde oppervlakken en der inhouden van den kegel, van den cilinder, van den bol en van sommige deelen dezer lichamen; *h.* toepassing op eenige bij de artillerie voorkomende gevallen.

6°. *Goniometrie en Trigonometrie.* A. Goniometrie: *a.* de goniometrische lijnen, derzelver positieve en negatieve toestanden; *b.* de onderlinge afhankelijkheid der goniometrische lijnen die tot eenen zelfden boog behooren; *c.* de betrekkingen van afhankelijkheid tusschen goniometrische lijnen van verschillende bogen en afleiding hieruit van verschillende goniometrische formules; *d.* de goniometrische tafels. — B. Trigonometrie: *a.* berekening der rechthoekige driehoeken; *b.* berekening der schiefhoekige driehoeken; *c.* gebruik der goniometrie en trigonometrie tot het oplossen van bepaalde meetkundige vraagstukken; *d.* oplossing van eenige vraagstukken uit de werkdadige meetkunst, als: van een verheven voorwerp de hoogte boven het omliggende waterpasse terrein te vinden; den afstand te vinden waarop twee ontoegankelijke plaatsen van elkander verwijderd zijn; het problema van *Snellius*; het ware verschil in hoogte van twee punten te vinden, enz.

7°. *Beschrijvende Meetkunst.* *a.* leerwijze der projectiën; *b.* oplossing van werkstukken, betrekkelijk de rechte lijn en het platte vlak in de ruimte; *c.* de drievlakkige hoek, oplossing van toepasselijke vraagstukken; *d.* het projecteren van veelvlakkige lichamen en het ontwikkelen van derzelver oppervlakken; *e.* oplossing van vraagstukken betrekkelijk den bol; *f.* leer der projectie van kromme lijnen; *g.* de wording en constructie der gebogene oppervlakken en zulks met toepassing op: *a.* de cilindervlakken; *b.* de kegelvlakken; *c.* de scheeve oppervlakken; *d.* de omwentelingsvlakken; *h.* de doorsnijding der gebogene oppervlakken door lijnen en platte vlakken; *i.* de onderlinge doorsnijding der gebogene oppervlakken. — *Algemeene Bemerking.* De grondige kennis van het bovenstaende zal vooral moeten blijken door de constructie en het in teekening brengen van geschut of eenig ander artillerie-voorwerp.

8°. *Hoogere Meetkunst.* A. Vlakke figuren: *a.* verklaring van de leerwijze der coördinaten ter bepaling van punten en meetkundig plaatsen in een plat vlak; *b.* de vergelijking der rechte lijn; *c.* toepassing van de leerwijze der coördinaten op eenige gedeelten der gewone meetkunst; *d.* de vergelijking van den cirkel; *e.* toepassing op eenige gedeelten der gewone meetkunst. — B. Vergelijking van den tweeden graad of der kegelsneden: *a.* vergelijking der ellips; *b.* vergelijking der hyperbool; *c.* algemeene vergelijking der kegelsneden; *d.* brandpunten, voerstralen en rigtlijnen; *e.* raaklijnen; *f.* vergelijkingen op de middellijnen. — C. De vergelijking van de rechte lijn in de ruimte en van het platte vlak.

9°. *Werkdadige Meetkunst.* A. Beschrijving der meetinstrumenten: *a.* de bakken; *b.* de meetketting en pinnen; *c.* het meetkruis; *d.* het astrolabium; *e.* de nonius-verdeeling; *f.* de theodoliet; *g.* het planchet; *h.* de boussole; *i.* de smalcaidersche pateut-boussole; *k.* de sextant en octant; *l.* de artificiële horizon; *m.* de reflector van *Douglas*; *n.* het spiegelkruis; *o.* begrip van afstandmeters. — B. Gebruik van de onderscheidene instrumenten bij het werkdadig meten in het veld, op onderscheidene vraagstukken toegepast, als: *a.* uit een punt eene loodlijn op eene lijn op te rigten; *b.* uit eenig punt den afstand tot eenig ontoegankelijk punt te vinden,

c. den afstand tusschen twee ontoegankelijke punten te vinden; d. de ligging van eenig punt op het terrein op het planchet te bepalen, indien de betrekkelijke ligging van drie punten van het terrein op het planchet gegeven is; e. den omtrek van eenen op het terrein gegeven veelhoek in kaart te brengen, en zulks met het planchet, de boussole, het astrolabium, den theodoliet en den sextant; f. den inhoud van eenigen op het terrein gegeven veelhoek te vinden; g. een gegeven terreingedeelte in kaart te brengen. — C. Het situatie-teekenen: a. voorstelling van bergen door de volgende middelen: a'. het leggen van tinten of arceringen; b'. door de manier van den Saksischen majoor *Lehman*; c'. door de manier van den generaal-majoor van *Gorkum*; d'. door die van den generaal von *Muffling*; b. voorstellingswijze der terrein-voorwerpen; c. het kleuren en beschrijven der kaarten; d. de teekenschalen. — D. Het waterpassen: a. afwijking van de schijnbare tot de waterpasse lijn; b. invloed der straalbreking; c. korte beschrijving der waterpasbaken; d. idem van het timmermans-waterpas; e. idem van het fleschjes-waterpas; f. idem van de luchtbelbuis; g. idem van het waterpasliniaal met luchtbelbuis en vizieren; h. korte beschrijving van het waterpasinstrument van *Ramsden*; i. idem van het waterpasinstrument van *le Noir*; k. idem van het niveau cercle van *le Noir*; l. de uitvoering van het waterpassen; m. het vizierliniaal van *Lehman*; n. het patent-niveau. — *Algemeene Bemerking.* De grondige kennis van een en ander zal moeten blijken, door het opnemen en in tekening brengen van eenig terrein, ook met mouvement; door het uitvoeren eener waterpassing bijv. van eene rooilijn enz., terwijl hij tevens geoefend moet zijn om eenig terrein, op het oog en op den pas, in schets te brengen.

10°. *Mechanica.* A. *Statica.* a. algemeene eigenschappen der krachten en van het evenwigt; b. de koppels; c. het samenstellen en ontbinden der krachten: a'. krachten op een punt aangebragt; b'. krachten in een vlak gelegen; c'. krachten in de ruimte gelegen; d. de leer der zwaartepunten; e. de wrijving; f. enkelvoudige werktuigen, als: a'. de hefboom; b'. de balans; c'. de windas; d. de katrol; e'. het hellend-vlak; f'. de wig; g'. de schroef; h'. de touwen; g. de kennis van eenige zamengestelde werktuigen, als: a'. de takel; b'. de dommekracht; c'. de schroef zonder eind; d. de bok; e'. de schrank; f'. de voertuigen. — B. *Dijnamica.* a. de eenparige beweging; b. de eenparige versnelde of vertraagde beweging; c. het voortwerpen van lichamen in het luchtledige; d. de val langs het hellend vlak; e. de eigenschappen van den eenvoudigen slinger; f. de momenten van traagheid; g. de zamengestelde slinger; h. toepasselijke vraagstukken over de worpswijde en het bepalen van tijd en worpsverheid onder bekende rigtingen.

11°. *Fortificatie.* I. *Veldverschansing.* A. *Algemeene grondbeginselen:* a. het profiel, horizontale projectie; b. inrigting der borstwering tot het gebruik van geschut; c. gebruik van hout en muren om zich te dekken tegen het vijandelijk vuur. — B. *Horizontale afmetingen, bepaling der binnenruimte (tracé).* — C. *De voornaamste eenvoudige werken, als:* a. *flèches* en *redans*; b. *lunetten*; c. *tenaillen*; d. *kremaillèren*; e. *gebastioneerde fronten, hoorn- en kroonwerken*; f. *redouten*; g. *gebastioneerde schansen*; h. *uitgangen.* — D. *Eenige zamengestelde werken, als:* a. *linie met redans*; b. *gebastioneerde linie*; c. *getenaillèerde linie*; d. *linie met kremaillèren.* — E. *Bruggenhoofden:* a. *eigenschappen*; b. *bruggenhoofden van Chasseloup, Bousmard en Rogniat.* — F. *Verdere werken tot versterking:* a. *bedekte weg, voorgracht en reduits*; b. *wolfskuilen*; c. *palisaderingen en fraiseringen*; d. *piketteringen, eggen, voetangels*; e. *verhakkingen*; f. *vriesche ruiters*; g. *barrieren en staketsels*; h. *mijnen en fladdermijnen*; i. *mijnputten, kamer en lading*; k. *ontstekingswijzen, als:* a'. *de monnik*; b'. *de snuifdoos van Boule*; c'. *de vuurmuis van Rugg*; d'. *de vuurpijlen*; e'. *perkussie-toestellen*; f'. *callerströmsche pijpjes*; l. *opstopping*; m. *bom-, steen- en fladdermijnen*; n. *tamboers en caponnièren*; o. *blokhuizen*; p. *hutten en schilderhuizen*; q. *gebruik van het water.* — G. *Invalde van het terrein op het tracé en het profiel.* — H. *Het herstellen van onbruikbaar geworden wegen, het slaan van militaire bruggen:* a. *herstelling der wegen*; b. *onbruikbaar maken derzelve*; c. *overgang van rivieren en andere wateren*; d. *ponten*;

e. enkele schuiten; f. vaste bruggen; g. pontbruggen; h. ton- en schraagbruggen; i. rolbruggen; k. jukbruggen; l. touwbruggen; m. bruggen van ruw hout over kleine en diepe wateren; n. onderhoud en herstelling van bruggen; o. vernieling van bruggen. — I. Het versterken van bepaalde terreingedeelten, als: a. hoogten; b. defilés. — K. Het versterken van terrein-voorwerpen, die reeds eenige dekking opleveren: a. hoogten, dijkes en dammen; b. heggen, omheiningen van hout; c. muren; d. het versterken van huizen, landhoeven enz.; e. het versterken van dorpen. — L. De aanval en verdediging van veldwerken: a. voorbereidende werkzaamheden tot den aanval en tot de verdediging; b. aanval door verrassing of overrompeling; c. verdediging hiertegen; d. stormenderhandsche aanval van aardenwerken, gebouwen enz.; e. verdediging hiervan; f. aanval van verschanste legers; g. verdediging van zamengestelde werken. Bij aanval en verdediging, hoofdzakelijk de werkzaamheden der artillerie. — II. Duurzame Versterkingskunst. A. Algemeene eigenschappen welke men van eene goede vesting verlangt: a. stormvrijheid; b. muren; c. grachten; d. goede bestrijking; e. tracé; f. hoofdwal; g. buitenwerken; h. tenaille; i. reduit in het ravelijn; k. bedekte weg. — B. Kort overzicht omtrent de vorderingen in het tracé, sedert de uitvinding van het buskruid tot op den tegenwoordigen tijd: a. *Albert Durer*, uitvinding der bastions, Nederlandsche versterkingswijze, hoofdenbeelden van die van *Vauban* en van *Coshoorn*; b. *Cormontaigne*, front moderne; c. *Montalembert*, *Chasseloup*, *Merkes*; d. algemeene aanmerkingen; e. kommandement en relief; f. communicatie; g. dekking voor den verdediger en het approvisionnement; h. begrip van defilement; i. dekking tegen ricochetschoten en worpgeschut. — C. Begrip van contregarden, enveloppen, tenaillons, hoorn- en kroonwerken. — D. Voorliggende en afzonderlijke werken, versterkte punten langs de kusten. — E. Denkbeeld der verschansingen in de ravelijns en bastions. — F. Der andere middelen tot versterking van een front, als: a. inundatiën; b. waterspoelingen in de grachten; c. mijnen; d. beplanting van het glacis. — G. Citadellen. — H. Aanval van vestingen: a. geregelden aanval: a'. algemeen ontwerp tot den aanval; b'. sterkte van het belegeringskorps. Observatiekorps; c'. werkzaamheden der artillerie bij de voorbereidende maatregelen. *Eerste Tijdvak* Berenning: a. werkzaamheden der artillerie. *Tweede Tijdvak*. Van het openen der loopgraven tot het in gereedheid zijn der eerste belegeringsbatterijen: a. werkzaamheden der artillerie hierbij. *Derde Tijdvak*. Van de voltooiing der eerste batterijen tot en met het opwerpen der 3de parallel: a. werkzaamheden der artillerie hierbij; b. aanval tegen een voorliggend werk. *Vierde Tijdvak*. Van de voltooiing der 3de parallel tot en met den overgang der gracht: a. verovering van den bedekten weg, indien er geene mijnen bestaan; b. werkzaamheden der artillerie in dit vierde tijdvak bij eene bestorming en bij den geregelden aanval; c. verovering van den bedekten weg indien het front niet van een mijnenstelsel is voorzien. *Vijfde Tijdvak*. Van de voltooiing van den overgang der gracht tot de verovering der vesting: a. werkzaamheden der artillerie. — I. Kort begrip van den aanval van eene vesting die met een citadel voorzien is. — K. Verdediging van vestingen: a. voorbereidende maatregelen; b. verklaring der vesting in staat van beleg, raad van defensie; c. sterkte der bezetting. — III. Werkzaamheden der Artillerie. *Eerste Tijdvak*. Berenning: a. werkzaamheden der artillerie. *Tweede Tijdvak*. a. werkzaamheden der artillerie. *Derde Tijdvak*. a. werkzaamheden der artillerie; b. verdediging van eenig voorliggend werk. *Vierde Tijdvak*. a. werkzaamheden der artillerie bij den aanval voet voor voet; b. bij eene bestorming; c. verdediging van den bedekten weg, wanneer het front met een mijnenstelsel is voorzien. *Vijfde Tijdvak*. a. werkzaamheden der artillerie. — L. Begrip van de vorderding eener vesting die met een citadel is voorzien. — M. Begrip van den aanval en verdediging van vestingen, welke door moerassen of wateren omgeven zijn. — N. Begrip van den aanval en verdediging van bergvestingen. — O. Idem van vestingen die aan zee zijn gelegen. — P. Denkbeeld der andere wijzen, welke ter verovering eener vesting kunnen beproefd worden, als door: a. blokkade; b. verrassing, c. bestorming; d. bombardement. — *Algemeene Bemerking*. De kandidaat moet een beknopt denkbeeld hebben van de dienst der andere wapenen, in verband tot de dienst der artillerie. De aspirant zal hierbij overleggen een plan d'attaque toegepast bijv. op

het front moderne, of wel eenig front met de bewapening bij een der tijdvakken van den aanval.

120. *Artillerie-Wetenschappen. I. Technisch Gedeelte. A. Kort overzicht der geschiedenis van het buskruid.* — B. Bestanddeelen: *a.* salpeter: *a.* eigenschappen en soorten; *b.* denkbeeld van het uitloogen der salpeterbevattende aarde en van het zuiveren der ruwe salpeter; *c.* onderzoeking; *d.* werkend beginsel; *b.* zwavel: *a.* verschillende soorten, eigenschappen; *b.* denkbeeld van het zuiveren der zwavel; *c.* werkend beginsel; *c.* houtskool: *a.* eigenschappen, houtsoorten hiertoe geschikt; *b.* het vellen en uitloogen van het hout; *c.* verkoling van het hout; *d.* zelfontbranding der houtskool; *e.* werkend beginsel. — C. Vervaardiging van het buskruid: *a.* het fijnmaken der bestanddeelen; *b.* het vermengen in de bepaalde verhouding en het te zamendrukken van het mengsel; *a.* de verhouding der bestanddeelen; *b.* de vermenging in trommels en zamendrukking; *c.* vermenging en zamendrukking door stamp-, druk- en hamermolens; *c.* het korrelen; *d.* het glanzen; *e.* het droogen; *f.* het uitstoffen en kuipen. — D. Het onderzoeken en beproeven van het buskruid: *a.* beoordeeling naar de uiterlijke kenteekenen; *b.* opsporen van het volstrekt en betrekkelijk soortelijk gewigt; *c.* meten van de betrekkelijke kracht. — E. De ont- en verbranding van het buskruid: *a.* de omstandigheden van welke de ontbranding afhankelijk is; *b.* de verbranding afhankelijk van: *a.* de ontbrandbaarheid; *b.* grootte van den korrel; *c.* hoedanigheid van het buskruid; *d.* grootte der tusschenruimten; *e.* hoeveelheid; *f.* gedaante der ingenomen ruimte; *g.* digtheid der omgevende lucht. — F. Denkbeeld van het overblijfsel na de verbranding. — G. De kracht van het buskruid en zijne werking in de vuurwapenen, behoeften aan verschillende soorten van buskruid: *a.* voor het klein geweer; *b.* voor springlading; *c.* voor worpgeschut; *d.* voor veld- en belegeringskanon. — H. Bewaring van het buskruid in de magazijnen. — I. Het keuren en luchten, alsmede de buskruidtransporten. — II. *Ernstvuurwerken.* A. Beschouwing der onderscheidene soorten van vuurwerken. — B. Inrigting der artillerie-laboratoriums. — C. Overzicht der hoofdzelfstandigheden welke bij het vervaardigen van ernstvuurwerken gebruikt worden en opgave der hoofdvereischen en eigenschappen. — D. Bearbeiding der verschillende sassen: *a.* het vermengen; *b.* het verdigten; *c.* het uitboren. — E. Het vervaardigen der verschillende ernstvuurwerken: *a.* de munitien: *a.* patronen voor draagbare wapenen; *b.* kardoezen voor kanon en houwtser; *c.* kogel- en granaatklossen; *d.* spiegels voor den kogel- en steenmortier; *e.* het laden der holle projectielen; *f.* stormzakken; *b.* vuurwerken tot ontsteken der lading: *a.* gewone lont; *b.* gezwinde lont; *c.* zunders; *d.* blusstangen; *e.* papieren gezwindpijpjes; *f.* pijpjes van penneschachten; *g.* slagpijpjes; *h.* wrijvingpijpjes; *i.* bom- en granaatbuizen; *c.* vuurwerken tot brandstichting: *a.* brandkogels met geraamte; *b.* holle ijzeren brandkogels, *c.* roche à feu; *d.* brandgranaten; *d.* vuurwerken tot verlichting; *a.* lichtkogels met geraamte; *b.* lichtkogels van 13 duim; *c.* handlichtkogels; *d.* pikkransen; *e.* flambouwen; *e.* vuurwerken tot het geven van seinen; *a.* gewone seinvuurpijjen; *b.* vuurpijlen met valscherms, met lichtas, enz.; *c.* oorlogsvuurpijjen; *d.* alarmstangen; *e.* blikvuren; *f.* het breken en ontledigen van munitie, enz. — F. Opgaven der materialen tot constructien benoodigd. — III. *Het Geschut.* A. Algemeen overzicht der geschiedenis van het geschut, alsmede van de metaalmengsels, waaruit de vuurmonden kunnen vervaardigd worden. — B. Algemeene inrigting en vorm van het geschut: *a.* indeeling der vuurmonden; *b.* begrip der lengte van de verschillende vuurmonden, gronden; *c.* idem van het gewigt; *d.* idem van de metaaldikte; *e.* uitwendige deelen: *a.* sieraadsbanden en kop; *b.* de vizierhoek; *c.* de tappen en hunne plaatsing; *d.* de ooren; *e.* de kulusversterking en druif; *f.* inwendige deelen: *a.* de ziel- en speelruimte; *b.* de kamers; *c.* de zundgaten. — C. De duurzaamheid van het geschut: *a.* bronzen vuurmonden; *b.* ijzeren vuurmonden. — D. Het vervaardigen en beproeven van het geschut: *a.* het vervaardigen van het bronzen geschut; *a.* het vormen van het model der schacht; *b.* modellen der tappen; *c.* idem der ooren; *d.* het vormen van den mantel; *e.* het uitnemen van het model, het schoonmaken en gloeijen van den vorm der schacht; *f.* het maken van het model van den kulus; *g.* het maken

van den vorm om het model van den kulas; *h'*. het model en den vorm van het verloren hoofd; *i'*. het plaatsen en vereenigen der vormen in den damkuil en het gieten der vuurmonden; *k'*. het ontgraven der vormen, het ontvormen der vuurmonden en het afsnijden der verloren hoofden; *l'*. het uitboren en afdraaijen der kanons; *m'*. het opwerken der tappen en ooren; *n'*. het vervaardigen en inschroeven der zundgatstappen; *b*. het vervaardigen van ijzeren geschut: *a'*. de modellen en kasten der ijzeren kanonnen; *b'*. het vormzand; *c'*. het in zand vormen der kanonnen; *d'*. het ontvormen der modellen; *e'*. de modellen en kasten voor de ijzeren mortieren; *f'*. het ontvormen der modellen; *g'*. het vormen der ijzeren zijwangen tot mortierstoelen; *h'*. het droogen der zandvormen; *i'*. het plaatsen der vormen in den gietkuil; *k'*. het gieten der vuurmonden; *l'*. het ontvormen derzelve; *m'*. het afsnijden van het verloren hoofd en het uitboren der vuurmonden; *n'*. het boren der zundgaten; *o'*. het verbussen der ijzeren kanonnen; *c*. het onderzoeken en beproeven van het geschut: *a'*. beschrijving en gebruik der onderzoekingswerktuigen; *b'*. het onderzoeken en keuren der bronzen en ijzeren vuurmonden; *c'*. onderzoek van oude vuurmonden; *d'*. het opleggen der vuurmonden in de magazijnen. — E. De projectielen: *a*. vorm, soorten en inrigting derzelve, alsmede de kartetsen, druiven en granaatkartetsen; *b*. het vervaardigen derzelve: *a'*. looden kogels; *b'*. het vormen en gieten van kanonkogels; *c'*. idem van kartetskogels; *d'*. idem van bommen en granaten; *e'*. idem van holle ijzeren brandkogels; *c*. onderzoek en bewaring derzelve. — F. De kennis der draagbare wapenen: *a*. vuurwapenen: *a'*. indeeling en algemeene eigenschappen; *b'*. onderdeelen der draagbare vuurwapenen: *a''*. de loop; *b''*. het slot; *c''*. de lade en het beslag; *d''*. laadstok en bajonet; *c'*. de ladehouten; *b*. blanke wapenen: *a'*. vervaardiging; *b'* beproeving. — G. Gronddenkbeelden der voertuigen, bevattende: *a*. beschouwingen betrekkelijk het evenwigt der voertuigen; *b*. beschouwingen betrekkelijk het evenwigt der voertuigen in het algemeen; *c*. het wenden der voertuigen; *d*. hoofddeelen derzelve: *a'*. de as; *b'*. de spoorbreedte; *c'*. de raden met derzelve onderdeelen; *d'*. lamoenberriën en disselboomen; *e'*. de remkettingen; *e*. beschouwingen betrekkelijk de vierraderige voertuigen: *a'*. voertuigen met wrijfhout; *b'* idem met draaghout; *c'*. onderlinge afstand der assen; *d'*. plaatsing van den last; *f*. algemeene inrigting en vereischen der affuiten en voertuigen van het veldmaterieel; *g*. idem der affuiten en voertuigen van het belegeringsmaterieel; *h*. idem van het vestingmaterieel; *i*. idem der kustaffuiten; *k*. onderzoek en bewaring der voertuigen. — IV. *Taktiek der Artillerie*. A. Het schieten en werpen: *a*. algemeene beschouwingen van de kogelbaan; *b*. kogelbaan in het luchtledige; *c*. een denkbeeld van het meten der aanvankelijke snelheid; *d*. een denkbeeld van de inrigting der schootsen worptafels, alsmede over het interpoleren van schootstafels; *e*. een begrip van de afwijkingen der projectielen en de kans van treffen; *f*. het rigten; *g*. de aanwending der verschillende vuurmonden en projectielen; *h*. de misschoten (oorzaken). — B. Bediening en behandeling van geschut en werktuigen: *a*. algemeene bemerkingen betrekkelijk de bediening; *b*. het laden; *c*. het rigten; *d*. het afvuren; *e*. bediening onder bijzondere omstandigheden: *a'*. schieten bij nacht; *b'*. bediening op vaste batterijen; *f*. ontladen en schoonmaken der vuurmonden. — C. Gebruik der artillerie in het vrije veld (1): *a*. samenstelling der artillerie te velde: *a'*. beschouwing der vuurmonden geschikt tot de dienst te velde; *b'*. onderscheidene soorten van artillerie te velde benoodigd; *c'*. indeeling der artillerie in batterijen; *d'*. verhouding van de sterkte der artillerie tot die van de andere wapenen; *b*. uitrusting der artillerie te velde: *a'*. bediening en verder personeel; *b'*. paarden; *c'*. voertuigen; *d'*. munitie; *e'*. verdere gereedschappen en behoefden tot het geschut en de voertuigen benoodigd; *c*. velddienst der artillerie: *a'*. verzorging der paarden, *b'*. gedrag op marschen; *c'*. gedrag in kwartieren; *d'*. gedrag op bivakken; *d*. beschouwingen betrekkelijk de aanwending der artillerie in het vrije veld:

(1) Voornamelijk toegepast op Indië.

a. algemeene opmerkingen; *b.* verdeeling en gebruik der verschillende geschutsoorten; *c.* algemeene gronden bij de keuze der stellingen in aanmerking te nemen; *d.* bijzondere omstandigheden daarbij in aanmerking te nemen: *a.* de stelling de vijands; *b.* de uitwerking van het geschut; *c.* de stelling der andere troepen; *e.* hoofdpunten te beschouwen bij het gebruik der artillerie te velde: *a.* de aanval; *b.* het vervolgens des vijands; *c.* de verdediging; *d.* de terugtogt; *f.* voorschriften bij het gevecht: *a.* voorbereiding; *b.* de opmarsch; *c.* wijze van vuren; *d.* veranderingen van stelling en bewegingen voor den vijand; *e.* plaatsing der voorwagens en kaissons; *f.* handelwijze na het gevecht; *g.* gedrag der artillerie in bijzondere gevallen: *a.* bij voor- en achterhoede; *b.* bij patrouillen en verkenningen; *c.* bij aanval en verdediging van défilés; *d.* bij aanval en verdediging van niet verschanste dorpen; *e.* bij en tegen den overtocht van rivieren; *f.* bij aanval en verdediging van veldverschaningen. — D. De batterijbouw: *a.* algemeene beschouwingen betrekkelijk de inrigting der batterijen; *b.* vervaardiging der bekleedingsmiddelen: *a.* banden; *b.* palen; *c.* worsten; *d.* schanskorven; *e.* borden; *f.* aardzakken; *g.* zoden; *c.* beddinghout; *d.* bepaling van het aantal arbeiders, enz.: *a.* algemeene bemerkingen; *b.* horizontale batterijen; *c.* ingezonken batterijen; *d.* aandragen der behoeften; *e.* het opwerpen en bekleeden der batterijen: *a.* opmerkingen betrekkelijk de meest geschikte aanwending der verschillende bekleedingsmiddelen; *b.* het bouwen eener horizontale batterij voor kanonnen; *c.* idem eener ingezonkene batterij voor kanonnen of houwitser; *f.* bijzondere inrigtingen der batterijen, in verband met hare onderscheidene bestemmingen: *a.* ricochet-batterijen; *b.* demonteer-batterijen; *c.* contre-batterijen; *d.* bres-batterijen; *e.* mortier-batterijen; *g.* wijzigingen ten gevolge van andere omstandigheden: *a.* verhoogde batterijen; *b.* batterijen in de parallel aangelegd; *c.* gekremailleurde batterijen; *d.* geblindeerde batterijen; *e.* batterijen met gewone bekleeding; *f.* batterijen aan te leggen onder het werkzaam klein geweervuur; *h.* het doen van herstellingen aan de batterijen. — E. Gebruik der artillerie bij de verdediging van kusten: *a.* algemeene beschouwingen betrekkelijk de kustverdediging; *b.* de kustbatterijen; *a.* algemeene bestemming derzelve en bijzonderheden van hare inrigting; *b.* wapening en uitrusting; *c.* wijze van vuren.

13°. *Taktiek.* Denkbeeld der: A. Elementaire taktiek: *a.* zamenstelling des legers; *b.* sterkteverhouding der verschillende wapens; *c.* indeeling; *d.* snelheid van beweging en uitwerking der vuur- en blanke wapens; *e.* taktiek der infanterie; *f.* taktiek der kavallerie. — NB. De taktiek der artillerie is uitvoeriger bij de artillerie zelve behandeld. — B. Toegepaste taktiek: *a.* vechtwijze der verschillende wapens tegen elkander; *b.* verbinding der verschillende wapens; *c.* gevechten om terreinvoorwerpen. — C. Kleine oorlog: *a.* verschillende handelingen van den kleinen oorlog; *b.* voorpostendienst; *c.* waarnemings-detachementen; *d.* patrouillen; *e.* verkennings-detachementen; *f.* dekking van magazijnen; *g.* konvoojen te land en te water. Begeleiden van krijgsgevangenen; *h.* fourageringen en requisitiën; *i.* alarmeringen, hinderlagen, overvallen; *k.* partijgangers-oorlog; *l.* volkswapeningen. — D. Kort begrip der hoogere taktiek.

14°. *Reglementen.* *a.* soldatenschool; *b.* pelotonsschool; *c.* begrip der bewegingen van een bataillon (bataillonsschool); *d.* idem van de bewegingen van meerdere bataillons (evolutien van linie); *e.* kanonnierschool; *f.* stukkschool; *g.* begrip der bewegingen eener batterij (batterijsschool) en van meerdere batterijen (linieschool); *h.* aanhangsel op de batterijsschool (manoeuvres de force, veldgeschut); *i.* school des ruiters; *k.* benaming der trekhuizen, op- en afhuizen, onderhoud van tuigen, enz.; *l.* bepaking der verschillende voertuigen; *m.* bediening van het batterijgeschut; *n.* handboek voor onderofficieren en korporaals der artillerie; 1ste en 2de stukje, waarin ook zijn opgenomen de zamengestelde manoeuvres (manoeuvres de force) met het batterijgeschut en die met zamengestelde werktuigen; *o.* de inwendige administratie, in zoover als in de betrekking van kompagnies-kommandant kan gevorderd worden; *p.* garnizoensdienst; *q.* inwendige dienst.

15°. *Militaire Regtspleging.* Als bij de infanterie.

16°. *Natuurkunde.* *a.* begrip van den aard der zwaartekracht en hare eigen-

schappen. Toepassing op den barometer; *b.* algemeen overzicht van het geluid en van het licht; *c.* toepassing der warmte op en inrigting van thermometers; *d.* begrip van magneetkracht en electriciteit.

17°. *Geschiedenis.* De algemeene geschiedenis in groote trekken (zie *Bosscha*, *Schets der Algemeene Geschiedenis*), de Vaderlandsche en die van Nederlandsch-Indië meer volledig.

18°. *Aardrijkskunde.* De algemeene aardrijkskunde in groote trekken, die van het Vaderland en van de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen meer bijzonder; deze laatste vooral wat aangaat derzelver militaire hulpbronnen en de gesteldheid van het land uit een militair oogpunt beschouwd. Tevens eene grondige kennis van de inrigting en het gebruik der globen en der verschillende landkaarten.

19°. *Regtlĳnig Teekenen.* Het construeren van meetkunstige figuren en werkstukken tot de elementaire en beschrijvende meetkunst behoorende, het zuiver teekenen van schalen en het gebruik derzelve bij het teekenen. Het in teekening brengen van eenige artillerie-voorwerpen van eenig front van aanval. (Zie Fortificatie).

20°. *Situatieteekenen.* De wijze van teekenen der verschillende voorwerpen, het in teekening brengen van eenig terrein, zoowel met de meet-instrumenten als op het oog. Het teekenen van eenige waterpassing. (Zie werkdadige meetkunst).

Bij het onderwijs zullen als leiddraad gevolgd worden, de navolgende kursussen. Allereerste gronden der cijferkunst door *J. de Gelder*. Beginselen der stekunst voor de kadetten van alle wapenen door *Badon Ghijben* en *Strootman*. Beginselen der meetkunst voor de kadetten van alle wapenen door *J. Badon Ghijben*. Goniometrie en Trigonometrie, voorkomende in de meetkunst hiervoren vermeld, Gronden der beschrijvende meetkunst voor de kadetten van alle wapenen door *H. Strootman*. Beginselen der hoogere meetkunst voor de kadetten der infanterie. Geodesie voor de kadetten van alle wapenen door *van Kerkwijk*. Gronden der mechanica voor de kadetten der infanterie en kavallerie door *van Overstraten*. Handleiding tot de versterkingskunst voor de kadetten van alle wapenen door *van Kerkwijk*. Handleiding tot de kennis der artillerie voor de kadetten van dat wapen door *O. H. Kuĳck*. Kort begrip der taktiek door *W. J. Knoop*. Natuurkundige stellingen door *W. Wenckekach*. Schets der algemeene geschiedenis door *Bosscha*. Aardrijkskundige cursus door *van Heusden*.

Nº. 5. GENIE EN SAPPEURS.

Het examen zal zich bepaaldelijk tot de volgende onderwerpen uitstrekken:

1°. *Talen.* De *Nederlandsche* en *Fransche* talen. De eerste zal grondig en volgens de aangenomen spelling door *Pr. Siegenbeek* gekend moeten worden, ten einde zich in eenen officiëlen stijl behoorlijk schriftelijk te kunnen uitdrukken. Eenige bekendheid met de *Nederduitsehe* letterkunde zal tot aanbeveling strekken. In de *Fransche* taal zullen genoegzame vorderingen moeten gemaakt zijn, om zich in dezelve verstaanbaar uit te drukken. De kennis der *Hoogduitsehe*, *Engelsche* en *Maleidsche* talen zal als eene prijzenswaardige kundigheid in den geëxamineerde aangemerkt worden.

2°. *Schrijven.* Eene goede leesbare vaardige hand wordt van den kandidaat gevorderd.

3°. *Cijferkunst.* Zoover als die onderwezen wordt in de beginselen der cijferkunst door *H. Strootman*, 2 stukjes. De kandidaat zal op al het daarin voorkomende zoodanig moeten antwoorden dat het blijkbaar zij, dat hij alles grondig verstaat.

4°. *Stekunst.* Tot en met de hoogere magtsvergelĳkingen, waarvoor het verkiestels is tot leiddraad te nemen: Beginselen der stekunst door *J. Badon Ghijben* en *Strootman*, 4de druk en vervolg op de beginselen der stekunst door denzelfden, 2de druk. Bijaldien de kandidaat daarbij eenige kennis van de differentiaal, en integraalrekening paart, zooals dezelve onderwezen wordt in de beginselen der differentiaal- en integraalrekening voor artillerie en genie door *J. Badon Ghijben*, 1ste druk, zal hem zulks tot groote aanbeveling verstrekken.

5°. *Meetkunde*. De beginselen derzelve, vervat in het werk, getiteld: *Beginselen der meetkunst door J. Badon Ghijben*, 2de druk, hetwelk gaat tot en met de bolvormige driehoeksmeting.

6°. *De Beschrijvende Meetkunst*. De eerste beginselen derzelve, van de perspectief en schaduwbeplating, benevens de oplossing der werkstukken zoo als een en ander voorkomt in de gronden der beschrijvende meetkunst door *H. Strootman*.

7°. *Werkdadige Meetkunst*. Daar het als een noodzakelijk vereischte zal worden aangemerkt, dat de kandidaat eene genoegzame bedrevenheid hebbe verkregen in het practisch landmeten, waterpassen en in kaart brengen, zal hij zich moeten hebben eigen gemaakt, wat daarvan voorkomt in de 1ste *Hoofdafdeeling 2de druk*; van de geodesie van *van Kerkwijk*. Tevens zal hij bekend moeten zijn met de theorie eener triangulatie en hetgeen daartoe behoort, zoo als zulks te vinden is in de 2de *Hoofdafdeeling* van dat werk.

8°. *Hoogere en toegepaste Wiskunde*. Zoo als dezelve onderwezen wordt in de statica door *J. P. C. van Overstraten*, benevens in de gronden der mechanika door denzelfden schrijver, terwijl voor zulke aspiranten, die iets van de differentiaal- en integraalrekening verstaan, de beginselen der statica en hydrostatica, dynamica en hydrodynamica, benevens de werktuigkunde door *J. P. Delprat*, tot grondslag zullen worden genomen.

9°. *Waterbouwkunde*. De eigenlijke waterbouwkunde, voor zooverre dezelve toepasselijk is op den vestingbouw, dat is de leer der bruggen en duikers, wegen en sluizen zoo als dezelve onderwezen wordt in de handleiding tot de kennis der waterbouwkunde door *D. J. Storm Buysing*.

10°. *Vestingbouw*. De kennis der permanente en passagère fortificatie, zoome de van den aanval en de verdediging van vestingen en sterkten, zoo als zulks geleerd wordt, in de handleiding tot de versterkingskunst door *G. A. van Kerkwijk*, en de vestingbouw voor kadets der genie, met het daarin verhandelde over sappeur- en mineurkunst.

11°. *Burgerlijke en Militaire Bouwkunde*. Hiertoe zal tot grondslag genomen worden, de handleiding tot de kennis der burgerlijke en militaire bouwkunde door *Jhr. C. M. Storm van 's Gravesande*.

12°. *Kennis, uitwerking en gebruik der verschillende wapens*. Deze kennis zal zich moeten uitstrekken tot alle vuurwapens, zoo met betrekking tot de benaming van derzelve voornaamste deelen, als tot de schootsverheden. Voorts de kennis van de zamenstelling van het buskruid, enz., zoo als een en ander onderwezen wordt in de handleiding tot de kennis der artillerie door *J. P. C. van Overstraten*. Eindelijk de kennis der taktiek van de drie wapens, waartoe tot grondslag zal genomen worden de handleiding tot de kennis der taktiek van de drie wapens door *J. J. van Mulken*, 1ste deel.

13°. *Geschiedenis*. Met de algemeene geschiedenis behoeft men slechts in groote trekken bekend te zijn, met de Vaderlandsche geschiedenis en die van Nederlandsch-Indië meer volledig en tijdrekenkundig, zoo als een en ander te vinden is in de schets der algemeene geschiedenis van *Bosscha* en den cursus der Militaire Akademie door *A. A. van Heusden*.

14°. *Aardrijkskunde*. De wereldbeschrijving in het algemeen en de aardrijkskunde van de Oost-Indische bezittingen in het bijzonder, zoo als onderwezen wordt in de aardrijkskunde van *van Heusden*, 2de druk.

15°. *Het Regtlijn-, Situatie- en Handteekenen*. Waaronder verstaan wordt het teekenen van alle voorwerpen die op de vesting en burgerlijke bouwkunde betrekking hebben. Het teekenen van alle soorten van topographische plans en kaarten. Terwijl het handteekenen tot aanbeveling zal strekken.

16°. *Natuur- en Scheikunde*. De natuurkundige stellingen van *Wenckebach*, terwijl eenige bekendheid met de scheikunde tót aanbeveling zal strekken.

17°. *Reglementen*. De soldaten- en pelotonsschool volledig, de bataillonsschool in algemeene trekken.

18°. *Militaire Regtspleging*. Als bij de infanterie.

Bij het afnemen van het examen zal bijzonder onderzocht worden, of de aspirant grondig begrijpt en verstaat, hetgeen hij, ten gevolge van de hem over de verschillende takken van wetenschap voorgelegde vragen, heeft vermeend tot antwoord te moeten geven, opdat men de volledige overtuiging erlange, dat hij met oordeel en vrucht gestudeerd heeft.

Tot toelichting en regt begrip van al het vorenstaande, wordt het volgende aan het Leger bekend gemaakt, en ter opvolging aanbevolen:

Bovenstaande verordeningen zullen worden opgevolgd van de dagteekening dezer en daaraan geene terugwerkende kracht zijn verbonden. — De examens zullen te *Batavia* worden afgenomen. — De territoriale kommandanten worden door het militair-departement in wetenschap gesteld met het tijdstip waarop het examen zal plaats hebben voor de infanterie. — De chefs dier korpsen overtuigen zich, ieder voor zooveel hun aangaat, of de onderofficier die wenscht en in de termen valt om het examen af te leggen, met hoop op welslagen, kan worden toegelaten. — Zij deelen hun oordeel deswege aan den aspirant mede, die, als het ongunstig is, nogtans kan verzoeken tot het examen te worden toegelaten. — De chef maakt vervolgens een staat, model n°. 7, op, en zendt dien met vermelding van alles wat noodig is, om den aspirant te kunnen beoordeelen, zoowel ten opzichte zijner praktische bruikbaarheid en geschiktheid voor de velddienst, als ten aanzien van dienstijver, gedrag, beschaving, levenswijze en militair voorkomen, in duplo aan den territoriale kommandant, vergezeld van alle op den staat vermelde bijlagen. — De territoriale kommandant, alle stukken overwogen hebbende, voegt daarbij zijne consideratiën en advies, en zendt dezelve aan het militair departement, dat daarop beslist, of de aspiranten al of niet, tot het examen worden toegelaten. — De inzending dier stukken moet zoodanig geschieden, dat de beslissing van het militair departement bekend kan zijn tijdig genoeg, dat de aspiranten, die naar *Batavia* moeten opkomen, aldaar kunnen aankomen, vóór den aanvang van het examen. — De commissie van examinatie houdt, zooveel mogelijk hare zittingen op achtereenvolgende dagen; zij beslist of de aspiranten de vereischte bekwaamheid bezitten en bepaalt hunne onderlinge rangschikking. — Daartoe zal zij het navolgende in acht nemen: Bij het schriftelijk examen krijgen de aspiranten alle dezelfde vragen, die in de zitting der commissie worden opgegeven. — Ieder antwoord op de vraag, aan den aspirant (zoo wel schriftelijk als mondeling), heeft eene waarde van 0 tot 10, dat is, een slecht antwoord geeft 0, een uitstekend antwoord geeft 10; die daar tusschen vallen, geven 1 tot 9. — Ieder lid der commissie teekent voor zich-zelf; aan de waarde die hij aan het antwoord hecht. — Na afloop der examinatie in eenig vak, krijgt de aspirant het cijfer der gemiddelde uitkomsten van de afzonderlijke aantekeningen. — De aspirant heeft in eenig vak voldaan, als de hiervoren vermelde gemiddelde uitkomst, twee derde bedraagt van het maximum punten, dat behaald kan worden. — Nadat in alle vakken is geëxamineerd, beraadslaagt de commissie, welke aspiranten hebben voldaan en welke niet. — Hierbij wordt als regel gesteld, dat de krijgskundige vakken de voornaamste zijn, daarop volgen de wiskundige en eindelijk de overige wetenschappelijke vakken. — De overweging, of de aspirant al of niet aan het examen heeft voldaan, wordt aan dien regel getoetst; zoo dat hij, die in de krijgskundige vakken goed, doch, in enkele minder belangrijke vakken, niet volkomen heeft voldaan, niet behoeft aangemerkt te worden, als in het examen te hebben gefaald. — De voormelde regel en overwegingen, worden ook in acht genomen bij de rangschikking der aspiranten. — Het proces-verbaal, bedoeld in art. 7 van het voorschrift, vermeldt de rangschikking der aspiranten, en moet zijn ingerigt, volgens model n°. 8. — Nadat de bekwaame aspiranten aldus in het aanbevelings-register bij het militair departement zijn opgenomen, wordt eene expeditie der ontvangen staten (model n°. 7), verder ingevuld en daarop bekend gesteld, of de onderofficier al of niet in het aanbevelings-register is opgenomen, en daarna terug gezonden aan den inzender. — Ten einde het militair departement in

wetenschap te houden, met het verder bedrag der kandidaten, die aan het examen hebben voldaan, moeten de korps-kommandanten, in het begin van elk kwartaal een conduiterapport (model n°. 9) inzenden, vergezeld van volledige extracten uit het strafregister in duplo — Omtrent belangrijke mutatiën, als bevordering, overlijden, degradatie, verplaatsing moet onverwijld rapport worden gedaan aan het militair departement. — Al het vorenstaande is ook van toepassing op de artillerie, genie, kavallerie en militaire administratie, met dit verschil, dat de chefs dezer korpsen, in verband tot de behoefte aan officieren en het aantal aspiranten, aan het militair departement verzoeken eene commissie van examinatie te benoemen, en zij zich overigens, regtstreeks tot dat departement verhouden.

Ten opzichte van kandidaten voor de militaire administratie wordt nog het volgende voorgeschreven :

Zij moeten minstens twee jaren in de gelederen gediend en dezelfde diensten verrigt hebben, als de andere militairen van denzelfden rang; eerst daarna mogen zij voor de militaire administratie opgeleid, en diensvolgens van zoodanige oefeningen vrijgesteld worden, als voor hunne volgende bestemming onnoodig zijn; maar daarentegen rust op hen de verplichting, om bij den betaalmeester van het korps of garnizoen te werken, aan welken officier de taak wordt opgedragen, de aspiranten zoo veel mogelijk in het vak der administratie te oefenen. — In den regel moeten de aspiranten één jaar bij den betaalmeester werkzaam zijn, alvorens zich voor het examen aan te melden. — Na afgelegd voldoende examen worden de kandidaten bij den onder-intendant van het kommandement te werk gesteld, om zich verder in de administratie te bekwamen. — In het algemeen wordt aangeteekend, dat de boeken die voor de opleiding tot het examen zijn aanbevolen, niet bepaald gebezigd behoeven te worden; zijnde het onverschillig hoe de aspirant zijne kennis heeft verkregen, mits hij slechts aan het gevorderde examen voldoe.

Hoofdkwartier *Batavia*, den 21sten November 1855.

De Luitenant-Generaal,
Adjutant des Konings in buitengewone dienst,
Kommandant van het Oost-Indisch Leger,

DE STUERS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 9 B

ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Heeft het genoegen mits deze ter kennis te brengen van het leger :

- 1°. dat onlangs door den gepensionneerden kolonel-ingenieur DE VEIJE, militie-commissaris te *Utrecht*, en door den heer graaf DE CHASTEL DE LA HOVARDRIE, voormalig officier der Nederlandsche kavallerie, wonende te *Gent*, ieder een zeker aantal militaire en andere boekwerken ten behoeve van het leger of van bijzondere inrigtingen daarbij ten geschenke is aangeboden, en
- 2°. dat die geschenken, waarvan de aanbieding met welgevallen door den Koning zijn vernomen, overeenkomstig de daartoe door Hoogstdenzelven verleende magtiging door hem Minister met erkentelijkheid zijn aanvaard.

's Gravenhage, den 11den December 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 58 B.

's Gravenhage, den 11den December 1858.

Sedert eenigen tijd hebben zich meer en meer klagten doen hooren over het gering bedrag, hetwelk, bij de tegenwoordige duurte der levensmiddelen als zuiver overschot van de soldij, na aftrek van de kosten der menages en de reglementaire kortingen, wanneer daartoe termen bestaan, tot zakgeld aan de manschappen en inzonderheid aan de jonge soldaten en de miliciens, die tot eerste oefening onder de wapenen komen, wordt gedeeld.

Ofschoon men dezerzijds reeds door het uitvaardigen van de noodige voorschriften, paal en perk heeft gesteld aan de, veelal, bij de korpsen bestaande neiging om het kleedings- en reparatiefonds van den man, meer dan volstrekt vereischt wordt, door inhoudingen op de soldij te stijven, is het echter tevens gebleken, dat er nog andere oorzaken bestaan die, allengs een staat van zaken hebben doen geboren worden, — in den aanhef dezes bedoeld, — welke den soldaat bezwaren en op de vrijwillige dienstnemingen eenen nadeeligen invloed schijnt uit te oefenen.

Ik heb hier, namelijk, het oog op sommige betalingen, die, behalve de reeds opgenoemde van de manschappen gevorderd of aan hen opgelegd worden, voor zoogenaamde kleine noodwendigheden en behoeften voor de dienst, welke hier en daar een uitbreiding hebben erlangd, die evenmin strookt met den geest der militaire reglementen als zij door de noodzakelijkheid wordt geboden.

Ten einde daarin verbetering te brengen en tevens ook van dien kant, in het lot van den soldaat te gemoeit te komen, heb ik vermeend nader eenige voorschriften te moeten vaststellen of in herinnering brengen, waarvan, in het vervolg niet meer zal mogen worden afgeweken, ten einde aan geene gegronde bezwaren meer van den opgemelden aard, voedsel worde gegeven.

Dienvolgens heb ik goedgevonden het navolgende te bepalen :

1°. Dat er voortaan geene gelden van de soldij der manschappen zullen mogen worden ingehouden of afgezonderd voor het aanschaffen of bekostigen van voorwerpen, niet tot de bepaalde uitrusting van den man behoorende, als: *foudraals om de pakjes patronen, stroozakjes voor den randsel, kaartjes of étiquettes aan de kribbekastjes of planken in de kazerne*, en wat dies meer zij; evenmin als voor het nummeren van kleedings- en equipmentsstukken;

2°. Dat de lakensche kleedingstukken, mitsgaders de linnen en katoenen voorwerpen genummerd moeten worden met zwarte of witte verw, met behulp van de, bij de kompagniën of eskadrons voorhanden druknummers, terwijl de schoenen en laarzen met brandijzers en het blikwerk met slagnummers moet worden gemerkt, al hetwelk behoort te geschieden en bekostigd te worden, op de wijze, bij Art. 554 van het Provisioneel Reglement van Administratie bij de Landmagt, in verband met het bepaalde bij punt 18 der dispositie van het Departement van Oorlog van den 24sten Januarij 1821, N°. 15, (*Rec. Mil.* I deel, bladz. 45) omschreven, zoodat de aanschaffing en het onderhoud der druk- en slagnummers en van de brandijzers, onder de uitgaven van Administratie-kosten bij de korpsen begrepen, en de verw ten laste der menages aangeschaft behoort te worden;

3°. Dat al de werkzaamheden betrekkelijk het nummeren en merken der opgenoemde goederen door de onderofficieren in de kompagniën of eskadrons, kosteloos, zullen moeten worden verrigt, met uitzondering alleen van het nummeren van blikwerk, bij die gedeelten van korpsen, waar een meester geweermaker of zwaardveger aanwezig is, die alsdan met de bedoelde verrigting, — zonder daarvoor echter eenige afzonderlijke vergoeding te bekomen, — moet worden belast;

4°. Dat alleen *de sokken en de wollen handschoenen* met roode saai zullen worden genummerd, hetgeen voor de manschappen der staande armee en de miliciens (en alzoo *niet* voor de onderofficieren en korporaa's), ten laste van het kleedings- en reparatie-fonds kan geschieden, doch zulks slechts dan, wanneer die voorwerpen nieuw worden verstrekt, moettende de hierbedoelde onkosten ook zoo laag mogelijk worden berekend;

5°. Dat voortaan aan ieder soldaat der staande armee of milicien bij zijn indiensttreden, op rekening van het kleedings- en reparatie-fonds, een *lepel* en een *knipmes* volgens nader te bepalen modellen, zullen worden verstrekt, welke verstrekking echter slechts voor ééns geschiedt, zoodat de latere vernieuwing dier voorwerpen, ten laste van den man wordt gelaten; en

6°. Dat de zoogenaamde vetlappen; waarvan, uit kracht van het bepaalde bij punt 2 der *»Bijvoegsels en wijzigingen tot de voorschriften op het schoonmaken, behandelen, herstellen enz. van draagbare wapenen bij de korpsen van het Leger,»* bij de beschikking van het Departement van Oorlog van den 21sten Februarij 1844, N°. 49, B, vastgesteld (*Rec. Mil.* van dat Jaar, bl. 64), de manschappen nog bij de meeste korpsen worden voorzien, of die zij verpligt worden zelve aan te koopen, voortaan niet meer beschouwd zullen worden als deel te maken van hetgeen ieder man tot zijne uitrusting of tot het verrigten

van zijne dienst benoodigd heeft, en mitsdien als zoodanig worden afgeschaft, moettende daarentegen het behoorlijk onderhouden der wapenen, op den voet der aangehaalde Voorschriften als een onderwerp van huishoudelijke, doch van gestadige zorg door de kommandanten der kompagniën of eskadrons worden behartigd, waartoe de noodige vetlappen bij zekere getallen, bijv. van een of twee per escouade, mitsgaders het *schonkenvet*, met inachtneming eener gepaste spaarzaamheid, uit het fonds voor reparatiën en ledergoed bij de korpsen kunnen worden bekostigd, terwijl ieder man, voortaan, weder van een *slofborstel* op rekening van het kleedings- en reparatie-fonds zal worden voorzien, waarvan het model almede eerlang aan de korpsen zal worden toegezonden.

Onder mededeeling dezer beschikkingen heb ik de eer UHEG. te verzoeken, die insgelijks ter kennis van de chefs der korpsen onder uwe bevelen te willen brengen, en tevens de stipte nakoming daarvan, van mijnentwege, op het nadrukkelijkst aan te bevelen voor welke nakoming ik UHEG. almede verzoek te waken.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan
de onderscheiden militaire autoriteiten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 9 B.

's Gravenhage, den 18den December 1858.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen een vernieuwde druk van het Leerboek *Gronden der Beschrijvende Meetkunst voor de Kadetten van alle Wapenen*, van wijlen den Lector H. STROOTMAN, bewerkt door den Hoogleeraar BADON GHIJZEN.

Zijnde dit werk verkrijgbaar gesteld voor *Een Gulden vijf en negentig cents* (f 1.95) ten behoeve der korpsen, en voor *Twee Gulden zestig cents* (f 2.60) in den handel.

Ik verzoek UWEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs daarvan zoodanig gebruik te kunnen maken als noodig mogt worden bevonden.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan
de Heeren Generaals, kommanderende de
brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 49 B.

's Gravenhage, den 20sten December 1858.

Ik heb de eer U te informeren :

1°. dat het den Koning heeft behaagd, bij besluit van den 11den dezer, N°. 79, de vroegere aan de kassen der Infirmeriën, onder de benaming van *ziekengeld*, verleende tegemoetkoming van 's Rijks wege, ad *viyf cents* daags voor iederen verpleegden militair van het Leger hier te lande, onverschillig zijnen graad of soldij, *te rekenen van den 1sten Januarij 1859*, tot op de helft te verminderen, en alzoo op $2\frac{1}{2}$ *cents* per hoofd en per dag vast te stellen;

2°. dat ik goedgevonden heb te bepalen, dat, ter vereenvoudiging der schriften, de tegenwoordige maandstaten van het ziekengeld (Model N°. 49 van het hospitaal-reglement) insgelijks te rekenen van den 1sten Januarij 1849, zullen worden vervangen, door *driemaandelijkste* staten, naar het hierbijgevoegd model.

Ik verzoek U den Menagemeester der Infirmerie onder Uw toezigt, met het voorschrevene bekend te maken, ten einde zich dienovereenkomstig te gedragen, terwijl ik het voorts niet ondienstig acht, U te doen opmerken, dat er voor de verificatie der juistheid van de staten van het ziekengeld, eene zeer eenvoudige contrôle bestaat, namelijk deze, dat men blootelijk zal hebben na te gaan, of het getal dagen, waarover het ziekengeld wordt in rekening gebracht, overeenkomt met het gezamentlijk getal dagen, waarvoor door de kas der Infirmerie, *de soldij en het broodgeld van verpleegde militairen van het Leger hier te lande, over hetzelfde tijdvak is genoten.*

Ten slotte heb ik de eer U te doen kennen, dat, wanneer er gedrukten van het vervallen model N°. 49, mogten overblijven, deze, behoudens de noodige wijziging, zullen moeten worden gebezigd, als staten der uitbetaalde *hospitaal-soldijen* aan de zieken.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

de respectieve toeziende Chefs over de Garnizoens-
Infirmeriën.

MODEL.

Garnizoens-Infirmerie te

185
 Kwartaal. STAAT aanwijzende het bedrag van het ziekgeld, waartoe de Administratie van bovengemeld Etablissement geregtigd is, wegens het verplegen van militairen der Landmagt, gedurende het Kwartaal 185 .

Maanden.	Getal verpleegdagen per maand.	Bedrag van het ziekgeld ad 2½ cents per man daags.		Aanmerkingen.
1859.				NB.
Januarij.	2040	f 51	»	De staat uit de hand getrokken, wordt in duplo, in de maanden April, Julij, October en Januarij gelijktijdig met de overige periodieke stukken aan het Departement van Oorlog ingezonden. Het ziekgeld wordt alleenlijk genoten, voor militairen van het leger hier te lande, ongeacht honnen graad of soldij, en alzoo niet voor Koloniale militairen, schepelingen, mariniers en verdere personen niet directelijk tot het Leger behoorende.
Februarij.	2556	» 65	90	
Maart.	2461	» 61	52 ^s	
Totalen	7057	f 176	42 ^s	

Aldus naar waarheid opgemaakt, ten bedrage van (in letters) verpleegdagen van militairen der Landmagt, benevens van eene somma van (in letters) voor ziekgeld.

Te den 185 .

De Menagemeester der Infirmerie,

Nagezien, accoord bevonden en gearresteerd, ten bedrage van (in letters) verpleegdagen van militairen der Landmagt, benevens eene somma van (in letters) voor ziekgeld.

De belast met het toezigt over het Etablissement.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 20 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Heeft het genoegen ter kennis van het Leger te brengen, dat het Zijne Majesteit heeft behaagd, uit aanmerking van den voortdurenden druk der omstandigheden, ten gevolge van de duurte der levensmiddelen, op de daartoe door hem, Minister, aan Hoogstdezelve gedane voordragt, bij besluit van den 12den dezer n°. 18, te bepalen:

1°. Dat ook gedurende het aanstaand jaar 1859, de voorzieningen nopens het genot der verhoogde soldijen, bij punt 1 van het besluit van den 10den December 1857, n°. 61, vastgesteld, ten behoeve van de daarin opgenoemde militairen, zullen worden gehandhaafd; en

2°. Dat ook gedurende het volgend jaar, de verhooging van het gewoon reisgeld, bij punt 2 van laatstgemeld besluit toegestaan, door de onderofficieren, korporaa's en verdere manschappen van het Leger zal worden genoten.

Hebbende Zijne Majesteit alverder, bij besluit van den 11den dezer, n°. 76, goedgunstig gelieven te bepalen, dat het bedrag der schadeloosstelling wegens het gemis van fourrages, aan de daarop regthebbende generaals, hoofd- en verdere officieren bij het Leger, gedurende het jaar 1859, toe te kennen, even als in dit jaar, tegen vijf en zeventig cents (f 0.75) per paard en per dag, zal worden berekend.

Herinnert tevens, dat de gunstige bepaling ten aanzien van het reisgeld, hierboven vermeld, ook, hetzij ten volle of voor de helft, van toepassing zal zijn op de manschappen der nationale militie, aan wie, krachtens de beschikking dezerzijds van den 8sten October 1852, n°. 2 B, het reisgeld, respectievelijk ad tien of vijf cents per uur, wordt toegekend.

Gelast dat deze dispositie gedrukt en de noodige exemplaren daarvan gezonden zullen worden aan (de verschillende militaire autoriteiten).

's Gravenhage, den 20sten December 1858.

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Zaken.*N°. 44 B.

's Gravenhage, den 22sten December 1858.

Ik heb de eer Uwe Excellentie te informeren, dat er op mijnen last is vervaardigd een *Voorschrift tot vorming van den stukrijder*.

Dat voorschrift is thans afgedrukt en bij de Koninklijke Militaire Akademie voor het Leger verkrijgbaar gesteld, tegen den prijs van achttien, en in den handel tegen dien van vier en twintig cents, per exemplaar.

Genoemd Voorschrift thans bij het wapen der Artillerie ingevoerd zijnde,

heb ik de eer Uwe Excellentie, onder mededeeling daarvan, een exemplaar van gedacht werkje te doen toekomen.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

Zijne Exc. den Heer Luitenant-Generaal President
der speciale Commissie van Inspectie over het Mi-
litair Onderwijs.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau : Militaire
Administratie

N°. 48 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Brengt ter kennis van de onderscheiden militaire autoriteiten, dat de leverancie van het munitie-brood, in de garnizoenen, alwaar in de behoeften daaraan, door middel van aanneming wordt voorzien (met inbegrip van de garnizoens-infirmeriën, reeds in de bedoelde plaatsen bestaande, of daarin nader gevestigd kunnen worden) voor het geheel jaar 1859 is aanbesteed, zijnde de namen en woonplaatsen der aannemers zoowel als de prijzen, waarvoor zij respectievelijk, de gezegde leverancie hebben aangenomen, mitsgaders de plaatsen, ten behoeve van welke dit artikel, uit de militaire bakkerijen op die plaatsen zelve, of wel uit die, in andere garnizoenen gevestigd, wordt verstrekt, op den hierbij gevoegden staat vermeld.

Deze kennisgeving zal worden gezonden (voor zooveel de intendanten in de directiën, de kommanderende officieren der korpsen, de hoofdadministratiën en de gedetacheerde gedeelten der korpsen betreft, met bijvoeging van exemplaren der voorwaarden van aanbesteding) aan (de verschillende militaire autoriteiten).

's Gravenhage, den 50sten November 1858.

(get.) VAN MEURS.

STAAT aanwijzende hoedanig het munitie-brood ten behoeve van het Leger, gedurende het jaar 1859, zal worden verstrekt, met opgaven der prijzen, waarvoor dat artikel, in sommige garnizoenen, is aanbesteed.

Garnizoensplaatsen, ten behoeve van welke het munitie-brood uit de militaire bakkerijen, op de plaatsen zelve, of wel uit die in andere garnizoenen gevestigd, wordt verstrekt.

Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Bergen-op-Zoom, 's Bosch, Breda, Deventer, Gorinchem, 's Gravenhage, Grave, Groningen, Haarlem, Hoorn, Leeuwarden, Leijden, Maastricht, Nijmegen, Utrecht, Vlissingen, Delft ontvang het brood uit de militaire bakkerij te 's Hage; Loevenstein (fort) en Woudrichem uit die te Gorinchem.

Garnizoensplaatsen, in welke, voor het verstrekken van het munitie-brood, kontrakten zijn aangegaan.

Assen, 4⁹⁰ ct. per ration van 50 looden, J. Ferwerda; Bath (fort), 4²³ ct., A. Groenewoudt; Brielle, 4²³ ct., K. L. van Eijdsen; Breskens en fort Frederik Hendrik, 4²⁴ ct., D. van Male Dz.; Dordrecht, 5⁵⁵ ct., H. C. J. van den Steenhoven; Doesburg, 4²⁹ ct., C. Dullemond; Delfzijl, 8⁰⁵ ct., H. F. Scherphuis; Geertuidenberg, 5⁹⁸ ct., J. H. van Aalst; Gouda, 7⁷⁷ ct., A. van Gastel; Harlingen, 5²⁰ ct., E. P. Harkema; den Helder, 6⁶⁶ ct., M. Vroon; Harderwijk, 4³³ ct., H. Heimensen; Heusden, 4⁹⁹ ct., P. Prins; Hellevoetsluis, 4⁶⁸ ct., A. A. de Kreek; Middelburg en fort Rammekens, 4⁴⁹ ct., J. W. Gebuwet; Naarden, 5⁷⁷ ct., G. van Voorthuijzen; Neuzen, 4¹⁴ ct., R. Wiskerke; Philippine, 7⁴⁰ ct., F. Taelman; Sluis, 4⁴⁸ ct., J. Versluijs; Venlo, 4¹³ ct., P. H. Linskens; Vere, 8¹⁰ ct., J. Gebuwet; Willemstad, 5 ct., W. W. Timmers; Woerden en in de Wierickerschans, 4⁸² ct., J. van Maurik; Zutphen, 4⁸⁴ ct., A. van Grafhorst; Zwolle, 5⁹⁷ ct., J. Kuijlmán.

's Gravenhage, den 50sten November 1858.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script.

Dr. W. ...

Second main section of handwritten text, continuing the narrative or list.

Dr. W. ...

Third main section of handwritten text, concluding the page's content.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 45 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevolg gevende aan 's Konings besluit van den 12den dezer n°. 49, waarbij Zijne Majesteit, onder anderen, heeft gelieven te bepalen :

a. dat gedurende het jaar 1859, voor eerste uitrusting en voor het kleedings- en reparatie-fonds, mitsgaders voor de verschillende fondsen van inwendig beheer bij de korpsen van het leger, dezelve toelagen, — behoudens de hierna te melden uitzonderingen, — te goed gedaan en aan het Rijk in rekening geleden zullen worden, als daarvoor, krachtens 's Konings besluiten van den 25sten November 1837 n°. 42, en den 15den Junij ll. n°. 28, over het loopend jaar, toegestaan zijn geweest ;

b. dat het *maximum* der te doene uitgaven voor administratie-kosten, bij de gezegde korpsen, en het bedrag der sommen, op dit onderwerp, wegens schade-loosstelling voor bureaunkosten, aan de daartoe gerechtigde officieren en anderen toe te kennen, gedurende het volgend jaar, insgelijks zoodanig zullen wezen, als bij het, onder lit. A. (1) hierboven eersaangehaald besluit, voor dit jaar is bepaald ;

c. dat het bedrag, hetwelk voor werfkosten, gedurende het jaar 1859, bij de landmagt zal worden te goed gedaan, mitsgaders dat van het *maximum* der sommen, welke voor hand- en aanbrenggelden mogen worden betaald, zoodanig zal zijn, als op den, bij eerstgemeld besluit behoorenden en hierbijgevoegden staat lit. A, is omschreven ; en

d. dat, tot het bestrijden der kosten voor het militair onderwijs, mitsgaders voor het onderhoud der boekerijen, bij de meergenoemde korpsen, over het jaar 1859, de sommen in rekening gebragt en te goed gedaan zullen worden, respectievelijk, op den bij meergemeld besluit gevoegden, insgelijks hierbijgaanden staat lit. B, aangewezen.

Brengt voorschreven beschikkingen des Konings, mits deze, ter kennis van de onderscheidene militaire autoriteiten en korpsen, en bepaalt tevens :

1°. dat de soort en de hoeveelheid der voorwerpen, waaruit de kleeding en uitrusting der onderofficieren en manschappen, bij de verschillende wapenen en korpsen, gedurende het jaar 1859, zal bestaan, zoodanig zullen moeten wezen, als bij punt 1 der beschikking dezerzijds van den 30sten November 1837, n°. 25 B, voor het loopend jaar is bepaald, behoudens de wijzigingen daaromtrent, in de hierbij gevoegde nota vermeld ;

2°. dat de wollen stoffen voor de kleeding en uitrusting der onderofficieren en manschappen, gedurende het aanstaand jaar, aangeschaft en uitgegeven moeten worden, tegen de prijzen, bij punt 2 der evengemelde beschikking, vastgesteld ;

3°. dat de voorwerpen van nieuwe kleeding en uitrusting, aan de daarbij belanghebbenden op rekening gesteld of uitgegeven moeten worden, tegen de prijzen, bij punt 3 der meergemelde beschikking bepaald, behoudens de wijzigingen in de hierbij gevoegde nota vervat, terwijl bij het aanschaffen dier goederen, de bedoelde prijzen als *maximum* moeten worden beschouwd ;

(1) Bij deze Aanschrijving behooren een aantal Tabellen, wier uitgebreidheid evenwel helet ze in deze Bijlage op te nemen. De tekst der Aanschrijving wijst bovendien aan, in welke Tabel met het een of ander der daarin opgenomen onderdeelen kan vinden.

4°. dat de bepalingen omtrent de voorwerpen van ledergoed en paardentuig en de wapenen, waarvan de onderscheidene korpsen moeten zijn voorzien, de prijzen en den tijd van duur dier voorwerpen, die, nopens het nachtleger en wijders omtrent den voorraad van stoffen en goederen, mitsgaders van verwisselstukken voor draagbare wapenen, in de magazijnen bij de korpsen aan te houden, in punt 4 en 6 der aangehaalde beschikking van den 30sten November 1857, n°. 25 B, vervat, insgelijks voor het jaar 1859 worden gehandhaafd, behoudens de wijzigingen, voor zooveel het nachtleger betreft, almede in de hierbij gevoegde nota vermeld;

5°. dat voor de goederen, in 's Rijks gevangenissen aangemaakt wordende, door de korpsen, ook gedurende het aanstaand jaar, de confectieloonen zullen moeten worden vergoed tot hetzelfde bedrag, als daarvoor, gedurende het loopend jaar, krachtens het bepaalde bij punt 5 der meergemelde dispositie, is te goed gedaan;

6°. dat de goederen, in de magazijnen der korpsen voorhanden en waarvan de prijzen, voor het volgend jaar, bij de tegenwoordige beschikking zijn verminderd, op den 1sten Januarij aanstaande, tegen die verminderde prijzen, in de waarde der magazijnen zullen overgebracht en het verschil deswege, op den staat lit. VV, behoorende bij de magazijns-verantwoording over het thans loopend kwartaal, verrekend zal moeten worden;

7°. dat de voorwerpen tot het nachtleger behoorende, ten laste van het fonds van slaapfournituren moeten worden gebracht, tegen de prijzen waarvoor zij zijn of zullen worden aangeschaft;

8°. dat, alsnu, bij de korpsen van het leger, ter voorziening in de behoefte voor het jaar 1859, contracten moeten worden gesloten voor de leverantie van al de voorwerpen, de kleding en uitrusting, het ledergoed en paardentuig enz.; bij de troepen uitmakende, met uitzondering, bij het wapen der infanterie, van *patroontaschen*, *patroonzakjes*, *patroontaschbandeliers*, *sabel- en bajonethoppels*, *sabel- en bajonetscheeden*, alsmede *het ledergoed van nieuw model*, en voorts, in het algemeen, van de voorwerpen tot het nachtleger behoorende, mitsgaders van de *onderofficiers en uitmonstering lakens en saaijen*, zullende tot het aangaan van contracten voor sommige der opgenoemde artikelen, voor zooveel noodig, later magtiging worden verleend;

9°. dat aan de meesters kleedermakers bij de korpsen, met wijziging in zoover van het deswege vroeger bepaalde, kan worden toegestaan om van de lakens en voeringstoffen, welke door hen, tot het aanmaken van kledingstukken, hebben moeten worden verwerkt, zekere geringe hoeveelheden, die zij door overleg bij het uitsnijden, kunnen hebben overgehouden, bij het einde van ieder kwartaal, in het magazijn terug te brengen, of wel daaruit vervaardigde kledingstukken in te leveren, onder bepaling nogtans, dat het, aldus als overschot gebracht wordende, niet meer bedrage dan 4 pCt. van de ellemaat, welke de belanghebbende gerekend worden, gedurende het kwartaal benodigd te hebben gehad; en

10°. dat met opzigt tot de te doene betalingen voor *aanbrenggelden*, bij de korpsen, bij voortdoring moet worden gelet op het deswege bepaalde bij punt 11 der beschikking dezerzijds van den 8sten December 1854 n°. 55 B, welke voorschriften hier alzoo, op nieuw, uitdrukkelijk in herinnering worden gebracht.

Zullende deze dispositie gedrukt, en het noodige getal exemplaren daarvan gezonden worden aan (de verschillende militaire autoriteiten enz.)

's Gravenhage, den 20sten December 1858.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat.*N°. 24 B.

's Gravenhage, den 4den Januarij 1859.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, *de vierde zeer vermeerderde en omgewerkte druk van de Natuurkundige Stellingen voor de Kadetten van alle Wapenen*, door wijlen den Hoogleeraar WENCKEBACH, en dit werk voor denzelfden prijs als de vorige uitgave is verkrijgbaar gesteld.

Ik verzoek UWEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs daarvan zoodanig gebruik te kunnen maken als noodig mogt worden bevonden.

*De Minister van Oorlog,**(get.) VAN MEURS.*

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 77 B.

's Gravenhage, den 6den Januarij 1859.

Bij de dezerzijdsche beschikking van den 25sten October 1841, N°. 15 B, was, onder anderen, een staat gevoegd, houdende aanduiding van den tijd en de wijze van indiening der périodique stukken van de Garnizoens-infirmériën.

Sedert dien tijd hebben de bepalingen in dien staat voorkomende, menigvuldige veranderingen ondergaan, en komt het mij om die redenen niet ondienstig voor, om, ter vermindering van alle verwarring, een vernieuwd tableau der door genoemde Etablissements in te zenden bescheiden, bij mijn Departement te doen opmaken.

Een exemplaar van dat tableau, heb ik de eer u hierbij ter uitreiking aan den Menagemeester der Infirmérie onder uw toezigt te doen geworden.

*De Minister van Oorlog,**(get.) VAN MEURS.*

Aan

de respectieve toezierende Chefs over de Garnizoens-Infirmériën.

Behoort bij de Dispositie van den 6den Januarij
1859, N°. 77 B.

TABLEAU der door de Garnizoens-Infirmeriën, aan het Departement van Oorlog
in te zenden périodique stukken.

54

Benaming der Stukken.	Uiterste tijdstip van inzending	Aanmerkingen.
Staat van het mouvement der zieken (Model N°. 41).		<p>NB. De inzending der stukken, geschiedt bij een geleidend borderel, volgens het model bij de dispositie van den 23sten October 1841, N°. 13 B, behoorende. Indien deze of gene stukken niet behoeven te worden overgelegd, worden ze, niettemin, in het borderel vermeld, doch met bijvoeging van het woord <i>Nihil</i>.</p> <p>Bij den staat van het mouvement der zieken, wordt, wanneer het te pas komt, gevoegd de evacuatie-lijsten, mitsgaders eene expeditie der kenningsingen van overlijden, model N°. 10.</p> <p>De verpleegstaten van schepelingen, mariniers en andere personen waarvoor de vaste vergoeding van 53 cents daags, wordt betaald, moeten voorzien zijn der biljetten van inkomen, uitgaan en overlijden.</p> <p>De aanvragen tot doen schoonmaken van het lokaal en tot het doen reinigen van wollen dekens, worden alleenlijk dan ingezonden, wanneer de uitgaaf voor ieder onderwerp f 25.— of meer bedraagt.</p>
Staat van verpleegde schepelingen en mariniers, in triplo.		
» » » Koloniale militairen, in duplo.	Maandelijks, den 10 ^{den} elke maand.	
» » » Onderofficieren met een jaarlijksch traktement, in duplo.		
» » » Kadets der Koninklijke Militaire Akademie, in duplo.		
» » » Gedetineerde militairen, in duplo.		
» » » Mannelijke officiers bedienden, in duplo.		
Extract uit het Register der schurftlijders.		
Balance met bijlagen.		
Verantwoordingen van consumtive artikelen.	Viermaal 'sjaars, den 10den Jan., 10den April, 10den Julij en den 10den October.	
Staat van het ziekgeld.		
Proces-Verbaal van klassemens-verandering.		
» » » buiten dienststelling.		
Aanvraag om buiten dienstgestelde goederen, tot andere doeleinden te bezigen.		
» tot het doen vernieuwen en repareren van goederen.		
» om Imprimés.		
» om Supletie van goederen.		
Materiële verantwoording met bijlagen.	Ieder halfjaar, den 10den April en den 10den Oct.	
Staat der voorhanden meubelen, ustensilen enz.		
Aanvraag tot het doen schoonmaken van het lokaal.		
» » » » reinigen van wollen dekens.		

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 52 B.

's Gravenhage, den 7den Januarij 1859.

Het heeft de aandacht getrokken, dat bij enkele korpsen van het wapen der infanterie, de nieuw model patroontasschen met schoensmeer worden gepoetst.

Deze afwijking van hetgeen nopens het onderhoud der patroontasschen o. a. bepaald is bij aanschrijving van het D. v. O. van den 22sten December 1847, N°. 47 B, is zoowel door den voormaligen als door den tegenwoordigen Inspecteur van het wapen, niet alleen voor de patroontasschen zelve, maar ook voor andere voorwerpen van kleeding of uitrusting van den man, ondoeltreffend en schadelijk geoordeeld.

Uit dien hoofde heeft laatstgemelde opper-officier mij het voorstel gedaan, om het gebruik van slappe was, als middel tot onderhoud van de uitwendige deelen der patroontasschen bij het wapen der Infanterie, algemeen in te voeren, met bijvoeging dat het volgende beknopt voorschrift omtrent de bereiding en het gebruik dier soort van was, allezins aan het oogmerk beantwoordt, als:

per 25 man neme men 0,4 pond beste terpentijn,
0,15 „ „ geschaafde was (gele),
0,05 „ „ gedempt zwartsel (1^e kwaliteit).

De was worde 24 uren in de terpentijn, ter oplossing, in een nieuwen verglaasden pot gezet (buiten warmte), daarna wordt het zwartsel er bij gevoegd, en vervolgens het geheele mengsel met een houten spaantje, goed dooreengerod.

Nadat de voorwerpen van de *harde was* welke zich daarop bevond, alsmede zooveel mogelijk, van alle oneffenheden zijn ontdaan en met een stukje puimsteen gezuiverd en gelijk gemaakt zijn, wordt de *slappe was* op het leder gebracht en met een droog laken lapje gelijk gewreven, — waarna, door het wrijven met een fijn katoenen lap of doek, weldra de gewenschte glans op het leder wordt verkregen.

Mij met dat voorstel wel kunnende vereenigen, heb ik goedgevonden mits deze te bepalen, dat de patroontasschen alsmede de sabel en bajonetscheeden bij het wapen der infanterie voortaan, voor zooveel de uitwendige gedeelten daarvan betreft, uitsluitend met *slappe was*, zooveel noodig met inachtneming van het vorenstaande, zullen worden gepoetst of onderhouden.

Onder mededeeling daarvan heb ik de eer UHEG. te verzoeken de vereischte bevelen te geven, ten einde bij de korpsen onder uwe bevelen, overeenkomstig deze mijne beschikking worde gehandeld.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals kommanderende de
Brigades Infanterie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 56 B.

's Gravenhage, den 4den Januarij 1859.

Bij de dezerzijdsche beschikking van den 20sten Julij 1855, N°. 49 B, is, onder anderen, bepaald geworden, dat, in tijd van vrede, bij ieder der bereden korpsen van het leger, een paar *sacoches voor paardenartsen*, zou aanwezig zijn.

De directeur van de militaire vétérinaire dienst, de wenschelijkheid betoogd hebbende, dat bij elk der genoemde korpsen, de beide daarbij dienst doende paardenartsen, van een paar *sacoches* voorzien zijn, zoo heb ik goedgevonden de hiervoren bedoelde dispositie in dien zin te wijzigen.

Ik verzoek UHEG. de respectieve kommanderende officieren der regimenten kavallerie, rijdende en veld-artillerie van het voorschrevene te onderrigten, en hen wijders te doen kennen, dat het thans, bij het korps ontbrekende paar *sacoches* voor paardenartsen, ingevolge mijne bevelen, uit 's Rijks magazijn van militaire kleeding, uitrusting, enz, te Delft zal worden verstrekt.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Inspecteurs van het wapen der Kavallerie en Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Zaken.*N°. 54 B

's Gravenhage, den 25sten Januarij 1859.

Uit de aanmerkingen in de recapitulatie-staten der uitkomsten van de schiet-oefeningen bij de korpsen infanterie, gedurende het afgelopen jaar, is mij o. a. wederom gebleken, dat bij het schieten een niet onbeduidend getal slagschoorsteentjes afknappen, terwijl er onder de slaghoedjes worden aangetroffen, die bij het ontploffen aan stukken springen of die te wijd zijn, en dienvolgens bij het spannen van den haan van het schoorsteentje afvallen of kunnen afvallen.

Ten einde nu te kunnen nagaan, door welke oorzaken die gebreken ontstaan, heb ik verder de eer UHEG. te verzoeken de chefs der korpsen onder uwe bevelen te doen kennen, dat het mijne intentie is, dat in het vervolg van al de voorwerpen, van wapens en ammunitie, waaromtrent bij het schijfschieten klagten rijzen, een of meer exemplaren, te gelijk met de jaarlijksche recapitulatie-staten der schietoefeningen, aan mijn Departement zullen worden opgezonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals, kommanderende de Brigades Infanterie.

Tabel, aanwijzende het gemiddelde % van de uitkomsten der schiet-oefeningen met het tirailleur-geweer, in het Jaar 1858.

Het schijfschieten.

Grootte der schijf.	Afstand in passen van 68 Dm.	Gemiddelde % treffers.		Aanmerkingen.
		Bij de tirailleur- kompagniën.	Bij de normaal schietschool.	
Hoog 1,8 El en Breed 0,3 El.	100	69	70	
	150	59	57	
	200	49	43	
	250	41	40	
	300	35	37	
Hoog 1,8 El en Breed 1,5 El.	350	63	63	
	400	56	57	
	450	51	49	
	500	43	47	
	550	38	38	
Hoog 1,8 El en Breed 2,5 El.	600	55	51	
	650	40	41	
	700	37	41	
	750	33	34	
	800	28	32	

Het vuren in verstrooide orde.

Grootte der schijven.	Afstand in passen van 68 Dm.	Gemiddelde % treffers.		Aanmerkingen.
		Bij de tirailleur- kompagniën.	Bij de normaal schietschool.	
Hoog 1,8 El en Breed 0,3 El, met tusschenruimten opgesteld.	Van 400 passen van de schijven af, avancerende en retirende.	40	32	

Het vuren in gesloten orde.

Grootte der schijf.	Afstand in passen van 68 Dm.	Gemiddeld $\frac{\circ}{\circ}$ treffers.				Aan- merkingen.	
		Bij de tirailleur-komp.		Bij de normaal Schiets.			
		kavallerie- front.	infanterie- front.	kavallerie- front.	infanterie- front.		
Pelotonsvuur.							
Hoog 2,5 el en breed ongeveer het front van het vu- rende peloton.	200	84	67	84	68		
	300	76	63	77	60		
	Twee gelederenvuur.						
	200	87	72	88	74		
	300	81	68	92	67		
	Gelederenvuur.						
	200	82	68	85	72		
	300	76	64	81	60		

Bijzondere oefeningen bij de tirailleur-kompagnien.

Voorwerpen waarop geschoten werd.	Afstand in passen van 68 Dm.	Gemiddeld $\frac{\circ}{\circ}$ treffers.	Aanmerkingen.
Een schijf van 5 palmen in vierkant	100	40	
	150	44	
	200	32	
	250	26	
	300	19	
	350	23	
Eene embrasure op 1,2 el boven den beganen grond, hebbende eene buitenbreedte van 1 el en eene binnenbreedte van 0,7 el.	300	6	Deze oefening heeft plaats gehad bij de tirailleur-kompagnie van het 1 ^e bat. van het 1 ^e reg. inf.
	320	2 $\frac{1}{2}$	Deze en de volgende oefeningen zijn gehouden bij de tirailleur- kompagnie van het 1 ^e bat. van het 3 ^e reg. inf.
Een gevulde schanskorf.	100	96	De schanskorf was gevuld met aarde, dat met kiezel was ver- mengd. Het is gebleken dat de kogels niet door den korf drongen.
Een gemetseld infanterie- schietgat.	200	7	Het schietgat was gevuld met eiken- houten klossen van een palm breed; de kogels drongen tot op eene diepte van 8 duim in de klossen.
Een schietgat van zandzakken.	350	43	Het is gebleken dat de kogels door de zandzakken dringen en ze spoedig ontredderen.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat.*N°. 5 B.

's Gravenhage, den 8sten Februarij 1859.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen, de *tweede druk* van het *Kort begrip der Hoogere Meetkunst*, voor de Kadetten der Infanterie en Kavallerie, door J. BADON GHUBEN, en dit boekwerk voor denzelfden prijs als de *eerste* uitgave is verkrijgbaar gesteld.

Ik verzoek UWEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen kennis te willen geven, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs daarvan zoodanig gebruik kunne worden gemaakt als noodig zal worden bevonden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaal-Majours, kommanderende de brigades Infanterie enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 38 B.

's Gravenhage, den 14den Februarij 1859.

Ik heb de eer en het genoegen UHEG. mits deze te informeren, dat het Zijner Majesteit behaagd, op de daartoe door mij aan Hoogstdenzelven gedane voordragt, met uitbreiding in zoover van de tot dusver bestaan hebbende verordeningen van dien aard, bij Besluit van den 6den dezer, N°. 97, goedgunstig te bepalen:

1°. Dat te rekenen van en met den 1sten Januarij dezes jaars en voortaan aan al de hoofd- en verdere officieren of met die rangen gelijk gestelden, aan wie, ter zake van de dienst, de residentie 's Gravenhage als standplaats is aangewezen, met uitzondering nogtans, zoo van de ordonnance-officieren des Konings, als van die officieren, aan wie bereids eenigerhande toelage uit 's Rijks schatkist boven het gewoon traktement is toegekend, jaarlijks de hierna te melden toelagen tot tegemoetkoming in de meerdere kosten van het verblijf alhier, zullen worden uitbetaald, te weten:

aan de hoofd-officieren van alle rangen *drie honderd gulden* (f 300) en aan de kapiteins, 1° en 2° luitenants *twee honderd gulden* (f 200), en

2°. Dat de evengemelde toelagen aan de daarop regthebbenden zullen worden te goed gedaan voor de dagen van presentie in het garnizoen te 's Gravenhage, zullende ingeval van afwezigheid uit gezegd garnizoen, langer dan ééne maand, over den tijd dier absentie, geene toelage worden gevalideerd.

Ik verzoek UHEG. alzoo de officieren onder uwe bevelen, op wie de boven-Bijbl. IV.

gemelde gunstige beschikking van Zijne Majesteit van toepassing is, daarvan insgelijks te onderrigten.

Wordende de noodige bevelen betreffende de uitbetaling der voorschreven toelagen, op heden insgelijks door mij uitgevaardigd.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan
de onderscheidene militaire autoriteiten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 58 B.

's Gravenhage, den 28sten Februarij 1859.

Zijne Majesteit verlangende, dat door de officieren, onderofficieren en verdere manschappen van het Leger, onder de wapenen of in gewapende dienst zijnde, steeds de keelbanden van den schako onder de kin worden gedragen, heb ik eer u te verzoeken, daartoe, voor zoo veel zulks u aangaat, de vereischte bevelen te geven.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan
den Heer Generaal-Majoor, kommanderende de
1^e, 2^e, 3^e en 4^e Brigade Infanterie enz., enz.

N°. 40. WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Willende aan de onderofficieren en verdere manschappen van Ons leger een vernieuwd bewijs geven hoezeer hunne langdurige trouwe diensten door Ons op prijs worden gesteld, en daardoor tevens de vrijwillige dienstneming in het algemeen aanmoedigen en bevorderen:

Gelet op het Koninklijk besluit van den 19den Februarij 1825, n°. 97, betreffende de instelling van eene bronzen en zilveren medaille, respectievelijk voor twaalf en vier en twintig jaren eerlijke en trouwe dienst; en op het besluit van den 16den December 1847, n°. 55, daarmede in verband staande;

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 10den dezer, Kabinet lit. M 5,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met uitbreiding en gedeeltelijke wijziging tevens van de bepalingen, in opgemaakte besluiten vervat, worden bij deze aan alle onderofficieren, korporaals en verdere manschappen, tot een der korpsen van Ons leger behoorende, die zich, na het volbrengen van eene onafgebroken, eerlijke en trouwe dienst van ten minste zes jaren, op nieuw voor de militaire dienst verbinden, en naar mate zij zich daaraan blijven wijden, de navolgende onderscheidingsteekenen en geldelijke belooningen toegekend; te weten:

a. na zes jaren dienst, een *chevron* volgens een door Ons te bepalen model, te dragen op den linker bovenarm; benevens eene soldijverhoëging van 2½ cent per dag;

- b. na twaalf dienstjaren, de bronzen medaille zonder gratificatie, doch op nieuw met eene soldijverhooging van $2\frac{1}{2}$ cent daags;
- c. na achttien dienstjaren, een tweede chevron;
- d. na vier en twintig dienstjaren, de zilveren medaille; en
- e. na dertig dienstjaren een derde chevron.

Art. 2. Aan de onderofficieren en verdere manschappen, bij de korpsen van het leger dienende, die vóór de dagtekening dezes reeds eene tweede of latere verbindtenis aangegaan en steeds onafgebroken, trouw en eerlijk gediend hebben, wordt al dadelijk, naar gelang van hunne dienstjaren, aanspraak toegekend op de voorregten, bij art. 1 aan langdurige militaire dienst verbonden, naar den maatstaf in dat artikel omschreven.

Art. 3. De militairen, beneden den rang van officier, in bijzondere betrekkingen, buiten de korpsen van het leger dienende, die zich, op de wijze in de artt. 1 en 2 vermeld, voor de dienst verbinden of vroeger hebben verbonden, erlangen, volgens hunne dienstjaren, de onderscheidingsteekenen, in art. 1 aangeduid, doch geene vermeerdering van soldij of bezoldiging.

Art. 4. Tot eene bijzondere onderscheiding en belooning voor zoodanige militairen beneden den rang van officier, onverschillig in welke dienstbetrekking geplaatst, die, gedurende een tijdvak van zes en dertig jaren, onafgebroken, trouw en eerlijk hebben gediend, wordt bovendien door Ons, bij deze, eene gouden medaille ingesteld.

Die medaille, ter halver grootte van de bestaande medailles voor trouwe militaire dienst, zal op dezelfde wijze als dezen worden gestempeld en gedragen.

Aan de toekenning der gouden medaille wordt eene gratificatie van vijftig gulden verbonden.

Art. 5. De verhooging van soldij, in de artt. 1 en 2 van dit besluit vermeld, zal, te rekenen van den 1sten April aanstaande, aan de daarop regthebbenden worden toegekend, met welken datum het dragen der chevrons ook algemeen zal worden ingevoerd.

Art. 6. De bestaande bepalingen nopens het berekenen van den diensttijd tot het bekomen der bronzen en zilveren medaille, en omtrent het verbeuren van die onderscheidingsteekenen, worden op de bij dit besluit ingestelde chevrons en gouden medaille toepasselijk verklaard, met deze wijziging nochtans, dat tot het erlangen van de chevrons, de verhoogde soldij, en de gouden medaille, alleen effectieve dienstjaren in aanmerking komen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onze Ministers van Marine en van Koloniën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

's Gravenhage, den 11den Februarij 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 45 B.

's Gravenhage, den 8sten Maart 1859.

Bij de algemeene order voor het Leger, van den 17den der vorige maand, N°. 1 A, heb ik alle militaire Autoriteiten bekend gemaakt, met den volledigen inhoud van Zijner Majesteits hoogst welwillend besluit van den 11den te voren N°. 40, waarbij de onderscheidings-teekenen voor langdurige, eerlijke en trouwe

dienst van onderofficieren en verdere manschappen, aanmerkelijk zijn uitgebreid en daaraan tevens geldelijke voordeelen zijn verbonden.

Als een vervolg daarop breng ik thans te uwer kennis, dat de Koning bij besluit van den 16den der vorige maand N°. 56, heeft gelieven te bepalen, dat de chevrons bij art. 1 van eerstgemeld besluit ingesteld, zullen zijn van rood kemelsgaren galon, breed 0,015 el, gebiesd met wit uitmonsteringlaken, winkelhaaks, op den linker arm der lakensche kleedingstukken te plaatsen, als volgt:

Die wegens zesjarige trouwe dienst, op een' afstand van drie duimen boven de holte van den elleboog, zoodanig als thans het distinctief van den graad door de fouriers, bij de troepen te voet, wordt gedragen;

Die voor achttien en voor dertig jaren dienst achtervolgens, en zonder eenige tusschenruimte, boven de eerstgemelde.

Ten aanzien van de fouriers is wijders, bij het aangehaald Besluit, in het algemeen bepaald, dat de chevron wegens zesjarige dienst, door hen, met eene tusschenruimte van 0,02 el, boven het gewoon onderscheidingsteeken, zal worden gedragen, de beide volgende boven de eerste.

Ter executie van Zijner Majesteits welgemelde besluiten, heb ik voorts van mijne zijde gemeend te moeten bepalen:

1°. dat de toekenning van de chevrons en der verhoogde soldij, aan de onderofficieren, korporaals en verdere manschappen, tot een der korpsen van het Leger behoorende (de *Maréchaussée* daaronder begrepen) die in de termen van artt. 1 en 2 van het eerstaangehaald besluit vallen, aan het beleid van de bevelhebbers der betrokken korpsen zal worden overgelaten, met uitdrukkelijken last, bij die toekenning met de meeste naauwgezetheid en met oordeel te werk te gaan en de bestaande verordeningen omtrent het verleenen der bronzen en zilveren medaille tot grondslag te nemen; zullende daarbij tevens in het oog moeten worden gehouden, dat, volgens de hoofdbepaling van het bedoeld besluit, in art. 1 vervat, voor de ingestelde nieuwe belooning alléén zoodanige militairen in aanmerking kunnen komen, die, na het volbrengen van eene eerste vrijwillige verbindtenis, onverschillig of deze voor zes, acht of tien jaren is aangegaan, zich op nieuw voor de militaire dienst verbinden;

2°. dat aan de militairen beneden den rang van officier, in bijzondere betrekkingen buiten de korpsen van het Leger, hetzij bij de Koninklijke Militaire Akademie of elders dienende, de chevrons waarop zij, naar den inhoud van Artikel 5 van dat besluit, aanspraak kunnen maken, door de hoofden der militaire instellingen of diensten, waaronder de belanghebbenden ressorteren, zullen worden toegekend, met stipte inachtneming van de voorschriften in paragraaf 1 aangewezen;

3°. dat de chevrons ook door de autoriteiten, in §§ 1 en 2 aangeduid, zullen worden ontnomen, in dezelfde gevallen als waarin de bronzen of zilveren medaille, volgens de daaromtrent bestaande verordeningen, wordt verbeurd;

4°. dat bij het ontnemen of verbeuren, zoowel van de chevrons, als van de medailles, de krachtens eerstgemeld besluit toegekende hoogere soldij tevens wordt verloren;

5°. dat de aanspraak op het bekomen van de chevrons en van de soldijverhooging, eerst wordt verkregen, met den dag waarop de in artikel 1 van het besluit vermelde serie van zes, twaalf, achttien en dertig jaren eerlijke en trouwe effectieve dienst is volbragt en de nieuwe verbindtenis aanvang neemt, terwijl ten aanzien van zoodanige militairen, die zich primitief voor acht of tien jaren hebben verbonden, op het laatste gedeelte van paragraaf 1 gelet zal moeten worden;

6°. dat de diensttijd van de manschappen, herkomstig van de Nationale Militie (de plaatsvervangers daaronder begrepen) tot het erlangen van de chevrons en

de verhoogde soldij, zal rekenen van het tijdstip, waarop door hen eene vrijwillige verbindtenis, krachtens artikel 171 der wet op de Nationale Militie van 8 Januarij 1817, bij de staande armee is aangegaan;

7. dat bij opvolgende verbindtenissen aan militairen, die beneden den ouderdom van *achtien* jaren in dienst zijn getreden, de diensttijd tot het erlangen van de 2^e en 5^e chevrons en van de tweede soldijverhooging in rekening zal kunnen worden gebragt:

voor degenen die zich vóór den 1sten April 1857 hebben verbonden van hun 16^e, en voor hen die zich na dien datum hebben geëngageerd van hun 18^e levensjaar;

8. dat van het toekennen en ontnemen der chevrons, op beknopte wijze, in de 6^e kolom der stamboeken melding zal worden gemaakt, en wel in dezer voege:

1^e Chevron den 1sten April 1859;

2^e — —

5^e — —

dan wel:

1^e en 2^e chevron, den 1sten April 1859, of

1^e, 2^e en 5^e chevron, den 1sten April 1859.

De chevron (of chevrons) ontnomen den.....

En dat in de contróles van de administratie-boeken der kompagnieën in de 8^e kolom van de aantekening der veranderingen en bewegingen ten aanzien van de toekenning der chevrons, eene gelijke aantekening zal worden gesteld; en wijders, voor zooveel de soldijverhooging aangaat, de volgende bewoordingen:

» Geniet 2½ cents soldij-verhooging voor 6 jaren dienst, of

» 5 » » » 12 » »

9. dat ten opzichte van het toekennen en ontnemen van de bronzen en zilveren medailles, bij voortdoring, de daaromtrent vroeger gegeven instructiën zullen worden nageleefd, met deze wijziging nogtans:

- a. dat de voordragten tot het verleenen der medailles, voortaan, algemeen, éene maand vóór het tijdstip waarop de belanghebbenden op deze onderscheidingsteekenen aanspraak kunnen maken, zullen worden ingediend
- en b. dat wanneer een militair, die met eene medaille is begiftigd, met een *briefje van ontslag* of met een paspoort van de 2de soort uit de dienst wordt verwijderd, in het vervolg niet meer een afzonderlijk voorstel tot het ontnemen van dat onderscheidingsteeken zal behoeven te worden ingezonden, maar te dien opzichte, overeenkomstig het bepaalde bij punt 49 der Leger-Order van den 11den November 1844, N°. 72 B, zal worden gehandeld; zullende overigens de betrokken autoriteiten wel daarop bedacht moeten zijn, dat aan de toekenning der bronzen medaille, met het oog op het laatste gedeelte van Artikel 6 van 's Konings meermalen aangehaald besluit, niet immer, gelijktijdig de tweede soldijverhooging is verbonden;

10. dat ten aanzien van de gouden medaille, bij Artikel 4 ingesteld, geheel op dezelfde wijze zal worden te werk gegaan, als omtrent de bronzen en zilveren medailles is voorgeschreven, met dien verstande, dat, gelijk in het besluit zelf uitdrukkelijk is bepaald, tot het erlangen der gouden medaille, alléén *effective* dienstjaren in aanmerking kunnen komen.

Tot de eerste toekenning der gouden medaille aan de daarop regthebbenden, zal de vereischte voordragt dadelijk behooren te worden ingediend;

11. dat de gratificatie aan het verkrijgen der gouden medaille verbonden, op de rekening van het werffonds bij het betrokken korps in uitgaaf zal worden gesteld; zullende ten aanzien van degenen die buiten de korpsen van het Leger

dienen, de betaling op een der korpsen van het wapen waartoe de belanghebbende behoort, dezerzijds worden aangewezen;

12°. dat de monsterrollen der onderofficieren en manschappen aanvang nemende met het 2de kwartaal dezes jaars, zullen worden opgemaakt overeenkomstig het hierbij gevoegd model; waarbij moet worden in acht genomen, dat, in voege als zulks op het model ten aanzien der sergeanten is aangewezen, de militairen van iederen rang die eene gelijke bezoldiging genieten, daarop achtereenvolgende moeten voorkomen, ten einde het aantal dagen van iedere categorie van betaling afzonderlijk te kunnen optellen en op de recapitulatie overbrengen.

Een staal van het galon voor de chevrons wegens langdurige trouwe dienst, bestemd, wordt dezerzijds aan de hoofdadministraatie van ieder der korpsen van het Leger gezonden, om tot standmodel te dienen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de verschillende militaire autoriteiten.

N°. 66.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gezien ons besluit van den 11den Februarij jl. N°. 40. Op de voordragt van
Onzen Minister van Oorlog van den 28sten dezer, L^a, E^t.

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

- 1°. Dat de chevrons, wegens langdurige onafgebroken vrijwillige dienst, bij
opgemeld ons besluit ingesteld, niet zullen worden gedragen door de
fortificatie-opzigtters, de magazijnmeesters der artillerie, geen officier zijnde,
de adjudanten-onderofficier, en de militairen die met hen in rang gelijk
staan, en
- 2°. dat de hierbedoelde militairen, dien onverminderd aanspraak blijven be-
houden op de soldij-verhooging, voor zoover zij krachtens ons voormeld
besluit, daartoe geregigd zijn.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift
zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 46 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende eene missive van de Rijks-Commissie voor Statistiek in-
gesteld bij 's Konings Besluit van den 5den November 1858, (*Staatsblad* N°. 75),
daarbij mededeelende, dat zij op den 15den Maart ll., hare werkzaamheden heeft
aanvaard.

Heeft goedgevonden daarvan bij deze kennis te geven aan de militaire auto-
riteiten, alsmede van de bepaling van het eerste lid van Art. 8 van voormeld
besluit, behelzende de bevoegdheid der Commissie om over onderwerpen tot
haren werkring behorende, inlichtingen te vragen van alle collegiën en amb-
tenaren; wordende mitsdien de militaire autoriteiten uitgenoodigd, de inlich-
tingen, welke door genoemde commissie betrekkelijk onderwerpen van statistiek
mogten worden gevraagd, te geven, tenzij bijzondere redenen hen mogten
nopen, deswege, alvorens de bevelen van hem Minister te vernemen.

's Gravenhage, den 7den April 1859.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Bijbl. IV.

4.

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

THE ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

THE ...

...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...
...the ... of ...

...the ... of ...
...the ... of ...

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 60 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Heeft het noodig geacht nader te bepalen :

- 1°. dat wanneer militairen, die naar de Hospitalen of Infimeriën worden gezonden, in het genot zijn der soldij-verhooging voor 6 of 12jarige dienst, toegekend bij 's Konings Besluit van den 11den Februarij II., N°. 40, zulks door eene beknopte doch duidelijke aantekening, zal behooren te blijken, uit het billet, waarvan de man bij zijne opname in het Etablissement voorzien moeten wezen;
- 2°. dat de soldij dezer militairen, ingeval van verpleging in eene *Garnizoens-Infirmerie*, steeds ten volle, en alzoo met inbegrip der bovenbedoelde verhooging door de kas van het Etablissement zal worden genoten;
- 3°. dat de administratiën der zieken-etablissemten, van de toegekende soldij-verhooging aan militairen voor veeljarige dienst, naauwkeurige aantekening zullen moeten houden, en wel, de Hospitalen in de lijsten Model N°. 46^a, en de Infirmeriën in de lijsten Model 46^b, daartoe bezigende de kolom Aanmerkingen dier Staten;
- 4°. dat bijaldien militairen in het genot van meergezegde soldij-verhooging, uit het eene zieken-etablisement naar het andere worden gezonden, in de op te maken evacuatie-lijst (Model N°. 16 van het Hospitaal-reglement) onder den graad der belanghebbenden, eene gelijke aanwijzing zal behooren te geschieden, als hiervoren bij punt één, ten aanzien der billetten van inkomen, is voorgeschreven.

En zal deze dispositie gedrukt en het noodige aantal Exemplaren gezonden worden aan :

- de heeren Intendanten in de Militaire Administratieve Directiën;
- de Kommanderende Officieren en Hoofdadministratiën van al de korpsen des Legers.
- de respectieve toeziende Chefs over de Militaire Hospitalen en Garnizoens-Infirmeriën.

's Gravenhage, den 16den April 1859.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat
en Artillerie.*N°. 1 B.

's Gravenhage, den 21sten April 1859.

Als een vervolg op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie, op mijnen last is afgedrukt, een gewijzigd *Munitie-livret*, en bij die Inrigting is verkrijgbaar gesteld, tegen den prijs van vier en twintig cents (24 cents) voor de korpsen, en tegen twee en dertig cents (52 cents) in den handel.

Bijbl. IV.

5.

Ik verzoek UWEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde daarvan zoodanig gebruik te maken, als noodig zal worden bevonden.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan
de Heeren Generaal-Majoor, kommanderende
de brigades Infanterie enz., enz.

N°. 44.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gelet op Art. 55 der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15), mitsgaders op ons besluit van den 5den Julij daaraanvolgende (*Staatsblad* n°. 58).

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financiën, van den 19den dezer, n°. 157, Posterijen.

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Vrijdom van post, onder de gewone bepalingen van kruisband en contre-seing, toe te staan voor de briefwisseling van dienstzaken.

a. enz.

e. Aan de Directeurs der Registratie en Domeinen met de Rijks-Advokaten en de Advokaten van Domein binnen hunne Provincie of ander ressort; met de Ingenieur-Verificateurs van het Kadaster tot welke zij in dienstbetrekking staan, ofschoon buiten den kring hunner Directie gerechtigd, met de Eerstaanwezende officieren der Genie in de vestingen of andere plaatsen binnen den kring hunner Directie gelegen, met de scheepsmeters binnen den kring als voren dienstdoende;

f. enz.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit waarvan extract zal worden gezonden, voor zooveel betreft art. 1e aan Onzen Minister van Oorlog, en art. 1g aan Onzen Minister van Justitie tot informatie.

's Gravenhage, den 22sten April 1859.

De Minister van Financiën,
(get.) VAN BOSSE.

(get.) WILLEM.

Voor eensluidend uittreksel,
De Directeur van het Kabinet des Konings,
(get.) DE KOCK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 55 B.

's Gravenhage, den 27sten April 1859.

Uit de hiertoe betrekkelijke rapporten van de kommanderende officieren der korpsen van het Leger, is mij gebleken, dat de regels en de beginselen, welke bij de onderscheidene korpsen, ook van hetzelfde wapen, met betrekking tot het aanstellen van onderofficieren en korporaals worden in acht genomen, uiteenloopen.

Wenschende daarin meerdere eenheid te brengen, heb ik, na overweging, zoo van die rapporten als van de consideratiën en het advies, daaromtrent door de betrokken opper-officieren enz. uitgebragt, goedgevonden, ter regeling dezer belangrijke aangelegenheid, het navolgende te bepalen:

1^e.) De korps-kommandant benoemt en stelt de onderofficieren en korporaaals aan, op zijne persoonlijke verantwoordelijkheid, met inachtneming echter, in den regel, van de bepalingen te dezer zake voor elk der drie Hoofdwapens afzonderlijk vastgesteld, als voor de Infanterie bij de aanschrijvingen van het D. v. O. van den 8sten November 1851, N°. 22 B, van den 4den Augustus 1852, N°. 41 B, en van den 20sten Augustus 1855, N°. 28 B; — voor de Kavallerie, in het 1^e Deel van het Reglement op de Exercitiën en Evolutiën; — en voor de Artillerie bij het Koninklijk Besluit van den 25sten September 1826, N°. 9;

2^e.) De aanbevelingen van de kompagnies- of eskadrons-kommandanten, en die der officieren met de theoretische opleiding van het kader belast, strekken tot grondslag van de voordragten tot bevordering van onderofficieren, korporaaals en soldaten door de bataillons-kommandanten of de betrokken hoofdofficieren aan den korps-kommandant te doen.

Bij deze voordragten worden alle zoodanige bescheiden overgelegd, als door den korps-kommandant ter zijner inlichting noodig mogten worden geoordeeld.

De voordragten en de daartoe betrekkelijke bescheiden, dienen uitsluitend tot voorlichting van den korps-kommandant en behoeven mitsdien in het Archief van het betrokken onderdeel niet te worden opgelegd of bewaard.

3^e.) Bij even goed gedrag en gelijke geschiktheid geschiedt de bevordering naar ouderdom in graad, gerekend over het geheele korps.

Bij de benoeming van een sergeant-majoor of opperwachtmeester, echter, moet in het bijzonder worden gelet op de aanbeveling van den kommandant van de kompagnie of het eskadron, waarbij de vacature bestaat.

Onder mededeeling van het vorenstaande heb ik de eer UHEG. te verzoeken de vereischte orders te geven, ten einde bij de korpsen onder uwe bevelen dienovereenkomstig worde gehandeld.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

Aan

Zijne Excellentie de Luitenant-Generaals Inspecteurs van het wapen der kavallerie en artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 42 B.

's Gravenhage, den 9den Mei 1859.

Wenschende zooveel de aard der zaak toelaat, de maatregelen van voorzorg bij het vervoer van buskruid, uit te breiden en te versterken, heb ik goedgevonden te bepalen:

1°. dat de Directeuren der Directiën, zoodra door hen schepen gerequireerd zijn tot het vervoeren van buskruid, overeenkomstig de aanschrijving van den 13den Junij 1854, N°. 40 B, ter kennis van de Commissarissen des Konings in de Provinciën, door welke het transport zal geschieden, zullen brengen, dat binnen weinige dagen een transport van buskruid zal plaats

- hebben, met opgave van den waterweg dien het transport zal volgen en mededeeling, dat de juiste tijd, waarop het schip voor het vervoer bestemd zal vertrekken, zoo na mogelijk door den betrokken Magazijnmeester der Artillerie, als afzender, vóór het vertrek zal worden kenbaar gemaakt zoowel aan hen, Commissarissen des Konings, ten einde hen in de gelegenheid te stellen om de betrokken Gemeente-Besturen te waarschuwen, als aan de Besturen van de drie door het transport eerst aan te doene Gemeenten; — vervallende daardoor het in de aangehaalde aanschrijving vermeld verzoek aan de Commissarissen des Konings, om reeds terstond na de kennisgeving der Directeuren, de betrokken Gemeente-Besturen te waarschuwen;
- 2°. dat de Directeuren aan de Magazijnmeesters onder hunne bevelen, zullen opgeven, de dagteekening, waaronder zij de kennisgeving aan de Commissarissen des Konings, bedoeld onder N°. 1, hebben toegezonden, daarbij voegende van welke Provinciën de Commissarissen in de zaak betrokken zijn;
 - 3°. dat de betrokken Magazijnmeesters, zoodra het hun bekend zal wezen, wanneer, zoo na mogelijk, een transport buskruid zal vertrekken, van dat tijdstip onverwijld schriftelijk kennis zullen geven :
 - a. aan de Commissarissen des Konings in de Provinciën door welke het transport zal komen, met mededeeling, dat dit transport datgene is, waaromtrent de Commissaris des Konings reeds voorloopig door den Heer Directeur onder dagteekening van den onderrigt is geworden; en
 - b. aan de besturen van de drie door het transport eerst aan te doene Gemeenten.

Opdat het bezwaar van briefport aan bovenstaande maatregelen niet hinderlijk zoude zijn, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te bepalen: dat er, met inachtneming der gewone voorschriften omtrent kruisband en eigenhandig contreseign vrijstelling van briefport wordt verleend aan de correspondentie wegens dienstzaken, over en weder gewisseld wordende tusschen de *Magazijnmeesters der Artillerie* ter eene, en de *Commissarissen des Konings*, mitsgaders de *Gemeente-Besturen*, ter andere zijde.

Voor den Inspecteur der Artillerie.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik tevens de eer Uwer Excellentie te onderrigten, dat ook de Directeuren der Artillerie-Directiën en der Artillerie-, Stapel- en Constructie-Magazijnen daarmede bekend gemaakt zijn, met uitnoodiging mijne bedoelingen ten deze, zooveel mogelijk te bevorderen.

Voor de Directeurs der 1^e en 2^e Artillerie-Directie.

Ik verzoek UHEG de Magazijnmeesters der Artillerie onder uwe bevelen, met het vorenstaande bekend te maken, met uitnoodiging zich daarnaar stiptelijk te gedragen, terwijl ik ook mag verwachten, dat mijne bedoelingen ten deze door UHEG. zooveel mogelijk zullen worden bevorderd.

Voor den Directeur der Artillerie-, Stapel- en Constructie-Magazijnen.

Ik noodig u, Mijn Heer de Kolonel, te willen zorg dragen, dat mijne bedoelingen ten deze zooveel mogelijk bevorderd worden.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

Zijn Exc. den Heer Luitenant-Generaal, Inspecteur van het wapen der Artillerie enz., enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Bureau Secretariaat.*N°. 48 B.

's Gravenhage, den 26sten Mei 1859.

Het heeft zich onlangs voorgedaan, dat onder eene Administratie, onder het Departement van Oorlog ressorterende, als derde gearresteerde executoriaal beslag is gelegd door eenen Schuldeischer op gelden, welke door die administratie aan zijnen Schuldenaar verschuldigd waren of zouden worden, en zulks zonder dat, overeenkomstig het bepaalde bij de Artikelen 1 en 2 der Wet van den 24sten Januarij 1815 (*Staatsblad* n°. 5), daartoe vergunning gevraagd, en door den Koning magtiging was verleend.

Naar aanleiding hiervan acht ik het noodig, omtrent hetgeen in dergelijke gevallen door de betrokkene administratie zal behooren te worden verrigt, in overeenstemming met de deswege bestaande wettelijke voorschriften, het navolgende te bepalen :

Wanneer door eenen Schuldeischer gebruik wordt gemaakt van het middel van Arrest onder derden, door onder eenen Administratie, onder het Departement van Oorlog ressorterende, op gelden, of goederen aan zijnen Schuldenaar toebehoorende of verschuldigd, conservatoir of executoriaal beslag te leggen, — zonder dat daartoe verlof is gevraagd en door Zijne Majesteit magtiging is verleend, — en die administratie ten gevolge daarvan gedagvaard zal zijn, om, overeenkomstig de Artikelen 741 tot 745 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, verklaring af te leggen van hetgeen zij van den gearresteerde onder zich heeft of aan hem verschuldigd is, zal de gedagvaarde Administratie :

1°. Zoo spoedig doenlijk aan den Officier van Justitie bij de Regtbank voor welke zij gedagvaard is, de stukken ter zake mededeelen, met kennisgeving dat het beslag, als zijnde gelegd in strijd met de Artikelen 1 en 2 der Wet van den 24sten Januarij 1815 (*Staatsblad* n°. 5) onwettig is, opdat gemelde Ambtenaar, overeenkomstig Art. 524, N°. 1, van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, gehoord moge worden.

2°. Door middel van eenen daartoe te kiezen Prokureur, in overeenstemming met Art. 745 van gemeld Wetboek, tegen het uitbrengen der verklaring tegenpraak doen, op grond van het, uithoofde van de onder N°. 1, genoemde onwettige oorzaak van het beslag.

Onder mededeeling van het bovenstaande heb ik de eer u uit te noodigen om te zorgen, dat in voorkomende gevallen overeenkomstig de daarin vervatte voorschriften gehandeld worde.

(Voor de Directeurs der beide Artillerie-Directiën.)

Ik verzoek UHEG. tot dat einde van den inhoud dezer aanschrijving in het bijzonder kennis te geven aan de magazijnmeesters onder uwe bevelen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan
de Heeren Generaal-Majoor, Directeuren
der Artillerie-Directiën, enz., enz.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 45 B.

's Gravenhage, den 14den Mei 1859.

Hoezeer mij nog zeer onlangs uit de hiertoe betrekkelijke rapporten is gebleken, dat de onderscheidene oefeningen bij de verschillende Korpsen van het Leger, over het algemeen met veel belangstelling worden geleid en verrigt, acht ik het echter niet overbodig, dat de aandacht van de chefs er bijzonder op worde gevestigd, hoe zeer wenschelijk het voor het tegenwoordige is, dat er meer dan gewone zorg worde besteed, aan *die* oefeningen, welke in het werkdadige al dadelijk in toepassing moeten worden gebragt, of de eigendommelijke kracht van het wapen meer en meer verhoogen.

In verband daarmee verdient het dan ook allezins aanbeveling, dat aan de eerste opleiding der rekruten niet meer tijd worde besteed, dan volstrekt noodig is, om hen aan de oefeningen van den troep te kunnen doen deelnemen; — dat de troep zelf bijna uitsluitend worde geoefend in het marscheren, of het afleggen van afstanden in volle wapenrusting; — in het schieten, in de voorposten- en tirailleurdienst, en voorts, voor zooveel hiertoe de gelegenheid is, in die verrigtingen, waarvan bij aanschrijving van het D. v. O., dd. 14 Junij 1848, N°. 1 B, eenigermate breedvoerig is gewaagd.

Ik heb derhalve de eer UHEG. te verzoeken, de Chefs der Korpsen onder uwe bevelen, in den geest daarvan te willen aanschrijven, en hen bij die gelegenheid tevens te willen doen kennen, dat het mijn uitdrukkelijk verlangen is, dat alles wat niet tot de nuttige en degelijke oefeningen behoort, zorgvuldig worde vermeden, met last den kostbaren oefeningstijd alleen aan die zaken te wijden, welke tot bruikbaarheid van het wapen in het werkdadige vooral kunnen bijdragen.

*De Minister van Oorlog,**(get.) VAN MEURS.*

Aan

de Heeren Generaal-Majoor, kommanderende
de brigades Infanterie enz., enz.N°. 54.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. Te bepalen dat, met wijziging in zooverre van de zamenstelling van den staf der Infanterie, zooals die voorkomt op de tabelle L^a. A geannexeerd aan het hiervoren aangehaald Besluit van den 21sten November 1850, n°. 70, de 1ste luitenant-adjutant van den kommandant der reserve brigade, ook zal kunnen zijn kapitein, op het tractement, zoo bij evengemeld besluit, als bij Art. 2 van ons besluit van den 15den September 1852, n°. 65, voor een kapitein-adjutant bij een regiment Infanterie uitgetrokken.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 30sten Mei 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

N°. 6 B.

's Gravenhage, den 5den Junij 1859.

Ik heb de eer ter kennis van Uwe Excellentie te brengen, dat op mijnen last is vervaardigd een Voorschrift voor *de benaming van het paardentuig van model*. Dit voorschrift is thans afgedrukt en in een band gebonden bij de Koninklijke Militaire Akademie, voor het Leger verkrijgbaar gesteld tot den prijs van *vijftien centen* en in den handel tot dien van *twintig centen* per exemplaar, en de daarbij behoorende platen, afzonderlijk tot den prijs van *vijftien centen* en in den handel tot dien van *twintig centen* per stel van vijf stuks.

Onder mededeeling dat genoemd voorschrift thans bij het wapen der Artillerie is ingevoerd, heb ik de eer Uwer Excellentie een exemplaar daarvan te doen toekomen.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

Zijne Excellentie den Heer Luitenant-Generaal,
President der Speciale Commissie van Inspectie
over het militair onderwijs.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 53 B.

's Gravenhage, den 5den Junij 1859.

De Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt, heeft bij een schrijven van den 11den der vorige maand, N°. 69, mijne aandacht ingeroepen, op het groot belang, dat, uit een militair-hygiënisch oogpunt beschouwd, voor den militair in de reinheid van het ligchaam bestaat.

Niet alleen wordt de onzindelijkheid door gemelden Inspecteur eene niet zeldzame oorzaak genoemd van ziekten, vooral van die, welke met de functiën der huid in verband staan, maar ook als eene aanleiding tot belediging der voeten, waardoor het marscheren belemmerd wordt. Deze zaak is mij van genoegzaam belang voorgekomen, om daarop de aandacht ook van de Chefs der verschillende Korpsen te doen vestigen, en hen voorts te doen uitnoodigen, om, in overeenstemming met het hiertoe betrekkelijk voorstel van meergemelden Inspecteur, zoodanige maatregelen van huishoudelijken aard te treffen, als waardoor de onderofficieren en verdere militairen de gelegenheid zullen erlangen, zich, ook buiten het badsaisoen, of daár waar geene badinrigting voor hen is, — van tijd tot tijd het ligchaam, en minstens om de acht dagen, bijv. des Zaturdags, de onderste ledematen te kunnen reinigen.

Ik heb derhalve de eer UHEG. te verzoeken, de Chefs der Korpsen onder uwe bevelen, in den zin van het vorenstaande te willen aanschrijven, met bijvoeging dat het hierbedoelde reinigen steeds in de chambrée of in een daartoe te bestemmen lokaal zal moeten geschieden, en mitsdien niet in de open lucht zal mogen plaats hebben.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Aan

de Heeren Generaals enz. Kommanderende
het Personeel des Legers.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 6 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien hebbende eene missive van den Heer Directeur van het Kabinet des Konings van den 29sten Mei ll., N°. 5, blijkens welke Hoogstdezelve magtiging heeft gelieven te verleenen, om, met wijziging in zooverre van het daaromtrent bepaalde bij de Instructie op de vrijwillige werving, gearresteerd bij Koninklijk Besluit van den 4den April 1821, N°. 25, personen, geen miliciens zijnde, bij de gewone regimenten Infanterie, als rekruten toe te laten, met eene lengte van 1,58 Ned. el, mits zij overigens van een gezond en krachtig gestel zijn.

Brengt welgemelde beslissing des Konings bij deze ter kennis van de Heeren Generaals en verdere daarbij betrokken Autoriteiten bij het Leger, tot informatie, en opdat een ieder, wien zulks aangaat, zich dienovereenkomstig kunne gedragen.

's Gravenhage, den 6den Junij 1859.

De Minister van Oorlog

(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau : Militaire
Administratie

N°. 50 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien en geëxamineerd hebbende de Rekening en Verantwoording, door de Commissie tot het beheeren van het Fonds voor Onderofficieren enz., die, onder toekenning van gagement of van gratificatie, uit de militaire dienst worden ontslagen, overgelegd, wegens ontvangst en uitgaaf over het jaar 1858, en alzoo bevonden hebbende :

1 ^o . dat in dezelve behoorlijk als eerste post van ontvangst is verantwoord het batig saldo der Rekening en Verantwoording over het jaar 1857, ad.....		f 7,756.21 ^s
2 ^o . dat is ontvangen :		
a. het bedrag van de Contributiën der deelgenooten		» 27,705.00
b. het bedrag van de op rekening van het Fonds voor lijfrenten en pensioenen overgeschreven gelden, bij het verlaten van de dienst door deelgenooten, ten einde aan hen of hunne vrouwen het genot van lijfrenten of pensioenen te verzekeren, te weten :		
van 49 deelgenooten, voor de aan hen toegekende lijfrenten.....	f 19,506.00	
van 7 deelgenooten, voor de aan hunne vrouwen verleende lijfrenten.....	» 5,576.40	
van 1 deelgenoot, voor het aan zijne vrouw verzeerd weduwen-pensioen	» 271.20	
van 5 deelgenooten, voor de aan hunne weduwen toegekende tijdelijke lijfrenten.	» 1,271.65	
c. het bedrag der gedane kortingen, naar den maatstaf van 1 per cent in het jaar, op de verstrekte voorschotten aan gegageerde of gepensioneerde militairen.....		» 24,624.95
d. de renten van een kapitaal, groot f 560,000, ad 2½ per cent, over het jaar 1858.....		» 569.62 ^s
		» 14,000.00
Totaal der Ontvangsten.....		f 74,453.79
3 ^o . waartegen de uitgaven zijn geweest :		
a. voor uitkeeringen in ééns aan 79 deelgenooten bij het verlaten van de dienst, waarvan in het Fonds voor de lijfrenten en pensioenen is overgebracht	f 25,555.50	
en aan de deelgenooten in contanten uitbetaald.....	» 7,591.70	
b. voor uitkeeringen in ééns aan 8 weduwen van deelgenooten, waarvan in het Fonds voor de lijfrenten en pensioenen tot het verleenen van tijdelijke lijfrenten is overgebracht, en aan de weduwen in contanten uitbetaald.	f 1,271.65	f 50,743.00
	» 798.55	
c. voor restitutie van inleggelden van 7 deelgenooten, die tot geen reëngagement zijn toegelaten.....		» 2,070.00
		» 420.00
Transportere.....	f 55,255.00	

Per Transport..... f 55,255.00

d. het bedrag der gedane betalingen, ten laste van het Fonds voor de lijfrenten en pensioenen, te weten : de verschenen lijfrenten van 225 deelgenooten.....	f 6,564.17	
als voren van 20 huisvrouwen van deelgenooten.....	» 645.00	
de verschenen tijdelijke lijfrenten van 10 weduwen van deelgenooten.....	» 555.00	f 7,544.17
e. voor het zegelen der bescheiden, benoodigd tot het incasieren der pensioenen van overleden militairen, aan wie voorschotten voor rekening van dit Fonds waren verstrekt.	» 49.06	
f. het bedrag der jaarlijksche toelage aan den officier, belast met de werkzaamheden van het Fonds.....	» 500.00	
g. voor aankoop van een kapitaal, groot f 42,000, ingeschreven op het grootboek der 2½ per pCt. Nationale Werkelijke schuld, met inbegrip van den verschenen intrest, mitsgaders van de kosten.....	» 27,215.07	
Totaal der Uitgaven.....	f 68,545.50	

Zoodat gedurende het jaar 1858 meer is ontvangen dan uitgegeven. f 6,092.49

terwijl daarenboven een kapitaal van vijf honderd zestig duizend gulden op het grootboek der 2½ pCt. Nationale Werkelijke Schuld, als eigendom van het Fonds, is ingeschreven;

zijnde het, uit het door de voorschreven Commissie ingediend ALGEMEEN VERSLAG van den Staat van het Fonds over gemeld jaar, alverder gebleken :

1°. dat het aantal contribuërende deelgenooten aan het Fonds, op ultimo December 1858, bedroeg 2479; waarvan

2414 de jaarlijksche bijdragen storten van	f 10
7 eene verhoogde contributie van.....	» 15 en
58 » » » »	» 20 bijdragen ;

2°. dat op gemeld tijdstip in het genot waren van jaarlijksche lijfrenten;

227 deelgenooten, die voor zich-zelven lijfrenten hebben verkregen tot een gezamenlijk montant van f 6,770.00;

22 vrouwen van deelgenooten, aan wie, bij het op pensioen stellen van hare echtgenooten, lijfrenten zijn verleend, tot een gezamenlijk bedrag van f 710.00; en

11 weduwen van overleden deelgenooten, die tijdelijke lijfrenten hebben verkregen tot een generaal bedrag van f 575.00;

3°. dat, tot gezegd tijdstip, vijf deelgenooten, bij het verlaten van de dienst, aan hunne vrouwen weduwen-pensioenen hebben verzekerd; en

4°. dat, in den loop van het jaar 1858, aan 1252 gewezen militairen voorschotten op pensioenen, voor rekening der instelling zijn verleend, ten bedrage van f 142,772 64^s; terwijl op den 31sten December van dat jaar, in voorschotbetaling waren opgenomen 1191 gepensioneerde militairen, die gezamenlijk in het genot waren van een pensioens-bedrag van f 148,544.00.

Heeft het genoeg de vorenstaande gunstige uitkomst, mits deze, ter kennis te brengen van de heeren generaals en verdere autoriteiten van het leger, met uitnoodiging de vereischte inzage daarvan, overeenkomstig het bepaalde bij art. 22 van het reglement op het Fonds voor onderofficieren enz., aan de deelgenooten van genoemd Fonds, onder hun bevel of toezigt, te verleen.

's Gravenhage, den 5den Mei 1859.

(get.) VAN MEURS.

N°. 44.

WET van den 5den Junij 1839, houdende wijziging en aanvulling der wet van 12 December 1817 (Staatsblad n°. 55), met opzigt tot het koopen, in pand of bewaring nemen, of ontvangen van militaire kleedingstukken enz.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid gebleken is, om, buiten het geval, bedoeld bij de wet van den 12den December 1817 (Staatsblad n°. 55), het koopen, in pand of bewaring nemen of ontvangen van militaire kleedingstukken enz. tegen te gaan;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

Met eene geldboete van tien tot honderd gulden en eene gevangenisstraf van zeven dagen tot eene maand, te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft een ieder, niet aan de militaire regtspraak onderworpen, die, zonder oogmerk om desertie te bevorderen, van eenen militair van de zee- of landmagt, beneden den rang van officier, goederen, behoorende tot de kleeding, uitrusting of wapening, heeft gekocht, in pand of bewaring genomen, of onder welken titel ook ontvangen, anders dan met het kennelijk doel om die goederen te herstellen of te reinigen.

Aanwijzing van den militair, van wien de goederen verkregen zijn, ontslaat niet van de strafbepalingen dezer wet.

Die strafbepalingen zijn niet toepasselijk, indien dusdanige goederen verkregen zijn bij verkoop op openbaar gezag, of met schriftelijke toestemming, door of van wege den bevelvoerenden officier afgegeven, mits van een of ander behoorlijk blijke.

Art. 2.

De in art. 1 eerste lid bedoelde goederen, welke als stukken van overtuiging voor den strafregter gediend hebben, worden, in geval van veroordeeling van dengene bij wien zij werden in beslag genomen, aan het militair gezag uitgeleverd.

Art. 3.

Patentplichtige opkoozers, die zich afgeven met het koopen van goederen, in deze wet bedoeld, zijn verplicht een register aan te houden, door den burgemeester of commissaris van politie hunner gemeente gearapheerd, waarin van alle zoodanige goederen, onmiddellijk na hunne verkrijging, zonder witte vakken, gappingen of tusschenruimten, aanteekening geschiedt, met aanduiding van den dag der verkrijging, van den persoon van wien, of van den verkoop op openbaar gezag waarbij zij verkregen zijn.

De schriftelijke toestemming, door of van wege den bevelvoerenden officier, waar zij vereichte is, verleend, wordt aan het register gehecht.

Niet-nakoming van een of meer der voorschriften van dit artikel wordt gestraft in voege als in art. 1 dezer wet bepaald is, met dien verstande, dat de geldboete tot drie gulden en de gevangenisstraf tot drie dagen kan dalen.

Art. 4.

In geval van herhaling kan het maximum der straffen, in deze wet bedreigd, tot het dubbel worden verhoogd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat

Bijbl. IV.

7.

alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven op het Loo, den 5den Junij 1859.

De Minister van Justitie,
(get.) C. H. B. BOOT.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

De Minister van Marine,
(get.) J. S. LOTSJ.

Uitgegeven den zesden Junij 1859.

De Directeur van het Kabinet des Konings,
(get.) DE KOCK.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 65 B.

's Gravenhage, den 14den Junij 1859.

Naar aanleiding van de daartoe gebleken noodzakelijkheid, wordt tegenwoordig bij het Departement van Oorlog een vernieuwd Ontwerp van Reglement *omtrent de administratie, de aanvraag om en het onderhoud der draagbare wapenen*, in gereedheid gebragt, waarin onder anderen de vereischte voorschriften aangaande het nummeren der wapenen, zullen worden opgenomen.

Ten einde nu het nummeren der wapens en van sommige daarbij behoorende voorwerpen, welke dezer dagen aan de Korpsen van het Leger worden verstrekt, al dadelijk, naar de voorschriften welke men op het oog heeft, te doen geschieden, heb ik de eer, hiernevens, bij wijze van uittreksel, of partiële mededeeling van gezegd Concept-Reglement, UHEG. de noodige afschriften tot exemplaren van de bereids door mij vastgestelde verordening op het nummeren der wapenen enz. te doen toekomen, met verzoek om de behoorlijke nakoming dier voorschriften te verzekeren.

HET NUMMEREN DER WAPENEN.

Het nummeren geschiedt met merkijzers N°. 4 voor metalen, kleine.

Bij de geweren en karabijnen (1).

In het midden van de voorzijde der kolfplaat, op 0,011 el beneden het schroefgat; de bovenkant naar dit laatste gekeerd.
Op de bajonetscheede, aan de binnenzijde het laatste cijfer, op 0,065 el onder het bandje, boven het wapennummer.

Bij de pistolen.

In het midden van de voorzijde der kap, op 0,012 el beneden het gat voor de greepbeugelschroef; de bovenkant naar dit gat gekeerd.

Het jaartal van indienststelling wordt geplaatst.

(1) Bij de plaatsing der Jaartallen en Wapennummers is als regel aangenomen, dat, bij de vuurwapenen (inbegrepen zijnde) de getallen van boven naar beneden gelezen worden, uitgenomen op de kolfplaat en de kap, waarop de getallen, zooals is opgegeven, dwarsstaan.

Bij de sabels moeten de getallen gelezen kunnen worden, als het gevest naar boven is gekeerd.
Wanneer de afstand van een getal zonder verdere aanduiding wordt opgegeven, rekent men dien van den onderkant der cijfers.

Door laatste cijfer wordt dat der eenheden verstaan: bijv. de 5 in 235.

Bij de artillerie-, infanterie- en sappeurssabels.

Op het midden der hoogte van de binnenzijde der stootplaat, zoodanig dat het midden van het jaartal onder het midden van den zijkant der greep te staan komt.

Op de scheede aan de binnenzijde; het laatste cijfer op 0,065 el onder den haakband, boven het wapennummer.

Het jaartal van
indienststelling
wordt geplaatst.

Bij de kavallerie-sabels.

Op den bovenkant der stootplaat, in het midden der ruimte tusschen de greep en het gat voor het lisschroefje; de bovenkant van het jaartal naar de greep gekeerd.

Op de scheede aan de binnenzijde, in het midden der hoogte van den bovenband.

Bij de geweren, karabijnen en pistolen.

Op de kolfplaat, 0,007 midden onder en evenwijdig aan het jaartal van dienststelling.

Op den laadstok; het eerste cijfer op 0,055 van den bovenkant des kops.

Op de bajonetschaft, in het midden tusschen den stormring en den bovenkant der schaft, aan de tegenovergestelde zijde van de insnijding voor de haft.

Op den loop, op het linker zijvlak; het laatste cijfer op 0,015 van het uiteinde van den loop, en zoodanig, dat het nummer zichtbaar is, wanneer de loop in de lade ligt.

Op de lade, op het midden der linker zijde van de kolf; het laatste cijfer op 0,02 van de kolfplaat.

Op de bajonetscheede, midden onder het jaartal van dienststelling.

De tirailleur-geweren bekomen bij ieder korps eene bijzondere reeks, te beginnen met N°. 1, waaronder, ter onderscheiding, op 0,006 el, doch alleen op de kolfplaat, de letter T gesteld wordt.

Het doorlopend
of wapennummer
wordt geplaatst.

Bij het regiment grenadiers en jagers bestaan twee reeksen van geweren met gladden loop, één voor de grenadiers en één voor de jagers; tot onderscheiding plaats men bij de grenadiers, achter het nummer op de kolfplaat, de letter G.

Bij de artillerie, infanterie en sappeurssabels.

Op het midden der hoogte van de buitenzijde, zoodanig dat het midden van het nummer onder het midden van den zijkant der greep te staan komt.

Op de scheede, midden onder het jaartal van dienststelling.

Bij de kavallerie-sabels.

Op de stootplaat, 0,008 el onder het gat voor het lisschroefje, evenwijdig met en midden onder het jaartal van dienststelling.

Op de scheede, aan de buitenzijde, in het midden van de hoogte van den bovenband.

Bij de maréchaussée worden naast het nummer de letters KM gesteld.

Bij de afstrekkers.

N°. 1 en 4. Op het midden van een der zijden van het lijf, in de rigting van de lengte; het laatste cijfer aan de zijde van den kogeltrekker.

N°. 2 en 3 op het midden van den geleider, in de rigting der lengte; het laatste cijfer naar de zijde van den kogel-trekker.

Bij de geweerstoppen.

Midden op den bovenkant van den looden kop.

Bij de slagdoppen.

Aan de linker zijde, in het midden der hoogte, evenwijdig met den onderkant.

Bij de schroefdraaijers.

Het doorlopend of wapennummer wordt geplaatst.

Op het midden van een der vlakke zijden van den grooten arm; het laatste cijfer naar het gaatje, wanneer deze arm links en de ronde benedenwaarts gekeerd is.

Bij de veerhaken.

Een doorlopend nummer per compagnie.

Dwars op het midden van het lijf, aan de zijde van den kop der klemschroef, midden tusschen het ondereinde van de sleuf en het haakeinde; de bovenkant naar de sleuf.

Midden onder dit Nummer wordt de letter der compagnie geplaatst.

Bij de wisschers.

Midden op een van de zijden van het lijf; het eerste cijfer naar de schroefmoer.

Nota. De jaartallen van indienststelling en wapennummers, die thans niet volgens de bovenomschreven wijze op de voorwerpen gesteld zijn, behoeven niet te worden veranderd.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 53 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien hebbende eene missive van den Heer Directeur van het Kabinet des Konings, van den 5den dezer, N°. 51, blijkens welke Hoogstdezelve verlangt, dat de bovenste draagring aan de sabelscheede der officieren bij de wapens der kavallerie en artillerie, — der officieren van den generalen staf, zoomede der bereden officieren bij het wapen der infanterie, — worde vervangen door een vasten beugel, naar het model op de nota, bij gemelde missive overgelegd, geschetst, en waarbij tevens het doel en het gebruik van dien beugel is omschreven, als:

Alvorens te paard te stijgen wordt de stoot van den korten draagriem van

den sabel-koppel van het ringvormig gedeelte des beugels zóó verre verschoven, tot dat hij tusschen het regte gedeelte van den beugel en de binnenzijde der scheede geklemd zij, blijvende de sabel alsdan bij het rijden steeds met het gevest naar voren gekeerd; terwijl ook bij snelle gangen en het springen over hindernissen de aldus bevestigde sabelscheede niet over het kruis van het paard zal slingeren.

Brengt welgemelde beslissing des Konings bij deze ter kennis van de Heeren Generaals en verder daarbij betrokken Autoriteiten bij het Leger, met bijvoeging van een copie van de bedoelde teekening tot informatie en opdat een ieder, die zulks aangaat, zich daarnaar kunne gedragen.

's Gravenhage, den 9den Julij 1859.

De Minister van Oorlog
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Secretariaat.

N°. 57 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gezien de wet van den 5den dezer (*Staatsblad n°. 44*), houdende wijziging der wet van 12 December 1817 (*Staatsblad n°. 55*), met opzigt tot het koopen, in pand of bewaring nemen, of ontvangen van militaire kleedingstukken enz.

Heeft goedgevonden ter uitvoering daarvan te bepalen:

1°. dat de bevelvoerende officieren zullen zorg dragen:

- a. dat aan de militairen beneden den rang van officier, die zich van goederen, behoorende tot hunne kleeding, uitrusting of wapening zouden wenschen te ontdoen en daartoe de bevoegdheid hebben, een schriftelijk bewijs waaruit van die bevoegdheid blijke, door hen, bevelvoerende officieren zelve, of van hunnentwege door eenig ander officier, door hen daartoe gemagtigd, worde verstrekt.
- b. dat bij de toezending aan de commissarissen des Konings van de paspoorten bestemd voor de miliciens, wier diensttijd verstreken is, die in het genot van groot verlof zijn, het verzoek gedaan worde, om ter kennis van de betrokken gemeentebesturen te brengen, dat die miliciens bevoegd zijn zich van de militaire goederen, waarvan zij wettige eigenaren zijn, te ontdoen, met uitnoodiging aan die besturen, om daarvan op de hun meest geschikt voorkomende wijze, die miliciens en het algemeen te onderrigten.

2°. dat het schriftelijk bewijs sub:

1°. a. vermeld, zal zijn ingerigt overeenkomstig het hierbij gevoegd model, en behelzen zal:

- den naam en voornaam benevens den rang van den betrokken militair,
- den naam van het korps of dienstvak, waartoe hij behoort,
- de benaming van de goederen, waarvan de militair wenscht zich te ontdoen, met aanduiding van het wapennummer dat zij dragen,
- de toestemming om zich van die goederen te ontdoen,

de plaats waar en de dagteekening waarop die toestemming wordt gegeven; de onderteekening van den bevelvoerende officier, of van den officier tot het geven der toestemming gemagtigd, in het laatste geval voorafgegaan van de woorden: »van wege den bevelvoerende officier.»

5°. dat de plaatselijke en garnizoens-kommandanten met de hoofden der politie in de gemeenten waar zij het militair bevel voeren, in overleg zullen treden nopens de maatregelen, waardoor de bereiking van het doel der bovengemelde wet het meest bevorderd zal worden;

4°. dat de goederen, welke overeenkomstig art. 2 der wet weder aan het militair gezag worden uitgeleverd, opgelegd en niet anders op nieuw uitgegeven zullen worden dan tegen hunne werkelijke waarde, waarvan het bedrag op de rekening zal worden geschreven van dengenen aan wien de goederen worden uitgereikt, en welk montant ten bate van het Rijk zal worden verantwoord onder de ontvangsten, bedoeld bij lit. c eerste gedeelte van art. 154, van het Provisioneel Reglement van administratie bij de landmagt.

Tot staving van den hierbedoelden post van ontvang, zal bij de rekenpligtige stukken eene, door den bevelvoerende officier af te geven, toelichtende nota moeten worden overgelegd, ter aanwijzing van de soort en de herkomst der goederen, welk stuk almede eene verklaring zal bevatten nopens het bedrag van de door hem geschatte waarde.

's Gravenhage, den 27sten Junij 1859.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MODEL.

(BENAMING VAN HET KORPS.)

Aan den (graad, naam en voornamen) wordt bij deze, toestemming verleend tot het verkoopen van (benaming van het kleedingstuk en het wapennummer).

. den 18

De kommanderende officier van opgemeld korps,
N. N.

of: *van wege den kommanderenden officier enz.*
N. N.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 63 B.

's Gravenhage, den 15den Julij 1859.

Daar het gebleken is dat er onzekerheid bestaat, hoedanig, — met betrekking tot de chevrons en verhoogde soldij, ingesteld bij Zijner Majesteits Besluit van

den 11den Februarij ll., N°. 40, — te handelen, ten aanzien van zoodanige militairen, die zich, in vroegere jaren, voor hun *leeftijd* tot de dienst verbonden hebben, heb ik de eer UHEG. te doen kennen, dat het mijne bedoeling is, dat zoodanige militairen, volgens den maatstaf in Art. 1 van voormeld Besluit aangewezen, en derhalve van zes tot zes jaren, deelen zullen in de gunsten bij dat Artikel toegekend.

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de Chefs der Korpsen onder uwe bevelen, mededeeling te willen doen, met last om, voor zoo verre zij in de toepassing der bepalingen van Zijner Majesteits bovengemeld Besluit, eene andere zienswijze mogt (en) gevolgd hebben, aan de hierbedoelde militairen de chevrons en soldij-verhooging waarop zij aanspraak kunnen maken, alsnog, te rekenen van 1°. April ll., toe te kennen.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 11 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Gevolg gevende aan Zijner Majesteits besluit van den 29sten der vorige maand, n°. 50, houdende wijziging in de formatie van het 5° regiment dragonders, bestemd om het Limburgsch Bondscontingent uit te maken.

Heeft de eer het noodig getal exemplaren van dat besluit en van de daarbij behoorende tabellen, bij deze te zenden aan (de verschillende autoriteiten en bevelhebbers).

's Gravenhage, den 25sten Junij 1859.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

AFSCHRIFT.

29 Mei 1859.

N°. 50.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

In aanmerking nemende, dat de Deutsche Bondsvergadering in de zitting van den 25sten April jl. heeft bepaald, dat de hoofdcontingenten tot het Deutsche Bondsleger in marschvaardigen toestand zullen worden gebracht;

Gelet op Ons besluit van den 5den October 1835, n°. 37, houdende formatie van het Limburgsch Bondscontingent kavallerie;

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 27sten Mei 1859, Kabinet lit. T¹⁵;

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1.

Met wijziging van het bepaalde bij Ons opgemeld besluit, worden bij het 5de regiment dragonders, dat bestemd is om het Limburgsch Bondscontingent uit te maken, 2 eskadrons opgericht.

In verband daarmede, zal evenbedoeld regiment, op voet van oorlog, de formatie aannemen, bij de hierbij gevoegde tabellen aangewezen, terwijl de formatie op voet van vrede, nader zal worden bepaald.

Art. 2.

Onze Minister van Oorlog wordt gemagtigd om in de behoefte aan personeel bij evengemeld regiment te voorzien, door overplaatsing van de andere korpsen kavallerie.

De trompetters, werklieden en manschappen voor het voerwezen zullen, des noodig, uit andere korpsen van het leger, onverschillig van welk wapen, kunnen genomen worden.

Art. 5.

Voor het geval de dienst bij de andere korpsen kavallerie of andere omstandigheden niet toelaten een voldoende aantal kavalleristen (vrijwilligers) van het 5de regiment dragonders te bestemmen, wordt een genoegzaam aantal miliciens, herkomstig uit het Hertogdom *Limburg*, met uitzondering van *Maastricht* en *Venlo* mei hunne rayons, thans bij eenig ander korps van het leger ingedeeld, bij evengemeld regiment overgeplaatst

Art. 4.

Te bepalen, dat de officieren van gezondheid voor het 5de regiment dragonders uitgetrokken, zullen rekenen boven de formatie door Ons, bij besluit van den 11den Februarij 1855, n°. 49, voor het personeel der geneeskundige dienst vastgesteld, en dat het personeel der veterinaire dienst, voorgeschreven bij Ons besluit van den 25sten December 1856, n°. 54, met één paardenarts der 2de klasse zal worden vermeerderd.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden, aan Onze Ministers van Buitenlandsche Zaken, van Financiën en van Binnenlandsche Zaken, mitsgaders aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

Het Loo, den 29sten Mei 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW, *l. s. g.*

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Behoort bij Zijner Majesteits besluit
van 29 Mei 1859, n°. 50.

FORMATIE

Op voet van Oorlog van het 5de Regiment Dragonders, bestemd om uit te maken
het Limburgsch Contingent tot het Duitsche Bondsleger, bestaande,

behalve de staf, uit:

4 Escadrons Hoofd-contingent;

1 Escadron Reserve-contingent, en

1 Depôt of Ersatz.

	Sterkte		Paarden.		Tractementen in het jaar, per rang.	Soldijen per dag, per graad.
	Officieren.	Troepen.	Van officieren.	Van troepen.		
<i>Staf van het Regiment.</i>						
Kolonel (regiments-kommand.)	1	»	3	»	4500	» Luit.-kolonel zijnde f 3,900.
Luitenant-kolonel.	1	»	3	»	3400	»
Majoor.	3	»	6	»	3000	» { 1 maj. bij het reserve conting. 1 maj. bij het depôt met slechts 2 paarden.
Ritmeester adjudant.	1	»	2	»	2400	» { 2de klasse zijnde f 2100. 3de » » » 1900.
Ritmeester instructeur	1	»	2	»	2400	» { 2de klasse zijnde f 2100. 3de » » » 1900.
1ste luit.-adjndant.	2	»	4	»	1600	» { Bij het depôt. 2de luit. zijnde f 1400. 1 bij het depôt.
Kwartiermeester	kapitein.	1	»	»	1800	» { 2de klasse zijnde f 1600.
	1ste luit.	1	»	1	1200	» { 3de » » » 1400.
	2de luit.	1	»	1	1000	» { Bij het depôt.
Kap. administrat. van kleeding.	1	»	»	»	1600	» { 1ste luit. zijnde f 1200. 2de » » » 1000. Bij het depôt.
Officieren van gezondheid	1ste klasse.	1	»	1	2300	» Naar gelang hij op de rang- lijst is geplaatst f 2000 of f 1700.
	2de »	2	»	2	1200	»
	3de »	1	»	1	1000	»
Paardenartsen	1ste klasse.	1	»	1	1600	» Naar gelang hij in zijn rang heeft ged. f 1800 of f 2000.
	2de »	1	»	1	1100	» Bij het depôt.
	3de »	1	»	1	1000	»
Adjudant-onderofficier	»	»	2	»	2	1.25 1 bij het depôt.
Standaarddrag. (adj.-onderoffi.)	»	»	1	»	1	1.25
Pikeur (adj.-onderofficier) . .	»	»	1	»	»	1.25 Bij het depôt.
Stafrompeter.	»	»	1	»	1	0.85
Schrijvers.	»	»	4	»	2	0.50 2 bij het depôt.
Mr. kleedermaker.	»	»	2	»	»	0.25 1 » » »
Mr. zadelmaker.	»	»	2	»	»	0.25 1 » » »
Mr. laarzenmaker.	»	»	2	»	»	0.25 1 » » »
Mr. zwaardveger.	»	»	2	»	»	0.35 1 » » »
Wachtmeester wagenmeester. .	»	»	1	»	1	0.85
Voerwezen (a).	»	»	30	»	44	0.40
Officieren-oppassers.	»	»	14	»	14	0.35
Transporteren.	20	62	31	65		

	Sterkte.		Paarden		Tractementen in het jaar, per rang.	Soldijen per dag, per graad.	
	Officiëren.	Troepen.	Van officieren.	Van troepen.			
Per transport.	20	62	31	63			
<i>Vijf eskadrons en een depôt.</i>							
Ritmeesters.	6	»	12	»	2400	»	
1ste luitenants.	14	»	28	»	1400	»	
2de luitenants.	13	»	26	»	1200	»	
Opperwachtmeesters.	»	6	»	6	»	1.05	
Wachtmeesters.	»	44	»	44	»	0.85	
Fouriers.	»	6	»	6	»	0.85	
Korporaals.	»	66	»	66	»	0.45	
Appointé's.	»	22	»	22	»	0.40	
Trompetters.	»	22	»	22	»	0.65	
Hoefsmeden.	»	11	»	11	»	0.35	
Zadelmakers.	»	5	»	5	»	0.35	
Kavalleristen	} Vrijwilligers.	»	445	»	445	»	0.35
		} Miliciens.	»	308	»	308	»
Officiers-oppassers.	»	30	»	30	»	0.35	
	53	1027	97	1030			
	1080						

{2de klasse zijnde f 2100.
3de " " " 1900.

(a) Het voerwezen is bestemd om te voorzien in de bespanningen van :

- 7 bagagekarren, waarvan 2 bepaaldelijk voor de geneeskundige dienst;
- 3 patroonkaissions;
- 2 smidskarren, allen bespannen met 2, en
- 2 ziekenwagens, ieder bespannen met 4 paarden, terwijl 6 trekpaarden tot reserve zijn toegevoegd.

Voorts zijn in de sterkte van het voerwezen begrepen :

8 oppassers, behorende bij de ziekenwagens;

wordende wijders nog gerekend deel van het voerwezen uit te maken :

3 pakpaarden tot het dragen der veldketels met 3 geleiders.

Bij ieder eskadron zullen 2 waschvrouwen kunnen zijn.

Mij bekend,

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW. (L. S.)

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Formatie van een eskadron van het Hoofdcontingent op voet van oorlog.

	Officieren.	Onderofficieren en manschappen.		Paarden.		
		Vrijwilligers.	Miliciens onder de wapenen.	van officieren.	van troepen.	
Ritmeester	1	»	»	2	»	Bij de onevene eskadrons 2 eerste en 2 tweede luits. Bij de evene eskadrons 3 eerste en 2 tweede luits.
1ste luitenants.	2	»	»	4	»	
2de luitenants.	3	»	»	6	»	
Opperwachtmeesters.	»	1	»	»	1	
Wachtmeesters.	»	8	»	»	8	
Fouriers	»	1	»	»	1	
Korporaals	»	12	»	»	12	
Appointés.	»	4	»	»	4	
Trompetters.	»	4	»	»	4	
Hoefsmeden.	»	2	»	»	2	
Zadelmaker.	»	1	»	»	1	
Kavalleristen.	»	80	51	»	131	
Officiers-oppassers.	»	6	»	»	6	
	6	119	51			
		170		12	170	

Formatie van het depôt (Ersatz) op voet van oorlog.

	Officieren.	Onderofficieren en manschappen.		Paarden.	
		Vrijwilligers.	Miliciens onder de wapenen.	van officieren.	der troepen.
Ritmeester	1	»	»	2	»
1ste luitenant.	1	»	»	2	»
2de luitenant.	1	»	»	2	»
Opperwachtmeester	»	1	»	»	1
Wachtmeesters	»	4	»	»	4
Fourier.	»	1	»	»	1
Korporaals	»	6	»	»	6
Appointés.	»	2	»	»	2
Trompetters.	»	2	»	»	2
Hoefsmid	»	1	»	»	1
Kavalleristen.	»	45	27	»	72
	3	62	27	6	89
		89			

Formatie van het eskadron van het reserve-contingent op voet van oorlog.

	Officieren.	Onderofficieren en manschappen.		Paarden.	
		Vrijwilligers.	Militiens onder de wapenen.	van officieren.	der troepen.
Ritmeester	1	»	»	2	»
1ste luitenants	3	»	»	6	»
2de luitenants	2	»	»	4	»
Opperwachtmeester	»	1	»	»	1
Wachtmeesters	»	8	»	»	8
Fouriers	»	1	»	»	1
Korporaals	»	12	»	»	12
Appointés	»	4	»	»	4
Trompetters	»	4	»	»	4
Hoefsmeden	»	2	»	»	2
Zadelmaker	»	1	»	»	1
Kavalleristen	»	80	77	»	187
Officiers-oppassers	»	6	»	»	6
		119	77		
	6	196		12	196

Mij bekend,

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) O. W. STAVENISSE DE BRAUW. (L. S.)

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken en
Militaire Administratie.*

N°. 51 B.

's Gravenhage, den 9den Augustus 1859.

Ik heb de eer UHEG. hierbij tot uw narigt te doen toekomen eenen Staat, houdende opgave van de prijzen, tegen welke voortaan het vervoer van troepen zal kunnen plaats hebben met de stoombooten in de vaart tusschen *Maastricht* en *Venlo*, onder directie van de Heeren BONHOMME en SEYDLITZ, en zulks met inachtneming der bepalingen, onder anderen vermeld bij de aanschrijving van het Departement van Oorlog, van den 26sten Januarij 1846, N°. 17 B.

Ik magtig UHEG. mitsdien, om tot gezegd einde, van de bedoelde booten gebruik te maken.

De Minister van Oorlog
(get.) VAN MEURS.

Algemeene Bepalingen.

De vrachtprijzen voor de officieren bij de troepen dienstdoende, zullen niet hooger dan voor de gewone manschappen worden berekend, terwijl aan de eerstbedoelden, eene met hunnen rang overeenkomende verblijfplaats op de boot zal worden aangewezen.

De alleenreizende officieren zijn niet in dit tarief begrepen, als moerende de kosten daarvan voor hunne eigen rekening komen, zullende wijders de alleenreizende militairen beneden den rang van officier, die, hetzij geheel of gedeeltelijk hunne route per boot moeten afleggen, op vertoon hunner marschorders of reiswijzers, tegen betaling der vracht, bij de tarieven omschreven, uit het aan hen verstrekt reisgeld te vinden, met de stoombooten worden vervoerd; zijnde van dezen maatregel uitgesloten de alleenreizende militairen uit en naar *Zeeland*, bij dispositie van het Departement van Oorlog van den 7den Maart 1844, N°. 8 B, bedoeld, vermits die manschappen op de wijze, bij voorschreven dispositie bepaald, zullen moeten worden behandeld.

Voor militaire vrouwen, bij de kompagniën geadmitteerd, zal de vracht, per hoofd berekend, moeten worden betaald.

Voor kinderen (boven de 5 en beneden de 10 jaren) van onderofficieren en manschappen, zal de helft van de vracht, per hoofd bepaald, moeten worden voldaan.

Wanneer de boot langer dan vier uren onderweg mogt wezen, zal door de Directie aan de manschappen, vrouwen en kinderen, goed drinkwater worden verstrekt.

De troepen moeten zich tijdig aan de inladingsplaats bevinden, ten einde opont-houd voor te komen.

Tarief en opgaven van de Directie der stoombooten BONHOMME en SEYDLITZ
te Maastricht.

Maastricht.

van 1 tot en met 25 man	f 1,00	Roermond.
» 26 » » » 50 »	» 0,90	
» 51 » » » 100 »	» 0,75	
Boven de 100 man.	» 0,70	

van 1 tot en met 25 man	f 1,25	f 0,50	Venlo.
» 26 » » » 50 »	» 1,00	» 0,40	
» 51 » » » 100 »	» 0,85	» 0,35	
Boven de 100 man.	» 0,80	» 5,50	

De booten zijn alle dagen in de vaart en de uren van vertrek moeten aan de Directie worden gevraagd. Zoo noodig kunnen er 500 tot 700 man in ééns worden vervoerd, doch daartoe moet eenige dagen vooraf de aanvraag aan de Directie worden gedaan.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Gezien het Reglement voor de Koninklijke Militaire Akademie vastgesteld bij ons besluit van den 15den Julij 1857, N°. 40.

Op voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 2den dezer, Kabinet L C²².

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van het bepaalde bij de tabelle Litt. A, gevoegd bij gemeld Reglement vast te stellen:

- 1°. het aantal onderofficieren der Artillerie bij de Koninklijke Militaire Akademie, wordt met twee vermeerderd, en daarentegen dat der Infanterie met twee verminderd;
- 2°. de verdeling van de oppassers bij de hierbedoelde Inrigting, wordt bij deze ingetrokken, terwijl de soldij voor deze categorie van militairen wordt bepaald als volgt: voor de manschappen, die van het wapen der infanterie, als oppassers bij de Akademie worden geplaatst op vijf en dertig cents (f 0,55) en voor die uit de overige wapens van het Leger herkomstig, op veertig cents (f 0,40).

Onze Minister voornemd is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Wiesbaden, den 5den Augustus 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) VAN MEURS.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 48 B.

's Gravenhage, den 15den Augustus 1859.

Naar luid eener bij mij ontvangen mededeeling van den Heer Minister van Financiën, behoort de verklaring, voorgeschreven bij de dispositie van het Departement van Oorlog van den 21sten Augustus 1856, N°. 12 B (*Rec. Mil.* van dat Jaar, Bladz. 101) alvorens aan mij te worden ingezonden, aan het regt van Registratie te worden onderworpen.

Onder mededeeling daarvan heb ik de eer UHEG. te verzoeken de officieren onder u ressorterende met het vorenstaande bekend te maken, of te doen maken, ten einde zich te zijner tijd daarnaar te gedragen.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Secretariaat.

N°. 54 B.

's Gravenhage, den 20sten Augustus 1858.

Het heeft Zijne Majesteit behaagd, bij Besluit van den 31sten Julij II., N°. 79, aan mij, op het daartoe door mij gedaan verzoek, eervol ontslag te verleen als Minister van Oorlog, terwijl bij een opvolgend besluit van den 5den dezer N°. 58, tot die betrekking is benoemd de Kolonel Jonkheer E. A. O. DE CASEMBROOT, en zulks met ingang van den 1sten September aanstaande.

Hiervan informerende, heb ik de eer u te verzoeken, om van deze Zijner Majesteits beschikkingen onmiddellijk aan de onder uwe bevelen staande Militaire Autoriteiten en Troepen te willen kennis geven, opdat genoemde Heer Kolonel van gemeld tijdstip af als Minister van Oorlog erkend worde.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 62 B.

's Gravenhage, den 26sten Augustus 1859.

Van meer dan eene zijde is dezer dagen, ten behoeve van miliciens der ligting van 1858, aan mij verzocht, dat aan dezen alsnog mogt worden vergund, om

het nummer, hetwelk hun, bij de, op den 1sten Julij II., plaats gehad hebbende loting voor het blijvend gedeelte ten deel is gevallen, en dat hen verplicht om langer dan den bepaalden oefeningstijd onder de wapenen te blijven, te verwisselen tegen een dat uitzigt geeft om, na den bedoelden termijn, met groot verlof te worden gezonden.

Gelet op de bijzondere en buitengewone omstandigheden, waaronder, te dezen Jare, gezegde loting is ingevallen, heb ik gemeend er bij deze in te moeten bewilligen, dat de bedoelde nommervisseling alsnog worde toegestaan aan al de miliciens van voorschreven categorie, die zich daartoe, vóór den 15den der volgende maand, bij hunne respectievelijke korps-kommandanten zullen aanmelden.

En om voor het vervolg ten deze eenige meerdere ruimte te geven, wordt bij deze, met uitbreiding in zooverre van het vastgestelde bij punt 5, litt. i, van de Instructie van den 29sten September 1819 bepaald, dat voortaan aan de miliciens zal worden vergund de door hen bij de loting voor het blijvend gedeelte getrokken nummers te verwisselen, mits zij hun verlangen daartoe aan den kommanderenden officier van het korps kenbaar maken, binnen den tijd van eene maand na gezegde loting, of wel voor het geval zij zich in een ander garnizoen bevinden, nadat de uitslag dier loting ter hunner kennis zal zijn gebracht.

Onder mededeeling hiervan heb ik de eer UHEG. te verzoeken, de kommandanten van de korpsen onder uwe bevelen, van deze mijne beschikking te onderrigten, met last daaraan het vereischt gevolg te geven.

De Minister van Oorlog,
(get.) VAN MEURS.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken.

N°. 8 B.

's Gravenhage, den 1sten September 1859.

De onlangs plaats gehad hebbende troepenbewegingen hebben aan sommige Gemeente-besturen de stof geleverd tot het inbrengen van bezwaren, óf over het late uur van aankomst, óf over het getal der militairen die in hunne Gemeente moesten worden gehuisvest, óf over het uitsluitend aanwijzen hunner Gemeente tot nachtverblijf.

Naar aanleiding daarvan en ter voorkoming voor het vervolg van dusdanige bezwaren, heb ik mits deze de eer de Autoriteiten, die met het afgeven van marschorders zijn of kunnen worden belast, uit te noodigen:

- 1°. om de bepaling, vervat in de aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 22sten October 1847, N°. 1 B, nl. dat de route zoodanig moet worden voorgeschreven, dat de detachementen in den regel de plaats hunner bestemming op een behoorlijk uur en vooral niet te laat in den avond bereiken, stipt op te volgen;
- 2°. om in eene Gemeente geen grooter getal militairen of paarden nachtverblijf te doen houden, dan in de *itineraire* voor marscherende troepen in de rubrieken »Gelegenheid tot inkwartiering voor manschappen en paarden» is opgegeven; en
- 5°. om de detachementen, die van den *Helder* over of naar *Medemblik* of *Hoorn* en omgekeerd, worden gedirigeerd, niet uitsluitend in de tusschen-

gelegen Gemeente *Barsingherhorn* te doen overnachten, maar ook en meer bepaald bij den marsch van *den Helder* naar *Medemblik* en omgekeerd, de juist ter halver wege gelegen Gemeente *Wieringerwaard*, geschikt tot het huisvesten van 120 manschappen en 47 paarden, tot nachtverblijf te bestemmen.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 52 B.

's Gravenhage, den 2den September 1859.

Ter bevordering van de vrijwillige werving voor de Koloniale dienst, is aan Zijne Majesteit een voorstel onderworpen tot het verhoogen van het handgeld enz.; toe te kennen aan personen die zich voor die dienst verbinden.

Als een gevolg daarvan heeft het Zijne Majesteit behaagd, bij besluit van den 28sten der vorige maand, N°. 59, te bepalen, dat het maximum van het handgeld, hetwelk aan ieder rekrut, die zich voor niet minder dan zes jaren voor de dienst in *Indië* verbindt, kan worden uitbetaald, voortaan en tot nader order zal bedragen *honderd vijfzig gulden* (f 150,—), wanneer hij *Nederlander*, en *honderd twintig gulden* (f 120,—), wanneer hij *vreemdeling* van geboorte is, mitsgaders dat als aanbrenngeld voor ieder rekrut, hetzij *Nederlander* of *vreemdeling* die hier te lande voor de dienst wordt aangebragt, eene premie van f 10,— zal worden betaald.

Onder mededeeling daarvan heb ik de eer UHEG. te verzoeken de plaatselijke en garnizoens-kommandanten onder U ressorterende, met het vorenstaande bekend te maken.

Ten aanzien van het handgeld zij hier opgemerkt, dat daarvan even als vroeger één vierde gedeelte dadelijk kan worden uitbetaald, zoodra de rekrut in de plaats waar hij zich heeft aangemeld, fysiek geschikt is bevonden, een voorloopig engagement heeft aangegaan en hem de krijgsartikelen zijn voorgelezen, terwijl de uitbetaling der aanbrenngpremie mede zal geschieden zooals zulks thans plaats heeft, nl. zoodra de aangeworvene te *Harderwijk* definitief zal zijn goedgekeurd en aangenomen.

Wat voorts betreft de manschappen, herkomstig uit de thans aan het Rijk behorende gestichten te *Ommerschans* en te *Veenhuizen*, die zich voor de Indische dienst aanbieden, zij hier nog aangehaald, dat, voor deze, almede het volle bedrag van het handgeld in rekening zal kunnen worden gebragt, doch dat daaruit moet worden gevonden het aan het beheer der gestichten verschuldigde door de ontslagenen, wegens het vrijwillig treden in militaire dienst, overeenkomstig het Koninklijk Besluit van den 19den Augustus jl. (*Staatsblad* n°. 82) omtrent de executie van welk besluit, voor zooveel noodig, later voorschriften zullen worden gegeven; zullende van de overschietende som mede al dadelijk één vierde aan die manschappen kunnen worden ter hand gesteld.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the position of the various branches of industry and commerce. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The second part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The third part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The fourth part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The fifth part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The sixth part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

The seventh part of the report deals with the various provinces and their respective resources and products. It is followed by a detailed account of the various provinces and their respective resources and products. The report concludes with a summary of the findings and recommendations.

2 September 1859.

N°. 56. WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 31sten Augustus II.,
N°. 4 A.

Gelet op Ons besluit van den 11den Februarij dezès jaars, N°. 40, tot uitbreiding van de onderscheidingsteekenen voor langdurige, eerlijke en trouwe dienst van onderofficieren en verdere manschappen van ons Leger.

Hebben goedgevonden en verstaan: te verklaren dat de bepalingen van Art. 4 van Ons voormeld Besluit toepasselijk zijn op zoodanige hospitaal-geëmplojeerden, die uit de militaire dienst in de dienst der hospitalen zijn overgegaan.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in afschrift zal worden medegedeeld aan Onzen Minister van Marine en van Koloniën, alsmede aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Wiesbaden, den 2den September 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 40 B.

's Gravenhage, den 10den September 1859.

Ten gevolge van het voorstel daaromtrent door een der regiments-kommandanten gedaan, heb ik, in overleg met den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken, goedgevonden bij deze te bepalen, dat, in het vervolg in de strafregisters bij de korpsen aantekening zal worden gedaan van de straffen die door de Militie-Commissarissen aan miliciens-verlofgangers opgelegd en werkelijk door dezen ondergaan zijn.

Ten einde de korps-kommandanten in staat te stellen, gezegde aantekening te doen bewerkstelligen, heeft welgemelde Heer Minister, op daartoe dezerzijds

Bijbl. IV.

9.

gedaan aanzoek, de bedoelde Militie-Commissarissen doen uitnoodigen, voortaan, van de door hen aan de miliciens-verlofgangers opgelegde en door dezen werkelijk ondergane straffen, registreeks aan de betrokken korpsen opgave te doen.

Onder mededeeling van een en ander heb ik de eer u te inviteren, om, bij het eventueel ontvangen van opgaven als waarvan hier sprake is, betrekkelijk miliciens-verlofgangers van uw onderhebbend korps, steeds behoorlijk zorg te dragen, dat de bedoelde aantekening geschiede.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

de Kommanderenden Officieren der Korpsen van het Leger, welke gedeeltelijk uit Militie zijn zamengesteld.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 41 B.

's Gravenhage, den 15den September 1859.

Ik heb de eer u te informeren, dat ik goedgevonden heb, met wijziging van hetgeen te dien aanzien voorkomt in het voorschrift op de voeding in de militaire zieken-*etablissem*enten van den 8sten November 1822, N°. 12, te bepalen, dat zoowel nu, als voor het vervolg, tijdens het bestaan der tusschenpoozende koortsen, zoo als die welke thans in sommige streken van het Rijk heerschen, aan de reconvalescenten welke aan deze koortsen hebben geleden, en die, tot herstel hunner krachten meer voedsel behoeven, de *volle* portiën spijs en drank zullen kunnen worden toegediend, *zoolang als de militaire arts dit noodig acht.*

De Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt, die door mij ter voorschreven zake is geraadpleegd, oordeelt voor sommige der hiervoren bedoelde reconvalescenten ook nuttig het gebruik van *wijn*. — De geneesheer regelt zijne voorschriften dienaangaande, naarmate van den toestand van den patient, zooals bepaald is bij Art. 15 van opgamelde Instructie voor de voeding

Ik verzoek u den Directeur (of Menagemeester) van de Ziekeninrigting onder uw toezigt, insgelijks met het vorenstaande bekend te maken, ten einde voor zooveel hem aangaat zich dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

de respectieve toezierende Chefs over de Militaire Zieken-*Et*ablissem*en*ten. (Zijnde ook de Officieren van Gezondheid hiermede bekend gemaakt).

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 65 B.**ALGEMEENE ORDER VOOR HET LEGER.**

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 17den der vorige maand, n°. 91, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Overwegende dat de bestaande noodzakelijkheid tot aanmoediging der koloniale werving vordert, dat aan de met gagement van Onze Koloniale Landmagt afgevoerd wordende militairen tot en met den graad van Sergeant, uitzigten worden gegeven op eene mildere verzorging, en dat daartoe kan strekken eene billijke verhooging der gagementen, die in art. 1 van het bij Koninklijk besluit van den 1sten November 1848, n°. 84, vastgesteld Reglement op de koloniale militaire pensioenen en gagementen zijn bepaald:

voor eenen sergeant en fourier op *f* 180, voor eenen korporaal op *f* 144, en voor eenen soldaat op *f* 108 's jaars;

Willende tevens het bedrag regelen der gagementen toe te kennen aan de artillerie-werklieden en leerling-werklieden bij de compagnie artillerie-werklieden in Nederlandsch Indië.

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 24sten Augustus 1859, litt. C, n°. 28;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Het jaarlijksch bedrag der van en met 1°. Januarij 1860 toe te kennen koloniale gagementen aan sergeanten en fouriers, aan korporaa's en aan soldaten en aan militaire personen, wier betrekkingen aan de voormelde klasse van militairen zijn gelijk gesteld, wordt, met wijziging in zoover van art. 1 van het reglement op de koloniale militaire pensioenen en gagementen, bij dezen vastgesteld, respectievelijk op *f* 216, *f* 180 en *f* 144 's jaars per hoofd.

Art. 2.

Voor de bepaling van het bedrag der van en met 1°. Januarij 1860 toe te kennen gagementen aan de artillerie-werklieden en leerling-werklieden bij de compagnie artillerie-werklieden in Nederlandsch Indië, worden zij, bij uitbreiding in zoover van art. 1 van het Reglement op de koloniale militaire pensioenen en gagementen gelijk gesteld als volgt:

de werkman der 1ste klasse met den graad van sergeant-majoor;	
» » » 2de » » » » » sergeant;	
» » » 3de » » » » » korporaal;	
» leerling-werkman » » » » » soldaat.	

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan tot kennisneming een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

Wiesbaden, den 27sten Augustus 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ, l. D.

Heeft het genoegen voorschreven besluit des Konings mits deze ter kennis te brengen van het Leger; wordende de chefs der korpsen uitgenoodigd deze algemeene order voor het Leger op drie achtereenvolgende appels aan hunne onderhoorigen te doen voorlezen.

's Gravenhage, den 15den September 1859.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASENBROOT.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 67 B.

's Gravenhage, den 16den September 1859.

Op het daartoe door den Heer Inspecteur van de Geneeskundige dienst der Landmagt, gedaan voorstel, heb ik, met wijziging in zooverre der dezerzijdsche beschikking van den 20sten Julij 1855, N°. 49 B, een nader en algemeen Voor-schrift gearresteerd, betreffende de soort, het gebruik en de verantwoording der voorwerpen welke bij de bereden korpsen, in tijd van vrede, zullen voorhanden zijn, tot uitoefening van de geneeskundige dienst bij groote manoeuvres, bij exercitiën in het vuur, op marsch en in kantonnementen.

Onder toezending van Exemplaren dier Instructie, heb ik de eer Uwe Excellentie te verzoeken om drie expeditiën daarvan aan ieder der regimenten kavallerie (voor de artillerie), het regiment rijdende, mitsgaders het regiment veld-artillerie te doen geworden.

Blijkens gedacht voorschrift, worden de waterflesschen van gutta-percha, vervangen door glazen flesschen met leder bekleed, en zullen bij ieder regiment aanwezig zijn, twee lederen been-bekleedsels voor de berijders der pakpaarden van de *sacoche d'ambulance*.

Deze been-bekleedsels worden, ingevolge de door mij gegeven bevelen, uit 's Rijks Magazijn van militaire kleeding, uitrusting enz. te Delft verstrekt; terwijl de glazen waterflesschen met riemen, voor zooveel die thans nog bij de bedoelde bereden korpsen ontbreken, door het hoofd van de militaire geneeskundige dienst, regtstreeks aan de betrokken officieren van gezondheid zullen worden gezonden.

Hetgeen bij de dezerzijdsche beschikkingen van den 20sten Julij 1855, N°. 49 B,

en den 4den Februarij 1839, N°. 56 B, is gezegd, ten aanzien der *sacoches* voor paardenartsen, blijft onveranderd.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

Zijne Exc. den Heer Luit.-Generaal, Inspecteur van het wapen der Kavallerie en die der Artillerie.

Behoort bij de beschikking van het Departement van Oorlog van den 16den Sept. 1859, N°. 67 B.

Voorschrift betreffende de soort, het gebruik en de verantwoording der voorwerpen, welke bij de bereden korpsen, in tijd van vrede, zullen voorhanden zijn, tot uitoefening van de geneeskundige dienst, bij groote manoeuvres, bij exercitiën in het vuur, op marsch en in kantonnementen.

Art. 1.

In tijd van vrede, zullen ten voorschreven einde, bij ieder regiment kavallerie, mitsgaders bij het regiment rijdende artillerie en het regiment veld-artillerie voorhanden zijn:

2 paar sacoches voor offic. van gezondh.	} voorzien van de benoodigde instrumenten, verbandbehoefsten, enz.
2 paar sacoches d'Ambulance	
2 draagzeilen met koker en schoen;	
2 waterflesschen van dik groen glas, met leder bekleed, en gedeeltelijk omgeven door een zwart geverwd blikken verbandbakje;	
2 lederen been-bekleedsels voor de berijders der pakpaarden van de sacoches d'ambulance.	

Art. 2.

De bewaring en verantwoording dezer goederen is aan de betrokken officieren van gezondheid opgedragen. — De Inspecteur van de geneeskundige dienst der Landmagt geeft te dien aanzien, zoodanige bijzondere voorschriften als hij noodig oordeelt.

Art. 3.

Geringe reparatiën aan de voorwerpen, worden betaald door de korpsen, die, ter zake dezer uitgaven, telken drie maanden, langs den gewonen weg, eene declaratie aan het Departement van Oorlog inzenden.

Wanneer de goederen meer belangrijke herstellingen vorderen of versleten zijn, moeten, ter voorziening daarvan, door tusschenkomst van het hoofd der militaire geneeskundige dienst, de bevelen van den Minister van Oorlog worden gevraagd.

Art. 4.

Tot het dragen der sacoches d'Ambulance, draagzeilen en waterflesschen, worden zoodanige paarden van het korps bestemd, als daartoe, door kracht en ligchaamsbouw, de eigenaardige geschiktheid bezitten.

Art. 5.

Als berijders dier paarden, worden intelligente, doch licht gebouwde manschappen van het regiment genomen.

Deze militairen zijn, zoodra het te pas komt, geheel ter beschikking van de officieren van gezondheid, ten einde deze overal, waar de uitoefening van de

geneeskundige dienst het vordert, te vergezellen, en hen zooveel mogelijk de behulpzame hand te bieden.

Art. 6.

De bovengemelde ruiters zijn bij de gedachte dienstverrigting, blootelijk met de sabel gewapend.

De lederen bekleedsels, waarvan aan het slot van Art 4 sprake is, moeten dienen om het laken der rijbroek aan het linker onderbeen, tegen beschadiging, door wrijving van den ondersten sabelring, te beveiligen.

Art. 7.

De twee sacoches d'ambulance (met het kussen binnenwaarts), hangen ter weerszijden van het paard, met de bovenste riemen door ringen van den drager, die, met het breede gedeelte naar voren, den zadellepel vorksgewijze omvat.

De riem met gesp, die zich onder aan de sacoches bevinden, wordt aan den bovensingel vastgemaakt.

Twee afzonderlijke riempjes, loopende door de ringen van den drager en door den ring der staatriemskap, dienen tot meerdere bevestiging der sacoches; — het bovenste gedeelte der sacoches moet tegen den zadel opgetrokken, en het onderste gedeelte daarvan verwijderd worden, waardoor het paard vrijer in zijne bewegingen en ook minder onderhevig aan schaving zal zijn.

De buiksingel, waarmede de beide sacoches onderling vereenigd zijn, wordt, naarmate van de gevoeligheid van het paard, meer of minder aangehaald.

Aan de regter zijde van het paard bevindt zich de ligste sacoche.

Ter voorkoming van drukking, wordt de paardendeken tot zoodanige grootte gevouwen, dat daardoor ook de deelen van den rug bedekt zijn, waarop de sacoches komen te rusten.

Art. 8.

Het draagzeil met koker en schoen, wordt op dezelfde wijze medegevoerd, als thans bij het wapen der kavallerie ten aanzien der karabijn is voorgeschreven.

Art. 9.

De waterflesch hangt met eenen langen riem aan den zadellepel; — de twee passanten aan dien riem, worden respectivelijk tegen den zadellepel en tegen den hals der flesch, vast aangeschoven.

De flesch wordt met hare breedste vlakke, geplaatst tegen de regter sacoche d'ambulance, naar de zijde van den ruiter; — zij wordt stevig bevestigd, door eenen dwarsriem, om de sacoche en de flesch heenloopende, daarbij in acht nemende dien riem achter de greep der sacoche aan te brengen.

Art. 10.

Wanneer daartegen geene overwegende bezwaren bestaan, zal het op- en afladen der sacoches d'ambulance, enz., steeds moeten geschieden aan de woning en onder het opzigt van den betrokken officier van gezondheid.

In verband hiermede, zal, op marsch en in kantonnementen, het logement van den ruiter met het pakpaard, zooveel mogelijk in de nabijheid moeten zijn van het verblijf van den militairen arts.

Aldus gearresteerd den 16den September 1839.

De Minister van Oorlog

(get.) DE CASEMBROOT.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Secretariaat.

N°. 40 B.

's Gravenhage, den 26den September 1859.

Ten vervolge op vroegere mededeelingen van gelijken aard, heb ik de eer ter kennis van UHEG. te brengen, dat bij de Koninklijke Militaire Akademie in het licht is verschenen :

- 1°. de 5° herziene druk van de *Handleiding tot de kennis der Artillerie voor de Kadetten van alle wapenen*, door J. P. C. VAN OVERSTRATEN, en
- 2°. de 2° herziene druk van de *Handleiding tot de kennis der Artillerie voor de Kadetten van dat wapen*, in twee deelen (I^o deel *Techniek*, met 6 platen, door O. H. KUYCK; II° deel *Taktiek*, door J. P. C. VAN OVERSTRATEN), en dat deze boekwerken wederom voor denzelfden prijs zijn verkrijgbaar gesteld, als die der vroegere uitgaven, namelijk van *een gulden tachtig cent* (f 1.80) voor het eerste, en van *zeven gulden vijftig cent* (f 7.50) voor het tweede werk.

Ik verzoek UHEG. van het vorenstaande aan de korpsen onder uwe bevelen mededeeling te willen doen, ten einde in het belang van het wetenschappelijk onderwijs, daarvan zoodanig gebruik kunne worden gemaakt, als noodig zal worden bevonden.

De Minister van Oorlog,
(get.) OE CASEMBROOT.

Aan

de Heeren Generaals, Kommanderende het
Personeel des Legers.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 76 B.

's Gravenhage, den 5den October 1859.

Ten einde voor het vervolg te vermijden, dat aantekeningen in de stamboeken voorkomen, welke op de beoordeeling van den man of op de berekening van zijnen diensttijd van geen invloed zijn, heb ik goedgevonden te bepalen, dat de vonnissen, door den *civiel* regter tegen militairen gewezen, wegens politie-overtredingen, jagtdelicten en andere misdrijven, die zoowel uithoofde van den aard van het feit, waarvoor de veroordeeling plaats heeft gehad, als om den duur van den straf, waartoe de veroordeelde militair deswege is verwezen, ten voormeld doel van weinig of geen belang te achten zijn, — voortaan niet meer in de stamboeken zullen worden ingeschreven.

In verband daarmede heb ik al verder bepaald, dat onder de bedoelde vonnissen zullen moeten worden gerekend te behooren, al de zoodanige, als welke voor

den veroordeelde eene gevangenisstraf voor *minderen tijd dan eene maand* ten gevolge hebben gehad, — met uitzondering nogtans van die wegens *diefstal, gaauwdieverijen en beurzesnijderijen* (larcins et filouteries), *opligting, misbruik van vertrouwen* en *medepligtigheid aan of poging tot die misdrijven*, zullende dan ook van deze laatsten in elk geval, — en derhalve hoe gering de deswege opgelegde straf ook moge wezen, — even als van alle veroordeelingen tot eene gevangenisstraf voor den tijd van eene maand en daarboven, op de tot dusverre gebruikelijke wijze, aanteekening in de stamboeken moeten worden gehouden.

Onder mededeeling daarvan verzoek ik u, voortaan in het rapport, bedoeld bij de laatste alinea der aanschrijving van het Departement van Oorlog van den 17den Januarij 1845, N°. 25 B (*Rec. Mil.*, bladz. 11), alleen die vonnissen te begrijpen, welke in overeenstemming met het vorenstaande in de stamboeken zullen behooren te worden ingeschreven.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

de Kommanderende Officieren van alle
Korpsen van het Leger.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 51 B.

's Gravenhage, den 20sten October 1859.

De uitvoering van den door mij, onder dagteekening van den 15den September II., N°. 41 B, bevolen maatregel, nopens de voeding der daarbij bedoelde reconvallescenten in de militaire zieken-inrigtingen, heeft van enkele zijden tot de opmerking geleid, dat de hoeveelheden *aardappelen*, welke ingevolge de dispositiën van den 15den November 1840, N°. 97, en den 5den Mei 1858, N°. 72 B, voor de verschillende portieën middagspijs mogen worden in uitgaaf gesteld, thans, nu er zoo vele zieken de *volle* portie spijs genieten, ontoereikend zijn bevonden, om aan het eten eene behoorlijke lijevigheid te geven.

Ter voorziening hierin wordt mij in overweging gegeven, om, zoowel nu, als voor het vervolg, telkens wanneer de hiervorenbedoelde maatregel in werking is, de quantiteit aardappelen, welke overeenkomstig de thans bestaande bepalingen, voor de GEHEELE PORTIEN middagspijs of potage, mag worden verstrekt, met *twintig looden*, per portie, te vermeerderen.

Conform dat voorstel door mij beslist zijnde, heb ik de eer u daarvan, tevens ter opvolging bij het zieken-etablisement onder uw toezigt, mits deze, te informeren.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

de respectieve toeziende Chefs over de Militaire
Zieken-Etablisementen.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 64 B

's Gravenhage, den 29sten October 1859.

Ik heb de eer gehad Uwer Excellentie's missieve te ontvangen van den

a 20sten dezer n°. 824, kavallerie,

b 20sten dezer n°. 799, artillerie,

waarbij mij uw gevoelen wordt medegedeeld, betrekkelijk het door den Directeur der Veterinaire dienst gedaan voorstel, om in het belang van den gezondheids-toestand der paarden bij de bereden korpsen welke de vereischte beweging missen, de rations fourrages voor zooveel de hoeveelheid haver betreft, eenigzins te verminderen.

Na eene aandachtige overweging van den inhoud der nopens dit onderwerp gewisselde stukken, heb ik mij met Uwer Excellentie oordeel in deze zeer wel kunnen vereenigen, en is het ook mij raadzaam voorgekomen, om deze hoogst gewigtige aangelegenheid, geheel aan het oordeel van de chefs der korpsen over te laten.

Bijbl. IV.

10.

In overeenstemming met het door Uwe Excellentie uitgebragte advies, heb ik dan ook de eer U te verzoeken de chefs der korpsen te magtigen, om, in overleg met den eerslaanwezenden paardenarts, zoodanige maatregelen ten opzichte der voeding van de paarden te nemen, als de omstandigheden zullen eischen, en derhalve het ration haver, doch alleen van die paarden aan welke niet de vereischte beweging kan worden verschafft, tijdelijk in zoodanige mate te verminderen, als voor de instandhouding eener goede gezondheid der paarden zal worden dienstig geacht.

Ten aanzien van het in toepassing brengen van dien maatregel, heb ik wijders de eer Uwe Excellentie te verzoeken, de betrokken korps-kommandanten uit te noodigen, het navolgende te doen in acht nemen:

1°. Gelijktijdig met de opgaven van de, volgens de presente sterkte der eskadrons (kompagnien) benoodigde rations fourrages, zal aan dengeen die met het opmaken der partieële bons is belast, eene door den eskadrons- (kompagnies-) kommandant afgegeven verklaring worden ter hand gesteld, aanwijzende de hoeveelheid haver welke niet benoodigd is, en zulks, ten einde het bedrag van het aankomende daarmede op dezelfde wijze te verminderen, als bij de dezerzijdsche beschikkingen van den 15den Januarij 1855, N°. 425 en 13 April 1858, N°. 12 B, ten aanzien van niet benoodigde fourrages voor den ziekenstal en bij het verstrekken van groen voeder is voorgeschreven.

2°. In den maandelijkschen staat der ontvangen rations fourrages, model L^a. A, behorende bij de eerstvermelde beschikking, moet het hoofd der 4^e kolom als volgt worden gewijzigd:

»Aanwijzing der hoeveelheden fourrages in Nederlandsche ponden, welke bij de uitdeeling als niet benoodigd ter zake van den gezondheidstoestand der paarden, wegens verstrekking van groen voeder op stal, en voor paarden op den ziekenstal, op de partieële bons zijn afgetrokken.»

Terwijl wijders het hoofd der 7^e kolom van den staat van het betaalde voor ontvangen rations fourrages, model L^a. B, tot de bedoelde beschikking behorende, voortaan zal luiden, als volgt:

»Geldswaarde van niet ontvangen fourrages.»

3°. Tot staving van de in de 7^e kolom van den voormelden staat, model L^a. B uitgetrokken sommen, zal, behalve de bij de vermelde beschikkingen voorgeschreven staten, model L^a. C, een naar denzelfden vorm opgemaakten staat moeten worden gevoegd, waarvan het hoofd moet luiden, als volgt:

»Staat aanwijzende de hoeveelheden haver, welke gedurende de maand
»18 . . . voor voeding van paarden aan welke de vereischte beweging niet kan worden verschafft, minder zijn benoodigd geweest, dan in verhouding tot de sterkte had kunnen zijn ontvangen.»

Deze staten, welke door de kommanderende officieren behooren te zijn bekrachtigd, moeten alleen dan worden overgelegd, wanneer, door het in werking brengen van den bij deze beschikking bedoelden maatregel, hoeveelheden haver niet zijn ontvangen.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

Hunne Exc. de Heeren Luit.-Generaals, Inspecteurs
van het wapen der Kavallerie en die der Artillerie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Bureau Personeel en Militaire Zaken,
 » der Artillerie,
 » » Genie,
 » » Militaire Administratie.

N°. 2 A.

’s Gravenhage, den 31sten October 1859.

In de memorie van toelichting tot de begroting van het Departement van Oorlog van het aanstaande jaar, is door mij gezegd:

» Op allerlei wijze moet men trachten het getal vrijwilligers te doen toenemen ; doch de vrijwilligers zullen niet toenemen, indien
 » voor het lot van den soldaat niet beter gezorgd wordt, waarbij ook zijne huisvesting voornamelijk in aanmerking komt, zoodat men op verbetering der middelen van kazernering, en wel bepaaldelijk der gebouwen en hunne inrigting, zal moeten bedacht zijn.”

Het is daarenboven mijne bedoeling, in die *Memorie* mede uitgedrukt, om de standplaatsen der garnizoenen zoodanig te bepalen, dat de lust tot dien en dienstneming meer bij de Ingezetenen kan worden opgewekt, zoodat het uit een en ander genoegzaam kan blijken, welk gewigt door mij aan de huisvesting van den soldaat wordt gehecht.

Die huisvesting moet niet slechts redelijk, zij moet goed zijn. Zij dient te strekken tot veraangenaming der positie van den soldaat, tot bevordering zijner gezondheid en tot verhooging der waarde van den stand waartoe hij behoort.

Ik geloof niet dat de huisvesting der militairen van het Leger, in het algemeen aan die vereischten voldoet.

Integendeel, sedert geruimen tijd worden herhaalde klagten vernomen over den onvoldoenden of gebrekkigen toestand der gebouwen tot huisvesting en verpleging der troepen, en tot stalling der paarden in vele garnizoensplaatsen des Rijks.

Wil men dus tot eene regeling der garnizoensplaatsen overgaan, dan zal het noodig zijn, dat de geschiktheid der plaatsen tot garnizoenen worde getoetst, niet alleen aan de gelegenheid tot de zoo noodige oefening der korpsen, maar ook aan de geschiktheid der aldaar aanwezige middelen tot huisvesting en verpleging der troepen en tot het stallen der paarden; vooral wanneer die regeling, zooveel mogelijk, duurzaam zoude wezen, met vaste standplaatsen voor elk korps, ten einde ook daardoor de dienstneming te bevorderen.

Nu is het Departement van Oorlog wel in het bezit van vele gegevens tot de kazernering betrekkelijk, en de staten die elk halfjaar door de plaatselijke en garnizoens-kommandanten deswege worden ingezonden, en waarvan ik mij die op 30 Junij of 1 Julij jl. opgemaakt, heb doen voorleggen, getuigen allezins van de zorg welke aan die opmaking is besteed; doch ik wensch in deze oogenblikken nog iets anders, namelijk, de medewerking der militaire autoriteiten, omtrent de regeling die ik mij voorstel tot stand te brengen.

Tot dusver worden de gebouwen gebruikt, omdat zij er zijn, en zóó als zij zijn, doch ik geloof dat men tot het bereiken der doeleinden bij den aanvang dezes vermeld, althans voor een gedeelte en voor zoover het slechts eenigzins met de belangen van de dienst is overeen te brengen, de garnizoenen zal moeten bepalen naar de gunstige geschiktheid der middelen van kazernering en verpleging in de plaatsen aanwezig.

Dat punt dient te worden onderzocht. Zijn de gebouwen goed bewoonbaar . . .

zijn zij hecht en sterk, luchtig, tochtvrij, gezond, niet omringd van nadeelig uitwasemende slooten en grachten?

Wat is hunne ruimte, zijn zij voor de dienst, ook met betrekking eener goede surveillance, geschikt; hoe is het met de binnenplaatsen; hebben de gebouwen onderscheidene uitgangen, om bij voorkomende gelegenheden naar alle zijden te kunnen uitrukken; zijn er dubbele trappen voor en achter in de gebouwen, om in geval van brand alle noodlottige opeenhooping van menschen te voorkomen; zijn er vertrekken voorhanden welke tot recreatie van den soldaat kunnen dienen, opdat hij, zooveel mogelijk, een te huis hebbe?

Hoe is het met de privaten, hoe met het drinkwater gesteld?

Hoe is het gesteld met de exercitieplaatsen, manoeuvre-terreinen, en bestaat er voldoende gelegenheid voor de schietoefeningen?

Zijn de middelen die de soldaat behoeft in de plaats aanwezig, en de daarvoor gevorderde prijzen redelijk?

Is dit ook met betrekking tot de woningen voor de officieren en hunne gezinnen het geval?

Hoe is het gesteld met de gebouwen voor de geneeskundige verpleging en verzorging?

Hoe is het met de gebouwen tot berging van magazijnen, archieven en materieel?

Zijn die ver of in de nabijheid der kazernen en stallingen gelegen?

Welke is de toestand der stallen, en hoeveel paarden kunnen er worden geplaatst; is er eene opene en eene overdekte manege enz.?

Ziedaar zoo vele vraagpunten, die ik nog verder zou kunnen uitbreiden, doch voldoende acht voor een onderzoek, waaraan ik wensch dat worde deelgenomen door de Heeren Provinciale Kommandanten in de hoofdplaatsen der Provincie.

In alle andere plaatsen door de plaatselijke en garnizoens-kommandanten, en overal door de kommanderende officieren van *alle* wapenen in de plaats aanwezig, benevens de Eerstaanwezende officieren der genie en die der gezondheid.

Het zal mij aangenaam zijn, indien zij zich daarvoor in eene tijdelijke plaatselijke commissie vereenigen, en doordrongen mogen zijn van het groot belang dat aan de zaak is verbonden.

Op uitvoerige rapporten betuig ik niet gesteld te zijn; meer op zakelijke, waaruit ik met een oogopslag met de gesteldheid van elk garnizoen in dit opzigt bekend worde.

Het rapport moet geteekend worden door allen die er aan hebben deelgenomen, en zooveel mogelijk de uitdrukking zijn eener eenstemmige meening, hetgeen mogelijk is, omdat ieder die militaire ondervinding bezit, weet wat het welzijn van de dienst en van den soldaat vereischt.

Is er verschil van gevoelen, dan kan daarvan melding worden gemaakt; doch waar het kan moet zulks worden vermeden.

De samenwerking der onderscheidene wapens zal hier alle eenzijdigheid van inzichten doen wijken voor het algemeen militair belang. Daarom moet de beoordeeling van allen over alles gaan, tevens zonder in aanmerking te nemen, of de gebouwen aan het Rijk of aan de Gemeente behooren, en of zij in vestingen dan wel in opene plaatsen zijn gelegen.

Ik verzoek u in den geest dezer mijne bedoeling bevelen te willen geven aan uwe onderhoorigen, ten welken einde ik een zeker getal exemplaren mijner aanschrijving hierbij voeg, opdat de mededeeling er van gemakkelijk zij.

Zooveel mogelijk willende tegemoet komen aan de bezwaren welke in sommige garnizoenen, door de vele aanwezige zieken, de uitvoering dezes zouden kunnen vertragen, zoo zal het mij aangenaam zijn, het rapport t welk te dezen aanzien

door mij wordt tegemoet gezien, tegen den 1sten Januarij aanstaande te ontvangen.

Te 's Gravenhage, Utrecht en 's Bosch alwaar Intendanten der administratie aanwezig zijn, verlang ik, dat ook die autoriteiten aan de beraadslagingen zullen deelnemen.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASENBROOT.

Aan

de Heeren Provinciale Kommandanten, de Heeren
Plaatselijke en Garnizoens-kommandanten, de Heeren
Intendanten in de 5 Administrative Directiën.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Militaire Administratie.

N°. 48 B.

's Gravenhage, den 7den November 1839.

Het heeft Zijner Majesteit hehaagd, bij Besluit van den 19den Augustus jl., (*Staatsblad* n°. 82), enige bepalingen vast te stellen, zoo omtrent de bestemming der thans aan het Rijk toebehoorende gestichten te *Ommerschans* en te *Veenhuizen*, als nopens de verpleging enz. der daarin opgenomen personen, waarbij o. a., ten aanzien van het in militaire dienst treden van personen in die gestichten verblijf houdende, — met intrekking van het Koninklijk Besluit van den 3den November 1828, N°. 114, — bij het laatste gedeelte van art. 3, is bepaald: »dat het aan het beheer der gestichten verschuldigde door de ont-slagenen die vrijwillig in militaire dienst treden, door het Departement van »Oorlog zal worden voldaan.»

Naar aanleiding daarvan, door mij, na gehouden overleg met mijnen Ambt-genoot voor het Departement van Binnenlandsche Zaken, bepaald zijnde, dat het verschuldigde door de hiervoren bedoelde personen, na den afloop van elk kwartaal, aan dat Departement, bij het beheer der gestichten te *Ommerschans* en te *Veenhuizen* zal worden afgedragen, waartoe van de tusschenkomst van de hoofdadministratie van het regiment grenadiers en jagers zal worden gebruik gemaakt, zal het noodig wezen, dat binnen de eerste veertien dagen, na het einde van iedere drie maanden, door de Hoofdadministratiën der korpsen waarbij rekruten uit die gestichten herkomstig, in dienst zijn gesteld, aan die van het regiment grenadiers en jagers staten worden gezonden, de aanwijzing bevattende van het bedrag der schulden en de namen der in dienst gestelde personen, opdat gemelde hoofdadministratie in staat zij, te dier zake enen algemeenen staat, — waarin ook de bij dat korps uit de gestichten afkomstige rekruten moeten voorkomen, — te doen te zamenstellen, en het bedrag, onder overlegging van dien staat, voor het einde der eerste maand van het volgend kwartaal, bij het beheer der gestichten te kunnen afdragen.

Ten einde de administratiën der verschillende korpsen in staat te stellen om het bedrag der schuld te kennen, zal door het Departement van Binnenlandsche Zaken zorg worden gedragen, dat aan *elken* verpleegde, die zich als vrijwilliger voor de dienst verbindt, bij zijn vertrek uit de gestichten worde medegegeven eene door of van wege den Adjunct-Directeur van het gesticht, waarin de verpleegde is gevestigd geweest, geteekende opgave, houdende aanwijzing:

of dat hij geen schulden heeft nagelaten, of in het tegenovergestelde geval, het bedrag daarvan.

Het montant der ten deze bedoelde schulden zal, bij de korpsen waarbij de uit de vermelde gestichten afkomstige personen in dienst treden, op de rekening van het werffonds in uitgaaf worden gesteld.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer Mijne Heeren U te verzoeken de kommanderende officieren onder uwe bevelen, insgelijks te onderrigten, met uitnoodiging tevens, voor zooveel hen aangaat, de behoorlijke uitvoering daarvan te verzekeren.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROÛT.

Aan
de Heeren Generaals, Kommanderende het
Personeel des Legers.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*

N°. 58 B.

's Gravenhage, den 10den November 1859.

Als een vervolg op mijne missive van den 28sten October II., N°. 41 B, heb ik de eer UHEG. te doen kennen, dat Zijne Majesteit, blijkens de missive van den Heer Directeur van Hoogstdezelfs Kabinet, van dezelfde dagteekening N°. 64, mij heeft gelieven te magtigen, om voorloopig en in afwachting van eene definitieve regeling der zaak, zoodanige wijzigingen in het Reglement op de Exercitiën en Manoeuvres der Infanterie voor te schrijven en bij de korpsen te doen in proef nemen, als met de behandeling van het bij voormelde missive ingevoerde getrokken geweer, regtstreeks in verband staan, of wel het noodwendig gevolg zijn van de bewapening der infanterie met getrokken geweren.

Diensvolgens heb ik goedgevonden voorloopig te bepalen :

1. dat het getrokken geweer N°. 1 op dezelfde wijze zal worden geladen als het getrokken geweer N°. 1 tirailleur, in voege als zulks bij § 55 van de IVde Afdeling van het Voorschrift betreffende de wapenen, de patronen en de schiet-oefeningen bij de infanterie, is voorgeschreven ;

2. dat bij de exercitiën met het getrokken geweer N°. 1, — gelijk bij de 5^e alinea van de 1^e Afdeling van het Voorschrift sub N°. 1 vermeld, ten aanzien van het tirailleurgeweer is bepaald, — de laadstok nimmer in den loop zal worden gedaan ;

3. dat in verband met het bepaalde sub 2, de schijnladingen met getrokken geweren niet verder zullen worden voortgezet dan tot en met de 5^e beweging van het brengen van de patroon in den loop, en dat onmiddellijk daarna de pink van de regter hand op het einde van den laadstok zal worden geplaatst, ten einde vervolgens het laatste tempo der lading te verrigten ;

4. dat tot het vuren in rijen en gelederen zal worden gekommandeerd :

1. *Op* (100, 200 enz.) *pas* ;

2. *AAN*.

Het aanleggen geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij § 115 der *Soldatenschool*, met uitzondering, dat in plaats van : „het hoofd op de kolf neêrbuigen,“

moet worden gelezen: »het hoofd zoo noodig een weinig regts of voor- of achterover buigen.»

Tot het aanleggen op een afstand boven de 200 pas, wordt, op het eerste kommando, het hoofd nedergebogen en het vizier voor den genoemden afstand gesteld;

5. dat § 120 der *Soldatenschool* zal moeten worden gelezen, als volgt:

»Het geweer schielijk naar beneden terugtrekken, en het vizier, bijaldien het opgerigt is, met den regter duim naar beneden drukken;»

voorts de positie aannemen van de tweede beweging van het eerste tempo der lading;

6. dat de laatste alinea van § 124 van het 1^e gedeelte van het *Reglement op de Exercitiën* zal luiden, als volgt:

»Eerst den haan, en vervolgens het vizier, bijaldien het opgerigt is, nederlaten; daarna het geweer bij de greep gevat;»

7. dat meer in het bijzonder bij de schietoefeningen op het juist stellen en het weder nederslaan van het vizier zal worden gelet, en dat bij de gewone exercitiën het op- en neerbewegen van het vizier, zooveel mogelijk moet worden vermeden;

8. dat, vermits niet alleen het juist schieten, maar ook het vlug laden een volstrekt vereischte is, om van het gebruik van het getrokken geweer het meeste voordeel te kunnen trekken, — de manschappen, nadat zij in de grondbeginselen van het laden goed bedreven zullen zijn, verder in het *gezwind* laden zullen worden geoefend, te dien effecte, dat zij ongeveer twee schoten in ééne minuut geregeld en met gemak kunnen doen;

9. dat bij de eerste beweging van het op schouder brengen van het geweer, uit de positie van den soldaat met het geweer bij den voet, — de regter hand zal doorglijden tot tegen het vizier, in plaats van tegen de slotplaat, zooals bij het *Exercitie-Reglement* is voorgeschreven.

Onder mededeeling van het vorenstaande, heb ik de eer UHEG. te verzoeken, voorschreven bepalingen bij het korps onder uwe bevelen (bij de inrigting onder uw bestuur) voorloopig als proef in werking te brengen, sprekende het overigens wel van zelf, dat het bepaalde sub 2 en 5, niet van toepassing is op de oefeningen der rekruten, die, hoezeer ook in de hierbedoelde wijze van laden geoefend wordende, echter de bewegingen van het uittrekken en weder opsteken van den laadstok, zoo mede die van het aanzetten van de patroon nog moeten leeren behoorlijk uit te voeren.

Ten aanzien van het bepaalde sub N°. 8, zal het welligt niet overbodig zijn hierbij te voegen, dat het mijne intentie is, dat, om tot het daarbij bedoelde resultaat te geraken, de onderscheidene bewegingen van het laden, over het algemeen tragsgewijze moeten worden versneld, naarmate de rekruten vorderingen in de behandeling van het geweer maken, gelijk dit weleer, ingevolge hetgeen daaromtrent bij § 45 der vroegere *Pelotonsschool* voorgeschreven was, plaats heeft gehad.

Eindelijk heb ik nog gemeend te moeten bepalen, dat het maken van de patronen tot het getrokken geweer N°. 1, op dezelfde wijze zal geschieden als op blz. 19 van het *Voorschrift, betreffende de wapenen, de patronen en de schietoefeningen bij de infanterie*, nopens het maken van patronen tot het tirailleurgeweer is aangeduid.

UHEG. ook van dat een en ander kennis gevende, verzoek ik U ten slotte nog, U almede dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

und die ...

Die ...

Es ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

Die ...

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 60 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluit van den 5den dezer, n°. 26, luidende als volgt:

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gelet op het Koninklijk besluit van den 10den November 1845, n°. 48, houdende wijziging der bestaande verordeningen, nopens de administratie der militaire zieken-etablissemten.

Op de voordragt van onzen Minister van Oorlog van den 29sten September 1859, n°. 62 B.

Hebben goedgevonden en verstaan, om met uitbreiding van art. 9 van opgemeld besluit, te bepalen, dat voor de ondergeschikte functiën bij de militaire hospitalen, behalve gewezen of gepensionneerde militairen, ook *onderofficieren*, *korporaals* en *soldaten* van het leger, tijdelijk, kunnen worden in dienst gesteld, onder het genot eener dagelijksche toelage uit de hospitaalfondsen van:

20 cents voor ieder onderofficier . . .	} zonder de voeding van het hospitaal.
15 " " " korporaal . . .	
10 " " " soldaat	

Wordende al verder bepaald, dat het tegenwoordig besluit geacht moet worden, reeds den 1sten Augustus 1859, in werking te zijn gekomen.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie.

Het Loo, den 5den October 1859.

(get.) WILEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASENBROOT.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPAARD.

Brengt voorschreven besluit, bij deze, ter kennis van de onderscheiden militaire en administrative autoriteiten bij het leger, wien zulks kan aangaan, met verdere bepaling, dat geen onderofficieren, korporaals en soldaten van het leger, bij de militaire hospitalen mogen worden geëmployeerd, dan nadat daartoe door den toezienden chef over het betrokken zieken-etablisement, bij eene gemotiveerde voordragt, de magtiging van hem Minister zal zijn gevraagd.

En zal deze dispositie gedrukt en het noodig aantal exemplaren gezonden worden aan (de militaire autoriteiten enz.).

's Gravenhage, den 12den October 1859.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASENBROOT.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire
Zaken.*N°. 70 B.

DE MINISTER VAN OORLOG,

Ontvangen hebbende Zijner Majesteits besluiten van den 16den der vorige maand n°. 62, 63, 64 en 65, die ieder afzonderlijk en vooral in hun onderling verband eene aanmerkelijke lotsverbetering bevatten voor de bij de Landmagt in *Nederlandsch Indië* dienende officieren en voor hunne nagelaten en na te laten weduwen- en weezen.

Willende daaraan ook dezerzijds ter bevordering van Zijner Majesteits welwillende bedoelingen, de vereischte publiciteit geven.

Heeft het genoegen het noodig aantal exemplaren dier besluiten, tot informatie te doen toekomen.

's Gravenhage, den 4den November 1859.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

AFSCHRIFT.

16 Oct. 1859, n°. 62.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Gezien Onze kabinetsbeschikking van den 29sten December 1857 lit. A, n°. 47, bij welke magtiging is verleend om de traktementen der in de formatie van het leger in *Nederlandsch Indië* begrepen kolonels der infanterie te verhoogen met f 2400, en alzoo te brengen op f 40,200 's jaars;

Gezien Ons besluit van den 5den Julij 1858, n°. 85, bij hetwelk de traktementen, verbonden aan de rangen van 1sten en 2den luitenant bij het leger in *Nederlandsch Indië*, zijn verhoogd met f 240 en alzoo gebragt:

bij den generalen staf en de daarmede in betaling gelijkstaande wapens en diensten respectivelijk op f 2250 en f 1950; en

bij den plaatselijken staf en het wapen der infanterie respectivelijk op f 2100 en f 1860 's jaars;

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 15den October 1859, lit. O⁴,

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Met verhooging der traktementen van:

de kolonels bij den generalen staf, het korps der genie en sappeurs, de wapens der artillerie en kavallerie, de militaire intendance en de geneeskundige dienst, met f 600 ieder;

alle luitenant-kolonels en majoors, met f 480 ieder; en alle kapiteins met f 560 ieder,

het jaarlijksch bedrag der traktementen van de hoofd- en verdere officieren bij het leger in Nederlandsch Indië, te rekenen van 1°. Januarij 1860, vast te stellen als volgt:

Generale staf, genie en sappeurs, kavallerie, militaire intendance, geneeskundige dienst:

kolonel.	f 40,800.
luitenant-kolonel.	» 7,580.
majoor.	» 5,880.
kapitein.	» 4,200.
1ste luitenant.	» 2,250.
2de luitenant.	» 1,950.

Infanterie, plaatselijke staf, betaal- of kwartiermeesters:

kolonel.	f 40,200.
luitenant-kolonel.	» 6,780.
majoor.	» 5,580.
kapitein.	» 5,600.
1ste luitenant.	» 2,100.
2de luitenant.	» 1,860.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan tot kennissening een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 16den October 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ, l. D.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

AFSCHRIFT.

16 Oct. 1859, n°. 65.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden; Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz.,

In aanmerking nemende:

dat art. 5 van het bij Koninklijk besluit van den 13den Januarij 1855, n°. 1, goedgekeurde reglement voor het bij Koninklijk besluit van den 18den Februarij 1815, n°. 88, ingestelde fonds der verhoogde pensioenen van de officieren der landmagt in Nederlandsch Indië (*Indisch Staatsblad* 1854, n°. 9), luidende:

»Daar, ingevolge het bepaalde in art. 5, bij onverhoopten teruggang der geldmiddelen van deze inrigting, daarin door verhoogde contributie zal worden voorzien, wordt aan de belanghebbenden het volle genot hunner toelagen verzekerd, behoudens het geval van onvoorziene rampen en gebeurtenissen.»

»De directeuren van het fonds zijn gehouden, om, *casu quo*, in tijds de noodige voorstellen te doen ter verbetering van den staat van hetzelfde.»

niet voor eene onbepaalde toepassing vatbaar is bevonden, zonder overmatig bezwaar voor de deelgenooten;

dat de opvolgelyk genomen maatregelen, om desniettemin aan de gepensioneerde officieren van het leger in Nederlandsch Indië zekerheid te verschaffen omtrent het duurzaam genot van de aan hen uit het fonds toegekende toelagen, niet kunnen geacht worden dat doel te zullen bereiken op eene wijze, even bevredigend voor de officieren, nog dienende of reeds gepensionneerd, als voor de belangen van de dienst;

dat het meest gereede middel om in dezen voor de toekomst eene afdoende regeling en waarborg daar te stellen, bestaat in de ophelling van het fonds, en het brengen ten laste der koloniale geldmiddelen van de op het fonds aangewezen pensioenen, met vrijstelling der officieren van het doen van bijdragen ter zake der eventueel aan hen toe te kennen pensioenen;

dat bij het vaststellen in Ons besluit van heden, n°. 62, eene schaal van verhoogde traktementen der hoofd- en verdere officieren van het leger in Nederlandsch Indië, is gelet op het geldelijk voordeel, dat voor hen het gevolg zal zijn van het vervallen hunner tegenwoordige bijdragen (5 per cent) ten behoeve van het fonds der verhoogde pensioenen;

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 15den October 1859, lit. O^a,

Hebben besloten en besluiten.

Art. 1.

Het fonds der verhoogde pensioenen van de officieren der landmagt in Nederlandsch Indië wordt met 1°. Januarij 1860, opgeheven.

Mitsdien worden met den genoemden dag ingetrokken en buiten werking gesteld alle omtrent dit fonds bestaende bepalingen.

Art. 2.

De op het genoemde fonds aangewezen pensioenen, komen ten laste der koloniale geldmiddelen, te rekenen van 1 Januarij 1860.

Art. 5.

De ten name van het fonds uitgezette en beleende kapitalen worden, te rekenen van 1 Januarij 1860, overgeschreven ten name van het Nederlandsch Indisch Gouvernement.

De renten en aflossingen van die kapitalen verschuldigd, worden als toevallige baten van de koloniale geldmiddelen verantwoord.

Art. 4.

Met wijziging in zoo ver van art. 1 van het reglement op de pensioenen en gagementen voor de Europeesche militairen, behoorende tot de landmagt in de Nederlandsche overzeesche bezittingen, en voor hunne weduwen of weezen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 1sten November 1848, n°. 84 (*Indisch Staatsblad* 1849, n°. 8), wordt, te rekenen van 1 Januarij 1860, het vol bedrag van het pensioen ten laste der koloniale geldmiddelen voor de navolgende rangen vastgesteld als volgt:

luitenant-generaal.	f 8000.
generaal-majoor.	» 5500.
kolonel.	» 4000.

luitenant-kolonel.	f 5000.
majoor.	» 2600.
kapitein	» 1600.
1ste luitenant	» 900.
2de luitenant.	» 700.

Van de voornoemde opper-, hoofd- en verdere officieren worden geen bijdragen gevorderd ter verkrijging van aanspraak op pensioen ten laste der koloniale geldmiddelen.

Art. 5.

De pensioenen der majoors, die overeenkomstig het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië van den 29sten Januarij 1854, n°. 47 (*Indisch Staatsblad* n°. 5), zijn geregeld naar rede van f 2200, als het te zamen gevat vol bedrag van het voor den rang van majoor vastgestelde lands- en verhoogd pensioen, worden, te rekenen van den dag waarop de betaling aanvang heeft genomen, herzien en ten laste der koloniale geldmiddelen op nieuw geregeld naar rede van f 2600 's jaars als vol bedrag.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot kennismeming, een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 16den October 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ. *t. D.*

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

AFSCHRIFT.

16 Oct. 1859, n°. 64.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.

Willende voorzien in de ongenoegzaamheid van het bedrag der verlofs-traktementen buiten Nederlandsch Indië, van de officieren der landmagt in die gewesten, en tevens vaststellen het bedrag van dusdanige traktementen voor de tot die landmagt behorende opper-officieren,

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 13den October 1859, lit. O⁴;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Met intrekking der bij Koninklijke beschikking van den 2den Februarij 1855, n°. 9, goedgekeurde tarieven van verlofs-traktementen voor de officieren van de Oost-Indische landmagt, aan welke verlof wordt verleend tot herstel van ge-

zondheid, vastgesteld bij resolutie van den Gouverneur-Generaal ad interim van Nederlandsch Indië in Rade, van den 17den April 1854, n°. 2 (*Indisch Staatsblad* n°. 26), en van de ten aanzien der luitenants bij Koninklijke besluiten van 11 December 1845, n°. 95, en 5 Julij 1858, n°. 86, in die schalen gemaakte wijzigingen, het jaarlijksch bedrag der verlofs-traktementen van de officieren der landmagt in Nederlandsch Indië, van alle wapens en diensten, aan welke verlof daarbuiten is of zal worden verleend tot herstel van gezondheid, te rekenen van 1 Januarij 1860, vast te stellen als volgt:

luitenant-generaal	f 8000.
generaal-majoor	» 5500.
kolonel	» 4300.
luitenant-kolonel	» 5400.
majoor	» 5000.
kapitein	» 2500.
1ste luitenant	» 1250.
2de luitenant	» 1050.

Art. 2.

Art. 6 van het, op magtiging van het opperbestuur, bij besluit van den vice-president, waarnemenden Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië van den 5den October 1841, n°. 1 (*Indisch Staatsblad* n°. 55), vastgestelde reglement voor het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indië, wordt, te rekenen van 1 Januarij 1860, in dier voege gewijzigd, dat de gewone contributie van zes ten honderd door officieren met verlof of op non-activiteit, niet verder verschuldigd is, van het bedrag hunner activiteits-traktementen in Indië, maar slechts van het bedrag hunner verlofs- en non-activiteits-traktementen.

Art. 3.

Art. 6 van het besluit van den Commissaris-Generaal van Nederlandsch Indië van den 5den Januarij 1854, n°. 6 (*Indisch Staatsblad* n°. 1), houdende bepalingen op het verlenen van verloven aan ambtenaren en officieren, wordt, voor zooveel de laatstgemelden betreft, gelezen als volgt:

»De verloven zullen voor geen langeren tijd dan twee jaren, de uit en te huis reizen daaronder begrepen, worden verleend.»

»Aan personen tot de eerste klasse behoorende, kan door den Minister van Koloniën eene verlofsverlenging worden toegestaan, met behoud van het in Indië toegekende verlofs-traktement. Bij het eindigen in Nederland van een tot verder herstel van gezondheid gedurende één jaar verlengd verlof, niet hersteld naar Indië kunnende terugkeeren, worden de belanghebbenden beschouwd als volstrekt ongeschikt tot het gaan hervatten van de werkelijke dienst in Indië.»

»Aan personen, welke in de tweede en derde klassen zijn gerangschikt, wordt geen verlenging van verlof verleend dan met stilstand van het verlofs-traktement.»

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan tot kennisneming een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog

's Gravenhage, den 16den October 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ. I. D.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPAARD.

AFSCHRIFT.

16 Oct. 1859, n°. 65.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Koloniën, van den 15den October 1859, lit. O⁴, hebbende onder anderen tot bijlagen eenen brief van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, van den 2den Junij 1859, n°. ⁴⁶⁶/₉₀, en daarbij overgelegde documenten, betreffende voorstellen van de directie van het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indië, tot wijziging van de contributiën aan en der beedeelingen uit dat fonds;

En willende tevens art. 15 en de daarmede in verband staande artikelen van het reglement voor het genoemde fonds in overeenstemming brengen met den zin en de letter van het Koninklijk besluit van den 2den Januarij 1859, n°. 90 (*Indisch Staatsblad* n°. 26), aan hetwelk die artikelen zijn ontleend.

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1.

De ondervolgende artikelen van het, op magtiging van het opperbestuur, bij besluit van den vice-president, waarnemend Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, van den 5den October 1841, n°. 1 (*Indisch Staatsblad* n°. 55), vastgestelde Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsche Indië, worden, te rekenen van 1 Januarij 1860, in dier voege gewijzigd, dat :

a. de in art. 9 vermelde en in het Koninklijk besluit van den 2den November 1842, n°. 60, gewijzigde schaal der hoofdsom, vóór het aangaan van een huwelijk in ééns te storten, zal zijn voor eenen :

luitenant-generaal	/ 1800.
generaal-majoor.	» 1600.
kolonel.	» 1400.
luitenant-kolonel.	» 1200.
majoor.	» 1100.
kapitein.	» 900.
1ste luitenant	» 700.
2de luitenant.	» 600.

b. art. 11 wordt gelezen als volgt :

»Officieren, wier huwelijk door den dood hunner echtgenooten of door echtscheiding ontbonden is, tot eenen hoogeran rang bevorderd wordende, terwijl uit dat huwelijk nog kind of kinderen aanwezig zijn, die in de termen vallen om den in art. 20 vermelden onderstand te kunnen genieten, moeten voldoen aan het bepaalde in art. 14.»

c. art. 12 wordt gelezen als volgt :

»Wanneer een tweede en verder huwelijk van een der in art. 11 vermelde officieren op eene der in dat artikel genoemde wijzen ontbonden is, moeten die officieren, indien zij tot eenen hoogeran rang worden bevorderd, terwijl uit hunne of uit een of meer hunner vroegere huwelijken nog kind of kinderen aanwezig zijn, die in de termen vallen om den in art. 20 vermelden onderstand te kunnen genieten, voor het kind of de kinderen uit ieder bed afzonderlijk, voldoen aan het bepaalde in art. 14.»

d. art. 15, reeds gewijzigd op magtiging van het opperbestuur, bij besluit

van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië van den 2den April 1837, n°. 43 (*Indisch Staatsblad* n° 31), wordt gelezen als volgt:

»In geen geval zullen, met opzigt tot het regt op den in art. 20 vermelden onderstand, de kinderen uit meer dan een huwelijk gesproten, te zamen genomen worden, maar die uit ieder bed afzonderlijk in aanmerking komen bij de beslissing der vraag, of er al dan niet, en tot welk bedrag, termen zijn tot het toekennen van onderstand.»

e. de in art. 14 vermelde en in het sub a genoemde Koninklijk besluit gewijzigde contributie bij rangsverhooving van gehuwde officieren zal bedragen voor eenen:

luitenant-generaal	f 200.
generaal-majoor.	» 200.
kolonel.	» 200.
luitenant-kolonel.	» 100.
majoor.	» 200.
kapitein.	» 200.
1ste luitenant.	» 100.

en dat deze contributie, alsmede de verhooving op dezelve in evenredigheid der jaren, welke de vrouw jonger is dan de officier, moeten worden aangezui-
verd in de *twaaif* eerste maanden nadat de rangsverhooving verkregen is, elke maand met $\frac{1}{12}$.

f. art. 16 wordt gelezen als volgt:

»Bij overplaatsing van de landmagt in Nederland bij die in Nederlandsch Indië moeten gehuwde officieren, en gehuwd geweest zijnde officieren, die kind of kinderen hebben, nog vallende in de termen om den in art. 20 vermelden onderstand te kunnen genieten, voldoen aan het bepaalde in de artt. 9, 10, 11, 12 en 14.»

»In mindering van het dien ten gevolge aan het fonds verschuldigde, zal strekken het aan hetzelfde overgemaakt wordende bedrag van het, wegens 10- en 5jarig fournissement of wegens inleggelden, door hen bijgedragene aan de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt in Nederland.»

»De gewone contributie dezer officieren vangt aan met den dag waarop zij in het genot van Indisch traktement gesteld worden, te verrekenen na de aankomst in Indië, met inachtneming van het bepaalde in art. 5.»

»Indien een gehuwd officier, of een gehuwd geweest zijnde officier, die kind of kinderen heeft nog vallende in de termen van onderstand te kunnen genieten uit de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt in Nederland, van de landmagt in Nederlandsch Indië, bij die in Nederland wordt overgeplaatst, zal het fonds aan de voormelde kas uitkeeren, zoodanig bedrag als aan dezelve voor inleggelden verschuldigd is, naar den rang dien de officier bekleedt, of zooveel minder als aan het fonds is bijgedragen overeenkomstig de artt. 9, 10, 11, 12 en 14.»

»Wanneer het aan het fonds bijgedragene het bedrag van het verschuldigde aan de voormelde kas overtreft, verblijft het meerdere aan het fonds.»

»De gewone contributie voor deze officieren eindigt van en met den dag waarop zij bij de landmagt in Nederland in betaling komen, met inachtneming van het bepaalde in art. 5.»

g. Aan art. 17 wordt toegevoegd een nieuw lid van den navolgenden inhoud:

»Gepensioneerde officieren, die naar aanleiding van art. 9 en van het 2de lid van dit artikel, gerekend zijn of toekomstig zullen moeten worden, bij het aangaan van een huwelijk uitdrukkelijk van het deelgenootschap aan het fonds ten behoeve hunner vrouwen en kinderen te hebben afgezien, hetzij omdat zij vóór het aangaan van een huwelijk, ofschoon daartoe vergunning verzocht

hebbende, niet bij magt waren of zullen zijn, om de voorgeschreven stortingen in eens te voldoen, of omdat zij tot het aangaan van hun huwelijk de vereischte toestemming niet verzocht hebben of zullen hebben, zullen het voormeld deelgenootschap alsnog kunnen verkrijgen, wanneer zij, wat het verledene betreft, uiterlijk binnen den tijd van één jaar nadat de tegenwoordige bepaling in de *Nederlandsche Staats-Courant* en in het *Staatsblad van Nederlandsch Indië* zal zijn afgekondigd, en wat de toekomst aangaat, uiterlijk binnen den tijd van één jaar na het voltrekken van hun huwelijk, na daartoe gevraagde en verkregen vergunning, de bepaalde stortingen in ééns bewerkstelligen, met bijbetaling van 10 per cent verhooging."

h. De in art. 18 vastgestelde en in sub a genoemde Koninklijk besluit gewijzigde schaal der weduwen-pensioenen zal zijn voor de weduwe van eenen:

luitenant-generaal	f 1800.
generaal-majoor	» 1600.
kolonel	» 1400.
luitenant-kolonel	» 1200.
majoor	» 1100.
kapitein	» 900.
1ste luitenant	» 700.
2de luitenant	» 600.

i. Art. 19, reeds gewijzigd in het sub a genoemde Koninklijk besluit, wordt gelezen als volgt:

»Ten behoeve der nagelaten wettige of door een opgevolgd huwelijk gewettigde kinderen van eenen overledenen deelgenoot, de weduwen in leven zijnde, wordt door dusdanige weduwe, boven haar pensioen, jaarlijksch eene gratificatie uit het fonds genoten, ten bedrage, voor:

» een kind	van f 96.
» twee kinderen	» » 168.
» drie »	» » 228.
» vier »	» » 264.
» vijf en meer kinderen	» » 288.

met dien verstande evenwel, dat bij de berekening van de verschuldigde gratificatie slechts in aanmerking komen, de kinderen, die niet in de termen vallen van de §§ d en e van art. 21."

k. § e van art. 21 wordt gelezen als volgt:

»voor *meisjes* met de maand na die in welke zij haar 24ste jaar zijn ingetreden, zijn gehuwd of overleden."

l. Art. 25 wordt gelezen als volgt:

»Weduwen van deelgenooten aan het fonds, kinderen hebbende die nog vallen in de termen om onderstand te kunnen genieten, door deelgenooten bij haar in huwelijk verwekt of door hun huwelijk gewettigd, hebben bij hertrouwen aanspraak op de helft van den onderstand in art. 20 vermeld, met stilstand der gratificatie, vermeld in art. 19."

»Eene weduwe, welke aangehuwde kinderen heeft, door haren overleden echtgenoot in vroeger huwelijk verwekt of daardoor gewettigd, zonder dat hun vader, ter zake van dat vroeger huwelijk, het deelgenootschap aan het fonds heeft verkregen, verliest, wanneer zij die kinderen verstoot of geene behoorlijke zorg voor hen draagt, zoo vele gedeelten van haar pensioen min één, als het getal van die verstooten of onverzorgd gelaten kinderen, met bijtelling van haar zelve, bedraagt."

»De aldus door de weduwe verloren gedeelten van haar pensioen worden aan de verstooten of onverzorgd gelaten kinderen toegekend, tot dat het langst regthebbende verkeert in de termen der §§ d of e van art. 21, als wanneer het

door hen genotene aan het fonds vervalt, zonder ooit weder aan de weduwe te kunnen worden toegekend."

m. Art. 24 wordt gelezen als volgt:

»Hertrouwde weduwen van deelgenooten aan het fonds, op nieuw in den weduwenstaat gerakende, worden hersteld in het genot van haar vroeger pensioen, wanneer zij, ten gevolge van haar laatste huwelijk geen recht hebben op een pensioen uit eenig ander onder 's Gouvernements bescherming gesteld weduwenfonds, gelijkstaande aan of meer bedragende dan het vroeger aan haar toegekend geweest zijnde pensioen."

»Indien haar, ten gevolge van haar laatste huwelijk, uit eenig ander onder 's Gouvernements bescherming gesteld weduwenfonds, een pensioen te beurt valt, minder bedragende dan dat vroeger aan haar uit het fonds toegekend geweest, wordt uit het fonds slechts het bedrag van het nadeelig verschil aan haar uitgekeerd."

»In de beide voormelde gevallen vervalt de onderstand, toegekend geweest overeenkomstig art. 23, en worden voor de daarbij betrokken kinderen, die nog niet verkeerden in de termen der §§ *d* of *e* van art. 21, weder de gratificatiën toegekend, vermeld in art. 19."

»Ten gevolge van haar hertrouwen slechts aanspraak hebbende op een minder pensioen uit het fonds dan het vroeger genotene, wordt de hertrouwde weduwe, na op nieuw in den weduwenstaat geraakt te zijn, hersteld in het genot van haar vroeger pensioen, met toekenning aan hare uit haar vroeger huwelijk aanwezige kinderen, die nog niet verkeerden in de termen der §§ *d* of *e* van art. 21, van de gratificatiën vermeld in art. 19, met intrekking van den onderstand, toegekend geweest overeenkomstig art. 23."

»Indien uit het laatste huwelijk ook kinderen aanwezig zijn, nog niet verkerende in de termen der §§ *d* of *e* van art. 21, wordt te hunnen behoeve toegekend de onderstand vermeld in art. 20."

»Wanneer het later pensioen uit het fonds daarentegen meer bedraagt dan het vroeger genotene, wordt de weduwe niet in het genot van haar vroeger pensioen hersteld, maar wordt ten behoeve van hare uit haar vroeger huwelijk aanwezige kinderen, die nog niet verkeerden in de termen der §§ *d* of *e* van art. 21, met intrekking van den onderstand toegekend geweest overeenkomstig art. 23, toegekend de onderstand vermeld in art. 20."

n. Art. 25 wordt gelezen als volgt:

»Bij het overlijden ener in art. 24 vermelde weduwe, hetzij gedurende haar laatste huwelijk, hetzij na op nieuw in den weduwenstaat te zijn geraakt, worden de door enen overleden deelgenoot bij haar in huwelijk verwekte, of door hun huwelijk gewettigde kinderen, met intrekking van den onderstand of van de gratificatiën toegekend geweest overeenkomstig de artt. 25 en 24, gesteld in het genot van den weezen onderstand in art. 20 vermeld, afgescheiden van dien toegekend aan kinderen uit andere bedde van dusdanigen overleden deelgenoot, als vrucht der door hunnen vader betaalde bijdragen, ter verkrijging van het deelgenootschap, ter zake van het huwelijk of van de huwelijken, waaruit die kinderen van andere bedde zijn gesproten."

Art. 2.

De §§ *h*, *i* en *k* van art. 1. worden, te rekenen van 1 Januarij 1860, toegepast op alle dan reeds in bedeeeling zijnde weduwen, kinderen en weezen.

Art. 3.

Gehuwde deelgenooten, weduwenaars met kinderen nog in de termen vallende om onderstand te kunnen genieten, en weduwen, kinderen en weezen, wier pensioen, gratificatie of onderstand, te rekenen van 1 Januarij 1860, worden verhoogd, moeten alsnog aan het fonds voldoen de som uitmakende het verschil tusschen de door hen of ten hunnen behoeve reeds gestorte gelden, overeenkomstig de artt. 9 en 14 van het reglement, en het bedrag van één jaar pen-

sioen overeenkomstig de verhoogde schaal voor de weduwen van hunnen rang, of voor den rang naar welke de gedeeltingen zijn toegekend.

De voormelde gehuwde deelgenooten, weduwnaars met kinderen, en weduwen, die met meerdere deelgenooten zijn gehuwd geweest en kinderen hebben, nog in de termen vallende om onderstand te kunnen genieten, zijn het genoemde verschil verschuldigd over ieder hunner huwelijken afzonderlijk.

De aldus verschuldigde gelden worden, te rekenen van 1 Januarij 1860, in gelijke achtereenvolgende maandelijksche termijnen gekort:

van de traktementen of pensioenen der deelgenooten, ten bedrage van $\frac{1}{12}$;

van de pensioenen der weduwen, ten bedrage van $\frac{1}{24}$; en

van den onderstand van weezen en van kinderen van hertrouwde weduwen, ten bedrage van tien ten honderd van dien onderstand.

Deze kortingen houden op:

voor weduwnaars met deelgeregtigde kinderen met de maand na die, in welke deze kinderen in de termen vallen van de §§ *d* en *e* van art. 21; en

voor weduwen, kinderen en weezen door overlijden en het vervallen van den onderstand of van aanspraak daarop, overeenkomstig de bepalingen in de §§ *d* en *e* van art. 21.

Onze Minister van Staat, Minister van Koloniën, is belast met de uitvoering dezes, waarvan, tot kennisgeving, een afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 16den October 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,

(get.) ROCHUSSEN.

Accordeert met het origineel,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

(get.) L'HONORÉ. l. D.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

AFSCHRIFT.

2 November 1859, n°. 59.

WIL WILLEM III, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden,
Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz.,
enz., enz.

Op de voordragt van Onzen Minister van Oorlog van den 28sten October 1859,
L. Q.³⁰.

Gelet op Ons besluit van den 5den September 1852, n°. 58, houdende organisatie van het wapen der Artillerie.

Gelet tevens op Onze besluiten van den 16den Mei 1855, n°. 59, en van den 13den Junij 1855, n°. 107, waarbij onder anderen de classificatie der kapiteins bij het wapen nader is bepaald.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1.

Er zal eene *Pyrotechnische school* worden opgericht.

Art. 2.

Bij gemelde school zullen voor korteren of langeren tijd worden gedetacheerd, officieren en onder-officieren van het wapen der Artillerie, ten einde te worden bekend gemaakt in al wat het vak der Pyrotechnie betreft; terwijl de Pyrotechnische werkzaamheden, welke tot dus verre bij de Artillerie-, Stapel- en Constructie-magazijnen werden verrigt, voortaan bij evengemelde school zullen worden uitgevoerd.

Art. 3.

De Pyrotechnische school wordt gesteld onder het beheer van een hoofdofficier van het wapen, die tevens inspecteur zal zijn van de buskruidfabricatie.

Voorts zullen aan gemelde inrigting het noodig getal officieren van minderen rang worden toegevoegd, ten einde niet alleen als onderwijzer op de school werkzaam te zijn, maar ook als opzichter in de werkplaatsen te fungeren.

Art. 4.

In verband met het bepaalde bij het vorig artikel, wordt, met wijziging in zoo verre van ons opgemeld besluit van den 5den September 1852, n°. 58, de staf van het wapen der Artillerie, zoo als die is vermeld op de tabelle lit. A, van dat besluit, onder de rubriek Pyrotechnische school vermeerderd met het personeel omschreven op de hierbij gevoegde tabelle.

De kapitein vuurwerker en de 1ste luitenant-adjutant vuurwerker in voren-gemelde tabelle lit. A, uitgetrokken bij de directie der Artillerie-, Stapel- en Constructie-magazijnen, zullen daarbij vervallen.

Art. 5.

Met het oog op de vermeerdering van één kapitein, welke uit het hiervoren bepaalde zal voortvloeijen, wordt mits deze vastgesteld, dat genoemde kapitein tot de 5de klasse zal behooren.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

Het Loo, den 2den November 1859.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.) DE CASEMBROOT.

Accordeert met het origineel,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,

(get.) F. A. VAN RAPPARD.

AFSCHRIFT.

Behoort bij Koninklijk besluit
van den 2den Nov. 1859, n°. 59.

Diensten.	RANGEN. EN BETREKKINGEN.	Getal.	Officerspaar- den.	Traktement in het jaar.	Aanmerkingen.
Pyrotechnische school.	Kolonel directeur, te- vens inspecteur der buskruïdfabricatte .	1	"	4,300	Luit.-kolonel zijnde f3,400.
	Kapitein	2	"		Majoor " " 3,000.
	1ste luitenant	2	"	a.	(a) De traktementen alhier niet uitgetrokken, zijn gelijk aan die vermeld in art. 3 van het Ko- ninklijk besluit van den 3den Sept. 1832, n°. 38.

Mij bekend,
De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASENBROOT.
Accordeert met het origineel,
De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,
(get.) F. A. VAN RAPPARD.
Voor eensluidend afschrift,
De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Oorlog,
(get.) F. A. VAN RAPPARD.

MINISTERIE VAN OORLOG.

Personeel en Militaire
Zaken en
Militaire Administratie.

N°. 48 B.

's Gravenhage, den 22sten November 1859.

Als een vervolg op de aanschrijving van het Departement van Oorlog, van den 7den Junij 1838, n°. 45 B, heb ik de eer u te informeren, dat met de Zaanlandsche Schroefstoomboot-Reederij voor binnenvaart, gevestigd te *Wormerveer*, eene overeenkomst is getroffen tot het vervoer van troepen van *Zaandam* naar het *Nieuwe Diep* en omgekeerd, tegen betaling van de prijzen in het hierbij gevoegd tarief vermeld.

Ik magtig UHEG. mitsdien om tot het vervoer van militairen van bedoelde Stoombootdienst gebruik te maken.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

(Gearresteerd bij Circulaire van 22 November 1839, n°. 28 B.)

ALGEMEENE BEPALINGEN.

De vrachtprijzen voor de Officieren bij de troepen dienst doende, zullen niet hooger dan voor de gewone manschappen worden berekend, terwijl aan de eerstbedoelden, eenen met hunnen rang overeenkomende verblijfplaats op de boot zal worden aangewezen.

De alleenreizende Officieren zijn niet in dit tarief begrepen, als moetende de kosten daarvan voor hunne eigen rekening komen; zullende wijders de alleenreizende militairen beneden den rang van Officier, die, hetzij geheel of gedeeltelijk hunne route per boot moeten afleggen, op vertoon hunner marschorders of reiswijzers, tegen betaling der vracht, bij de tarieven omschreven, uit het aan hen verstrekt reisgeld te vinden, met de Stoombooten worden vervoerd; zijnde van dezen maatregel uitgesloten de alleenreizende militairen uit en naar Zeeland, bij dispositie van het Departement van Oorlog van den 7den Maart 1844, n°. 8 B, bedoeld, vermits die manschappen op de wijze, bij voorschreven dispositie bepaald, zullen moeten worden behandeld.

Voor militaire vrouwen bij de kompaniën geadmitteerd, zal de vracht, per hoofd berekend, moeten worden betaald.

Voor kinderen (boven de 5 en beneden de 10 jaren) van onder-officieren en manschappen, zal de helft van de vracht, per hoofd bepaald, moeten worden voldaan.

De paarden bij de tarieven bedoeld, zijn alleen die der officieren, welke tot de troepen te voet behooren.

Wanneer de boot langer dan vier uren onder weg mogt wezen, zal door de Directie aan de manschappen, vrouwen en kinderen, alsmede aan de paarden, goed drinkwater worden verstrekt.

De troepen moeten zich tijdig aan de inladingsplaats bevinden, ten einde onponthoud voor te komen.

Tarief en opgaven van de Directie der Stoomboot,
Stad Alkmaar, te Wormerveer

Nieuwe Diep.

van 1 tot en met 24 man " 25 " " " 100 " " 101 en meerder. Paarden per stuk.	} f0,60	Alkmaar.				
van 1 tot en met 24 man " 25 " " " 100 " " 101 en meerder. Paarden per stuk.	} f0,80	f0,55	Wormerveer.			
van 1 tot en met 24 man " 25 " " " 100 " " 101 en meerder. Paarden per stuk.	} f0,85	f0,40	f0,10	Zaandijk.		
van 1 tot en met 24 man " 25 " " " 100 " " 101 en meerder. Paarden per stuk.	} f0,90	f0,45	f0,10	f0,10	Koog $\frac{3}{4}$ Zaan.	
van 1 tot en met 24 man " 25 " " " 100 " " 101 en meerder. Paarden per stuk.	} f1,00	f0,50	f0,15	f0,10	f0,10	Zaandam.

Er kunnen 60 manschappen in ééns met deze boot worden vervoerd; paarden kunnen daarmede niet worden overgebracht.

De boot vaart in *Zomerdienst*.

Des morgens ten 5 ure van *Nieuwe Diep*;
8 $\frac{1}{4}$ uur van *Alkmaar*; 10 ure van *Wormerveer*;
1 ure van *Zaandam*; 1 $\frac{3}{4}$ ure van *Wormerveer*;
5 $\frac{1}{4}$ ure van *Alkmaar*.

In *Winterdienst*.

Des morgens ten 7 ure van *Nieuwe Diep*;
10 $\frac{1}{4}$ ure van *Alkmaar*; 12 ure van *Wormerveer*;
1 ure van *Zaandam*; 1 $\frac{3}{4}$ ure van *Wormerveer*;
5 $\frac{1}{2}$ ure van *Alkmaar*.

De boot vaart alle dagen, uitgezonderd des Dingsdags.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Militaire Administratie.*N°. 57 B.

's Gravenhage, den 1sten December 1859.

De kommanderende Officier van het koloniaal Werfdepôt heeft er mijne aandacht op gevestigd, dat uit de stukken betrekkelijk voor de koloniale dienst aangenomen rekruten, welke van tijd tot tijd door de Plaatselijke Militaire Autoriteiten naar *Harderwijk* worden opgezonden, niet steeds blijkt, of degenen die bij het aangaan der accoorden het Rijk als aanwerver hebben vertegenwoordigd, met het oog op den inhoud van het punt 11 en 10 der dezerzijdsche beschikkingen van 8 December en 20 December 1858, N°. 55 en 43 B, op het genot der vastgestelde sommen voor aanbrengheld kunnen aanspraak maken, waaruit somtijds wijdloopige Correspondentiën voortvloeijen, welke hadden kunnen zijn voorgekomen, wanneer bij de inzending der stukken eene opgave was gevoegd, nopens de al of niet geregtigheid tot het genot van de bedoelde premie door degenen die als Wervers zijn opgetreden.

Naar aanleiding daarvan heb ik de eer u te verzoeken, om voortaan, bij de toezending aan het koloniaal Werfdepôt van stukken betrekkelijk voorloopig voor de koloniale dienst aangenomen rekruten, steeds te doen blijken, of er al dan niet, in den zin der aangehaalde beschikkingen, aanbrenghpremïën verschuldigd zijn, op de uitbetaling van welker bedrag, door de Hoofdadministratie van gezegd korps, na de goedkeuring en in dienststelling der rekruten, alsdan onmiddellijk order zal kunnen worden gesteld.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

Aan

de Plaatselijke- en Garnizoens-Kommandanten.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*Personeel en Militaire Zaken.*N°. 44 A.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

Uit de onlangs ontvangen rapporten, nopens de instructie bij de korpsen Infanterie, over het tijdvak van 1 April tot den 50sten September jl., heb ik met genoegen ontwaard, dat het onderwijs bij het wapen door de korps-kommandanten zeer doeltreffend geleid en met veel zorg behartigd wordt.

De uitkomsten zijn dan ook, zoo als mij meer in het bijzonder is gebleken uit de onderscheiden rapporten, betrekkelijk het kamp bij *Zeist*, en die omtrent den afloop der inspectiën, welke door den Heer Luitenant-Generaal Inspecteur van het wapen zijn gehouden, allezins gunstig.

Het zal mij derhalve aangenaam wezen, dat UHEG. deswege mijne tevredenheid doet kennen, in de eerste plaats aan de kommandanten van de korpsen onder uwe bevelen, en vervolgens aan de Hoofd- en verdere Officiëren, die op het voorbeeld van hunnen Chef, van veel ijver voor en belangstelling in de verschillende takken van instructie hebben doen blijken.

Overigens komen in de gemelde rapporten eenige punten voor, die eene nadere toelichting of wel eene beslissing mijnerzijds vereischen.

Tot de behandeling daarvan zal ik nu overgaan:

1e Vrij algemeen schijnt het bepaalde bij het eerste gedeelte van § 75 der *Soldatenschool* in den zin te worden opgevat, dat de bewegingen der handgrepen in den regel langzamer, en in geen geval sneller behooren te worden uitgevoerd dan éene beweging per seconde.

De omstandigheid, dat bij de eerste uitgave van het bestaande *Exercitiereglement*, de snelheid van uitvoering dier bewegingen op $\frac{1}{90}$ minuut was gesteld, doch dat die later op ongeveer eene seconde is gebracht, zal vermoedelijk tot deze of soortgelijke opvatting aanleiding hebben gegeven, welke echter geenszins in de bedoeling lag.

Hoe dit evenwel zij, de handgrepen worden als voorbereiding tot de lading te langzaam verrigt, om den man in den regel zóó vlug te doen laden als in het werkdadige behoort plaats te hebben.

Zoowel nu om het laatste te bevorderen, als om allen twijfel omtrent de juiste bedoeling van voormelde tijdsbepaling weg te nemen, wordt door mij vastgesteld, dat de tijdmaat bij § 75 der *Soldatenschool* door de woorden *ongeveer eene seconde* aangeduid, voortaan zal zijn $\frac{1}{75}$ minuut.

2^e Bij de exercitiën en manoeuvres valt maar al te zeer zeer in het oog, dat het wapen der Infanterie over het algemeen den vereischten graad van beweegbaarheid niet bezit.

Meesttijds worden de evolutiën met zekere traagheid aangevangen, en schijnt het dan alsof de troep naar gelang deze in beweging is, den pas wel allengs versnelt tot dat de tijdmaat van 108 in de minuut, — welke immer als de uiterste grens van vlugheid wordt beschouwd, — is bereikt, maar dat dan ook in dezelfde mate de lengte van den pas wordt verkort, zoodat ten slotte doorgaans betrekkelijk veel tijd aan het afleggen van eenigen afstand wordt besteed.

Het komt mij voor dat dit niet wel anders dan hieraan kan worden toegeschreven, dat bij de korpsen over het algemeen te veel waarde wordt gehecht aan de tijdmaat van den gewonen pas, en dat er dan ook te veel tijd aan de beoefening daarvan wordt besteed, of liever dat er misbruik wordt gemaakt van den gewonen pas, en tevens aan het bepaalde bij § 285 van de *Soldatenschool* te ruime betekenis wordt gegeven. De gewone pas is ten aanzien van den gezwinden pas, wat de zoogenaamde handgrepen met bewegingen zijn, ten opzichte van het tempo, hetwelk wordt uitgevoerd zonder na die onderscheidene bewegingen stil te houden: eene voorbereidende oefening tot datgene waarvan men het werktuigelijke den Soldaat wil inprenten, — niets meer.

Wanneer nu als hoofddoel moet gelden den troep op den duur geregeld te doen marscheren met den tijdmatigen pas van 108 in de minuut, zonder iets aan de lengte van 68 Dm. te verkorten, dan is het duidelijk dat de tijdmaat van den gewonen pas en de trapsgewijze overgang van dezen tot dien van den gezwinden pas, de bijzaak is, waarbij, — zelfs bij de eerste oefeningen van den rekrut op de exercitieplaats, — niet langer mag worden stilgestaan, dan noodig is om voorschreven oogmerk te bereiken.

Het is dan ook de bedoeling:

- 1^e dat het bepaalde bij § 285 der *Soldatenschool* alleen bij het allereerste onderrigt der rekruteu in de 2de Les der 5de Afdeling worde toegepast;
- 2^e dat de gewone pas meer in het bijzonder in de *Soldatenschool*, doch in de *Pelotonsschool* niet dan zeer zeldzaam worde beoefend; en
- 3^e dat het bepaalde bij § 97 der *Pelotonsschool* althans bij de manoeuvres minder zeldzaam in toepassing worde gebracht, dan tot dusverre plaats heeft gehad.

Ter bevordering van een meer vluggen en flinken gang van de troepen bij de exercitiën en manoeuvres, acht ik het noodig, dat nadrukkelijk wordt aanbevolen, dat voortaan bij de korpsen met de meeste naauwgezetheid overeenkomstig vorstaande bedoeling worde gehandeld.

5^e Door enz.

4^e In enz.

5° In de meening verkeerende, dat de zoogenoemde tableaux der dagelijksche dienstbezigheden bij de korpsen, althans als officieel stuk, sedert lang waren afgeschaf, — heb ik niet zonder bevreemding bij de meeste instructier-apporten dusdanige tableaux als bijlagen aangetroffen.

Naar mijn oordeel is het niet wel overeen te brengen met de persoonlijke verantwoordelijkheid van de Chefs voor de geoeffendheid van hun onderhoorig korps, dat dergelijke gedetailleerde opgaven, betrekkelijk de regeling van de dagelijksche dienst door hen aan de hoogere Autoriteiten worden gedaan, en aan de beoordeeling en goedkeuring van dezen, onderworpen.

Het gezag en de verantwoordelijkheid van de korps-kommandanten wordt op die wijze te zeer beperkt, en hun zelfstandig handelen te zeer aan banden gelegd; — en al wat daartoe leiden kan, behoort te worden vermeden, — zoo als trouwens bij onderscheidene aanschrijvingen dezerzijds, o. a. die waarbij de instructie-rapporten zijn behandeld, bij herhaling is te kennen gegeven.

Het is dan ook niet genoeg, dat het regelen van de dienst bij de korpsen aan de Chefs worde overgelaten; — zij behooren ook volkomen vrij te zijn, om dat, op hunne verantwoordelijkheid, al of niet bij wijze van zoogenaamde tableaux te doen.

Die tableaux zullen derhalve voortaan niet meer aan de Heeren Generaals, noch aan het Departement van Oorlog worden medegedeeld.

6° De instructie-rapporten zijn in vele opzigten een afdruk van, of eene recapitulatie op de tableaux der dagelijksche dienstbezigheden; — het schijnt als of de eersten den toets van de laatsten moeten kunnen doorstaan.

Die rapporten behelzen dan ook vele bijzonderheden, welke, weinig, of niets tot de hoofdzak bijdragende (een algemeen overzicht van de instructie zelf) — en derhalve aan de rapporten eene noodelooze uitgebreidheid gevende, slechts dienen om het opmaken daarvan ingewikkeld en moeilijk te doen zijn.

Onder die opgaven mogen onder anderen wel gerangschikt worden de mededeeling van het getal rekruten bij de onderscheidene onderdeelen van het Regiment aanwezig, op het oogenblik dat de rapporten worden opgemaakt; — hoe menigmaal in de Soldaten-, Pelotons- of Bataillonsschool is geëxerceerd; — welk getal onder-officieren en korporaals zich in de verschillende klassen van de theorie bevinden; — hoeveel het zoo zeer veranderlijke getal meesters-prevots en leerlingen in de onderscheidene takken van de Scherm-oefeningen bedraagt, enz.

Reeds bij de aanschrijving van het D. v. O. van 7 December 1845, N°. 67 B, is o. a. aanbevolen, dat de instructie-rapporten voortaan in ruimen zin zouden worden opgemaakt.

Die aanbeveling is meermalen en nog ten voorleden jare, bij aanschrijving van 15 November N°. 59 B, nadrukkelijk herhaald, met uitnoodiging tevens, het vermelden van bijzonderheden, die voor den Minister niet van belang zijn te achten, achterwege te laten.

Vorenstaande aanwijzing duidt genoegzaam aan, welke bijzonderheden door mij onder de laatsten worden gerangschikt; — die en dergelijke opgaven zullen derhalve voortaan niet meer in de rapporten behoeven voor te komen.

Overigens betuig ik niet te hechten aan uitgebreide rapporten, maar prijs te stellen op beknoptheid en zakelijkheid.

Het zal mij dan ook aangenaam wezen, dat de instructie-rapporten in het vervolg in meer groote trekken dan tot dusverre worden opgemaakt, en zoowel om dit den Regiments-kommandanten gemakkelijk te maken, als om noodeloos geschrijf ten deze, ook bij de onderdeelen te vermijden, wordt ook de vorm van het rapport door mij aan het oordeel van de Chefs overgelaten, — zoodat het tegenwoordige model als vervallen kan worden beschouwd en van de bijlage alleen de nominative Staat van de onder-officieren die den Cursus bijwonen, wordt bijbehouden.

De Minister van Oorlog,
(get.) DE CASEMBROOT.

Aan
de Heeren Kommandanten der brigade Infanterie.

BIJLAGE I.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 1.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Januarij 1859.)

BENOEMINGEN :

Tot lid van het Comité van defensie : de luit.-generaal H. F. K. Duijcker, adj. van Zijne Majesteit in buitengewone dienst, Inspecteur van het wapen der infanterie. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. J. H. G. Plato, van het 6de reg. inf. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl. : de kap. van de 2de kl. C. G. P. Balfour van Burleigh, van het bat. jagers, n° 27, thans met verlof hier te lande, die in rang en ancieneteit is overgeplaatst bij het leger hier te lande.

Verplaatsingen.

Bij het reg. gren. en jagers. Bij de bataillons grenadiers : de kap. A. Engelvaart, van het 2de reg. inf. Bij het 5de reg. inf. : de 2de luit.-kwartierm. J. J. Simons, van het 2de reg. drag. Bij het 2de reg. drag. : de 2de luit.-kwartierm. J. H. C. W. von Schmidt auf Altenstadt, van het 5de reg. inf. ; de 1ste luit. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs N. H. Nierstrasz, van Hellevoetsluis naar Nijmegen ; de 1ste luit. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs F. H. Ampt, van Nijmegen naar Hellevoetsluis ; de officieren van gezondh. der 1ste kl. J. W. Christan, van Vlissingen naar Gouda ; E. H. Willems, van Leeuwarden naar Vlissingen ; de officieren van gezondheid der 2de kl. N. A. Seret, van Arnhem naar Leeuwarden ; A. W. J. Zubli, van Utrecht naar Arnhem ; J. van der Scheer, van de Willemstad naar Utrecht ; G. J. Roetering, van Gouda naar de Willemstad. Bij het leger in Nederland : de majoor D. A. du Cloux, de kap. C. G. P. Balfour van Burleigh en de 2de luit. A. J. Ninaber, allen van de inf. der landm. in West-Indië, laatstgemelde met vergunning van aanvankelijk nog in de West-Indië te blijven dienen ; de kap. H. Boer en de 1ste luit. P. F. Boer, beiden van de artillerie der landm. in West-Indië. Bij het leger in Oost-Indië : de 2de luits. C. W. Schotborgh en K. Schotborgh, beiden van de inf. der landm. in West-Indië ; de officier van gezondh. der 3de kl. C. H. Celen, en de apothekers van de 3de kl. A. J. H. Kieven en J. A. Rademacher, allen van de landmagn. in West-Indië.

Eervol ontslagen op de daartoe door hem gedane aanvraag.

De kap. der art. van het leger hier te lande jhr. C. A. van Sypesteijn, gedetacheerd bij de landm. in West-Indië, thans met verlof hier te lande en werkzaam bij het Departement van Koloniën, met vergunning tot het dragen der uniform van kap. der art. en zulks in den zin van het bepaalde bij punt 2 van 's Konings besluit van den 14den Augustus 1856, n° 60.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Geplaatst.

Bij het 44de bat. inf. de maj. F. J. Belle, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd ; bij het wapen der inf. : bij het 1ste bat., de 2de luit. P. J. Heck, onlangs uit Nederland angekommen ; bij de civiele en militaire geneeskundige dienst

te Gombong, de officier van gezondh. 3de kl. T. H. Deissuer; bij de militaire geneesk. dienst, bij het groot militair hospitaal te Samarang; de apotheker 3de kl. L. J. J. Michielsen; bij het scheikundig laboratorium te Batavia, de apotheker 3de kl. J. C. Bernelot Moens.

Benoemd.

Tot opzigter over de instrumentwerkers en metaaldragers bij den artillerie-con-structie-winkel te Soerabaja, G. L. J. A. Rothe; tot adjudant bij het 2de bat. inf., de 1ste luit. C. J. Knoote.

Bevorderd.

Tot kapitein bij het personeel der artillerie J. F. Anten.

Overgeplaatst.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Banda, de officier van gezondh. 2de kl. G. J. Filet; bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officier van gezondheid 3de kl. D. J. Visscher; bij het wapen der inf.: bij het 2de bat. (Willem I), de 1ste luit. A. T. J. Catoire, van het 9de bat.; bij het 3de bat., de kap. J. F. Bruigom en de 2de luit. J. H. Romswinkel, de eerste van het 8ste bat. en de laatste van het garniz.-bat. in de tweede militaire afdeeling; bij het 5de bat. (Samarang), de kap. W. J. Döderlein de Win, van het 8ste bat.; bij het 7de bat., de 1ste luit. F. J. W. Mekern, van het 11de bat.; bij het 8ste bat., de kap. G. L. C. Tihon, van het 5de bat. (Samarang); bij het garniz.-bat. in de tweede militaire afdeeling, de kap. J. H. E. von Stietz, van het 3de bat., de 1ste luit. H. H. Schade van Westrum, van het 7de bat., en de 2de luit. W. J. Havenga, van het 10de bat.; bij het garniz.-bat. in de tweede militaire afdeeling (Samarang), de 2de luit. E. l'Honoré, van het 8ste bat.; bij het garniz.-bat. in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, de 2de luit. J. J. Bichon, van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. in de Westerafdeeling van Borneo, de 2de luits. W. Pordon, H. W. O. de Bruyn en P. M. Ockerse, de eerste van het 9de, de tweede van het 8ste en de laatste van het 4de bat.; bij de militaire administratie, als betaalmeesters der 2de kl., de adjunct-intendant L. H. Meijers; als aspirant-intendant, de aspirant-betaalmeester B. G. W. Wilkens.

Ontslagen.

Op verzoek, eervol, de 2de luit. der inf. J. H. van Roijen; op verzoek, eervol, met regt op pensioen, de dirigerende officier van gezondh. 2de kl. J. M. van Lier; idem de officier van gezondh. 1ste kl. F. Engelken; idem de officier van gezondh. 1ste kl. E. W. Muller; idem de 1ste luit. der art. J. P. W. M. Jansen; uit Zijner Majesteits militaire dienst de 1ste luit. D. K. M. van den Hurk en de 2de luit. J. Stulting, beiden van de infanterie.

Verlof verleend.

Een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den kap. der inf. F. A. C. Bloem, en aan den onder-intendant der 2de kl. van de militaire administratie, adjunct bij den generalen staf, J. C. J. van Mienne; aan G. P. W. Boers, G. L. C. C. van Vugt; B. A. de Quay; E. F. van Bassen Jongbloed; W. E. F. van Heemskerck en J. S. Westerman.

Overleden.

De 1ste luit. der inf. E. H. P. van Stuwe, te Macassar, den 5den Augustus 1858.

CORRESPONDENTIE.

Eenige stukken die wegens plaatsgebrek niet konden opgenomen worden, zullen in het volgende Nummer worden geplaatst.

BIJLAGE II.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 2.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Februarij 1859.)

BENOEMINGEN :

Tot ordonnance-officier van Zijne Majesteit de 1ste luit. F. M. B. Alewijn, van het reg. rijdende artillerie. Bij den plaatselijken staf, tot luit.-kolonel: de majoor A. W. van Dionant, plaatselijke kommandant van de 3de kl. te Venlo. Bij het wap. der inf. Bij het 1ste rez. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. E. C. Tonnet, van het kolon. werfdepôt; C. C. Kloosterhuijzen, van het korps en J. G. van Gendt, van het 2de reg. inf. Bij het 3de reg. inf., tot kol.: de luit.-kol. B. J. Wagner, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. B. Schoehuizen, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. K. R. A. Abbink, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. F. M. Avenarius, van het koloniaal werfdepôt. Bij het 7de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. C. H. van Dedem van Driesburg, van het korps en P. F. T. La Fors, van het koloniaal werfdepôt. Bij het 8ste reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luitenants J. W. E. Schadee van der Does en P. J. Kuipers, beiden van het korps, en J. G. Vorstman, van het koloniaal werfdepôt. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot luit.-kolonel: de majoor J. E. Vertholen, van het 1ste reg. drag.; tot majoor: de ritm. der 1ste kl. J. P. Meeussen, van het 4de reg. drag. Bij het 2de reg. drag., tot kommandant van het korps: de luit.-kolonel W. K. J. baron van Dedem, van het korps; tot luit.-kolonel: de majoor J. W. Copes van Hasselt, van het 1ste reg. drag. Bij het 3de reg. drag., tot luit.-kolonel: de majoor J. W. C. van Gorkum, van het korps; tot ritm. der 1ste kl.: de ritm. der 2de kl. C. H. baron van Toyll van Serooskerken, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. J. A. van der Mast, van het korps. Bij het 4de reg. drag., tot ritm. der 2de kl.: de ritm. der 3de kl. H. L. Le Clercq, van het korps. Bij het wap. der art., tot luit.-gen.: de gen.-maj. jhr. C. D. P. Singendonck, buitengewoon adjudant van Zijne Majesteit en Inspecteur van het wapen der artillerie; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. van het wapen der art. E. C. Reinalda, tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië. Bij den staf van het wapen, tot luit.-kolonel: de majoor J. A. Le Clercq, van den staf, Inspecteur der draagbare wapenen; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. L. Z. Veeckens, van dien staf, adjudant voor het materieel der artillerie bij de stapel-

en constructie-magazijnen. Bij het reg. veld-art., tot luit.-kolonel: de maj. J. W. Blanken, van het reg. veld-art. en tot kap. der 1ste kl.: de kaps. der 2de kl. C. W. F. van Lijnden en C. L. F. Roos, beiden van het korps. Bij het 1ste reg. vesting-art.; tot kolonel: de luit.-kolonel E. A. Frantzen, kommandant van het regiment, terwijl aan hem tevens op zijne aanvraag het pensioen is verleend; tot kommandant van het reg.: de luit.-kolonel jhr. W. F. von Pestel, van het reg. veld-art.; tot luit.-kolonel: de majoor P. G. Callenfels, van het korps; tot majoor: de kap. der 1ste kl. F. C. W. Moorrees, van het 3de reg. vesting-art. Bij het 2de reg. vesting-art., tot kap. der 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. G. Visée, van het korps. Rij het 3de reg. vesting-art., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. R. Mijkamp, van het korps en P. A. baron van Reede van Oudshoorn, van het reg. veld-art. Bij het reg. rijdende art., tot adjudant: de kap. jhr. D. C. M. Hooft, van het korps. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot majoor en zulks met bepaling dat zij voorloopig slechts hun tegenwoordig traktement zullen blijven genieten: de kaps. der 1ste kl. H. J. van Druijnen, W. S. van der Hart; P. F. H. Mascheck, M. D. graaf van Limburg Stirum, laatstgemelde adjudant van Z. M. in buitengewone dienst, en de kap. van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs A. E. André de la Porte, thans op non-activiteit. Bij het wapen der maréchaussée, tot 1sten luit.: de 2de luit. J. den Haan; van het wapen. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 2de kl.: de officier van gezondheid der 3de kl. B. C. L. A. de Ruiter, van gemeld personeel; tot militie-commissaris in de provincie Groningen: de gepensioneerde luit.-kolonel P. Baart de la Faille, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; tot kommandant van het huis van militaire detentie te Leijden: de majoor der kaval-lerie op non-activiteit M. van Altenhoven.

Verplaatsingen.

Bij het kolonisaal werfdepôt: de 2de luits. J. J. Y. van Louden en A. J. F. Rochell, beiden van het 1ste reg. inf.; H. Kroon, van het 6de reg. inf. en S. Visser, van het 8ste reg. inf. Bij het 4de reg. drag.: de ritm. W. A. Beck, van den staf der kavallerie, werkzaam bij het Departement van Oorlog, uit welke laatste betrekking hij eervol is ontheven. Bij het reg. veld-art.: de majoor L. J. Tindal, van het 1ste reg. vesting-art. Bij het reg. rijdende art.: de kap. jhr. D. C. M. Hooft, van het 3de reg. vesting-art. Bij het leger in Oost-Indië: de 2de luit. der inf. van het leger hier te lande A. S. J. van Kesteren, voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië.

Gedetacheerd.

Bij het 3de reg. drag., de kap. J. M. van der Star en de 1ste luit. J. M. A. Hubar, beiden van den generalen staf en gedetacheerd bij het 4de reg. drag.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kap. M. T. Elout, van het regiment rijdende artillerie.

Gepensionneerd.

De kolonel J. J. Hinlopen, kommandant van het 2de reg. drag.; de majoor der kaval-lerie op non-activiteit M. van Attenhoven; de majoor der kavallerie op non-acti-veit R. J. Castendijk, op zijne aanvraag.

Eervol ontslagen.

De kap.-adj. jhr. A. L. F. T. van der Wijck, van het reg. rijdende art., uit de betrekking van adjudant bij gemeld regiment.

Overleden.

De 1ste luit. van het 1ste reg. vesting-artillerie G. S. A. Bagelaar, ordonnance-officier bij Zijne Majesteit.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemingen.

Tot chef van de troepen, bestemd voor de expeditie tegen Boni, de generaal-majoor E. C. C. Steinmetz, adjudant des Konings in buitengewone dienst; tot adjudant bij het 8ste bat. inf. de 1ste luit. J. S. Roels; tot 2den kommandant, tevens chef van den staf der troepen voor de expeditie tegen Boni, de kolonel der inf. J. A. Waleson; belast met de waarneming van het kommandement der 2de militaire afdeeling op Java, de kolonel der inf. H. J. Andresen, adjudant des Konings in buitengewone dienst.

Geplaatst.

Bij de geneeskundige dienst op het eiland Onrust, de officier van gezondh. 2de kl. G. J. Wienecke; bij het wapen der inf.: bij het 4de bat. de 1ste luit. L. G. T. R. W. C. van den Berg; bij het 10de bat. de 1ste luit. S. Meijers; bij het 12de bat. de 2de luit. N. A. Janssen; bij het 15de bat. de kap. J. W. C. Kern; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, de 2de luit. jhr. H. Bowier; zijn overgeplaatst bij het wapen der inf., bij het 7de bat. de 1ste luit. J. D. E. T. Tuys; bij het 8ste bat. de 1ste luit. H. B. F. Engel; bij het 10de bat. de kap. G. J. Muller en de 1ste luit. G. Bakker; bij het 11de bat. de kap. P. J. L. von Sternbach; bij het 12de bat. de 2de luit. D. H. Prinsen; bij het 13de bat. de 1ste luit. W. J. L. Schmidt; bij het 17de bat. de kap. J. B. A. Brumsteede en de 2de luit. A. P. W. Meis; als kap.-instruct. bij de normaal-schietschool te Meester Cornelis, de kap. A. de Veer de Rochemont; bij het garniz.-bat. in de 2de militaire afdeeling, de kap. W. Beijerinck en de 2de luit. W. H. A. Mickler; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, de kap. A. van den Hurk en de 1ste luit. W. J. Andriesse; bij het garniz.-bat. te Palembang, de 2de luit. G. N. de Haan; bij de militaire administratie, als adspirant-intendanten, A. van Heerde en J. F. Timmermans; bij de civile en militaire geneeskundige dienst in de derde militaire afdeeling op Java, de dirigerende officier van gezondheid 2de kl. L. Lindman; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Palimanang (Cheribon), de officier van gezondh. 3de kl. L. O. de Visser.

Bevorderd.

Bij de geneeskundige dienst, tot officieren van gezondheid 2de kl. W. S. Cramer, thans 3de kl.; tot dirigerende officieren van gezondheid 2de kl., J. Hartzfeld en L. Lindman; tot officieren van gezondheid 3de kl., H. Gildemeister en P. J. 't Hooft; tot 1sten luit. bij het personeel der art.: de 2de luit. H. A. E. O. van Kurowsky.

In activiteit hersteld.

De 2de luitenant der infanterie A. J. de Willigen.

Overgeplaatst.

Bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid 3de kl. J. Alken; bij de civile en militaire geneeskundige dienst in de tweede militaire afdeeling op Java, de dirigerende officier van gezondheid 2de kl. A. E. Waszklewicz; bij het garnizoen te Meester Cornelis, de officier van gezondh. 3de kl. D. Lammerse, van het garnizoen te Katimbang.

Ontslagen.

Van de waarneming der betrekking van kommandant der 2de militaire afdeeling op Java, de kolonel der inf. J. A. Waleson; op hun verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de officier van gezondheid 2de kl. C. E. Loebell, en uit zijne betrekking de opziener over de smeden bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaja H. J. Reekers; uit Zr. Ms. militaire dienst de kap. der inf. J. C. Romswinkel, uit de betrekking van opziener over de vuurvaste steenfabriek te Kebraan (Soerabaja), de gewezen artillerie-werkman J. A. Uljee.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan den ritm. bij het reg. Oost-Indische kavallerie H. van Barneveld en den officier van gezondheid 1ste kl. F. W. F. Scholl; wegens ziekte, aan den kap. der inf. P. Peereboom; wegens ziekte, aan den offic. van gezondh. 2de kl. J. F. Gijbers; wegens ziekte, aan den 2den luit. der inf. J. D. de Bruyn; aan den kap. der inf. J. H. F. von Stietz; aan den kap. der inf. L. C. C. van Oijen, aan den 2den luit. der inf. O. van Dijk.

Overleden.

De 1ste luit. der inf. E. H. P. van Stuwe, te Makassar, den 5den Augustus 1858; — de officier van gezondheid der 3de kl. H. G. A. Jahri, te Sourabaja, den 26sten September 1858; — de kap. der art. C. J. Coostermans, te Lahat, den 18den October 1858.

BIJLAGE III.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 3.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Maart 1859.)

BENOEMINGEN :

Tot adjudant van Zijne Majesteit : de 1ste luit. H. J. baron Taets van Amerongen , van het 3de reg. inf. , ordonnance-officier van Zijne Majesteit , met bepaling dat hij in zijne nieuwe betrekking voortdurend bij het 3de reg. inf. als gedetacheerd zal worden gevoerd , en dat hij dus geene toelagen als adjudant uit 's Rijks kas zal genieten ; wordende hij tevens uit zijne betrekking van ordonnance-officier bij Zijne Majesteit eervol ontslagen ; tot ordonnance-officier bij Zijne Majesteit : de 1ste luit. E. baron van Aylva Rengers , van het 5de reg. inf. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg. , tot majoor : de majoor der inf. tijdelijk op non-activiteit C. D. van Naerssen. Bij het 2de reg. , tot 2den luit.-kwartierm. : de fourier A. H. W. G. J. Roebj , van het 3de reg. inf. Bij het 8ste reg. , tot 1sten luit.-kwartierm. : de 2de luit.-kwartierm. J. van Dort , van het korps. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 3de reg. drag. , tot kap.-kwartierm. van de 2de kl. : de kap.-kwartierm. van de 3de kl. J. F. van der Hoek , van het korps. Bij het 4de reg. drag. , tot adjudant : de ritm. W. A. Beck , van het korps ; tot ritm. der 3de kl. bij het 2de reg. drag. : de 1ste luit. J. M. Blanken , van het korps. Bij het wapen der art. Bij het 1ste reg. vesting-art. , tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. H. Oonen , van het regt. veld.-art.

Verplaatsingen.

Bij het 3de reg. drag. : de 1ste luit.-kwartierm. J. H. van der Stuijt , van het 4de reg. drag. Bij het 4de reg. drag. : de 2de luit. kwartierm. M. M. Eijssell , van het 2de reg. inf. Bij het reg. veld-artillerie : de 2de luitenants K. M. Verschoor , H. Hattinga Raven ; G. A. Ramaer ; H. Zegers Veeckens en R. Storm Buijsing , allen van het 1ste reg. vesting-artillerie ; de 2de luits. J. Carp en A. L. Boeck , beiden van het 2de reg. vesting-artillerie ; de 2de luits. J. Romein , jhr. V. A. de Pesters en J. C. Maris , van het 3de reg. vesting-artillerie. Bij het 2de reg. vesting-artillerie : de 1ste luit.-kwartierm. J. A. Saltet , van het 3de reg. drag. Bij het reg. rijdende artillerie : de 2de luits. A. C. baron Bentinck , van het 3de en H. A. Woortman Spandaw , van het 2de reg. vesting-artillerie. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indiën : de 2de luit. J. L. Engelhart , van het 1ste reg. inf.

Gedetacheerd.

Bij het Departement van Oorlog de 1ste luit. L. Mulder , van den staf der inf. , werkzaam bij de Koninklijke Militaire Akademie. Bij de Koninklijke Militaire Akademie de 1ste luit. W. Bannier , van het Instructie-bataillon.

Tijdelijk gedetacheerd.

De 1ste luitenant J. D. A. Barre , van het reg. gren. en jagers , om bij Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik der Nederlanden , gedurende de non-activiteit van den kapitein jhr. von Goedecke , de dienst van adjudant bij Zijne Koninklijke Hoogheid waar te nemen , onder genot van de toelage voor die betrekking vastgesteld en met bepaling dat hij gedurende dien tijd bij het reg. gren. en jagers gedetacheerd zal worden gevoerd.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kapitein bij den grooten staf , buitengewoon adjudant van Zijne Majesteit jhr. G. A. C. H. von Goedecke , adjudant van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Frederik der Nederlanden , met vergunning om evenbedoelde non-activiteit buiten 's lands

door te brengen; de kap.-kwartierm. J. van Graaf Eiland, van het 2de reg. vesting-artillerie, en zulks op het daartoe gedaan verzoek; de kap. W. H. Köhler, van den staf der artillerie.

Gepensionneerd.

De majoor W. C. Weier, van het 1ste reg. inf. en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. F. L. Staats, van het reg. gren. en jagers; de 1ste luit. W. L. T. baron van Wassenaar St.-Pancras, van het 4de reg. inf.; de ritm. H. H. C. Castendijk, van het 2de reg. drag.

Eervol ontslagen.

De officier van gezondheid van de 3de kl. M. A. Diemont, van het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemd.

Bij de geneeskundige dienst, tot adjunct-paardenarts bij het garniz. te Willem I, de particuliere veearts G. L. Reedijk; tot onder-directeur bij den artillerie-construc-tiewinkel te Soerabaja, de kap. der art. J. G. A. Kempees, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Geplaatst en Overgeplaatst.

Bij het garniz.-bat. in de Westers-afdeeling van Borneo, de 2de luit. A. J. de Willigen, onlangs in activiteit hersteld; en zijn overgeplaatst: bij het 1ste bat. de 1ste luit. W. L. Rogge, van het garniz.-bat. op Banka; bij het 6de bat. de kap. H. A. K. Camauer en de 1ste luit. C. B. E. Versteeg, de eerste van het 14de bat. en de laatste van het garniz.-bat. in de Molukkos; bij het 2de bat. de kap. D. M. J. Moltzer, van het 15de bat.; bij het 10de bat. de 2de luit. F. W. Meijer, van het 14de bat.; bij het 13de bat. de 1ste luit. E. J. B. Bol, van het 14de bat.; bij het 14de bat. de kap. H. F. van der Ree en de 1ste luit. J. G. H. Grooss, de eerste van het 6de en de laatste van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. op Java (Klatten) de 1ste luit. F. A. A. J. Volkenboff, van het 5de bat.; bij het garniz.-bat. in de Molukkos (Banda) de kap. K. F. van Langen en de 1ste luit. J. C. Hörner, de eerste van het 9de en de laatste van het 6de bat.; bij de milit. geneesk. dienst, bij het groot milit. hospit. te Weltevreden, de officier van gezondh. der 3de kl. A. J. Boers, onlangs uit Nederland aangekomen. Bij de geneeskundige dienst, bij het garnizoen te Salatiga, de adjunct-paardenarts J. C. D. Minlot, thans te Willem I.

Bevorderd.

Bij de geneeskundige dienst, tot officier van gezondh. 2de kl. de officier van gezondh. 3de kl. L. O. de Visser; bij het wapen der art., tot kap. bij het personeel, de 1ste luit. J. W. Veldman; tot 1sten luit. bij het personeel, de 2de luit. A. R. W. Gey van Pittius; tot onder-intendant der 1ste kl. bij de milit. administr. in de tweede milit. afd. op Java, de onder-intendant der 2de kl. M. van Weddingen.

In activiteit hersteld

De onlangs van Nederland teruggekeerde tekenaar der genie C. W. F. Grust, thans op non-activiteit.

Ontslagen.

Op verzoek, eervol, met behoud van regt op pensioen, de onder-intendant 1ste kl. van de militaire administratie P. J. F. Timmermans.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan den kap. der inf. C. J. Eschauzier; aan den kap. der genie en sappeurs L. H. Deeleman.

BIJLAGE IV.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 4.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand April 1859.)

BENOEMINGEN :

Tot adjudant van Zijne Majesteit in buitengewone dienst : de kolonel G. baron van der Duyn van Maasdam, kommandant van het 4de reg. drag. Bij den Plaatselijken staf, tot 2den luit. en plaatselijken adjudaat der 2de kl. te Geertruidenberg, den wachtm. T. F. Looman, van het 3de reg. drag. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. der 1ste kl. : de kapiteins van de 2de kl. C. P. Weijmar Schultz, P. G. J. van der Schriek en J. F. de Greve, allen van het reg. ; tot kap. van de 2de kl. : de kap. der 3de kl. W. von Wrangel, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot maj. : de kap. der 1ste kl. H. van der Heijden, van het reg. gren. en jagers ; tot kap. der 3de kl. : de 1ste luit. W. B. Bunnik, van den staf der inf., werkzaam bij het Departement van Oorlog. Bij het 2de reg. inf., tot luit.-kolonel : de maj. J. F. Vleugels, van het 1ste reg. van het wapen ; tot kap. der 3de kl. : de 1ste luit. P. Heitz, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. jhr. G. L. F. van Kin-chot, van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 2de kl. : de kap. der 3de kl. J. Swemer, van het korps ; tot kapt. van de 3de kl. : de 1ste luit.-adj. J. Schraver, van het 6de reg. inf. ; de 1ste luit. bij den staf der inf. F. A. P. E. Bruijns, werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad. ; de 1ste luit. H. W. O. F. Bos, van het 6de reg. inf. ; de 1ste luit. jhr. A. F. C. G. Everts, van het reg. gren. en jagers. Bij het 5de reg. inf., tot kommandant van het korps : de luit.-kolonel J. Tegelberg, van het 2de reg. inf. ; tot kap. der 2de kl. : de kapt. der 3de kl. G. A. de Gelder en J. W. G. Peltzer, beiden van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot adj. : de 1ste luit. A. H. Otterbein, van het korps. Bij het wapen der kavallerie. Bij den staf van het wapen, tot ritm. der 2de kl. : de ritm. der 3de kl. J. J. J. Dubois, van dien staf, werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. drag, tot ritm. der 1ste kl. : de ritm. der 2de kl. F. W. von Daehne, van het korps. Bij het wapen der artillerie. Bij het regiment veld-artillerie, tot kap. der 2de kl. : de kap. van de 3de kl. M. W. G. de Man, van het reg. ; tot 2de luit.-kwartierm. : de sergeant W. R. C. van der Meer, van het Instructie-bataillon. Bij het 2de reg. vesting-artillerie, tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. J. W. G. Pels Rijcken, van het reg. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker van de 3de kl. : de Heer P. A. H. Dubois. Bij het wapen der artillerie, tot kap. der 3de kl. (bij keuze) : de 1ste luit. G. F. E. M. Abel, van het reg. veld-artillerie, met bepaling dat hij, overeenkomstig de bepalingen van Zr. Ms. Besluit van den 12den November 1857, N° 36, tijdelijk zal worden gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië ; bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker der 1ste kl. bij gemeld personeel, de apotheker der 2de kl. C. van Eeten, met bepaling als boven.

Overgeplaatst.

De 1ste luit. L. Mulder, bij den staf der inf., werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad., eervol ontheven van zijne betrekking tot die inrigting en geplaatst bij het Departement van Oorlog; de 2de luit.-kwartierm. J. C. Evers, van het reg. veld-artillerie, bij den staf der inf., en bestemd om bij het Departement van Oorlog werkzaam te zijn; de 1ste luit. J. C. W. van Kerkwijk, van het 4de reg. inf., thans tijdelijk gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad., bij den staf der inf., ten einde definitief bij bovengemelde Akademie werkzaam te wezen; de 1ste luit. J. R. Steinmetz, van het 6de reg. inf., bij den staf van het wapen, en bestemd, om definitief werkzaam te zijn bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het reg. gren. en jagers: de kap. jhr. W. F. G. L. van der Dussen, van het 1ste reg. inf.; de kap. C. L. Loder, van het 4de reg. inf.; de 1ste luits. C. J. J. Bijleveld en jhr. P. A. Serraris, respectvelijk van het 4de en 5de reg. inf. Bij het 3de reg. inf.: de 1ste luit. G. C. Munters, van het 8ste reg. inf. Bij het 8ste reg. inf.: de 1ste luit. J. W. Boellaard, van het Instructie-bataillon en gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het Instructie-bataillon: de 1ste luit. G. F. Zurich, en de 2de luit. W. G. Rompelman, beiden van het 7de reg. inf. Bij het 1ste reg. dragonders: de paardenarts der 3de kl. J. H. Houtzagers, van het 2de reg. drag. Bij het 2de reg. drag.; de paardenarts der 3de kl. F. Meijer, van het 1ste reg. drag.; de kapitein J. P. W. van Cattenburch, van het 1ste reg. vesting-artillerie bij den staf van het wapen, en benoemd tot kapitein-vuurwerker bij de stapel- en constructie-magazijnen. Bij het 3de reg. vesting-artillerie: de kap. L. P. D. Nederburgh, van het reg. veld-artillerie. Bij het reg. veld-artillerie: de kap. J. C. R. Ridder, van het 3de reg. vesting-artillerie. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, de kap.-ingenieur C. W. baron van Dedem, van Bergen-op-Zoom naar Gorinchem; de kap.-ingenieur G. J. Keizer, van Utrecht naar Vlissingen; de kap.-ingenieur J. H. Schäfer, van Vlissingen naar Bergen-op-Zoom; de 1ste luits.-ingenieurs J. F. Beijen, van den Helder naar Delft; H. E. Beekman, van den 's Bosch naar Grave; jhr. L. M. van der Goes, van Breda naar Vlissingen; jhr. L. J. van Teijlingen, van Vlissingen naar Breda; de 2de luits.-ingenieurs F. W. Conrad, van Gorinchem naar den Helder; K. Eland, van Grave naar 's Bosch. Bij het Leger in Oost-Indië, de 2de luits. B. A. E. Juta, W. F. H. Voogt, J. M. de Kok, A. J. Mulder, allen van het 1ste; H. A. Harms, van het 3de; J. Visser en W. J. Vervloet, van het 6de; F. J. G. van Heumen, van het 7de en H. K. F. van Teijn, van het 8ste reg. inf.

Gedetacheerd.

De 1ste luit. J. B. H. van Roijen, van het 6de reg. inf., thans gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad., en de 1ste luit. J. Brakel, van het 1ste reg. inf., beiden bij het Departement van Oorlog; de 1ste luit. F. M. Collard, van het 1ste reg. vesting-artillerie, bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen. Bij het Leger in West-Indië, de majoor A. L. W. C. Seijffardt, van het 7de reg. inf.; de 2de luits. N. H. A. Camp, van het 2de; J. T. W. Gravenhorst, van het 3de en T. G. Otterbein, van het 6de reg. inf.; de officier van gezondh. 3de kl. C. T. A. Moorrees en A. J. van Lockhorst, allen overeenkomstig de bepalingen van Zr. Ms. Besluit van den 12den November 1857, N°. 56, tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kapt. N. M. van Altena en C. H. Stolkert, beiden van het 4de reg. inf.; de kap. J. P. Hell, van het 2de reg. inf., en de 1ste luit. L. G. K. Mansveldt, van het reg. gren. en jagers.

Gepensionneerd.

De kolonel J. J. Verschoor, kommandant van het 5de reg. inf., en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kapitein van het wapen der inf., thans op non-activiteit, G. J. van Hoogenhuyze, mede op het daartoe door hem gedaan

verzoek; de kap. F. G. van den Helm, van het 4de reg. inf.; de kap. A. A. Bachmann, van het 5de reg. inf.

Eervol ontslagen.

De 2de luit. en plaatselijke adjudant der 2de kl. te Geertruidenberg, jhr. E. R. Kraijenhoff, op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemd.

Tot opziener over de smeden bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaja K. Haring; tot 2de luits.: de serg.-maj. D. van der Schalk, de serg. J. Rövekamp, de serg.-maj. B. van Moerkerken, de fourier C. F. van Middeldijk, de sergeanten W. A. Kruymel, M. T. V. Perelaer, T. Munder, P. A. C. H. T. A. Werdmuller von Elgg, F. J. A. R. von Ende en D. M. Ferwerda, de fourier M. J. H. Sauer, de serg.-maj. D. C. Häfeli, A. A. van Sorgen en A. de Brauw, de sergeanten R. J. Casparie, A. Wijnoldy, A. J. M. van Lith, E. M. Collard, J. B. Beck, B. C. Velsing, B. Biorn, J. Groesbeek, H. van Medevoort, A. H. Ouwens en P. C. van der Slagt, de serg.-maj. H. J. Boonk, J. H. Huijjer en D. Lucas, de fourier G. L. van Doornum.

Bevorderd.

Bij het wapen der genie en sapeurs: tot kap.: de 1ste luits. D. Maarschalk en A. Stijman, tot 1sten luit.: de 2de luits. M. C. van Daalen Wetters en D. N. Meyners; infanterie: tot kapiteins: de 1ste luits.-adjudanten J. F. G. Verhoef en C. Beerens; benevens de 1ste luits. S. Meijers, C. C. P. Scheepens, J. Redeker, G. F. T. Lange, jhr. J. S. van de Poll, K. van der Heyden, C. J. Schindler en J. C. ten Ham; tot 1ste luits.: de 2de luits.-adjudant A. Luymes en L. C. Kornfeldt; benevens de 2de luits. J. L. B. Granpré Molière, A. G. Drossaers, G. F. van Huls, E. W. Pfeiffer, H. G. de Grijs, A. P. W. Meis, W. H. A. Mickler, M. D. Wijnmalen, W. J. Havenga, J. P. Smagge, W. J. T. Timmerman, T. M. Verspijck, A. M. van der Meer, J. H. J. van Schevichaven, H. J. C. Janssen, H. J. van Dobben, F. C. L. Reuling, H. Tissot van Patot, F. J. L. M. Z. baron van Tegnagell, J. H. D. Godin, J. M. Wethmar en R. D. W. Koops; tot ritms. bij het reg. Oost-Indische kavallerie de 1ste luits. P. C. Koolboom en F. A. Metzler; bij de militaire administratie: tot onder-intendant der 1ste kl. in de 1ste milit. afd. op Java, de onder-intendant der 2de kl. J. W. Oosterhout; tot betaalmester der 1ste kl. de adjunct-intendant F. Bosch; tot aspirant-betaalmester de adjudant-onderofficier, fungerend betaalmester, G. L. C. F. Hees, van het garnizoensbataillon in de 1ste milit. afd. op Java; tot apotheker der 2de kl. de apotheker der 3de kl. A. A. Backer Overbeek.

Geplaatst.

Bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Bandjermassing, de officier van gezondheid 2de kl. H. Gildemeister; bij het groot milit. hospit. te Samarang, de officier van gezondh. 3de kl. M. van Andringa; bij de geneeskundige dienst, bij het hospitaal te Palembang, de apotheker 2de kl. H. G. Coster; belast: met de waarneming der betrekking van 2den commies ten burele van den chef over de geneeskundige dienst, J. van Seyff; bij het 5de bat. (Samarang), de kap. M. W. de Val; bij het 11de bat. de 1ste luit. W. C. H. Eicholtz; bij het 12de bat. de kap. G. M. Verspijck, en de 2de luit. P. F. Kraal, allen onlangs uit Nederland aangekomen of van verlof van daar teruggekeerd.

Overgeplaatst.

Bij de geneeskundige dienst op Banka, de officier van gezondh. 3de kl. J. F. H. Aernout, thans te Batavia; bij het garnizoen te Djambi, de officier van gezondh. 3de kl. S. Hartog, thans op Banka; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Tjilatjap, de officier van gezondh. 2de kl. T. J. Jorritsma, thans te Djambi; bij

de civile en militaire geneeskundige dienst te Magelang, de officier van gezondh. 2de kl. M. H. de Vogel, thans te Bandjermassing; bij het 2de bat. de luit.-kolonel W. Lammerée, van het garniz.-bat. van Palembang; bij het 5de bat. (Celebes) de maj. H. F. Heisterkamp, van het 2de bat.; bij het garniz.-bat. van Palembang de luit.-kolonel E. C. F. Happé, van het 7de bat.; bij het 1ste bat. de kap. F. G. Beckman, en de 1ste luit. J. H. de Fremery en L. W. A. Kessler, allen van het 3de bat.; bij het 2de bat. de 1ste luit. K. van der Heiden, van het garniz.-bat. op Banka, en de 2de luit. B. J. C. van Eersel, van het 3de bat., bij het 3de bat. de kap. E. Pauw, van het 1ste, en J. L. J. H. Pel, van het 2de bat.; de 1ste luit. C. G. Gehne, van het 2de, en de 2de luit. C. J. Schouwenburg, van het 1ste bat.; bij het 5de bat. (Samarang), de 1ste luit. F. H. F. G. Demmeni, van het garniz.-bat. in de Lampongsche districten; bij het 12de bat. de kap. J. F. Backerus, van het 13de bat.; bij het 15de bat. de 1ste luits. B. W. van Ijperen en J. T. Peuschen, en de 2de luit. jhr. H. Bowier, allen van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust; bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. (Klatten), de kap. P. F. L. van Hombracht, van het 2de bat.; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust de 1ste luit. W. L. van Warmelo, van het 16de, en de 2de luit. E. L. G. J. Verdooren, van het 17de bat.; bij het garniz.-bat. in de Lampongsche districten de 1ste luit. J. D. Landzedel, van het 12de bat.; bij het garniz.-bat. op Banka, de 1ste luit. F. G. M. Engel, van het 4de bat.

Ontslagen.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kolonel der infanterie, kommandant der 3de milit. afd. op Java, L. J. Kroll; op verzoek, eervol, de 1ste luit. der inf. C. L. M. Speltie; uit de betrekking van adjudant bij het 7de bat., de 1ste luit. W. A. J. J. Kraal.

Vergund.

Op zijn verzoek, aan den kap.-adj. A. W. P. Weitzel, om naar Nederland terug te keeren.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan den kap. der inf. J. L. van Zee; aan den apotheker 2de kl. J. F. Gröne; aan den hoofdintendant der militaire administratie J. E. van der Smissen; aan den kap. der inf. F. G. Pfeiffer; aan den kap. der inf. M. J. Pacqué; een eenjarig verlof aan den controleur 2de kl. bij de landelijke inkomsten en cultures in de residentie Kediri C. W. F. Neys.

Overleden.

De 1ste luit. der inf. te Paya Combo E. A. Crevecoeur, den 9den November 1858; de officier van gezondheid 3de kl. bij de militaire geneeskundige dienst B. Leitz, te Weltevreden, den 27sten November 1858.

CORRESPONDENTIE.

Het Artikel over de *Amerikaansche Vuurwapenen*, alsmede de *Nadere toelichting* van het gevecht bij Kermp, van den gepensionneerden Hoofdofficier van Gezondheid W. C. VAN LEERSUM, zullen, wegens plaatsgebrek in dit Nummer, met andere, in het volgend Nummer opgenomen worden.

De bij dit Nummer gevoegde Blz. 135—138, behoorende tot het vorig Nummer, gelieve men daar tusschen te voegen, ter vervanging der aldaar voorkomende Blz. 135—138 waarin eenige zinsneden verkeerd geplaatst zijn.

BIJLAGE V.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N°. 5.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN, a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Mei 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den staf der infanterie, tot majoor: de kap. der 1ste klasse J. C. P. Hamminck Schepel, van gemelden staf; toegevoegd aan den Inspecteur van het wapen der infanterie; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. L. Mulder, van gemelden staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog. Bij het wapen der infanterie. Bij het 2de reg., tot kap. van de 2de kl.: de kaps. van de 3de kl. C. van 't Westeinde en W. H. Maclaine, beiden van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. A. Halfmouw, van het 1ste reg. van het wapen. Bij het 3de reg., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. M. van Vooren, van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant A. J. Overklift Vaupel Klein, van het 8ste reg. van het wapen. Bij het 4de reg., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. C. van Teijlingen, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de kaps. van de 2de kl. P. Olree, regiments-adjutant, en W. de Jongh, beiden van het korps. Bij het 5de reg., tot kaps. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adjud. D. N. de Fremery, en de 1ste luit. G. L. J. Queijsen, beiden van het korps; tot bataillons-adjutant: de 1ste luit. J. A. Biorn, van het korps. Bij het 6de reg., tot kap.-kwartierm. der 1ste kl.: de kap.-kwartierm. der 2de kl. C. J. Roelants, van het korps. Bij het 7de reg., tot majoor: de kap. der 1ste kl. N. C. Vinkhuizen, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. R. M. Francken, van het korps; tot kap.-kwartierm. der 2de kl.: de kap.-kwartierm. der 3de kl. P. Schrier, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. H. C. van Gheel Gildemeester, van het korps. Bij het wapen der artillerie. Bij het reg. veld-artillerie, tot kolonel: de luit.-kolonel J. C. Wagner, kommandant van het reg. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kolonel: de luit.-kolonel jhr. W. F. von Pestel, kommandant van het reg.; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. P. A. Rauws, van het reg. veld-artillerie. Bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. jhr. F. V. A. von Wattenwijn, ook genaamd de Watteville, van het korps. Bij het korps pontonniers, tot luit.-kolonel: de majoor J. W. Tichler, kommandant van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker der 2de kl.: de apotheker der 3de kl. G. C. W. Bohnensieg, van gemeld personeel.

Overgeplaatst.

Bij den staf van het wapen der infanterie: de kap. J. A. Schagen van Leeuwen, van het 5de reg. inf., ten einde werkzaam te zijn bij het Departement van Oorlog.

Bij het 1ste reg. inf. : de 2de luit.-kwartierm. F. van Thiel, van het 1ste reg. van het wapen. Bij het 7de reg. inf. : de kap. J. W. Bodegrave, van het 7de reg. van het wapen. Bij het 2de reg. drag., de 2de luit.-kwartierm. J. J. van Thiel, van het 1ste reg. inf. Bij het 2de reg. vesting-artillerie : de kap. A. W. Muysken, van het 1ste reg. van het wapen. Bij het wapen der artillerie van het leger in Oost-Indië : de 2de luit. H. C. Jongbloed, van het 2de reg. vesting-artillerie.

Gedetacheerd.

Bij het leger in West-Indië : de 1ste luit. H. A. Schneiders van Greijffensweert, van het 1ste reg. vesting-artillerie, overeenkomstig de bepalingen van Zr. Ms. Besluit van den 12den November 1857, N°. 56.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De kap. A. H. van Krieken, van den staf der inf., werkzaam bij het Departement van Oorlog, en de kap. J. M. Klinkenberg Dozy, van het 2de reg. vesting-artillerie.

Gepensionneerd.

De kap. C. A. E. van Bommel, van het 3de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. D. J. IJzerman, van het 5de reg. inf., mede op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. A. G. M. Roeloffsen, van het 7de reg. inf., mede op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap.-kwartierm. C. J. Swalmius van der Linden, van het 2de reg. drag., mede op het daartoe door hem gedaan verzoek.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemd.

Tot lid der directie van het militair weduwen- en weezenfonds, G. Wassink, kolonel, chef over de geneeskundige dienst; tot adjudant van den kommandant van het Indische leger, de kap. der art. J. G. A. Kempees, thans onder-directeur bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaja, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot plaatselijk adjudant te Soerabaja, de 1ste luit. J. C. Egger, van het garniz. bat. der 3de militaire afdeeling op Java, met bepaling, dat hij bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite; tot adj. bij het 14de bat. de 1ste luit. plaatselijk adjudant te Soerabaja W. de Leon; tot intendant 1ste kl. der militaire administratie de intendant der 2de kl. J. J. van Emmerik; de kolonel der inf. J. A. Waleson, 2de kommandant, tevens chef van den staf der Bonische expeditie, na de verwonding van den generaal-majoor, adjudant des Konings in buitengewone dienst, E. C. C. Steinmetz, op den 19den Februarij 1859 opgetreden als kommandant en chef van de zee- en landmagt der Bonische expeditie; onder nadere approbatie benoemd: tot 2den kommandant der Bonische expeditie, de luit.-kolonel der art. R. J. Kellermann, met bepaling dat hij als zoodanig tevens blijft kommandant der expeditionaire artillerie, tot chef van den staf der expeditie, de kap.-adj. van den generalen staf G. S. J. J. D. Bijl de Vroe, thans aan den staf der expeditie toegevoegd.

Overgeplaatst.

Bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondheid der 3de kl. C. F. Erdbrink, behoorende tot het garnizoen te Soerakarta, thans te Samarang; bij het garnizoens-hospitaal te Soerakarta, de officier van gezondheid der 3de kl., C. O. van Oordt, behoorende tot het garnizoen te Samarang, thans te

Soerakarta; bij het wapen der infanterie, bij het 1ste bataillon, de kap. W. H. Asmus, van het 13de bat.; bij het 13de bat., de kap. A. J. F. d'Aumerie en de 1ste luit. S. J. Boers, beiden van het 14de bat.; bij het 14de bat., de kaps. J. van Leyden en L. de Kroon, respectvelijk van het 13de en 6de bat.; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, de kap. O. H. Musch, van het 7de bat.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, uit de betrekking van plaatselijk kommandant der stad Batavia, L. Pison, gepensionneerd majoor van het Indisch leger; het lid der directie van het militaire weduwen- en weezenfonds, de hoofd-intendant der militaire administratie, kolonel J. E. van der Smissen; de klerk bij het kommandement der artillerie in de 2de militaire afdeling op Java, F. C. Tervoort; de architect 1ste kl. bij de genie te Willem I, A. Thijssen; de klerk op het bureau van den kommandant der artillerie op Celebes en onderhoorigheden, A. J. Snell.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend.

Aan den kap. der inf. J. H. A. Pommée en aan den ritmeester van het reg. Oost-Indische kavallerie J. A. Kruseman.

Overleden.

De kap. der art. D. P. de Haan, te Paya-Combo, den 28sten November 1858; — de officier van gezondheid der 2de kl. J. F. Gijbers, te Oenarang, den 11den December 1858; — de paardenarts H. Stratingh, te Salatiga, den 9den December 1858.

CORRESPONDENTIE.

Den geachten Inzender van het Artikel: *Nog iets betrekkelijk de geneeskundige dienst bij het Nederlandsche Leger*, zij berigt, dat zijn stuk niet kan geplaatst worden. Reeds heeft de Redactie te kennen gegeven, dat zij zich met de strekking van den brief van α , in het Nummer van April geplaatst, niet geheel kon vereenigen, en wenscht zij dus niet verder op dit onderwerp terug te komen; terwijl zij tevens moet opmerken, dat het in den regel ongeoorloofd is, een officiëlen brief, door een inferieur aan een chef geschreven, welke dus niet meer zijn eigendom is, maar die van laatstgenoemden is geworden, en thans onder berusting van den Inspecteur der Geneeskundige Dienst is, zonder voorkennis van dezen, opentlijk bekend te maken.

Eenige andere ingezonden stukken, die in dit Nummer niet konden geplaatst worden, zullen in het volgende worden opgenomen.

VERBETERINGEN.

In het Nummer van Maart II., is in de aankondiging van de *Verlagen en proeven, die in 1857 bij de Marine hebben plaats gehad*, op Blz. 131 een regel uitgevallen. Er staat: Blz. 130, laatste regel, en 131, eerste regel:

»aan welke schijfjes vilt, kurk of bordpapier konden geschoven worden (*balles cilindro-sphériques*)”;

men leze:

»aan welke schijfjes vilt, kurk of bordpapier konden geschoven worden (*balles à bourre*), en voorts nog andere geheel eigenaardige gedaanten uitgedacht (*balles cilindro-sphériques*)”.

Blz. 159, r. 10 v. b. staat: 300 yards;	lees: 3000 yards,
» 166, » 10 » » » 6,2;	» 16,2,
» » » 12 » » » afslijten;	» afbijten,
» 171, » 3 » » » den 14den en 18den;	» den 14den en 15den.

BIJLAGE VI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N°. 6.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Junij 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den staf der infanterie, tot kolonel: de luit.-kolonel A. Verkat Egter van Wissekerke, van gemelden staf, chef van het personeel en militaire zaken bij het Departement; tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. N. Scheltema, van gemelden staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. jhr. G. B. van Bronkhorst, van gemelden staf, adjudant bij den kommandant der reserve-brigade; tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. J. C. Evers, van gemelden staf, werkzaam bij het Departement van Oorlog. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. W. F. Le Maitre, van het korps; tot kap.-kwartierm. der 2de kl.: de kap.-kwartierm. der 3de kl. P. F. de Groot, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kaps. der 2de kl. C. G. Doerreleben en J. D. U. Ledel, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot majoor: de kap. der 1ste kl. J. L. E. Jura, van het 8ste reg. van het wapen. Bij het 3de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. P. F. A. Le Cocq d'Armandville, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. der 3de kl. J. L. Wagner, van het korps; tot kap. der 3de klasse: de 1ste luit. S. C. L. Mesch, van het Instructie-bataillon. Bij het 4de reg. inf., tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. P. C. Eichholtz, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. F. A. H. Tergau, van het 1ste reg. van het wapen; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-titulair A. R. von Römer, van het Instructie-bataillon. Bij het 5de reg. inf., tot kolonel: de luit.-kolonel J. Tegelberg, kommandant van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. P. J. de Vassy, van den staf der inf., werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad.; E. J. van Bel, 1ste luit.-adj. van het reg. gren. en jagers, en M. Westenbergh, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. P. A. Mecima, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. J. H. Breckenheimer, adjudant bij het korps; tot kap. der 2de kl.: de kaps. der 3de kl. G. Wieland en B. Baron van Voorst tot Voorst, beiden van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit.-adjutant G. B. C. Stoop, van het 6de reg. van het wapen. Bij het wapen der kavallerie, tot ritm.: de 1ste luit. jhr. J. W. A. van Tets, van het 4de reg. van het wapen. Bij het 1ste reg. drag., tot kap.-kwartierm. der 2de kl.: de kap.-kwartierm. der 3de kl. A. Ophorst, van het korps. Bij het wapen der artillerie, Bij den staf van het wapen, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. F. A. T. Delprat, van dien staf, onder-directeur in 's Rijks gieterij van bronzen geschut. Bij

het 1ste reg. vesting-artillerie, tot majoor: de kap. der 1ste kl. G. G. van Gorkum, van het reg. veld-artillerie; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. jhr. J. L. von Weiler, van het reg. veld-artillerie. Bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot kap.-kwartierm. der 1ste kl.: de kap.-kwartierm. der 2de kl. J. H. W. A. Smits, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de kap. der 2de kl. L. F. N. Dröber, van het korps. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. D. G. Andrea, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. S. Prince, van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. A. Tutein Nolthenius, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. W. F. H. van Riemsdijk, van het korps. In het genot gesteld van het traktement aan zijnen tegenwoordigen rang verbonden, de majoor H. J. van Druynen, van gemeld korps, thans het traktement van kapitein genietende. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot 1sten officier van gezondh. der 1ste kl.: de 1ste officier van gezondh. der 2de kl. J. J. Sas, van gemeld personeel; tot 1sten officier van gezondh. der 2de kl.: de officier van gezondh. der 1ste kl. L. F. Persille, van gemeld personeel. In het genot gesteld van een jaarlijksch traktement van f 2200,00, de officier van gezondh. der 1ste kl. C. J. van Hees, thans een jaarlijksch traktement van f 1900,00 genietende. In het genot gesteld van een jaarlijksch traktement van f 1900,00, de officier van gezondheid der 1ste kl. A. M. Verhoef, thans een jaarlijksch traktement van f 1600,00 genietende. — Bij het bataillon jagers, dienstdoende in West-Indiën, tot kap.: de 1ste luit. J. van der Muelen, van gemeld bat. Bij het wapen der inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. P. M. Netscher, van het wapen der inf., thans tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indiën; tot magazijn-meester van 's Rijks magazijn van militaire kleeding uitrusting enz. te Delft, met ingang van den 1sten Julij aanstaande, de gepensioneerde kap.-kwartierm. W. R. van der Meer

Overgeplaatst.

Bij den staf der infanterie: de 1ste luit. J. B. H. van Roijen, van het 6de reg. inf., thans gedetacheerd bij het Departement van Oorlog, ten einde definitief bij gemeld Departement werkzaam te zijn; de 1ste luit. L. J. J. A. Joost, van het Instructie-bataillon, en bestemd om definitief werkzaam te zijn bij de Koninklijke Militaire Akademie. Bij het reg. gren. en jagers: de kap. P. F. L. G. Plaat, van het 5de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de kap. F. A. H. Tergau, van het 3de reg. van het wapen. Bij het 2de reg. inf.: de 1sten luit.-kwartierm. A. Hesta, van het 4de reg. van het wapen. Bij het Instructie-bataillon: de 1ste luit. E. A. Gelderman, van het 7de en de 2de luit. jhr. W. L. van Spengler, van het 1ste reg. inf., de 1ste luit.-kwartierm. O. J. de Haart, van het 2de reg. inf. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indiën, de 2de luit. J. C. Dockheer, van het 7de reg. inf.

Verplaatst.

Van Naarden naar Vlissingen: de kap. eersaanwezende ingenieur Baron van Hemert tot Dingshof; van Utrecht naar Naarden: de kap.-ingenieur F. A. van Maanen. In commissie naar Heusden tot het doen van opnemingen enz. de kapitein-Ingenieur G. J. Keiser, te Vlissingen en de 1ste luit.-ingenieur J. A. Schuurman te Breda.

Tijdelijk gedetacheerd.

Bij de landmagt in West-Indiën, de 2de luit. J. Badon Ghijben, van het 2de reg. vesting-artillerie.

Tijdelijk gedetacheerd naar Maastricht.

De kapitein onder-inspecteur der draagbare wapenen C. A. N. Ernst de Seiwert.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De majoor B. C. Winkel, van den staf der infanterie, werkzaam bij het Departement van Oorlog, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

Weder in active dienst hersteld.

Bij het 3de reg. inf., de 1ste luit. W. F. Eymael, van gemeld wapen, thans op non-activiteit.

Eervol ontslagen.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek, de 1ste luit. A. S. Gallé, van het 3de reg. inf., en de ritm. jhr. J. W. A. van Tets, van het wapen der kavallerie.

Op het daartoe door hem gedaan verzoek, met ingang van den 1sten Julij aante staande, uit zijne tegenwoordige betrekking van magazijnmeester van 's Rijks magazijn van kleeding uitrusting enz. te Delft, de gepensioneerde kap.-kwartierm. C. C. Prager, onder toekenning bij gunstige uitzondering van den rang van militairen onderintendant der 1ste klasse.

Gepensionneerd.

De majoor A. V. Ahrens, van het 2de reg. inf., op de daartoe door hem gedane aanvraag; de kaps. C. V. Wierdsma, van het 4de en J. van der Dussen, van het 5de reg. inf., op de daartoe door hen gedane aanvraag, voor zooveel de eerstgemelde betreft, en de tweede op het daartoe door hem gedaan verzoek; de kap. A. F. Just de la Paisieres, van het reg. gren. en jagers, en zulks op het daartoe door hem gedaan verzoek; de majoor J. Burgers, van het 1ste reg. vesting-artillerie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, onder toekenning van den rang van luit.-kolonel; de kap.-kwartierm. W. R. van der Meer, van het Instructie-bataillon; mede op het daartoe door hem gedaan verzoek; de 1ste officier van gezondh. der 1ste kl. C. Gobée, mede op het daartoe door hem gedaan verzoek; de officier der 1ste kl. P. J. Aldenrahd, mede op het daartoe door hem gedaan verzoek.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemd.

Tot adjudant bij het 9de bat., de 1ste luit. H. C. Bruggeman; tot adjudant bij het 5de bat., de 1ste luit. E. W. Pfeiffer, van het korps.

Bevorderd.

Tot 1sten luit. bij het reg. Oost-Indische kavallerie F. Bovens; bij het wapen der inf.: tot 1ste luits. M. E. van Zuylen, J. G. D. Oberschorfheide, H. M. Tersteeg, J. J. Aitton, L. A. van den Berg, J. W. Themmen, G. L. N. Britt en A. M. de Buck; bij de militaire administratie: tot intendant 2de kl. C. Vemer; tot onderintendant 1ste kl. J. G. Bennink; tot betaalmeester 1ste kl. J. P. H. de Lassasie; tot adjunct-intendant A. G. Gelondemans.

Geplaatst.

Bij de militaire geneesk. dienst, bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officieren van gezondh. 3de kl. R. W. Deibel en J. F. L. C. Arendsen de Wolff; bij het garniz.-hosp. te Macassar, de apotheker 2de kl. A. A. Backer Overbeek; bij het 7de bat. de majoor J. W. J. Piper; bij de geneeskundige dienst ter Sumatra's Westkust, de officier van gezondh. der 3de kl. J. J. de Wilde, onlangs uit Nederland aangekomen.

Goedgekeurd

dat door het militair departement zijn geplaatst bij het wapen der inf.: bij het 5de bat. (Samarang), de 2de luit. J. L. l'Epagniol, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het 7de bat., de 2de luit. J. L. H. Beijens, onlangs van Nederland aangekomen; bij het 11de bat., de kap. H. A. M. Latour, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; en zijn overgeplaatst bij het wapen der inf.: bij het 1ste bat., de kap. P. E. A. van der Wijck en de 1ste luit. H. W. J. A. Gaster, respectivelijk van het garniz.-bat. te Palembang en de garniz.-kompagnie te Benkoelen; bij het 2de bat., de 1ste luit. H. A. Hartwig, van het 11de bat.; bij het 4de bat. (Djokjokarta), de 1ste luit. L. de Paauw, van het garniz.-bat. in de Molukken; bij het 4de bat. (Soerakarta), de 1ste luit. J. A. E. de Penasse, van het garniz.-bat. in de Molukken; bij het 7de bat., de kap. P. J. L. von Sternbach,

van het 11de bat.; bij het 11de bat., de kaps. F. M. S. van Zuylen en A. Struiken, de eerste van het garn.-bat. in de eerste militaire afdeeling op Java en de laatste van het 7de bat.; de 1ste luits. J. T. F. Renaud, A. A. M. van Leersum en F. J. B. J. Bergamin, de 1ste van het 7de en de beide laatsten van het 12de bat.; bij het 12de bat. (Buitenzorg), de kap. J. F. Dekker en de 1ste luits. J. H. Swaving en V. L. Schwartz, allen van het 11de bat.; bij het 16de bat., de 1ste luit. J. van Weeren, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust; bij het 17de bat., de kap. P. A. Muller, van het 1ste bat.; bij het garniz.-bat. in de 1ste militaire afdeeling op Java (Weltevreden), de 1ste luits. L. T. Blasius en T. M. Verspijck, van het garniz.-bat. van Banka en Onderhoorigheden; bij het garniz.-bat. in de 1ste militaire afdeeling op Java (Cheribon), de kap. G. H. Grouw, van het 11de bat.; bij het garniz.-bat. in de 2de militaire afdeeling op Java (Samarang), de 2de luit. F. J. Duchateau, van het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo; bij het garniz.-bat. in de 3de militaire afdeeling op Java (Soerabaja), de 1ste luit. J. P. Smaggo, van het garniz.-bat. van Banka en Onderhoorigheden; bij het garniz.-bat. in de 3de militaire afdeeling op Java (Probolingo), de 2de luit. P. J. Blok, van het 13de bat.; bij het garniz.-bat. van Banka en Onderhoorigheden, de 2de luits. F. H. Bordewijk, J. N. Maquené en J. H. Rausch, de beide eersten van het 9de en de laatste van het 6de bat.; bij het garniz.-bat. te Palembang, de kap. J. L. d'Harvant, van het 7de bat.; bij het garniz.-kompagnie te Benkoelen, de 1ste luit. L. F. Ruzette, van het 5de bat.; bij de militaire administratie als onder-intendant der 2de kl., de betaalmester der 1ste kl. J. C. van Oosterom; als adjunct-intendant, de betaalmester der 2de kl. E. Wolfson.

Ontslagen.

Uit 's lands dienst L. B. van Sprew; op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, P. M. Gallas.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend,

wegens ziekte, aan J. de Jong; aan den kap. der inf. B. Loggere.

Ingetrokken.

Op verzoek, het aan den kap. der inf. J. L. van Zee, verleend tweejarig verlof naar Nederland; het aan den onder-intendant 2de kl. van de militaire administratie G. P. W. Boers, verleend tweejarig verlof naar Nederland.

Overleden.

E. C. de Casembroot, ritmeester te Samarang, 7 Januarij 1859.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezonden artikel over *Saniteits-kompagnien*, zal in het volgend Nummer geplaatst worden; ook eenige andere te laat ingekomen stukken zullen geplaatst of berigt er op gegeven worden.

BIJLAGE VII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 7.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Julij 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den grooten staf, tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. jhr. K. W. de Kock, van dien staf, adjudant van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje. Bij het reg. gren. en jagers, tot adjudant : de 1ste luit. H. E. J. Heijmans, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot 2den luit. : de kadetten C. P. van Pommeren, A. E. L. Wellan en A. J. C. Domis, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. inf., tot 2den luit. : de kadet M. H. J. M. van Son, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. inf., tot 2den luit. : de kadets W. Badon Ghijben, J. A. Obreen en W. C. Jeltens, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 4de reg. inf., tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit.-adjudant F. G. H. Driessen, van het korps; tot adjudant : de 1ste luit. J. J. C. Peperkamp. Bij het 5de reg. inf., tot majoor : de kap. der 1ste kl. A. G. F. Beckman, van het reg. gren. en jagers, tot de kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. E. F. M. van Gorkum, van het korps; tot 2den luit. : de kadets C. A. de Jager, J. baron Taets van Amerongen, C. J. B. Sprengers, A. F. C. Meijer en A. W. Heule, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 6de reg. inf., tot adjudant : de 1ste luit. H. Sasburg, van het korps; tot 2den luit. : de kadets F. L. Carré, H. van Dijk en C. A. H. van Bart, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 7de reg. inf., tot 2den luit. : de kadet G. H. Cool, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot 2den luit. : de kadets A. baron van Dedem en H. G. J. Völcker, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. drag., tot 2den luit. : de kadets jhr. P. Gevaerts en J. J. Sprenger, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 5de reg. drag., tot ritm. van de 3de kl. : de 1ste luit. N. M. Tolsma, van het 2de reg. van het wapen; tot adjudant : de 1ste luit. G. Holtius, van het korps; tot 2den luit. : de kadets P. P. Everts, K. Zegers Veeckens, jhr. G. J. E. de Pesters, W. G. L. de Vaynes van Brakell, jhr. T. A. de Jong van Beek en Donk en baron W. F. Snouckaert van Schauburg. Bij het wapen der art. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kap. der 1ste kl. : de kap. der 2de kl. J. J. Stieltjes, van het korps; tot kap. van de 3de kl. : de 1ste luit. J. van Gheel Roëll, van het reg. veld-art.; tot 2den luit. : de kadets B. Dutry van Haasten, J. G. F. van Houtum, H. A. Perk, A. Veen Valck, W. C. T. Kuyper, J. G. baron Taets van Amerongen en J. A. Vrieswijk, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 2de reg. vesting-art., tot Instructeur bij het korps : de kap. J. P. Kempers, van het korps; tot kap. der 2de kl. :

de kaps. der 3de kl. C. W. Smit en O. J. Fredzess, beiden van het korps; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luits. W. U. T. Entrup, van het 3de reg. van het wapen en K. E. Altheer, van het korps; tot 2den luit.: de kadets A. L. W. Seiffardt, jhr. H. J. M. de Gasembroot, J. J. Meijer, jhr. A. D. J. Calkoen en jhr. W. P. Barnaart, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het 3de reg. vesting-art., tot 2den luit.: de kadets A. Kool, M. A. Kuytenbrouwer, L. M. C. Rollin Couquerque, E. F. Jochim, jhr. Godin de Pesters, M. A. Luyken Glashorst en J. F. Diemer, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij reg. rijdende art., tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. F. C. H. baron van Tuyl van Serooskerken, van het korps; tot kap.-magazijnmeester: de 1ste luit. J. J. Bergansius, magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Hellevoetsluis. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kap. der 1ste kl.: de kap. der 2de kl. G. J. Keiser, van het korps; tot kap. der 2de kl.: de kap. der 3de kl. W. Reinalda, van het korps.; tot kap. der 3de kl.: de 1ste luit. H. L. de Wijs, van het korps, adjudant in de 2de Inspectie van fortificatiën; tot 2den luit.: de kadets H. T. Schalken, G. Polvliet en J. F. Klinkhamer, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het Personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondh. der 1ste kl.: de officier van gezondh. der 2de kl. J. F. C. L. Pelgrim, van gemeld personeel; tot officieren van gezondh. der 3de kl.: de kweekelingen J. P. van Braam Houckgeest, G. A. J. Baum, T. W. Beukema, C. Gutteling, J. K. Stakman Bosse en J. Hennequin, allen herkomstig van 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers: de kap. J. L. Wagner, van het 3de reg. inf. Bij het 1ste reg. inf.: de 2de luit. F. L. Carré van het 6de reg. van het wapen. Bij het 5de reg. inf.: de kap. M. Loogemann, van het algemeen depôt van discipline. Bij het algemeen depôt van discipline: de kap. J. F. Beckmann, van het 5de reg. van het wap. Bij het 4de reg. drag.: de paardenarts der 3de kl. L. J. M. Weissenbruch, van het reg. rijdende artillerie. Bij het 5de reg. drag.: de majoor J. P. Meeussen, de 1ste luits. jhr. B. Alberda van Ekenstein, jhr. G. F. van de Poll, C. D. H. Sethe, en de 2de luit. jhr. E. W. N. de Pesters, allen van het 1ste; de luit.-kolonel J. W. Copes van Hasselt, de ritm. J. M. Blanken, en de 2de luits. L. J. H. Teding van Berkhout, F. L. de Graeff en G. H. baron Taets van Amerongen, van het 2de, en de ritm. J. P. van den Brandeler, van het 3de reg. drag., alsmede de paardenarts der 2de kl. F. A. Ludwig, van het 4de reg. drag. Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. A. E. Reuther, van het 1ste reg. vesting-art., gedetacheerd bij de Inspectie der draagbare wapenen. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de kap. W. Petter, van het 2de reg. van het wapen, en de kap. L. Zegers Veeckens, van den staf der art., zijnde tevens eervol ontheven uit zijne betrekking van adjudant voor het materieel bij de artillerie, stapelen constructie-magazijnen. Bij het 2de reg. vesting-art.: de kap. C. J. Warnsinck, van het 2de reg. van het wapen. Bij het 3de reg. vesting-art.: de kap. R. C. L. Blaauw, van het 1ste reg. van het wapen.

Op non-activiteit gesteld.

De majoor A. P. Luppus en de kap. W. H. C. R. Graaf van Bylandt, beiden van het 5de reg. inf., in afwachting dat omtrent hen nader zal worden beschikt; de kap. A. W. Muysken, van het 2de reg. vesting-art., in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt. Voor den tijd van één jaar, de ritmeester J. M. Blanken, van het 5de reg. drag.

Eervol ontslagen.

Bij het 2de reg. vesting-art., uit de betrekking van Instructeur de kap. J. W. G. Pels Rijcken, van het korps.

Weder in active dienst hersteld.

Bij den staf van het wapen der art., de kap. J. F. Riesz, van het wapen, thans op non-activiteit, tevens benoemd tot adjudant voor het materieel bij de artillerie-.

stapel- en constructie-magazijnen, en voorts benoemd tot kap. van de 2de kl. bij even genoemden staf.

Verplaatst.

Van Gorinchem naar de Willemstad, de 2de luit.-ingenieur A. Schim van der Loeff; de 1ste luit. F. P. Kleinsma, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, thans werkzaam aan de Koninkl. Milit. Akad., op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, met den 1sten September aanstaande uit zijne betrekking bij die Akademie ontheven; de 1ste luit. P. T. Boer, van het wapen der artillerie (herkomstig uit West-Indië) ahier ingedeeld bij het 1ste reg vesting artillerie.

Gepensionneerd.

De kapt. P. J. Calkoen, van het 1ste, M. W. van Dort, van het 2de en W. G. Gelinck, van het 3de reg. vesting-artillerie en zulks op de daartoe door hen gedane aanvragen; de majoor P. H. van der Kemp, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, op de daartoe door hem gedane aanvraag, en onder toekenning van den rang van luit.-kolonel.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemd.

Tot adjoint bij den generalen staf, de onder-intendant 2de kl. bij de militaire administratie J. C. van Oosterom, met bepaling, dat hij bij laatstgenoemde dienst zal worden gevoerd à la suite; bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaja, tot onder-directeur de kapitein A. J. Doorman; tot onder-constructeur de tweede luitenant E. A. B. Baehr, beiden van het personeel der artillerie.

Bij het wapen der inf., tot 2den luit.: de kadets F. H. Albrecht en F. de Lannoy, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het wapen der artillerie, tot 2den luit.: de kadet S. P. van Kakum, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het korps der genie en sappeurs, tot 2den luit.: de kadets L. J. Resner, C. Krabbe, J. Jarman en L. A. Laurillard Fallot, herkomstig van de Koninkl. Milit. Akad. Bij het personeel van de geneeskundige dienst, tot officier van gezondheid van de 3de kl.: de kweekelingen J. E. Stark, J. M. de Jongh, J. de Koningh, A. Ledebor, W. Stammler, H. W. J. van den Heuvel Rijnders, J. E. de Voogt, J. Semmelink, J. H. van Woelderden, A. J. H. van der Mijl Dekker, H. L. Steup, A. J. R. Natan en H. Walter, allen van 's Rijks kweekschool voor militairen geneeskundigen.

Bevorderd.

Bij het wapen der artillerie, bij het personeel, tot kap.: de 1ste luit. F. C. H. Gorissen; tot 1sten luit.: de 2de luits. G. P. Bisschoff en H. van den Hoek, allen van het personeel; bij de militaire geneeskundige dienst, tot officieren van gezondheid 1ste kl., de officieren van gezondh. 2de kl. C. W. F. Mogk en D. Doijer.

Overgeplaatst.

Bij de geneeskundige dienst te Benkoelen de officier van gezondh. 2de kl. A. G. Wildeman, behoorende tot het garnizoen te Patjitan, thans te Samarang; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Patjitan, de officier van gezondh. 3de kl. J. N. Jorritsma, behoorende tot het garnizoen te Willem I, thans te Patjitan; bij de militaire geneeskundige dienst, bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondh. 3de kl. J. Alken, thans te Wonosobo, en de apotheker 3de kl. J. W. Roelandt, thans te Sambas; bij het groot militair hospitaal te Willem I, de apotheker 3de kl. J. van Gorkum, thans te Weltevreden; bij het garnizoens-hospitaal te Sambas, de apotheker 3de kl. F. J. H. Hirschmann, thans te Soerabaja; bij de geneeskundige dienst te Palembang, de officier van gezondheid 3de kl. J. F. L. C. Arendsen de Wolff, thans bij het groot militaire hospitaal te Weltevreden; bij het wapen der inf., bij het 8ste bat. (Kedong Kebo), de 1ste luit. A. Meijer, van het 17de bat.; bij het 10de bat., de 1ste luit. J. Teunisze, van het 14de bat.;

bij het 14de bat., de 2de luit. F. W. Meijer, van het 10de bat.; bij het 16de bat., de 2de luit. M. van Delden, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust; bij het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust, de 2de luit. A. Waardenburg, van het 17de bat.; bij het garniz.-bat. in de Lamongsche districten, de 2de luit. W. H. Rijnders, van het 11de bat.; bij de militaire administratie als aspirant-intendant, de aspirant-betalemeester F. J. D. Noordhoek Hegt.

Geplaatst.

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondh. 3de kl. H. van Lokhorst; bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondh. 3de kl. J. A. Einthoven, beiden onlangs uit Nederland aangekomen; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Wonosobo, de officier van gezondheid 3de klasse B. Schreuders, thans te Batavia ter beschikking; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de apotheker 3de kl. W. J. E. Hekmeijer, onlangs uit Nederland aangekomen en te Batavia ter beschikking; bij het wapen inf., bij het 4de bat. (Soerakarta), de kap. P. F. E. F. J. Saueressig, bij het 8ste bat. (Kedong Kebo), de kap. E. C. van Dsalem, beiden onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het 9de bat., de 2de luit. C. J. G. Hamming, onlangs uit Nederland aangekomen; bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondh. 3de kl. L. C. A. Rombach, onlangs uit Nederland aangekomen.

Ontslagen.

Op verzoek, eervol, de 1ste luit. der inf. P. E. Buys; op verzoek, eervol uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de dirigerende officier van gezondh. der 2de kl. C. J. Serlé, waarnemend inspecteur der vaccine; uit zijne betrekking van adjudant bij het 15de bat. inf., de 1ste luit. J. H. Heyman.

Verleend.

De titulaire rang van majoor, aan radhen toemengoeng ario Prawiro Koesoemo, kap. bij het garniz.-bat. in de 3de militaire afdeeling op Java, met bepaling, dat hij in dien rang bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Een tweejarij verlof naar Nederland verleend,

aan den 1sten luit. der inf. A. J. van Winsheim, wegens ziekte; aan den majoor bij het korps pupillen W. J. A. W. Boers; aan den kolonel, chef van het wapen der artillerie C. G. von Dentsch; aan den ritmeester van het regiment Oost-Indische kavallerie J. A. M. Bruyns.

Overleden.

A. C. van Lennep, aspirant-betalemeester, te Weltevreden, 22 Febr. 1859; — F. W. F. Nix, 1ste luit. der inf., te Samarang, 22 Febr. 1859; — W. M. van Wielik Schelfhout, 1ste luit., tijdelijk gedetacheerd van het leger in Nederland, gesneuveld te Badjoa, 16 Febr. 1859.

BERIGT.

In deze maand zijn geene besluiten, verordeningen enz., het Leger betreffende, ingekomen.

Door bijzondere omstandigheid is het ingezonden stuk over de *Saniteits-kompagnien* in dit Nummer nog niet geplaatst kunnen worden; het zal, met andere ingekomen stukken, in het volgend Nummer worden opgenomen.

BIJLAGE VIII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 8.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand Augustus 1859.)

BENOEMINGEN:

Bij het wapen der Infanterie. Bij den staf van het wapen. Tot Minister van Oorlog: de kolonel van den generalen staf, adj. van Z. M. in buitengewone dienst, jhr. E. A. O. de Casembroot, met bepaling dat die benoeming zal ingaan op den 1sten September eerstkomende; tot adj. van Z. M. in buitengewone dienst: de kol. jhr. W. F. von Pestel, kommanderende het 1ste reg. vesting-art. Bij den plaatselijken staf, tot kap. en plaatselijke adj. der 1ste kl.: de luit. en plaatselijke adj. der 2de kl. C. W. Joost, te Breda; tot 1sten luit. plaatselijken adj.: de 2de luit. plaatselijke adj. der 2de kl. J. van der Lugt, te Hellevoetsluis en J. Ouboter, te Middelburg. Bij het 1ste reg. inf., tot adj.: de 1ste luit. G. J. H. van Eelders, van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. L. J. Souman, van het korps. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. der inf. A. W. P. Weitzel, bij Z. M. besluit van den 7den November 1853, n°. 54, voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het leger in Oost-Indie, tot 1sten luit.: de 2de luit. L. J. Pisuisse en A. A. A. van Laak, beiden van het korps. Bij het 4de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. jhr. W. A. Beelaerts van Blokland, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. J. H. Verschoor, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot 1sten luit.: de 2de luit. F. K. P. Donnadien, J. C. van de Polder en J. Waldeck, allen van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. jhr. W. G. F. Leijssuis, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. F. Le Maire Knotzer, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. A. F. Beijen, van het 1ste reg. van het wapen; tot 1sten luit.: de 2de luit. K. H. J. J. Hirschmann en H. W. Riesz, beide van het korps. Bij het instructie-bat., tot kap. kwartierm. de 1ste luit. kwartierm. O. J. de Haart, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. jhr. W. L. van Spengler, van het korps. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. dragonders, tot 1sten luit.: de 2de luit. B. J. Couvé, van het korps. Bij het 2de reg. drag., tot kap. kwartierm. der 3de kl.: de 1ste luit. kwartierm. J. J. van Thiel, van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luit. G. L. M. baron Taets van Amerongen van Natewisch en G. A. Scheidius, van het korps. Bij het 3de reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit. G. J. IJssel de Schepper en W. P. G. Wieling, beiden van het korps. Bij het 4de reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit. C. L. A. Schrassert Bert, van het wapen. Bij het 5de reg. drag., tot 1sten luit.: de 2de luit. L. J. H. Teding van Berkhout, F. L. de Graeff en W. A. H. Gelderman,

al'en van het wapen. Bij het wapen der artillerie. Bij het reg. veld-art., tot 1sten luit. de 2de luits. J. Romein, K. M. Verschoor, J. Garp, H. Hattinga Raven, G. A. Ramaer en H. Zegers Veeckens, allen van het korps; bij het 1ste reg. vesting-art., tot 1sten luit. de 2de luits. J. F. Goudriaan, J. H. Vrancken, G. A. Brunings en L. J. Risseeuw; bij het 2de reg. vesting-art., tot 1sten luit., de 2de luits. M. J. Soutendam, C. M. B. W. Redemagni, F. H. Usener, C. F. Schoch en A. J. C. de Roo; bij het reg. rijd. art., tot 1sten luit., de 2de luits. A. C. baron Bentinck en H. A. Woortman Spandaw, beiden van het korps. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot eerstaanwendend ingenieur te 's Hage: de 1ste luit. ingenieur jhr. G. J. G. Klerck, van het korps. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie, tot 2den luit.: de 2de luit. bij de luxemburgsche jagers E. Heek. Bij het wapen der inf. van het leger in West-Indie: de 2de luits. van het wapen der inf. hier te lande H. F. Bojen en C. N. Buser, beiden tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indie. Bij het wapen der art. van het leger in Oost-Indie, tot 1sten luit.: de 2de luits. G. F. W. Borch, van het wapen der art. tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indie. Bij het wapen der art. van het leger in West-Indie, tot 1sten luit.: de 2de luits. H. W. van Hasselt en J. Badon Ghijben, beiden tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indie.

Overgeplaatst.

Bij den staf van het wapen. Bij de Koninkl. Milit. Akad.: de 1ste luit. A. C. Lorentz, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, thans tijdelijk gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad., definitief bij die inrigting werkzaam gesteld. Bij het 3de reg. inf.: de kap. der inf. A. W. P. Weitzel, bij Z. M. besluit van den 7den November 1853, n°. 54, voor den tijd van vijf jaren gedetacheerd bij het leger in Oost-Indie, bepaald dat hij weder bij het leger, en wel bij het 3de reg. inf. zal optreden. Bij het wapen der kav. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. E. L. H. van Lanschot Hubrecht, werkzaam gesteld bij de Koninkl. Milit. Akad., van het 2de reg. van het wapen. Bij het 1ste reg. dragonders: de 1ste luits. jhr. B. Alberda van Ekenstein, van het 5de reg. dragonders en E. D. Bakker, van den staf der kav., werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. A. Dillié, van het 2de reg. van het wapen. Bij het 2de reg. vesting-art.: de 1ste luit. P. H. J. A. de Booij, van den staf der art., werkzaam bij de art. stapel- en constructie-magazijnen; de 2de luit. P. A. Schellus, van het 3de reg. van het wapen. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie: de 2de luits. G. C. R. R. de Graeff, van het 8ste, C. L. Bense, van het 1ste en F. H. A. Florij, van het 8ste reg. van het wapen. Bij het wapen der art.: de 2de luit. G. E. C. Guffroy, van het 3de reg. van het wapen.

Verplaatst.

Van Muiden naar Gorinchem, de maj. W. G. van der Hart Beek, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; van het bat. mineurs en sappeurs naar Utrecht, de kap. W. F. G. L. van Hooff, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; Van het bat. mineurs en sappeurs naar Vlissingen, de 2de luit. J. F. H. Boonacker, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; van het bat. mineurs en sappeurs naar Gorinchem, de 2de luit. F. Ermerins, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; van 's Hertogenbosch naar het bat. mineurs en sappeurs, de kapitein A. Tutein Nolthenius, van het korps.

Geplaatst.

Te Breda, de 1ste luit. F. P. Klijsma, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad.

Tijdelijk gedetacheerd.

Bij de Koninkl. Milit. Akad., de 1ste luit. jhr. L. J. van Teylingen, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

Op non-activiteit gesteld.

Voor den tijd van een jaar, de 1ste luit. L. J. J. D. Paravicini di Capelli, van het 5de reg. inf.; voor den tijd van een jaar, de kap. G. Wieland, van het 8ste reg. infanterie.

Eervol ontslagen.

Als Minister van Oorlog, de gen.-maj. C. F. van Meurs, adjudant van Z. M. in buitengewone dienst, onder dankbetuiging voor de vele en goede diensten door hem in die betrekking aan den Koning en aan den lande bewezen, en onder bepaling dat hij het bestuur van het D. v. O. zal blijven waarnemen tot dat in zijne vervanging zal zijn voorzien; de 1ste luit. E. D. Bakker, van den staf der kavallerie werkzaam bij de Koninkl. Milit. Akad.

Gepensionneerd.

De 1ste luit. F. H. A. Wentzky, van het 7de reg. inf., onder toekenning van den rang van kap.; de kap. jhr. J. L. Bloijs van Treslong, van het wapen der art.; de maj. A. E. André de la Porte, van het wapen der genie.

Overleden.

De 1ste luit. der inf. C. J. H. van Vlierden, tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië, deel nemende aan de expeditie tegen Boni, den 13den Mei 1859, te Macasser.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemd.

Tot gouvernements commissaris en militairen kommandant voor de Zuid- en Oostafdeeling van Borneo, de kol. der inf. A. J. Andresen; tot kol. en chef van het wapen der art., de luit.-kol. N. H. W. S. Whitton; tot adjud. bij het garn.-bat. der Moluksche eilanden, de 1ste luit. J. C. Hörner, van het korps; bij het wapen der inf., tot kaps. bij het 5de bat. (Celebes), de 1ste luit.-adj. J. Schnijder, van het 3de bat.; bij het 6de bat., de 1ste luit. J. Hubeck, van de garn.-komp. van Timor en onderhoorigheden; bij het 7de bat., de 1ste luit. Niclou, van het garn.-bat. der 2de milit. afd. op Java; bij het 14de bat., de 1ste luit. F. J. Reckers, van het bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luit.-adj. J. de Bode, van het 16de bat. Tot 1ste luits.: bij het 2de bat., de 2de luits. A. L. van Ham en H. van Duren, respectievelijk van het bat. en van het garn.-bat. der Moluksche eilanden; bij het 3de bat., de 2de luits. C. J. van Schouwenburg en B. J. C. van Eersel, respectievelijk van het bat. en van het 2de bat.; bij het 9de bat., de 2de luit. W. J. G. van Dam van Isselt, van het bat.; bij het 14de bat., de 2de luit. G. D. Hoek, van het bat.; bij het 16de bat., de 2de luits. F. F. Onderstijn, J. P. van Lier en C. J. G. de Bruin, de beide eersten van het garn.-bat. van Palembang en laatstgenoemde van het 2de bat.; bij het 17de bat., de 2de luits. E. N. Jeltens, P. E. F. A. von Mauntz en G. H. Q. jhr. van Kinschot, allen van het garn.-bat. van Palembang, bij het garn.-bat. der 2de milit. afd. op Java (Samarang), de 2de luit. E. l'Honoré, van het bat.; bij het garn.-bat. van Banka, de 2de luits. H. C. V. A. Demmenie en J. H. Rausch, beiden van het bat.; bij het garn.-bat. der Westerafdeeling van Borneo, de 2de luits. W. Bordon en A. J. de Willigen, beiden van het bat.; bij het garn.-bat. van Celebes en onderhoorigheden, de 2de luit. C. J. T. Ruempol, van het bat.; bij het garn.-bat. der Moluksche eilanden, de 2de luits. J. P. C. v. Eysden en H. F. C. W. von Ende, beiden van het bat. Tot 2de luits.: bij het 3de bat., de adj. onder-offic. W. G. L. H. Vetter en de fourrier P. F. Løging Tobias, respectievelijk van het 7de en 13de bat.; bij het 5de bat. (Celebes), de serg.-maj. J. H. A. van Herk, van het 2de bat.; bij het 6de bat., de serg.-maj. J. H. Hojel en de serg. E. Perné, beiden van het 13de bat.; bij het 14de bat., de serg.-maj. L. F. Nix, van het

12de bat.; bij het 13de bat., de serg.-maj. M. W. Croes, van het 4de bat.; bij het 16de bat., de adj.-onderoffic. J. F. H. Kleins, van het 17de bat.; bij het 17de bat., de adj.-onderoffic. J. A. van der Putten, van het bat., en de serg. F. D. Cochius, van het 15de bat.; bij het garn.-bat. van Palembang, de serg.-maj. L. A. Drigny en de sergeanten W. F. Wichelhausen en A. de Villeneuve, de beide eersten van het 12de bat. en laatstgemelde van het garn.-bat. der eerste militaire afdeeling op Java; bij het garn.-bat. van Banka, de serg.-maj. G. B. Korff en de serg. T. A. Welters, respectievelijk van het 8ste en 7de bat.; bij het garn.-bat. van Celebes en onderhoorigheden de serg.-maj. J. de Nijs, van het 7de bat.; bij het garn.-bat. der Moluksche eilanden, de serg. H. G. J. van Briessen, van het 13de bat.

Bevorderd.

Bij de militaire geneesk. dienst tot officier van gezondheid 1ste kl., de officier van gezondheid 2de kl. G. F. Charlier; tot 1sten luit. bij het reg. Oost-Indische kav., de 2de luit. J. A. Scherens, van het reg.; bij den generalen staf, tot luit.-kol., de maj. sous-chef F. W. R. jhr. Flugi van Aspermont; bij het materieel tot luit.-kol., de maj. G. J. M. baron van Reede van Oudtshoorn, komm. der art. in de 3de militaire afdeeling op Java, met bepaling, dat hij in die betrekking zal continueren; tot maj., komm. der art. in de 2de militaire afdeeling op Java, de kap. C. A. N. Boers, van het personeel; bij het personeel tot kap., de 1ste luit. J. H. Betz, van het materieel; tot 1sten luit., de 2de luit. W. A. Heermans, van het personeel; bij de militaire administratie tot betaalmester der 1ste klasse, de adjunct-intendanten J. P. N. Dieudonné en F. E. K. Stoelman; tot adjunct-intend. de adspirant-betaalm. J. Milder en de adspirant-intendant C. Zubli; tot betaalm. der 2de klasse, de adspirant-betaalmester T. A. P. G. Hees.

Geplaatst.

Bij de civile en militaire geneeskundige dienst op het eiland Banka, de officier van gezondheid der 1ste kl. C. W. F. Mogk, thans ter beschikking te Batavia; bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 1ste kl. G. F. Charlier, thans ter beschikking te Batavia; bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officier van gezondheid der 3de kl. dr. T. H. Mac Gillavry; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de officier van gezondheid der 3de kl. H. J. Wefers Bettink, beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

Overgeplaatst.

Bij het 1ste bat. inf. te Soerakarta de luit.-kol. H. D. van Wely; te Djokdjokarta de maj. C. L. Schukking, beiden van het 4de bat.; bij het 4de bat. inf. de maj. C. M. H. Kroesen, van het 1ste bat.; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Salatiga, de officier van gezondheid der 1ste kl. F. W. Dolge, thans op Banka; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Soerakarta, de officier van gezondh. der 1ste kl. F. C. Schmitt, thans te Samarang; bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 1ste kl. D. Doijer en de officieren van gezondheid der 3de kl. A. J. Boers en R. W. Deibel, allen van het garnizoen te Batavia; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja; de officier van gezondheid der 2de kl. W. A. J. Bernhard, thans te Palembang; bij het wapen der inf.: bij het garn.-bat. van Celebes en onderhoorigheden, de maj. J. W. C. van Langen, van het 12de bat., thans te Samarang; bij het wapen der art.: als chef van het materieel bij het hoofd-bureau der art., de maj. L. J. Moerman, thans komm. der art. in de tweede militaire afdeeling op Java; bij de militaire geneeskundige dienst, bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 2de kl. D. J. de Leeuw, behoorende tot het garnizoen te Kediri, thans te Soerabaja; bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 2de kl. P. Berliner, behoorende tot het garnizoen te Banjoemaes, thans te Samarang.

Belast.

Met de waarneming der tijdelijke betrekking van boekhouder (militair ambtenaar der 3de kl.) bij het algemeen militair kleedingsmagazijn te Batavia, de adj.-onderoffic.

van het garn.-bat. in de 1ste militaire afdeeling op Java, R. H. W. Hamer, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn korps zal worden gevoerd voor memorie.

Ontslagen.

Op zijn verzoek, eervol, de 1ste luit. der inf. D. der Kinderen; de 2de luit. der infant. J. L. l'Epagniol; op zijn verzoek eervol, met behoud van regt op pensioen, de 2de luit. der inf. P. Kerstel; uit 's lands dienst, de onder-opziener over de wagenmakers en kuipers bij den art.-constructiewinkel te Soerabaja, J. H. de Bruyn.

Goedgekeurd.

Dat door het militair departement zijn geplaatst bij de inf.: bij het 1ste bat., de kap. A. W. Mensinga; bij het 7de bat., de 2de luit. J. H. C. jhr. van der Wijck, beiden uit Nederland teruggekeerd; en zijn overgeplaatst bij de inf., bij het 1ste bat., de 1ste luit. H. F. Thissen, van het 12de; bij het 6de bat., de kap. C. L. Schröder, van het 14de en de 2de luit. C. C. van den Vrijhoeff, van het 13de; bij het 7de bat. de kap. S. Meijers, van het 2de; bij het 9de bat., de 1ste luit. H. W. C. A. Thieme, van het 1ste; bij het 10de bat., de 1ste luit. C. Schäfer, van het 16de en de 2de luits. D. L. Häfeli en A. A. van Sorgen, van het 12de; bij het 12de bat. (Weltevreden), de 1ste luit. O. A. Koocken, van het garn.-bat. der Lampongsche districten; bij het 15de bat., de kap. P. A. Muller, de 1ste luit. A. P. W. Meis en de 2de luits. R. J. Casparie, A. Wijnoldy en A. J. M. van Lith, de beide eersten van het 17de en de drie laatsten van het 16de bat.; bij het 16de bat., de kap. O. H. Musch en de 1ste luit. V. G. L. de Mol, beiden van het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het 17de bat., de kap. W. D. Bode, van het 16de bat.; bij het garn.-bat. in de eerste militaire afdeeling op Java (Serang), de 1ste luit. B. C. F. Hamers, van het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het garn.-bat. in de eerste militaire afdeeling op Java (Anjer), de 2de luit. A. T. Cateau van Rosevelt, van het 7de bat.; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luit. H. T. Sterk, van het 16de bat.; bij het garn.-bat. der Lampongsche districten (Tandjong), de 1ste luit. F. van Genderen, van het garn.-bat. in de eerste militaire afdeeling op Java; bij de militaire administratie: als onderintendant der 2de kl., de betaalm. der 1ste kl. L. V. J. E. de Sturler en M. J. Fundter; bij het wapen der art.: bij het personeel, de 1ste luit. J. J. de Rochemont, van het materieel; bij het materieel, de 1ste luit. T. J. A. van Zijl de Jong, van het personeel.

Een tweearig verlof naar Nederland verleend,

Wegens ziekte, aan den kap. der inf. A. F. de Vassy; aan den kap. der inf. C. P. H. Overduin; idem, wegens ziekte, aan den kap. der genie en sappeurs A. Stijman.

Overleden.

C. L. Doleschall, officier van gezondheid 2de kl., den 26sten Januarij 1859, te Amboina; — H. F. van Heumen, 1ste luit. der inf., den 31sten Maart 1859, te Soeracarta; — J. L. Fricke, 1ste luit. der inf., den 23sten Maart 1859, te Apang-Apang (Sintang).

VERBETERINGEN.

Blz. 305	regel 5 v. o.	staat: paarden;	lees: man
» 306	» 8 v. o.	» kriesverfassung;	» kriegsverfassung
» 309	» 8 v. b.	» op den 27sten en 28sten Maart 1844;	lees: op den 27sten en 28sten Maart 1854
» 320	» 12 v. b.	» rolschicht;	lees: volschicht

CORRESPONDENTIE.

Aan den geachten inzender uit Harderwijk, zij berigt dat zijn stuk niet geschikt geacht is om op te nemen. — Andere ingekomen Bijdragen zullen in het volgend Nummer worden geplaatst of berigt daarop gegeven worden.

the first part of the report, the following information is given: J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

the following information is given: J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and
J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and J. W. Hays, and

BIJLAGE IX.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N° 9.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand September 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij het wapen der infanterie. Bij den staf van het wapen, tot majoor: de kap. der 1ste kl. A. C. T. Eijmael, van den staf der inf.; met bepaling dat hij voorloopig, met behoud der tegenwoordige door hem genoten toelage, bij het Departement van Oorlog werkzaam zal blijven. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. G. J. Engelen, van het reg. grenadiers en jagers. Bij het 3de reg. inf., tot majoor: de kap. der 1ste kl. H. G. Granpré Molière, van het Instructie-bataillon; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. R. M. Verniers van der Loeff, van het 3de reg. van het wapen. Bij het 4de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. J. J. baron Melvill van Carnbée, van het reg. gren. en jagers. Bij het 5de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. A. K. W. Beckman, van het korps; tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. N. A. Stellingwerf, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot luit.-kolonel: de majoor C. A. T. Vogel, van het 3de reg. van het wapen; tot majoor: de kap. der 1ste kl. K. W. C. Reichmann, adjudant van het 1ste reg. van het wapen; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. P. H. van Deventer, van het korps. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. der 2de kl. G. Vissenberg, van het korps. Bij het koloniaal werfdepôt, tot majoor en kommandant van het koloniaal werfdepôt: de kap. der 1ste kl. M. W. Seelig, van het korps; tot kap. van de 3de kl. de 1ste luit. S. G. Peuchen, van het korps; tot militie-commissaris in de provincie Overijssel: de luit.-kolonel C. Ijske, van het 6de reg. inf. Bij het wapen der artillerie. Bij den staf van het wapen, voorloopig belast met de waarneming der betrekking van chef van het Bureau bij de Directie der artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen, onder genot eener toelage van f 400.00 'sjaars, de 1ste luit.-magazijnmeester der artillerie van de 3de kl. J. Blok, bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot adjudant in de 2de inspectie van fortificatie: de 1ste luit. J. F. Beijen, van het korps.

Overgeplaatst.

Bij het wapen der infanterie. Bij den staf van het wapen: de kap. J. Schraven, van het 4de reg. van het wapen, bestemd om werkzaam te zijn bij het Departement van Oorlog. Bij het Instructie-bataillon de kap. L. Witkop, van den staf der inf.

Bij het koloniaal werfdepôt: de 1ste luit. A. L. H. Gertner, van het 1ste reg. inf. Bij het wapen der artillerie. Bij het reg. veld-artillerie: de 2de luits. F. H. Boogaard, J. La Grappe Dominicus en J. Sluiter, van het 1ste en J. G. J. Paravicini di Capelli, van het 2de en F. C. Verschoor, van het 3de reg. vesting-artillerie. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs te Utrecht, de kap. H. L. de Wijs, adjudant in de 2de Fortificatie-directie, uit welke betrekking hij eervol is ontslagen.

Verplaatst.

Van Grave naar Willemstad, de 1ste luitenant H. E. Beekman, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

Tijdelijk gedetacheerd.

Bij de landmagt in West-Indië, de 2de luitenant A. L. W. Seijffardt, van het 2de regiment vesting-artillerie.

Op non-activiteit gesteld.

De majoor A. H. Adam, van het 6de reg. inf., in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt; de 1ste luit.-kwartierm. op non-activiteit G. C. Berg-hauser, voor eenen onbepaalden tijd bij de non-activiteit gehandhaafd.

Eervol ontslagen.

De kolonel en kommandant van het koloniaal werfdepôt J. H. König, en ter beschikking gesteld van het Departement van Oorlog; de 1ste luit. S. J. L. Greutz, van het regiment grenadiers en jagers.

Gepensionneerd.

De luit.-kolonel C. Ijske, van het 6de reg. inf., onder toekenning van den rang van kolonel; de 1ste luit.-kwartierm. G. E. Amiot, van het 8ste reg. inf.

Overleden.

Te 's Gravenhage, de kap. J. A. Schagen van Leeuwen, van den staf der inf.; te Woerden, de kap. der inf. op non-activiteit J. M. Scheeper; te Amsterdam, de 1ste luit.-adjutant J. Olinger, van het 7de reg. inf.; te Arnhem, de officier van de 3de klasse F. Schröder, bij het garnizoen te Arnhem; op het fort Nieuw Amsterdam (West-Indiën), de kap. der artillerie E. C. Reinalda, tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indiën; te Leijden, de 1ste luit. jhr. W. G. Hovy, van het reg. rijdende artillerie; te Hellevoetsluis, de kap. magazijnmeester der artillerie J. J. Bergansius.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemd.

Tot kommandant der tweede militaire afdeeling op Java, de generaal-majoor E. C. C. Steinmetz, laatst kommandant en chef der Bonische expeditie; tot 1sten opziener bij de buskruidfabricatie J. A. Heffner, tot eersten teekenaar bij de directie der genie (militair ambtenaar 2de kl.) G. P. Kronenberg, thans 2de teekenaar; tot adjudant bij het garnizoens-bataillon van Banka, de 1ste luit. J. B. de Graaf.

Bevorderd.

Bij het wapen der genie en sappeurs, tot kap. de 1ste luit. M. A. van Walcheren; tot 1sten luit. de 2de luit. G. E. V. L. van Zuylen; tot officieren van gezondheid der 2de kl. T. H. Eisinger en G. A. P. van Steenvelt,

Geplaatst.

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de officieren van gezondheid 3de kl. C. D. F. Husemann en J. A. Krauze; bij het 2de bat. inf., de majoor J. H. R. Köhler; bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de officieren van gezondh. der 3de kl. C. Mioulet; J. C. A. van der Velde en A. C. Hoogeveen; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Kediri, de officier van gezondheid der 2de kl. F. H. Eisinger; bij de expeditionnaire troepen te Celebes, de officier van gezondh. der 2de kl. G. A. P. van Steenvelt; bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 3de kl. A. van Lammersen.

Overgeplaatst.

Bij het garnizoen te Serang (Bantam) de officier van gezondh. 2de kl. C. Helfrich, thans te Salatiga; bij de civile en militaire geneesk. dienst te Banjoemas, de officier van gezondh. 2de kl. J. R. Hessig, thans te Soerabaja; bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Gorontalo (Menado) de officier van gezondh. 3de kl. A. Schultz, thans te Soerabaja; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de officier van gezondh. 3de kl. L. C. A. Rombach, thans te Weltevreden; bij de expeditionnaire troepen in de zuid- en oosterafdeeling van Borneo, de officier van gezondh. der 3de kl. E. Tall; bij het groot militair hospitaal te Soerabaja, de apoth. der 3de kl. H. A. C. Lammers van Bueren. Bij het garnizoen te Weltevreden, de officier van gezondheid der 1ste kl. J. H. le Pique.

Goedgekeurd.

Dat door het militair departement zijn overgeplaatst: bij de expeditionnaire troepen op Celebes, de officier van gezondh. 2de kl. J. T. Bosmans, thans te Bangkallang (Madura); bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Bangkallang (Madura), de officier van gezondh. 2de kl. A. L. C. Stödtke, thans te Soerabaja; bij het wapen der inf.: bij het 1ste bat. de 1ste luit. J. A. van Oort, van het 4de; bij het 2de bat., de kap. P. L. Stennekes, van het 4de; bij het 3de bat., de 1ste luits. P. M. J. Penning Nieuwland en P. L. J. Bogaert, van het 4de en 43de; bij het 4de bat., de 1ste luit. A. Meijer, van het 8ste; bij het 5de bat., de 1ste luit. A. G. F. van Zee, van het 9de; bij het 7de bat., de 1ste luit. V. L. Schwartz, van het 12de; bij het 8ste bat., de 1ste luit. W. J. Havenga, van het garnizoensbataillon in de 2de militaire afdeeling op Java; bij het 9de bataillon, de 1ste luit. H. G. Magnin, van het 5de; bij het 12de bat., de 1ste luit. F. J. W. Mekern, van het 7de; bij het 4de bat., de 1ste luits. F. B. A. Grooss en W. A. J. J. Kraal, van het 6de en 7de; bij de militaire administratie, als adspirant-intendant, de adspirant-betaalmeester jhr. P. F. Coenen; bij het wapen der artillerie, bij het materieel, de 2de luit. J. Hofstede, van het personeel.

Belast.

Met de waarneming der civile en militaire geneeskundige dienst te Kedong Kebo, de officier van gezondheid der 2de kl. A. G. Freyberg.

Ontheven.

Eervol op zijn verzoek, van de waarneming der betrekking van politiek agent te Djambi, de kap. der inf. J. F. Backerus, in plaats van den kap. der inf. J. G. G. H. Strengnaerts.

Ontslagen.

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de 1ste luit. der infanterie L. G. F. R. W. C. van den Berg; uit 's Lands dienst, de ontslagen klerk bij den eerstaanwezenden genie-officier te Batavia F. D. Angus; de 2de luit. der infanterie D. H. Prinsen.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend,

Aan den kap. der inf. A. F. Veenhuizen, en wegens ziekte aan den luit.-kolonel der inf. W. Lammerée en den 1sten luit. der inf. A. G. F. van Zee; aan den majoor der inf. N. Kloesmeijer.

Overleden.

H. K. Keller, onder-intendant der 2de klasse, aan boord van het vivresschip *Waterloo*, op reis van Boelecomba naar Macassar, 26 April 1859; — A. van Heerde, aspirant-intendant, aan boord van het vivresschip *Waterloo*, liggende voor Badjoa (Boni), 5 April 1859; — L. A. L. de Kanter, officier van gezondheid 3de klasse, Badjoa (Boni), 2 April 1859; — F. Luykx, 1ste luit. der inf., Soerabaja, 2 April 1859; — R. W. D. Thomasset, 1ste luit. der inf., Badjoa (Boni), 4 April 1859; — J. Riethagen, 1ste luit. der inf., Segerie (Celebes), 9 April 1859; — J. A. M. Bannier, 1ste luit. der inf., Badjoa (Boni), 3 April 1859; — J. C. A. van Dentsch, 2de luit. der inf., Badjoa (Boni), 4 April 1859.

BIJLAGE X.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N°. 10.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand October 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den generalen staf, tot kolonel: de luit.-kolonels C. J. J. Goffin en J. B. E. von Motz, beiden van den staf; tot luit.-kolonel: de maj. J. H. W. Le Clercq, van dien staf; tot maj.: de kap. der 1ste kl. J. A. Besier, van dien staf; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. H. J. Enderlein, van dien staf; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. H. J. W. Westenberg, van dien staf; tot kapitein van de 3de kl.: de 1ste luit. W. Roloff, van dien staf. Tijdelijk benoemd, tot adjudant van Zijne Majesteit: de ritm. G. E. Tolsma, van het reg. Oost-Indische kavallerie. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg., tot adj. bij het korps: de kap. van de 2de kl. A. Ophorst van Duyn, van het korps. Bij het 2de reg., tot luit.-kolonel: de maj. J. van Overstraten, van het 4de reg. van het wapen. Bij het 7de reg., tot adjudant bij het korps: de 1ste luit. J. Delfos den Doren, van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-titulair J. S. Diephuizen, van het Instructie-bataillon. Bij het 8ste reg., tot 1sten luit.-kwartierm.: de 2de luit.-kwartierm. H. Balk, van het korps; tot 2den luit.-kwartierm.: de sergeant-titulair H. J. Bronner, van het 5de reg. van het wapen. Bij het wapen der infanterie van het leger in West-Indië, tot 1sten luit.: de 2de luit. J. F. A. van Rosevelt, ook genaamd wordende J. F. A. Cateau van Rosevelt, bij het bataillon jagers n°. 27, dienstdoende in West-Indië. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adj. W. A. A. B. van Toll, van het korps en tevens benoemd tot adjudant van het reg. Bij het 2de reg. drag., tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit. P. G. D. baron Triest, van het 4de reg. van het wapen. Bij het 3de reg. drag., tot ritm. van de 3de kl.: de 1ste luit.-adjutant L. F. H. Graves, van het 5de reg. van het wapen. Bij 3de reg. drag., tot paardenarts van de 3de kl.: de kweekelingen bij 's Rijks vee-artsenijschool J. Mars en W. F. Schröder, van gemeld personeel. Bij het 4de reg. drag., tot paardenarts van de 3de kl.: de kweekeling bij 's Rijks vee-artsenijschool H. M. S. Pickel Schoemaker, van gemeld personeel. Bij het reg. rijdende art., tot paardenarts van de

3de kl., de kweekeling bij 's Rijks vee-artsenijschool A. W. H. Wirtz, van gemeld personeel. Bij het wapen der art., tot kap.-magazijnm. der art. van de 2de kl.: de 1ste luit.-magazijnm. der art. J. F. Buffart, magazijnm. der art. van de 2de kl.; tot magazijnm. der art. van de 3de kl.: de sergeant-majoor F. R. Davids, van het reg. veld-artillerie. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondh. van de 2de kl.: de officieren van gezondh. van de 3de kl. J. de Wit en H. C. H. Eikendal, beiden van gemeld personeel.

Overgeplaatst.

Bij het wapen der inf. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. J. W. Boellaard, van het 8ste reg. van het wapen, thans tijdelijk gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad., ten einde definitief bij evengemelde Akademie werkzaam te zijn. Bij het wapen der kavallerie Bij den staf van het wapen: de ritm. L. F. H. Graves, van het 3de reg. van het wapen, bestemd om werkzaam te zijn bij het D. v. O. Bij het 3de reg.: de ritm. H. Del Campo, genaamd Camp, van het 4de reg. van het wapen. Bij het 4de reg.: de ritm.-adj. H. L. Smeets, van het 1ste reg. van het wapen. Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. W. C. Hojel, van het 3de reg. vesting-art., thans tijdelijk gedetacheerd bij de Koninkl. Milit. Akad., ten einde definitief werkzaam te zijn bij evengemelde Akademie. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de 1ste luit. J. W. Bergansius, van het 3de reg. van het wapen.

Verplaatsingen.

Van Neusden naar Delft, de 1ste luit.-ingenieur W. T. Koster; van Muiden naar Neuzen, de 1ste luit.-ingenieur J. H. Bolken; van Venlo naar Groningen, de 1ste luit.-ingenieur T. K. J. Kraat; van Gorinchem naar Amsterdam, de 1ste luit.-ingen. H. Piccardt; van Amsterdam naar Muiden, de 1ste luit.-ingenieur jhr. D. G. Hora Siccama; van Groningen naar Muiden, de kap.-ingenieur H. H. Rochell; van Nijmegen naar Groningen, de majoor-ingenieur H. J. van Druijnen; van Muiden naar Nijmegen, de majoor-ingenieur W. S. van der Hart Beek; van Neuzen naar Gorinchem, de majoor-ingenieur P. F. H. Mascheck; van Veere naar Neuzen, de kap.-ingenieur J. H. A. Verduchène; van Vlissingen naar Veere, de fortificatie-opzichter der 1ste kl. A. Meuskens.

Tijdelijk gedetacheerd.

Bij de Koninklijke Militaire Akademie, de 1ste luit.-adjutant E. F. C. A. Henckens en de 1ste luit. L. J. M. Glasius, beiden van het 5de reg. inf.

Eervol ontslagen.

De 1ste luit.-adj. E. F. C. A. Henckens, van het 5de reg. inf., uit zijne betrekking van adjudant bij het korps; de ritm.-adjutant H. L. Smeets, van het 1ste reg. drag., op het daartoe door hem te kennen gegeven verlangen, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van adjudant.

Gepensionneerd.

De gepensionneerde majoor J. J. Majoie, met afwijking van daaromtrent bepaalde bij Koninklijk besluit van 1 Januarij 1844, n°. 5, en dus bij gunstige uitzondering den rang verleend van luit.-kolonel.

Overleden.

Te Gouda, de luit.-kolonel J. F. Vleugels, van het 2de reg. inf.; te Zutphen, de kap. B. Andriessé, van het 3de reg. inf.; te Helder, de kap. J. Huïjgens, van het 7de reg. inf.; te Amsterdam, de 1ste luit.-kwartierm. W. J. Rooijen, van het

7de reg. inf.; te Rindo-Hatie (Benkoelen), de 1ste luit. der inf. J. E. Wiederkehr, tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië; te Dordrecht, de kolonel jhr. J. G. W. Merkes van Gendt, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, Inspecteur in de 2de Inspectie van fortificatiën, buitengewoon adjudant van Zijne Majesteit.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemd.

Tot 2den luit. bij het 1ste bat. inf., de adj.-onderoffic. C. C. P. Steinmetz, van het 13de bat.; tot aspirant-betsalmeester bij de militaire administratie, de fourier der artillerie J. C. Stravers; tot 2den luit. bij het reg. Oost-Indische kavallerie, de opper-wachtm. A. D. R. van Kesteren, van het reg.

Bevorderd.

Tot luit.-kolonel bij het wapen der inf., de majoor H. Cobet, van het 15de bataillon; bij het wapen der genie en sappeurs, tot kap., de 1ste luit. J. P. Ermeling; tot 1sten luit., de 2de luit. J. P. van der Eb.

Geplaatst.

Bij het 3de bat. inf., de majoor A. J. Camphuis, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd; bij het 2de bat., de 2de luit. H. C. A. Ruempol; bij het 11de bat., de kap. G. B. F. Wiggers van Kerchem; bij het 12de bat., de 2de luit. A. Wormhoudt, allen onlangs uit Nederland aangekomen.

Overgeplaatst.

Door het militair departement zijn bij het wapen der infanterie overgeplaatst, bij het 2de bat., de kapt. J. J. Keyzer en F. K. N. van Bijlevelt, respectievelijk van het garniz.-bat. der Moluksche eilanden en het 10de bat.; bij het 5de bat. (Samarang), de kap. P. L. Stennekes en de 1ste luit. J. G. A. van Leeuwen, respectievelijk van het 2de en 11de bat.; bij het 6de bat., de kap. J. H. A. Rücke en de 2de luit. P. A. C. H. F. A. Werdmuller von Elgg, respectievelijk van het 7de en 9de bat.; bij het 10de bat. de kap. L. J. F. Timmermans en de 1ste luit.-adj. F. A. Steever, respectievelijk van het 7de en 17de bat.; bij het 12de bat., de 2de luit. P. C. van der Slagt, van het garniz.-bat. van Palembang; bij het 13de bat., de 1ste luit. J. P. Smagge, van het garniz.-bat. in de 3de milit. afd.; bij het garniz.-bat.: in de 2de milit. afd. op Java (Wonosobo), de 2de luit. W. H. van de Pol, van het 8ste bat.; der 3de milit. afd. (Soerabaja), de 1ste luit. W. J. L. Schmidt, van het 13de bat.; van Celebes en onderhoorigheden (Segire), de 1ste luit. E. G. Weyland, van het 5de bat., der Moluksche eilanden (Amboina), de kap. J. Redeker, van het 2de bat.; van Timor en onderhoorigheden (Larentoeke), de 2de luit. H. Demmeni, van het garniz.-bat. der 1ste milit. afd. op Java.

Ontheven.

Eervol, wegens ziekte, van de verdere vervulling zijner betrekking, onder toekening van wachtgeld, de opziener over de verwers bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaja W. D. Echter.

Ontslagen.

Op verzoek, eervol, met behoud van regt op pensioen, de kap. der inf. M. W. de Val; de 2de luit. der inf. J. L. Jonxis.

Ingetrokken.

Op verzoek, het aan den kap. der inf. A. L. T. Veenhuyzen, verleend tweejarig verlof naar Nederland.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend,

Aan den kap. der inf. A. A. G. Frappier; wegens ziekte: aan den luit.-kolonel der inf. H. Cobet; den kap. der inf. B. Loggere; den magazijnmeester van het afdelings-kleedingmagazijn te Soerabaja (militaire ambtenaar 2de kl.) F. W. Michel en den 1sten luitenant van het reg. Oost-Indische kavallerie P. J. van der Heyde.

Overleden.

V. G. L. de Mol, 1ste luit. der inf., te Singkel, den 8sten April 1859; — T. C. J. von Dentsch, 1ste luit.-adjutant der inf., te Weltevreden, den 9den Mei 1859; — C. J. H. van Vlierden, 1ste luit. der inf. (gedetacheerd van het leger hier te lande), te Makassar, den 13den Mei 1859; — F. L. van Olderen, 1ste luit. van het reg. Oost-Indische kavallerie, te Buitenzorg, den 21sten Mei 1859.

CORRESPONDENTIE.

Wegens plaatsgebrek zijn onderscheidene stukken in dit Nummer niet kunnen opgenomen worden; voor zoover zij in het volgend Nummer niet geplaatst kunnen worden, zal de Redactie er bericht van geven.

BIJLAGE XI.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N°. 44.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,
a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand November 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den grooten staf: de generaal-majoor C. T. van Meurs, afgetreden Minister van Oorlog, welke benoeming zal rekenen te zijn ingegaan met den 1sten September jl.; tot generaal-majoor: de kolonel J. M. graaf van Lijnden, van den grooten staf, eerste adjudant van Zijne Majesteit. Bij het wapen der infanterie. Bij den staf van het wapen, tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. C. J. Kempees, van den staf der inf., werkzaam bij de Koninklijke Militaire Akademie; de kap. van de 3de kl. L. van den Tol, van den staf der inf., adjudant bij de Koninkl. Milit. Akad. Bij het reg. gren. en jagers, tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. E. W. C. C. Storm de Grave, van het korps. Bij het 1ste reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kapt. van de 3de kl. J. C. Jensen en A. T. Eijmael, beiden van het korps. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. jhr. P. F. O. Sickinghe, van het reg. gren. en jagers. Bij het 3de reg. inf., tot regiments-adjudant: de kap. E. T. Cox van Spengler, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. W. F. Eijmael en H. J. baron Taets van Amerongen, beiden van het korps, laatstgemelde thans gedetacheerd bij Z. M. Bij het 4de reg. inf., tot majoor: de kap. der 1ste kl. J. H. M. Ter Bruggen, van het 7de reg. van het wapen; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. J. F. Weegers, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. J. N. Schmidt, van het korps. Bij het 5de reg. inf., tot regiments-adjudant: de kap. P. J. de Vassy, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. A. S. F. Kluppell, van het Instructie-bataillon; tot adj.: de 1ste loit. A. A. E. Phaff, van het korps. Bij het 6de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. F. J. A. Esau, van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. C. M. de Jong van Rodenburgh, van het korps. Bij het 7de reg. inf., tot kapitein van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. J. B. Hamm, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. K. W. A. Wildeman, van het korps, en J. P. H. C. Veeren, van het Instructie-bat. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kapt. van de 2de kl. E. J. A. Timmerman en J. D. Gillet, beiden van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de luit. G. T. W. Vijgh, 2an het 1ste reg. van het wapen. Bij het wapen der kavallerie. Bij het 1ste reg. drag., tot adj.: de 1ste luit. jhr. B. Alberda van Ekenstein, van het korps. Bij het wapen der art. Bij den staf

van het wapen, tot directeur der Pyrotechnische school en tevens inspecteur der buskruid-fabricatie: de luit.-kolonel P. H. van der Meulen, van het 2de reg. vesting-art. Bij het 1ste reg. vesting-art., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. A. J. R. Kempe, van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. H. A. A. van Rijssen, van den staf der artillerie, adjudant in de 1ste artillerie-directie en jhr. W. U. C. Ridder van Rappard, van het reg. rijdende en K. A. Wimmer, van het 2de reg. vesting-art. Bij het 2de reg. vesting-art., tot luit.-kolonel: de maj. J. C. Launspach, van het 3de reg. van het wapen; tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. jhr. W. G. Wittewaal van Stoetwegen, van het korps. Bij het 3de reg. vesting-art., tot maj.: de kap. van de 1ste kl. W. H. K. van Ingen, van het 2de reg. van het wapen; tot maj.: de kap. der art. op non-activiteit W. H. Kohler. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs, tot kolonel en inspecteur in de 1ste fortificatie-inspectie: de luit.-kolonel G. A. van Kerkwijk, van het korps; tot kolonel en inspecteur in de 2de fortificatie-inspectie: de luit.-kolonel E. Mekern, van het korps; tot kolonel: de luit.-kolonel P. Noot, van het korps; tot luit.-kolonel: de majoors J. van der Mij en J. O. L. van Ingen, beiden van het korps; t t majoor: de kaps. der 1ste kl. P. V. W. baron van Hemert tot Dingshof en J. A. Feith, beiden van het korps; tot kapitein van de 1ste kl.: de kaps. van de 2de kl. jhr. J. F. van Thije Hannes, S. H. Mossel, H. Welsink en L. J. Nilant Bannier, allen van het korps; tot kap. van de 2de kl.: de kaps. van de 3de kl. H. H. Rochell, F. A. Vaillant, G. G. van der Hoeven en A. J. C. de Bruin, allen van het korps; tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luits. J. A. W. D. van Hasselt, H. van Assendelft de Coningh, jhr. L. M. van der Goes en F. P. Kljnsma, allen van het korps; tot 1sten luit.: de 2de luits. A. S. van der Loeff, J. F. H. Boonacker, G. Z. P. Marcella en P. A. T. Havelaar, allen van het korps. Bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot apotheker van de 3de kl.: de Heer D. P. Vermaas, geboren te Vlissingen.

Overgeplaatst.

Bij den generalen staf: de 1ste luit. W. K. L. van Helden, van het reg. veld-artillerie. Bij het wapen der inf. Bij den staf van het wapen: de 1ste luit. J. Brakel, van het 1ste reg. inf., thans tijdelijk gedetacheerd bij het M. v. O., om definitief daarbij werkzaam te zijn. Bij het reg. gren. en jagers: de 1ste luits. J. J. F. Janssens, en J. G. Mulder, beiden van het 3de en R. J. Verschoor van Nissen, en W. H. M. C. baron Sweerts de Landas, beiden van het 5de, C. L. Walther, van het 6de en D. H. P. Andrea, van het 7de reg. inf. Bij het 7de reg. inf.: de 1ste luit. S. van der Star, van het Instructie-bat. Bij het Instructie-bataillon: de 1ste luits. P. van Hille, van het 6de en H. F. C. A. van der Plas, van het 1ste reg. inf; de 2de luits. M. C. U. Huber, van het 7de en W. L. E. Stolle, van het 5de reg. inf. Bij het wapen der artillerie. Bij den staf van het wapen: de kap. H. Onnen, van het 1ste reg. vesting-art., bestemd om werkzaam te zijn bij de Pyrotechnische school. Bij het 2de reg. vesting-art.: de kap. J. H. Frankamp, van het 3de reg. van het wapen. Bij het reg. rijdende art.: de 2de luits. B. Dutry van Haeften en J. G. baron Taets van Amerongen, beiden van het 1ste en jhr. H. J. M. de Casembroot, van het 2de en A. Kool, en jhr. W. C. Godin de Pestere, beiden van het 3de reg. vesting-art. Bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indië, de 1ste luit. F. B. A. Groos, van het wapen der inf., tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië; de 2de luit. P. M. J. Kamerling, van het 1ste reg. inf. Verplaatst van den Bosch naar Maastricht, de kolonel P. Noot, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; van de Willemstad naar Grave, de 1ste luit. H. E. Beckman, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs.

Op non-activiteit voor den tijd van één jaar.

De officier van gezondheid van de 3de kl. A. L. van Thienen; de paardenarts der 2de kl. F. A. Ludwig, van het 5de reg. drag.

Eervol ontslagen.

De kap.-adj. J. W. Götte, van het 5de reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit zijne betrekking van adjudant; de 1ste luit. C. A. van der Groesen, van het 8ste reg. inf., op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de militaire dienst, met vergunning de activiteits-uniform te blijven dragen; de kap.-adj. A. W. Mosselman, van het 3de reg. vesting-art., een eervol ontslag uit zijne betrekking van adjudant; de kap. der 3de kl. P. A. baron van Reede van Oudtshoorn, van het 3de reg. vesting-art., op het daartoe door hem gedaan verzoek een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend; de kap. J. P. W. Cattenburch, van den staf der art., eervol ontheven uit zijne betrekking van vuurwerker bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijn en bestemd om werkzaam te zijn bij de Pyrotechnische school.

Gepensionneerd.

De 1ste luit. jhr. J. B. A. Dibbetz, van het wapen der kavallerie, op non-activiteit; de generaal-majoor C. F. Gey van Pittius, Inspecteur in de Eerste Inspectie van fortificatie, onder toekenning van den rang van luit.-generaal; de generaal-majoor jhr. J. Kraijenhof, belast met de Inspectie over de vestingwerken in Limburg; de majoor C. J. Kraijenhof van de Leur, van het korps mineurs en sappeurs, onder toekenning van den rang van luit.-kolonel.

Overleden.

De 1ste luit. P. A. J. Veerman, van het reg. gren. en jagers; de kap. J. J. Rost van Tonningen, van het 2de reg. inf.; de kap. J. W. Götte, van het 5de reg. inf.; de kap. C. Ringeling, van het 8ste reg. inf.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIE.

Benoemd.

Tot instructeur bij de kavallerie der barissan van Madura, de 1ste luit. van het reg. Oost-Indische kavallerie F. Bovens, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn korps zal worden gevoerd voor memorie; tot adjudant bij het 3de bat., de 1ste luit. H. P. J. Hennus, van het korps; tot kolonel, de luit.-kolonel P. H. Koster, met handhaving in zijne tegenwoordige betrekking van chef van den generalen staf van het leger in Nederlandsch Indië tot adjudant bij het reg. Oost-Indische kavallerie de 2de luit. F. A. T. Köhler, van het reg.; tot magazijnm. der 3de kl. (rang van 2den luit.), de magazijnm. der 4de kl. (rang van adj.-onderoffic.) E. A. C. Ammedick. Belast met de waarneming der betrekking van magazijnmeester bij het afdeulings-kleeding-magazijn te Soerabaja, de militaire ambtenaar der 1ste kl. J. Mazirel. Tijdelijk belast: met de waarn. der civile en milit. geneesk. dienst te Anjer (Bantam), de offic. van gezondh. der 3de kl. H. Bloch.

Bevorderd.

Bij het reg. Oost-Indische kavallerie, tot luit.-kolonel, de maj. A. F. D. Planken; tot ritm., de 1ste luit. J. Sodenkamp; tot 1sten luit., de 2de luit. J. A. Diehl, van het reg.; bij de militaire geneesk. dienst: tot officier van gezondh. 2de kl., de officier van gezondh. der 3de kl. C. D. T. Husemann; tot 1sten luit. bij het reg. Oost-Indische kavallerie, de 2de luit. H. K. E. Perié, van het reg.; tot 1sten luit. bij het reg. Oost-Indische kavallerie de 2de luit. F. L. van der Putt, van het reg.

Geplaatst.

Bij de geneesk. dienst op Banka, de officier van gezondh. der 3de kl. R. Numans,

onlangs uit Nederland aangekomen en thans ter beschikking te Batavia; bij de civile en militaire geneesk. dienst te Palimanang, de officier van gezondh. der 2de kl. A. H. Kunze. Bij het wapen der inf.: bij het 7de bat. de luit. P. E. J. H. van Dompeler.

Overgeplaatst.

Bij de civile en militaire geneesk. dienst te Mangkalis (Siak), de officier van gezondh. der 3de kl. K. W. Hamilton of Silvertonhill, thans op Banka; bij de militaire geneesk. dienst te Koepang (Timor), de officier van gezondh. 2de kl. W. A. P. F. L. Zijnen Wartel, thans op Batjan (Moluksche eilanden); bij de civile en militaire geneesk. dienst te Ambong Idjoe (Redjang), de offic. van gez. der 3de kl. C. F. Erdbrink; bij de geneesk. dienst ter Sumatra's Westkust, de offic. van gez. der 3de kl. C. J. A. van der Velde; bij het groot milit. hosp. te Soerabaja, de offic. van gez. der 2de kl. A. Rosman; bij de civile en militaire geneesk. dienst te Ternate, de offic. van gez. der 2de kl. C. D. T. Husemann; bij het groot militair hosp. te Willem I, de apotk. der 2de kl. L. C. van der Veen. Bij het 5de bat. de 1ste luit. G. L. N. Britt; bij het 7de bat. de 2de luit. A. C. H. Ahn; bij het 12de bat. (Djambie) de kap. J. G. G. H. Strengnaerts; bij het 16de bat. de 2de luit. A. G. C. E. W. von dem Bussche Ippenbun; bij het 17de bat. de kap. J. V. Kriesfeld; bij het garn.-bat. van Sumatra's Westkust en Onderh.: de kaps. P. A. Muller en C. A. Schuak en de 1ste luit. J. C. de Lach de Bere; bij het garniz.-bat. te Palembang de kap. G. F. T. Lange en de 2de luits. G. S. C. Klerk en P. de Riemer.

Weder in active dienst hersteld.

De militaire ambtenaar der 1ste kl. J. Mazirel, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd en thans op non-activiteit.

Tijdelijk op non-activiteit gesteld.

De 2de luitenant der infanterie P. J. Heck.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend,

Wegens ziekte, aan den magazijnmeester der 1ste kl. (kap. der art. te Samarang) J. P. Huyzer; een tweejarig verlof naar Nederland aan den officier van gezondh. der 3de kl. A. Schultz; Id. aan den majoor der inf. P. G. A. Anemaet; Id. aan de kaps. der inf. W. F. A. Eckhardt, P. L. Stennekes en F. A. Horrmann.

Eervol ontslagen.

Op verzoek, de luitenant der infanterie F. J. B. J. Bergamin.

Overleden.

W. A. C. Ardesch, majoor der inf., aan boord van het stoomschip *Ambon*, ter reede van Passaroean, 18 Junij 1859; — J. H. J. van Schevichaven, 1ste luit. der inf., te Singkawang, 27 Junij 1859; — J. E. Wiederkehr, 1ste luit. der inf. (gedetacheerd voor 5 jaren van het leger in Nederland), te Rindo Hatie, 19 Julij 1859.

CORRESPONDENTIE.

Het Artikel over de *Dotaliekas van het Fransche Leger*, dat *Over de gevechten met de bajonet* en eenige andere, voor wier plaatsing de ruimte ontbrak, zullen in het volgend Nummer opgenomen worden.

BIJLAGE XII.

BEHOORENDE BIJ DEN MILITAIRE-SPECTATOR,

DERDE SERIE. — VIERDE DEEL, N°. 42.

LAATSTE BENOEMINGEN, VERPLAATSINGEN EN VERANDERINGEN,

a.) BIJ HET LEGER HIER TE LANDE.

(Maand December 1859.)

BENOEMINGEN :

Bij den provincialen staf, tot majoor en adjudant in het provinciaal kommandement van Groningen en Drenthe: de kap. der 1ste kl.: jhr. E. J. J. A. C. Wentholt, van het 2de reg. inf. Bij den plaatselijken staf, tot kap. en plaatselijken adjudant der 1ste kl. te Willemstad: de 1ste luit. der inf., thans op non-activiteit G. A. van Haefien. Bij het wapen der inf. Bij het 1ste reg., tot 2den luit.: de serg. J. C. G. Logemann, van het instr.-bat., J. C. van Meegen, van het 6de reg. inf., jhr. A. M. C. H. Bowier, van het instr.-bat., J. A. Vetter, van het korps; den serg.-titul. F. J. E. Cokart, van het 8ste reg. inf.; de serg. H. Vermeulen, van het reg. gren. en jag., H. K. A. Beekhuis, van het 6de reg. inf., A. H. A. Reijers en K. H. A. Uhlmann, beiden van het 7de reg. Bij het 2de reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van 2de kl. F. Stoltenhoff, van het korps, tot 2den luit.: de serg. J. Lauer, van het 3de, P. W. L. Nanninga, van het 6de, H. A. van Reyn, van het 4de, K. Henry, van het 1ste reg. inf., mitsgaders de serg.-titul. E. P. A. van Heeckeren, mede van het 1ste reg. Weder in actieve dienst gesteld: de 1ste luit. A. T. Alings, van het wapen der inf., thans op non-activiteit. Bij het 3de reg. inf., tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. F. R. de Haes, van het korps; tot 2den luit.: de serg. W. G. van de Noordaa en J. L. le Bron de Vexela, beiden van het korps. Bij het 4de reg., tot 2den luit.: de serg. G. A. H. van Steenvelt, van het 3de, A. Verbrugh, van het 8ste reg. inf., C. F. H. Putman Cramer, van het instr.-bat., en E. J. F. Franck, van het 1ste reg. inf. Bij het 5de regiment, tot 2den luit.: de serg. K. Scheltus, van het korps, W. C. Goteling Vinnis, van het 6de, A. J. Beck, van het 1ste, A. J. R. de Vrede, van het 7de, P. van Drimmelen, van het 2de reg. inf., de fourier F. R. P. van den Abeelen, mede van het 2de reg. van het wapen, de serg. P. J. Miltenburg, van het 4de, en T. Cieremans, van het 2de reg. inf., mitsgaders de serg.-maj. G. H. van der Beek, van het 3de reg. inf. Bij het 6de reg., tot 2den luit.: de serg. A. E. van der Heide, van het 7de, B. H. Hilvers, van het 5de reg. inf., D. J. H. N. den Beer Poortugael, van het korps, W. Helderman, van het reg. gren. en jag., M. L. L. Schell, van het 1ste en K. M. A. Botter, van het 8ste reg. van het wapen; mitsgaders den serg.-maj. J. M. W. Schlundt Bodien, van het reg. gren. en jag. Bij het 7de regiment inf., tot kap. van de 3de kl.: de 1ste luit. W. A. F. G. de Harhtzsch, van het reg. gren. en jagers; tot 2den luit.: de serg. J. Boelsums, van het korps, G. Luymes, van het 2de reg. inf., jhr. A. Wittewaal van Stoetwegen, van het instr.-bat., P. M. van der Meer Mohr en H. W. Genger, van het 6de reg. inf., de serg.-titul. J. Coster, van het 2de, de serg. L. Schneither en A. A.

van der Bilt la Motthe, van het korps, M. J. W. van Vlierden van het instr.-bat., G. J. P. D. Muller, van het korps, en J. H. Textor, van het instr.-bat. Bij het 8ste reg. inf., tot kap. van de 1ste kl.: de kap. van de 2de kl. H. van der Werf, van het korps; tot 2den luit.: de serg. R. J. Krantz, van het 5de, R. P. Bowles, van het 4de reg. inf., J. A. P. Theunissen, van het instr.-bat., M. A. du Croo, van het 6de, C. A. Moot en F. W. P. G. van Werkhoven, van het 4de reg. inf.; mitsgaders den serg.-maj. L. van Os, van het 6de, van het wapen. Bij het Instructie-bataillon, tot kap. van de 2de kl.: de kap. van de 3de kl. L. Witkop, van gemeld bataillon. Bij het koloniaal werfdepôt. Voorloopig geplaatst à la suite: de majoor D. A. du Cloux, van het wapen der inf. der landmagt in West-Indië; de kap. der 2de kl. H. Roer, van het wapen der art. Bij het wapen der kaval-lerie. Bij het 1ste reg. drag., tot luit.-kolonel: de maj. A. J. G. baron van IJtersum, van het wapen; tot 2den luit.: de wachtm.-titul. H. A. Op ten Noort, van het korps, en de wachtm. J. F. van Moorsel, van het 4de reg. drag. Bij het 2de reg. drag., tot kolonel: de luit.-kolonel W. K. J. baron van Dedem, van het wapen; tot luit.-kolonel: de majoor R. A. Jackson, van het 5de reg. van het wapen; tot 2den luit.: de wachtm.-titul. H. P. C. de Pauw Gerlings, van het 1ste reg. drag. Bij het 3de reg. drag., tot kommandant: de luit.-kolonel J. E. Vertholen, van het 1ste reg. van het wapen. Bij het 4de reg. drag., tot 2den luit.: de wachtm.-titul. H. G. J. Maas Geesteranus en W. Voorbeytel, van het 2de, J. H. A. IJssel de Schepper, van het 5de, en M. W. van Wickevoort Crommelin, van het 1ste reg. drag. Bij het 5de reg. drag., tot 2den luit.: den wachtm.-titul. W. H. Nolthenius, van het 2de reg. drag. Bij het wapen der art. Bij den staf van het wapen, tot adjudant in de 1ste artillerie-directie: de 1ste luit. K. A. W. Sluiter, van het 1ste reg. vesting-artillerie. Bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.: de kadet J. C. W. R. T. Baud, van de Koninkl. Milit. Akad.; tot 2den luit.: bij het 1ste reg. vesting-artillerie de serg. J. B. Heymans, van het 2de reg. vesting-art. bij het 2de reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.: de serg. W. B. Westhoff, van het korps, en de serg.-titul. H. G. A. A. Eeckhout, van het 1ste reg. vesting-art. Bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot 2den luit.: de serg.-titul. J. Meijers, van het 1ste reg. vesting-art., de serg. A. Harrebomée, van het korps, de serg.-titul. W. H. baron van IJtersum, van het 1ste reg. vesting-art., en de serg. J. B. van den Heuvel Rijnders, van het korps. Bij het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs: de kadet R. Sturms, van de Koninkl. Milit. Akademie. Bij het leger in Oost-Indië, tot 2den luit.: de serg. A. H. Selleger, van het reg. gren. en jag., en M. J. Stevels, van het 3de reg. inf. Bij het wapen der art.: tot 2den luit.: de serg. H. F. A. Scherer, van het 3de reg. vesting-art. — Z. M. heeft goedgevonden den kolonel C. M. van Kerkwijk, inspecteur in de 1ste inspectie van fortificatiën, te benoemen tot lid van de speciale commissie van inspectie over het militair onderwijs, en zulks meer bepaaldelijk voor het wapen waartoe hij behoort.

Gedetacheerd

Bij het D. v. O. de 2de luit. A. C. L. van Son, van het Instructie-bataillon. Bij de gieterij van bronzen geschut te 's Hage: de 1ste luit. H. M. Steenberghe, van het 1ste reg. vesting-artillerie.

Overgeplaatst.

Bij het reg. gren. en jagers: de kap. H. G. F. Leijnsius, van het 7de reg. inf. Bij het 1ste reg. drag.: de majoor G. K. C. Wildeman, van het 2de reg. van het wapen. Bij het 1ste reg. vesting-art.: de 1ste luit. H. M. Steenberghe, van het reg. veld-art. Naar Venlo: de 1ste luit. plaatselijke adjudant der 2de kl. te Willemstad C. A. de Quay.

Op non-activiteit in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt,

De 1ste luit. plaatselijke adjudant der 2de kl. te Venlo W. H. A. Gersom.

Gepensionneerd.

De luit.-kolonel D. W. F. Pichot, adjudant in het provinciaal kommandement van Groningen en Drenthe; de kap. H. H. J. de Ponthier, van het reg. gren. en

jagers; de kolonel J. H. König, ter beschikking van het D. v. O., onder toekenning van den rang van generaal-majoor; de kolonel J. H. Castendijk, van het 3de reg. drag.; de kolonel P. Noot, van het korps ingenieurs, mineurs en sappeurs; de majoors A. H. Lieshout, H. F. A. van Horn en A. P. Luppus, van het wapen der infanterie; W. H. Köhler, van het wapen der artillerie.

b.) BIJ HET LEGER IN OOST-INDIË.

Benoemd.

Tot chef van den staf der 2de Bonische expeditie de majoor der inf. H. C. Staring, laatst directeur van de opgeheven normaal-schietschool te Meester Cornelis; tot lid der directie van het fonds der verh. pensioenen voor de offic. der landm. in Ned.-Indië, C. Vemer; tot adj. bij het 16de bat. inf., C. L. H. von Freytag van Overstraten; tot adj. bij den kommand. der Padangsche Bovenl. E. D. C. Middelaer; tot adspirant-betaelm. bij de milit. administr. J. H. Felix; — bij het wapen der inf., tot 2de luits.: bij het 1ste bat., de serg. W. A. Schmilau; bij het 2de bat., de serg.-maj. A. Rozenraad en de serg. W. F. van Vugt; bij het 3de bat., de serg. A. Hamakers; bij het 5de bat. (Samarang), de serg. R. P. de Groot; bij het 6de bat., de serg.-maj. L. G. van Berkel; bij het 8ste bat. (Ngawie), de serg.-maj. E. C. Matheron, de serg. G. A. von Plöiz en de fourier J. H. M. van Bronckhorst; bij het 14de bat. de adj.-onderoffic. F. Lucher; bij het 16de bat., de serg.-majoors W. J. Thieme en G. A. Kal; bij het garniz.-bat. der 1ste milit. afd. op Java (Weltevreden), de adj.-onderoffic. F. von Baluseck; bij het garniz.-bat. van Palembang, de serg.-majoors J. J. Hollanders en J. R. Engelhard; bij het garniz.-bat. der wester-afd. van Borneo, de serg. J. W. van Son. Belast met de tijdelijke waarneming der betrekking van inspecteur der draagbare wapenen en buskruid-fabricatie, de kap. bij het materieel der art. J. Seelig.

Bevorderd.

Bij het wapen der inf.: tot luit.-kolonel bij het 10de bat., de maj. J. C. J. Smits, van het bat.; — tot majoors: de kap. R. F. de Seyff, met bepaling dat hij in zijne betrekking van adj. bij den Gouverneur-Generaal zal continueren en gevoerd blijven à la suite van zijn wapen; bij de militaire school te Meester Cornelis, de kap. J. C. Rappard, met bepaling dat hij voorloopig in zijne betrekking van directeur dier school zal continueren; bij het 12de bat., de kap. G. M. Verspijck, van het bat.; bij het garniz.-bat. van Palembang (Tebing Tinggi) de kap. J. J. Popelier, van het garniz.-bat. der 2de militaire afdeeling op Java; — tot kaps.: bij het 8ste bat. (Ngawi), de 1ste luit. J. Epke, van het bat.; bij het 12de bat. (Palembang), de 1ste luit. A. Knoote, van het garniz.-bat. van Palembang; — tot 1ste luits.: bij het 3de bat., de 2de luit. J. H. Romswinkel, van het bat.; bij het 9de bat., de 2de luits. C. J. G. Hamming en C. G. H. F. van Schendel, beiden van het bat.; bij het 13de bat., de 2de luit. L. J. F. E. von Ende, van het bat.; bij het garniz.-bat. ter Wester-afdeeling van Borneo, de 2de luit. H. W. O. de Bruyn, van het bat.; bij het garniz.-bat. van Celebes en onderhoorigheden, de 2de luit. J. F. Scheltema, van het bat.; bij de garniz.-komp. van Timor en onderhoorigheden (Larentuka), de 2de luit. H. Demmeni, van de komp.

Goedgekeurd.

Dat door het milit. departem. bij het wapen der inf. zijn geplaatst: bij het 7de bat., de kap. A. de Veer de Rochemont; bij het garniz.-bat. in de Wester-afdeeling van Borneo, de 1ste luit. A. M. de Buck; bij het 11de bat., de 2de luit. G. C. E. van Daalen; allen van de normaal-schietschool te Meester Cornelis; zijn overgeplaatst: bij het 1ste bat. de kap. J. F. W. A. Essers en de 1ste luits. C. J. Bijker en L. W. C. Gerlach, allen van het 4de bat.; bij het 4de bat. de kap. J. F. G. Verhoeff; de 1ste luit. A. J. Roijen en E. L. Koster, de beide eersten van het

1ste en de laatste van het 8ste bat., en de 2de luit. J. Rovekamp, van het 1ste bat.; bij het 6de bat. de 1ste luit. C. W. H. Behouden en F. J. L. M. Z. baron van Tengnagel, respectievelijk van het garniz.-bat. in de 3de militaire afdeeling op Java en het garniz.-bat. der Moluksche eilanden; bij het 9de bat. de kap. L. J. W. Benschop, de 1ste luit. A. J. J. L. Prinsen en de 2de luits C. G. A. F. van Schendel en E. Perné, de 1ste en de 3de van het 13de en de 2de en 4de van het 6de bat.; bij het 13de bat. de kap. W. D. Bode, de 1ste luit. C. O. Croes, en de 2de luit. L. J. F. E. von Ende, de eerste van het 17de bat. en de beide laatsten van het garniz.-bat. der Moluksche eilanden; bij het 15de bat. de kap. J. de Bode, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het 16de bat., de 1ste luit. W. L. van Warmelo, van het garniz.-bat. ter Sumatra's Westkust en onderhoorigheden; bij het 17de bat., de 2de luit. M. van Delden, van het 16de bat.; bij het garniz.-bat. in de 2de milit. afd. op Java, de 1ste luit. J. H. C. W. M. J. Gerlach, van het 4de bat.; in de 3de milit. afd. op Java (Bezoek), de 2de luit. A. S. J. van Kesteren, van het 6de bat.; ter Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de 1ste luit. J. H. O. van Reyn en de 2de luit. A. Bardok, respectievelijk van het 15de en 16de bat.; te Palmbang, de kap. C. Beerens, van het 13de bat.; op Banka, de kap. G. J. Muller en de 2de luit. F. W. Cornets de Groot, respectievelijk van het 10de en 7de bat.; bij het 15de bat., de majoor M. L. G. van den Berg, van het garniz.-bat. te Palembang.

Eervol ontslagen.

Op zijn verzoek, uit Zr. Ms. milit. dienst, met behoud van regt op pensioen; de kap. der inf. A. J. F. d'Aumerie; ontslagen uit Zr. Ms. milit. dienst, de offic. van gez. der 3de kl. H. H. Lieftink; eervol, uithoofde van vertrek naar Nederl., als lid der directie van het fonds der verh. pensioenen voor de offic. der landm. in Nederl.-Indië, de kol der art. C. G. van Dentsch, onder dankb. voor zijne in die betrekking bewezen diensten.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend,

Wegens ziekte, aan den luit.-kol., kommand. van het 10de bat. inf. J. C. J. Smits, en aan den magazijnm. bij het afd. kleeding-magaz. te Padang (milit. ambten, der 2de kl.) J. P. J. Cabri; aan den majoor der inf. J. B. Auffmorth en aan den betaalm. der 1ste kl. (kap.) der milit. administr. E. C. Smets.

Overleden.

J. W. E. Arudt, offic. van gezondh. 2de kl. te Timor Koepang, 4 Julij 1859; — H. A. B. W. L. von Koch, kap. der inf., te Boelecomba, 16 Julij 1859; — A. J. van Mansveldt, 1ste luit. der inf., te Macassar, 25 Aug. 1859; — H. W. N. M. de Graauw, 1ste luit. der art., aan boord van het schip *Electra*, bij den overtocht van Celebes naar Soerabaija, 11 April 1859; — P. H. Uhlenbeck, kap. der genie en sappeurs, te Macassar, 26 Julij 1859.

CORRESPONDENTIE.

Het uit Utrecht ingezonden stuk door *Een Infanterist*, kan wegens plaatsgebrek niet worden opgenomen; ook andere stukken zijn om dezelfde reden moeten uitgesteld worden.

VERBETERINGEN.

In het N^o. van November, Blz. 518. In het staatje, 3de kolom, "het door ons voorgestelde geweer," staat voor het gewigt van het wapen 5,94 pd., moet zijn 5,04 pd.; en voor den druk op de linker hand bij het vuren, 7,86 pd., moet zijn 7,56 pd.

Blz. 529. Regel 7 v. o. staat: de krop, lees: de loop.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1860.

Xde HOOFDSTUK.

ONTWERP VAN WET.

Wij WILLEM III, enz.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de Artt. 119 en 120 der Grondwet, de algemeene begrooting jaarlijks moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden bij deze:

Art. 1. Het Xde Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1860, betreffende het *Departement van Oorlog*, wordt vastgesteld als volgt:

1ste AFDEELING.

Kosten van het Departement

Art. 1. Traktement van den Minister *f* 12,000.

Art. 2. Traktement van den secretaris-generaal en verdere ambtenaren, onder-officieren en bedienden, toelagen aan officieren, benevens toelaag voor paarden van den Minister (generaal-majoor), mitsgaders afloopende traktementen van ambtenaren *f* 115,557.50.

Art. 3. Bureau- en locaalbehoefsten, benevens drukwerk *f* 12,245.50.

Totaal *f* 159,785.00.

2de AFDEELING.

Traktementen, bureaukosten en fouragegelden voor paarden van den grooten en generalen staf van het leger, van de administratie der armée, van de provinciale en plaatselijke staven.

Art. 4. Grooten staf *f* 29,015.60.

Art. 5. Generale staf *f* 65,625.29.

Art. 6. Administratie der armée *f* 25,800.

Art. 7. Provinciale en plaatselijke staven *f* 78,699.20.

Art. 8. Kosten van verkenningen, het maken van plans en kaarten, met de voor beide daaruit voortvloeiende uitgaven:

a. gewone uitgaven voor de behoefte van dit onderwerp, mitsgaders remuneratiën aan élèves bij de kaarten-steendrukkerij *f* 5,000.00.

b. buitengewone uitgaven tot het bespoedigen der vervaardiging van de topographische kaart der Nederlanden *f* 10,000.00.

Totaal *f* 15,000.00.

IIIde AFDEELING.

Traktementen, soldijen, fourragegelden en verdere kosten van de verschillende wapenkorpsen, daaronder begrepen die voor de paardenartsen; alsmede gratificatiën, te verleen en aan de met lichaamsgebreken ontslagen wordende onderofficieren en manschappen.

Art. 9 Wapen der infanterie, staf en korpsen, hieronder begrepen de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk gevoerd wordende *f* 4,246,736.13.

Art. 10. Wapen der kavallerie, staf en korpsen, daaronder begrepen de paardenartsen, benevens het Limburgsch Bondscontingent, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,759,582.50^s.

Art. 11. Wapen der artillerie, staf en korpsen, hieronder begrepen de paardenartsen, mitsgaders de onderofficieren en soldaten van de andere wapens, daarbij tijdelijk in betaling gevoerd wordende *f* 1,640,894.25.

Art. 12. Wapen der genie, staf van het wapen en bataillon mineurs en sapeurs, mitsgaders bureaustkosten en andere uitgaven voor de ingenieurs in de vestingen *f* 284,910 59^s.

Totaal 7,951,923,06.

IVde AFDEELING.

Art. 15. Remonte *f* 153,000.00.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

Art. 14. Traktementen, soldijen en verdere kosten, na aftrek van de bijdragen, die voor de opleiding der kadets en surnumeraire élèves (vreemdelingen) betaald worden *f* 51,000.00.

Vide AFDEELING.

Art. 13. Reiskosten en vacatiën *f* 28,000.00.

VIIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

Art. 16. Traktementen, toelagen en daggelden, zoo der officieren en kweekelingen bij de militaire geneeskundige dienst, als van de administrateurs en verdere geëmployeerden bij het magazijn van geneesmiddelen en bij de hospitaalen, mitsgaders bijdragen aan de veeartsenijschool tot opleiding van kweekelingen voor de veterinaire dienst *f* 260,500 00.

Art. 17. Materieel van de geneeskundige dienst, kosten vallende op het verplegen van zieken, aankoop van medicijnen enz. *f* 210,400.00.

Totaal *f* 470,900.00.

VIIIste AFDEELING.

Art. 18. Vuur en licht in de wachten *f* 23,500.00.

IXde AFDEELING.

Art. 19. Scheeps- en wagenvrachten en overvaartgelden, vergoeding voor geleden schade, uit het kontrakt wegens de transporten te water voortkomende *f* 58,000.00.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie en draagbare wapenen, met den aanleve van dien, onder het beheer der artillerie staande.

Art. 20. Jaarwedden van beampten, daggelden voor werklieden, verdiend loon voor werk op stuk, toelagen voor officieren en conducteurs, mitsgaders tegemoetkomingen, zoo bij de artillerie-, stapel- en constructie-magazijnen en bij de inspectie der draagbare wapenen te *Delft, Maastricht, Gorinchem, Dordrecht, Luik* enz., als bij andere etablissementen tot het materieel der artillerie behorende *f* 166,455.00.

Art. 21. Aanschaffing, herstelling, onderhoud en verwerken van het materieel der artillerie en der draagbare wapenen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft *f* 154,500.00

Totaal *f* 500,455.00.

XIde AFDEELING.

Art. 22. Materieel der genie en al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren *f* 587,000.00.

XIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

Art. 25. Defroijement van den amanuensis bij de directie der weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt *f* 1,200.00.

Art. 24. Kosten tot verzekering en uitoefening der eredienst bij de militairen, daaronder begrepen tegemoetkoming aan predikanten en onderwijzers, mitsgaders aan Roomsch-katholieke en andere geestelijken in kleine garnizoenen *f* 8,400.00.

Art. 25. Huur van gebouwen, exercitie-velden en loodsden *f* 5,000.00.

Art. 26. Kleine tegemoetkomingen, reiseelden enz., aan gewezen militairen en militaire weduwen *f* 900.00.

Art. 27. Drukwerk van onderscheiden aard ten dienste van het leger, mitsgaders het drukken en aanschaffen van militaire reglementen en boekwerken *f* 6,000.00.

Art. 28. Subsidie aan de weduwen- en weezenkas voor de officieren van de landmagt *f* 12,000.00.

Art. 29. Huisvesting en voeding van lotelingen der nationale militie, en reiseelden van opgeroepen wordende en vertrekkende verlofgangers *f* 7,000.00.

Art. 50. Kosten van het magazijn van kleeding, uitrusting, hospitaals-goederen, kampements-effecten, traktementen, toelagen, bureaukosten, daggelden aan mindere bedienden en arbeidsloozen, aankoop van veld-uitrusting, en algemeene kosten *f* 52,000.00.

Art. 51. Kosten wegens onderhoud van militaire huisgezinnen in de aan het Rijk toebehoorende gestichten te *Ommerschans* en te *Veenhuizen* *f* 54,000.00.

Art. 52. Gratificatiën *f* 12,000.00.

Art. 53. Proceskosten van verschillende aard. *Memorie.*

Art. 54. Subsidie aan het Invalidenhuis te *Leyden* *f* 5,000.00.

Art. 55. Het aanschaffen van onderscheidingsteekenen voor officiersdienst, mitsgaders van medailles voor diensten van onderscheiden aard *f* 1,000.00.

Art. 26. Kosten vallende op het kamperen van troepen *f* 66,000.00.

Art. 57. Kosten vallende op telegraphische correspondentie *f* 100.00.

Totaal *f* 190,600.00

XIIIde AFDEELING.

Art. 58. Traktementen, soldijen en verdere kosten van het korps maréchaussée, alsmede gratificatiën te verleen aan met lichaamsgebreken ontslagen wordende maréchaussées *f* 212,000.00.

XIVde AFDEELING.

Overkomplete officieren, pensioenen, gagementen, onderstanden en wachtgeld.

Art. 39. Overkomplete officieren, twee-derde en non-activiteits-traktemen-ten f 38,000.00.

Art. 40. Pensioenen, gagementen en onderstanden f 1,480,000.00.

Art. 41. Tijdelijke pensioenen en onderstanden, volgens de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* N°. 129) f 7,000.00.

Art. 42. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij de inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt (wet van 24 Junij 1854, (*Staatsblad* N°. 22) f 4,000.00.

Art. 45. Wachtgeld en bezuiniging buiten betrekking zijn geraakt f 7,000.00

Totaal f 1,556,000.00.

XVde AFDEELING.

Art. 44. Onvoorziene uitgaven f 71,702 94.

Totaal Generaal f 11,950,000.00.

ART. 2. Wanneer de som, in dit hoofdstuk uitgetrokken voor een der onderwerpen van uitgaaf, begrepen onder de artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42 en 45, ontoereikend mogt worden bevonden, kan het ontbrekend bedrag, met inachtneming van het voorschrift van het 2de lid van art. 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* N°. 44), aangevuld worden door overschrijving uit den post voor onvoorziene uitgaven, in hetzelfde hoofdstuk voorkomende.

ART. 5. De in den loop van het dienstjaar opkomende behoeften, het voorschreven departement betreffende, welke hare omschrijving niet vinden in de artikelen van dit hoofdstuk, worden op den post voor onvoorziene uitgaven aangewezen.

Die uitgaven worden bij de rekening omschreven en verantwoord in zoovele bijzondere posten, als zij gelijksoortige onderwerpen betreffen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriele Departementen, Autoriteiten, Collegiën en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1860.

Xde HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

§ 1. De tijd voor de zamenstelling der begrooting is voor den nieuw opgetreden Minister zeker zeer kort geweest; doch hij vond daarvoor alle bouwstoffen gereed en heeft zich daarmede onmiddellijk bezig gehouden. Die zamenstelling viel hem ook daarom minder moeilijk dan anders het geval zou geweest zijn, omdat hij niet aan het bestuur is gekomen met het voornemen om vele veranderingen daar te stellen, maar om het bestaande meer en meer dienstbaar te maken aan zijne bestemming.

De indiening dezer begrooting is echter voor hem eene zaak van groot gewigt, omdat zij hem in de gelegenheid stelt, dadelijk na het aanvaarden zijner betrekking zijne inzichten van bestuur bloot te leggen, hetgeen hij tegenover de Vertegenwoordiging en de natie als een pligt beschouwde.

Hij doet dit te meer en te geruster, omdat nog onlangs bij de Vertegenwoordiging het gevoelen is voorgestaan, dat een Minister *eene betrekking van dezen aard niet aanneemt, zonder te weten welke rigting hij volgen zal.*

Vóór alles moet hij echter wijzen op den onvolledigen toestand waarin 's lands weerbaarheid zich nog steeds bevindt. Hij kan en moet zulks doen, omdat de omstandigheden daarvoor thans nitnemend gunstig zijn.

De staat van spanning, waarin men voor eenige maanden door het uitbarsten van den oorlog geraakt was, is, immers voor het oogenblik, vervangen door uitzigten op eene vredelievende schikking, zoodat men thans veilig over 's Rijks defensie spreken kan, zonder dat dit naar buiten eenigen aanstoot behoeft te geven of eenig opzien te baren.

Dit is te meer van belang, om de discussiën, welke onlangs tusschen de Regering en de Staten-Generaal over de suppletoire begrootingen voor dit jaar hebben plaats gehad, genoegzaam hebben aangewezen, hoe moeilijk het is om zich in een *onverwacht* oogenblik omtrent het nemen van maatregelen, *zelfs van voorzorg*, te verstaan, omdat men vreest dat het bestuur van Oorlog in zijnen ijver te ver zou gaan en aan die maatregelen het voorkomen eener *wapening* zou geven; hetgeen dan, op zulk een tijdstip van staatkundige spanning, behoort vermeden te worden.

Hiervan is thans geen sprake en men kan onbevangen nagaan, wat gedaan moet worden om bij eenen onverhoopten keer van zaken niet *onvoorbereid* bevonden te worden.

Dit zou het geval wezen indien de middelen van verdediging zoo moesten blijven als ze thans zijn.

Niet dat de grondslagen welke bestaan daarvoor niet geschikt zijn; maar er is behoefte aan eene duurzame verbetering, opbouw en voorziening. De Minister moet hierover zijne gedachten eenigzins breedvoerig uiteenzetten.

Het koloniale leger vordert ruimen bijstand en op onbekrompen wijze tracht het bestuur van Oorlog hier te lande daarin ook van zijne zijde te voorzien;

doch het spreekt van zelf, dat die bijstand in zekere mate nadeelig terugwerkt op de gesteldheid der kaders en de sterkte van het leger, hetwelk daardoor gedurig aan officieren, onderofficieren en manschappen gevoelige verliezen lijdt. Daardoor, en door andere oorzaken, vermindert het getal vrijwilligers aanzienlijk, waarin het bestuur reeds onlangs heeft getracht te gemoet te komen, door bepalingen geschikt tot aanmoediging van de vrijwillige dienst, welke voor'shands eene niet ongunstige uitwerking schijnen te hebben. Doch hiervoor moet nog meer worden gedaan; en wel door het vermeerderen van de soldij en van het brood voor de manschappen, waarvan de noodzakelijkheid bereids in de Vertegenwoordiging zelve is ingezien, en waartoe de ambtsvoorganger van den tegenwoordigen Minister reeds alles voor de daartoe in te dienen begrooting in gereedheid had gebragt.

Op allerlei wijze moet men trachten het getal vrijwilligers te doen toenemen, hetgeen in den geest der Grondwet is, als zijnde mede van invloed op de dienst der militie; doch de vrijwilligers zullen niet toenemen indien er in gemeld opzigt voor het lot van den soldaat niet beter gezorgd wordt; waarbij ook hunne huisvesting voornamelijk in aanmerking komt, zoodat men op verbetering der middelen van kazernering en wel bepaaldelijk der gebouwen en hunne inrigting zal moeten bedacht zijn.

Gebrek aan manschappen in de gelederen van een korps brengt het als van zelf in een staat van kwijning. Toevoer van manschappen geeft daaraan een allesbezielend leven, dat zich door al de deelen van de dienst weldadig laat gevoelen.

De Minister is hiervan zóo overtuigd, dat hij nu reeds doet nagaan, in hoe ver aan de garnizoenen der korpsen eene standplaats kan worden aangewezen, waardoor de lust tot dienen en dienstneming meer bij de ingezetenen kan worden opgewekt. Vroegere voorbeelden hebben aangetoond, dat het verblijf nabij de haardsteden der dienenden, en het te zamen blijven van hen die eene zekere behoefte hebben aan verkeer met hunnen landaard, voordeelige resultaten voor de werving oplevert.

Ook als maatregel van bezuiniging en groote vereenvoudiging in de dienst prijst zich zoodanige bepaling der garnizoenen aan, niet alleen voor het Rijk, wegens het verminderen der uitgaven aan de transporten der miliciens van het eene oord naar het andere verbonden; maar ook voor de officieren en kaders, die daardoor niet telkens aan groote uitgaven, van gedurige garnizoensveranderingen onafscheidelijk, worden onderworpen.

Wel weet men dat tegen een dergelijk stelsel bedenkingen van anderen aard overstaan; maar het gemis aan manschappen is zulk een gebrek, dat daarin allernoodzakelijkst behoort voorzien te worden; en wat de nadeelen wegens het langdurig verblijf in eene plaats betreft, het personeel wisselt uit den aard der zaak gedurig af.

Neemt de lust tot dienen door dit middel toe, dan zal het geen betoog behoeven, dat zulks het aantal van voor de verdediging geschikte ingezetenen in tijden van oorlog en van gevaar vermeerdert.

Zoo ook is het in 't belang van 'slands weerbaarheid volstrekt noodzakelijk dat de miliciens doorgaande meer worden geoefend dan tot nu toe het geval is geweest.

Uit dien hoofde heeft de Minister niet gearzeld, daartoe reeds bij de tegenwoordige begrooting eene zekere som aan te vragen.

Voorts zal 'slands weerbaarheid nog aanmerkelijk kunnen winnen, zoodra er eene nieuwe wet tot regeling der nationale militie naar de bepalingen der in werking zijnde Grondwet zal zijn tot stand gekomen, en waarvan het ontwerp van wege het Departement van Binnenlandsche Zaken aan de nadere overweging der Departementen van Oorlog en Marine weldra zal worden onderworpen; als wanneer met de verdere behandeling de meeste spoed zal worden gemaakt, te dien effecte, dat men zich vleit dat het ontwerp nog in deze zitting der Vertegenwoordiging zal kunnen worden overwogen en, mogt het zijn,

aangenomen. Eerst dan, wanneer aan dat gedeelte van art. 189 der Grondwet uitvoering zal zijn gegeven, kan het niet minder gewichtig onderwerp der schut-terijen in overweging worden genomen, en niemand meer dan de Minister van Oorlog kan wenschen, dat dit hoogst aangelegen gedeelte tot 'slands defensie naar behooren moge worden geregeld.

Na deze uiteenzetting van zijne meening wegens de noodzakelijkheid om het getal *strijders* te vermeerderen, hetgeen slechts in algemeene trekken geschied is, zal hij in gelijken zin kortelijk opgeven voor welke verbeteringen hij de zamenstelling van het leger vatbaar acht.

Zoo heeft, bijv. het regement grenadiers en jagers, even als alle andere korpsen van het leger, behoefte aan een depôt.

Na het onlangs gebeurde met het Limburgsche bondscontingent is het noodzakelijk, dat het 5de regiment dragonders op de daarvoor thans op voet van vrede aangenomen formatie in stand worde gehouden, en op zich zelf blijve zoolang in de bestaande verplichtingen wegens dat onderwerp geene wijzigingen komen.

Welke ook de beschouwingen zijn omtrent de eventualiteiten die zich te dezer zake kunnen voordoen, op het genoemde contingent kan en mag voor de eigenlijke verdediging des Rijks niet onbepaald gerekend worden. De vier overige regementen kavalerie komen daarvoor alleen in aanmerking en zijn daarvoor hoogst noodig. De grootste geldelijke opofferingen zijn in oorlogstijd niet in staat om in de behoefte aan kavallerie te voorzien. Zij moet aanwezig zijn, en aan hare sterkte in manschappen en paarden mag niet te veel ontbreken.

Het wapen der artillerie behoeft voor het oogenblik, naar de meening van hem, Minister, geene wijziging te ondergaan.

Indien 'slands defensie, zoowel aan de land- als aan de zeezijde, eenmaal voor goed zal zijn geregeld, zoo als het belang des Rijks zulks vordert, dan zal de vesting-artillerie eenige uitbreiding behoeven.

De rijdende en veld-artillerie heeft alleen behoefte aan meerdere paarden; doch men zal, zoo spoedig als de omstandigheden dit zullen toelaten, tot de formatie van een artillerie-transporttrein behooren over te gaan.

Het bataillon mineurs en sapeurs dient met ééne compagnie vermeerderd te worden.

Wat de passieve middelen van verdediging betreft, meent de Minister als zijn gevoelen te mogen doen kennen, dat de grondvoorraad van het materieel der artillerie zich in het algemeen in eenen goeden staat bevindt. Die voorraad is belangrijk en in zeker opzigt voldoende, wanneer daaraan slechts de hand wordt gehouden. Alleen de wapening van het leger is niet zoo als zij behoort, en zoo als de jongst gevoerde oorlog de noodzakelijkheid daarvan heeft doen kennen.

Het geweer, waarmede het leger op dit oogenblik gewapend is, ook dan zelfs wanneer het algemeen van trekken was voorzien, voldoet niet aan de eischen van den tijd. Een kleiner kaliber moet worden aangenomen, en zoodra de keuze op goede gronden bepaald zal zijn, zal de Minister onverwijld een voorstel opmaken, om binnen den kortst mogelijken tijd honderd duizend van die juistheidswapenen te doen aanmaken en om daarvoor, naar gelang van den betalingstermijn, eene verhooging van uitgaven, zoo noodig, der begrooting van 1860 aan te vragen. Inmiddels zal men met het wijzigen van het bestaande geweer zonder oponthoud voortgaan, om daarvan gebruik te maken zoo het onverhoopt noodig was. Ook dan wanneer het leger met het nieuwe kaliber zal gewapend zijn, zullen daarom de thans aanwezige niet verloren zijn, omdat ze bij het uitrusten der vestingen zullen kunnen dienen.

Ook zal de Minister zijne aandacht gevestigd houden op de aanmerkelijke veranderingen die thans meer en meer ten opzichte van het geschut bij de verschillende legers worden voorgenomen of reeds dadelijk in toepassing zijn gebracht. Doch aangezien deze gewigtige zaak, hoewel niet meer in hare geboorte, dan toch op verre na nog niet tot genoegzame rijpheid is gekomen, zoo schijnt

het geraden, hierin met omzigtigheid en zonder overhaasting te werk te gaan.

Eindelijk zal ook met opzigt tot de werken der genie tot eene vaste bepaling behooren te worden overgegaan. In den zin dezer overtuiging zal eene vaststelling der voor 's lands defensie werkelijk noodige werken worden opgemaakt, met aanwijzing welke daarvan *dadelijk* onder handen zullen dienen te worden genomen en welke eerst *in oorlogstijd* behooren te worden aangelegd of voltooid.

Die vaststelling zal ook aan de Vertegenwoordiging worden medegedeeld, en daarop aanvragen tot het verkrijgen van gelden gegrond worden, welke, even als die voor de wapening, als *buitengewone uitgaven* zullen dienen te worden beschouwd, die, eenmaal aangewend, later niet meer op de begrootingen zullen voorkomen.

De Minister zal niet schromen om bij de behandeling van dit gewichtig onderwerp daarover, zoover doenlijk, in de beide Kamers der Staten-Generaal, even als over andere uitgaven, in openlijke beraadslaging te treden, als wel overtuigd dat men daarover genoegzaam licht kan verspreiden zonder daarom de veiligheid van het Rijk in de waagschaal te stellen.

Zoodanig zijn in algemeene trekken de inzigten van den nieuw opgetreden Minister omtrent hetgeen in het belang van 's Rijks defensie zal behooren te geschieden.

Hij meent deswege naar eed en plicht gehandeld te hebben, en is verder bereid tot het geven van die ophelderingen en inlichtingen, welke men van hem zou kunnen verlangen.

Indien hij niet van bezuiniging gesproken heeft, het is omdat hij een afkeer heeft van het afleggen van beloften, die welligt later kunnen blijken slechts ten halve te kunnen worden nagekomen, en dan doorgaans hem, die ze deed, in eene valsche en onhoudbare stelling plaatsen.

Hij zal intusschen achtereenvolgens nagaan welke onderwerpen voor bezuiniging vatbaar zijn.

Hij is gestemd tegen al hetgeen naar weelde of overdrijving zweemt; maar hij beschouwt de verdediging des lands als eene ernstige zaak, welke stelselmatig tot vastheid moet gebragt worden, als wanneer de uitgaven, daarvoor aangewend, van lieverlede meer dragelijk zullen worden, vooral wanneer men bespeurt dat ze tot een goed einde zijn besteed.

§ 2. Na deze algemeene beschouwing zal de Minister overgaan tot het behandelen der afdeelingen der begrooting, welke enige toelichting behoeven. Hij neemt de vrijheid om zich ten aanzien van de zoodanige, welke niet vermeld worden, te gedragen aan hetgeen deswege op de toelichtende staten tot opheldering gezegd wordt.

1ste AFDEELING.

Kosten van het Departement.

§ 5. Dit onderwerp zal door hem zoodra mogelijk in overweging genomen worden. Hij zal met oplettendheid nagaan voor welke vermindering het personeel en voor welke vereenvoudiging de zaken vatbaar zijn. Intusschen is het nog in den loop van dit jaar gebleken, hoe zeer de werkzaamheden, door het ontstaan van onverwachte gebeurtenissen, zich kunnen uitbreiden, en dat daarop bij te nemen beschikkingen allezins behoort te worden gelet.

IIde AFDEELING.

Vershillende staven en dienstvakken.

§ 4. De in deze afdeeling voorkomende staven en dienstvakken zijn, wat de sterkte aangaat, met eenige geringe wijzigingen, gelijk gebleven aan die, welke op de begrooting, voor het jaar 1859 opgemaakt, voorkomen.

Voor het jaar 1859 is toegestaan f 215,527.50
Thans wordt aangevraagd » 212,156.00

Er is dus minder geraamd f 1,49150
hoofdzakelijk ontstaan door het minder berekend bedrag der schadeloosstelling
voor de paarden der officieren.

IIIde AFDEELING.

Wapen der infanterie.

§ 5. De berekening der behoeften voor het dienstjaar 1860 is gegrond op de sterkte der korpsen, zoo als die in de begrooting voor het jaar 1858 was uitgetrokken en tot maatstaf diende voor de aanvraag der gelden, welke voor het thans loopend dienstjaar 1859 zijn toegestaan, met uitzondering evenwel van die voor het regiment grenadiers en jagers, waarbij acht luitenants meer worden berekend, ten gevolge het Koninklijk besluit van den 25sten Junij jl. n°. 53, bepalende dat, aangezien de vier eerste kompagnien van de beide bataillons jagers van getrokken wapens zijn voorzien, deze, even als de overige tirailleurkompagnien geoefend wordende, ook een gelijk getal officieren moeten bezitten als voor laatstgemelde kompagnien is vastgesteld.

De voor het dienstjaar 1860 aangevraagde som, vergeleken met die bij de wet van den 50sten December 1858 (*Staatsblad* n°. 155) voor het wapen der infanterie toegestaan, levert een verschil op van f 548,573.19³. De reden van dat verschil bestaat hoofdzakelijk in de voorgenomen nieuwe regeling der soldijen en de vermeerdering van het ration brood, benevens de verhoogingen voor de onderwerpen, meer bepaald aangewezen bij de vergelijking der raming voor het jaar 1860 met de werkelijk gedane uitgaven in het jaar 1858, zoo als dit in den toelichtenden staat betreffende gemeld wapen onder lit. A voorkomt, waarnaar men de vrijheid neemt zich te gedragen; met deze opmerking evenwel, dat aangezien in 1858 het ration brood op 6½ cent is berekend, en in het jaar 1859 slechts voor 5 cents is uitgetrokken, het verschil voor dat onderwerp dus van zelf meer bedraagt dan in den toelichtenden staat voorkomt. — Wat de vermeerdering der soldij betreft, hieromtrent moet men opmerken, dat reeds sedert 1855 aan de manschappen, wier soldijen niet meer dan 25 cents bedroegen, eene tegemoetkoming van 2 cents per dag is toegekend, hetgeen echter is gebleken niet genoegzaam te zijn, uit welken hoofde men nu in het algemeen de soldijen bij al de korpsen van het leger (de *maréchaussée* uitgezonderd) wenscht te vermeerderen met 2½ cent per dag voor het kader, en met 5 cents per dag voor de manschappen, zoowel der staande armée als der milicie. Voegt men hierbij de waarde van 0.25 pond brood, waarmede het ration zal worden vermeerderd, ad 2½ cent, dan zullen de bedoelde toekenningen voor het kader 5 cents en voor de manschappen 3½ cent per dag bedragen en hiermede eene belangrijke lotsverbetering voor de onderofficieren en verdere manschappen van het leger worden daargesteld.

In de tweede plaats vordert de vrijwillige werving, die sedert de laatstverloopen jaren belangrijk is verminderd, allernoodzakelijkst aanmoediging, Hiertoe komt het uitloven van hoogere hand- en aanbrenngelden al dadelijk in aanmerking, en is in den loop van dit jaar bepaald geworden, dat aan de onderofficieren en verdere manschappen, die zich na 6 en 12 jaren dienst op nieuw tot de dienst verbinden, boven en behalve andere onderscheidingen, eene verhooging der soldijen, in het eerste geval van 2½ cent en in het laatste van 5 cents per dag wordt toegekend.

In verband met het vorenstaande wordt het ook noodzakelijk geacht om de toelage voor eerste uitrusting aan de rekruten en zich reëngagerende manschappen, benevens de dagelijksche toelagen voor het kleeding- en reparatiefonds van de korporaa's en soldaten bij de korpsen te voet eenigzins te verhoogen.

Wapen der kavallerie.

§ 6. Door de nieuwe zamenstelling aan het 5de regiment dragonders, in verband tot de bestemming aan dit korps gegeven, wordt de sterkte van het wapen vermeerderd met:

10 officieren,	
218 onderofficieren en manschappen,	
10 officiers- en	} paarden.
208 troepen-	

Dit is een noodzakelijk gevolg der omstandigheden welke zich in den loop van dit jaar met opzigt tot de formatie van het Limburgsch bondscontingent hebben voorgedaan. Reeds is daarvan onder § 1 melding gemaakt en zal het, zoo men vertrouwt, niet noodig zijn daarover alsnu in het breede uit te weiden.

Volgens des Ministers overtuiging moet, zoolang in die verplichtingen geene verandering kan gebragt worden, de Regering altijd in staat wezen om daaraan onder alle omstandigheden te kunnen voldoen, en moet dit niet geschieden ten koste der middelen, welke 's Rijks verdediging zelve zoude kunnen behoeven.

Daarvoor behooren de overige bestaande regementen kavallerie intact te blijven. Door die regementen hunne tegenwoordige zamenstellingen te doen behouden, zullen zij, compleet zijnde, eene sterkte van 2124 paarden tellen. Al voegt men hierbij het getal paarden, voor het 5de regiment aangewezen, ten getale van 654, dan kan eene normale sterkte van 2758 paarden niet als te veel voor ons leger beschouwd worden; vooral niet wanneer in het oog wordt gehouden, dat gewoonlijk het getal reforme- en zieke paarden $\frac{1}{4}$ der sterkte bedraagt, en dus bij een opkomenden oorlogstoestand dadelijk slechts over ruim 2000 paarden zal kunnen worden beschikt.

Vergelijkt men nu de sommen bij de wet van 30 December 1858 (*Staatsblad* n. 155) ten behoeve van het wapen der kavallerie, voor het dienstjaar 1859 toegestaan, met die voor het jaar 1860 aangevraagd, dan zal het blijken dat, niettegenstaande de bovenbedoelde uitbreiding van het personeel en paarden bij dit wapen, en terwijl ook hier de vermeerderingen voor de soldijen, de werfkosten, het ration brood enz., hiervoor bij de infanterie aangewezen, hebben plaats gehad, er eene som van f 60,211.78^s minder dan voor het loopend dienstjaar wordt aangevraagd, veroorzaakt: 1°. door den minderen prijs der fourrages, welke in 1859 tegen ruim 74 cents, en nu voor 58 cents per ration zijn berekend; 2°. wegens een grooter aftrek voor het inkompleet dat er bestaat aan vrijwillig dienende soldaten.

Wapen der artillerie.

§ 7. Even als voor het jaar 1859 heeft plaats gehad, hebben de reeds in 1858 bestaande formatiën der staven en korpsen de grondslagen uitgemaakt voor de berekening der behoeften voor het dienstjaar 1860, met uitzondering evenwel van een getal van 225 paarden, dat boven de organiek op voet van vrede bepaalde getalsterkte aanwezig is, ten gevolge van den plaats gehad hebbende aankoop, krachtens de wet van den 15den Mei 1859 (*Staatsblad* n. 41).

Ook bij het hier bedoelde wapen zijn de vermeerderde toekenningen voor soldijen, brood, werfkosten enz., hiervoor aangewezen en nader toegelicht in de adstructive staten, onder de behoeften voor het jaar 1860 begrepen, die, zoo als van zelf spreekt, een hooger montant zouden opleveren, indien ook hier niet de minder in rekening gebragte prijs der fourrages (in 1859 gesteld op ruim 77 $\frac{1}{2}$ cent en thans ad 60 cents per ration berekend) daarop een gunstigen invloed uitoefende.

Bij vergelijking der sommen, bij de wet van 30 December 1858 (*Staatsblad* n. 155) ten behoeve van het dienstjaar 1859 toegestaan, met die voor het jaar 1860 aangevraagd, zal het blijken dat dit een vermeerderd bedrag van f 141,670.56 uitmaakt.

Wapen der genie.

§ 8. De sterkte van het personeel, welke tot grondslag der berekeningen voor de behoeften van het jaar 1860 heeft gestrekt, is gelijk aan die waarop de aanvraag der voor het loopende dienstjaar benodigde gelden berusten.

Voor het jaar 1860 vindt men meer geraamd dan voor 1859 is toegestaan eene som van *f* 12,254.41⁸, 't geen voorspruit uit de vermeerderde toekenningen welke in den toelichtenden staat zijn aangewezen; waarbij men moet opmerken, dat ook hier van toepassing is hetgeen hiervoor bij de infanterie ten aanzien van den prijs van het brood is te kennen gegeven.

IVde AFDEELING.

Remonte.

§ 9. Ten gevolge van den in den loop van dit jaar buitengewonen aankoop van paarden zijn er bij het wapen der artillerie 225 stuks meer aanwezig dan de thans bestaande formatie op voet van vrede aanwijst. Hiervan aftrekkende het gewoon verlies van $\frac{1}{8}$ der aanwezige paarden, ad 80 stuks, dan zullen er overkompleet blijven 145 paarden en behoeft er geene voorziening voor dat onderwerp bij de artillerie plaats te hebben.

Bij de kavallerie-korpsen heeft de buitengewone aankoop alleen gestrekt tot eene gedeeltelijke aanvulling van het bestaande inkompleet. Door de nieuwe formatie, welke voor het 5de regement dragonders is vastgesteld, behoeft dat korps, in de eerste plaats, eene vermeerdering van 208 paarden, zoodat, tot completering daarvan en ter voorziening in het gewoon verlies, een getal van 524 paarden noodig is.

Hiervan aftrekkende de bij de artillerie voor het oogenblik boventallig zijnde paarden, boven aangewezen, dan zullen er nog noodig zijn 587 stuks, welke, zoo men vertrouwt, nu de uitvoer van paarden in de naburige Rijken is opengesteld, tegen mindere prijzen zullen te bekomen zijn dan waarvoor de paarden in den loop van dit jaar zijn aangekocht.

Vde AFDEELING.

Koninklijke Militaire Akademie.

§ 10. De vermeerdering der soldijen, die bij de wapenkorpsen ten behoeve van de onderofficieren en verdere manschappen zal worden toegekend, heeft men alleen toegepast op de oppassers bij deze inrigting; voor de overige onderofficieren en verdere militairen bestaat daarvoor geene noodzakelijkheid, uit hoofde hunne soldijen ruimer zijn bepaald dan die bij de korpsen van het leger.

Het ration brood is evenwel gelijkgesteld met dat hetwelk aan de onderofficieren en manschappen bij de korpsen zal worden uitgereikt.

Niettegenstaande dit een en ander, wordt er voor het jaar 1860 niets meerder geraamd dan voor het loopende dienstjaar is toegestaan.

Op nieuw mag men hier de opmerking niet achterwege laten, dat er thans 105 kadets bij de akademie aanwezig zijn, die voor de militaire dienst in de koloniën worden opgeleid, waarvoor de koloniale kas niets anders bijdraagt in de uitgaven welke na aftrek der vastgestelde bijdragen zijn, dan het traktement voor den leeraar in de Oostersche talen, en dat zoo de genoemde kas daarin deelde, daardoor de uitgaven nog met de som van *f* 16,000 zouden verminderen.

Vide AFDEELING.

Reiskosten en vacantiën.

§ 11. De ondervinding heeft in de laatste jaren doen zien, dat de som van *f* 24,000, welke gewoonlijk voor dit onderwerp werd aangevraagd, ontoereikend was, en het hier bedoeld artikel uit dat der onvoorzienne uitgaven moest worden aangevuld.

Wil men zorgen dat er een behoorlijk toezigt over al de détails van de dienst plaats hebbe, dan moeten er inspectiën op eene eenigzins ruimere schaal plaats hebben, en daar de kosten daarvoor niet juist kunnen berekend worden, acht men het noodig, voor dit onderwerp eenige meerdere gelden aan te vragen dan aanvankelijk bij de wet van 30 December 1858 (*Staatsblad* n°. 153) zijn toegestaan.

VIde AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

§ 12. De geringe verhooging van uitgaven voor het personeel der geneeskundige dienst, welke, vergeleken met het toegestane voor 1859, de som van f 5611 bedraagt, ontstaat hoofdzakelijk hierdoor, dat de geneeskundige officieren, wier standplaats te 's Gravenhage is, en die de residentietoelagen, welke aan de officieren van gezondheid bij de aldaar gestationneerde korpsen werd toegekend, niet erlangden, nu ook in het genot dier toelagen zijn gesteld, en de bedoelde toelagen thans gezamenlijk bij deze afdeeling zijn uitgetrokken.

Xde AFDEELING.

Materieel der artillerie.

§ 15. Het 1ste onderdeel van deze afdeeling (art. 20) is opgemaakt naar de grondslagen der bestaande organisatie, en levert daardoor geen merklijk verschil op met het bedrag der gelden, toegestaan bij de wet van 30 December 1858 (*Staatsblad* n°. 153).

De daggelden en werkloonen der draagbare wapenen zijn verhoogd op grond van meerdere werkzaamheid door het van trekken doen voorzien van gladde geweren, welk werk, zoo als in § 1 dezer memorie is gezegd, onafgebroken wordt voortgezet. Het tweede onderdeel (art. 21) heeft zoowel ten aanzien van de constructie-werkplaatsen als van die der draagbare wapenen eene vermindering kunnen ondergaan, ten gevolge der aankopen, gedaan uit de gelden toegestaan bij de wetten van 13 Mei en 21 Junij jl. (*Staatsblad* n°. 41 en n°. 74).

Naar aanleiding van het verlangen, geuit in het Voorloopig Verslag, n°. 112 van de begroting 1858—1859, bladz. 7, Xde afdeeling, wordt hierbij de opgave gevoegd van het materieel hetwelk op 1 Januarij dezes jaars in de magazijnen of bij het leger in gebruik voorhanden was.

XIde AFDEELING.

Materieel der genie.

§ 14. De aangevraagde verhooging voor dit artikel is een gevolg:

- a. der meerdere herstellingen, welke sommige werken boven de gelden daarvoor in 1859 gebragt vereischen:
- b. wgens uitgaven voor het kamp te Milligen.

In de Memorie van Toelichting van het Xde hoofdstuk van het ontwerp der Staatsbegroting voor het diensjaar 1859, is vermeld, dat de Koning, kosteloos afgestaan hebbende eene groote uitgestrektheid gronds in en nabij de gemeente Milligen, geschikt om daarop jaarlijks een gedeelte van het leger te doen kamperen en oefenen, de Regering voornemens was aldaar eene legerplaats te doen inrigten, en voor de kosten daarvan, geschat op f 579,000, na 1859 jaarlijks, gedurende vier jaren, het vierde gedeelte van die som aan te vragen.

In het ontwerp van wet tot verhooging van het Xde hoofdstuk der begroting voor 1859, ingediend den 27sten April van dit jaar, was voor de verhooging van de XIde afdeeling (art. 22) gebragt eene som van f 550,000, waarvan een groot gedeelte was bestemd voor de inrigting van de legerplaats in en nabij de gemeente Milligen, welke men toen reeds vermeende niet te mogen uitstellen. Deze verhooging is evenwel niet aangenomen geworden.

Voor het kamperen en oefenen van troepen zijn dit jaar bij Zeist onder zekere voorwaarden beschikbaar gesteld nagenoeg 1400 bunders; te Milligen zal men ten allen tijde kunnen beschikken voor het inrigten eener legerplaats over 250 bunders, en voor oefening over 2976 bunders. Wanneer men nu deze meerdere ruimte in aanmerking neemt, en tevens dat de gronden te Zeist slechts voor een zeer gering gedeelte aan het Rijk behooren en de vergunning om daarop te kamperen kan worden geweigerd, terwijl bovendien, ten gevolge van ontginning, de oppervlakte gronds aldaar vermoedelijk weldra voor de oefening van troepen niet meer groot genoeg zal wezen; voorts, dat het noodig is dat het Rijk eigenaar zij of althans de verzekerde beschikking over den grond hebbe waarop de gebouwen voor het kamp worden gesteld, opdat zij daarop zouden kunnen blijven staan en men niet verplicht zou wezen meermalen daarvoor uitgaven te doen; — wanneer men dit alles in aanmerking neemt, dan is het duidelijk dat aan het terrein bij Milligen verreweg de voorkeur moet gegeven worden.

Dien ten gevolge is in deze begrooting voor het dienstjaar 1860 tot de daargestelling van eene kampplaats *f* 95,000, nagenoeg een vierde van de geschatte uitgaven voor de inrigting eener legerplaats bij de gemeente Milligen, gebragt. Deze som moet als buitengewone uitgave beschouwd worden.

XIIde AFDEELING.

Verschillende uitgaven.

§ 13. *Art. 51.* Tot nu toe was voor deze behoefte eene som uitgetrokken van *f* 58,016.20, welke, met het oog op de wet van den 10den Februarij 1844 (*Staatsblad* n°. 7), in haar geheel in twee termijnen werd betaald ten behoeve van het bijzonder fonds wegens de kolonisatie van behoefstigen in de kolonien der Maatschappij van Weldadigheid, onafhankelijk van hetgeen juist volgens het kontrakt met de Permanente Commissie der Maatschappij van Weldadigheid betrekkelijk de verpleging van militaire huisgezinnen verschuldigd was, hoezeer dan ook de bepaling der som beruiste op hetgeen vermoedelijk naar aanleiding van dat kontrakt verschuldigd zou zijn.

Door alles wat met betrekking tot de Maatschappij van Weldadigheid nu laatstelijk is voorgevallen, is de zaak van gedaante veranderd. Terwijl alsnu het beheer over de gestichten, waarin de militaire huisgezinnen verpleegd worden, aan den Staat is overgegaan, zal de betaling wegens hunne verpleging zich regelen naar het cijfer der huisgezinnen en het getal personen die verpleging genieten, en vermits reeds, met het oog op den toestand der maatschappij, sedert 1837 geene nieuwe huisgezinnen geplaatst zijn, kan de som voor dit onderwerp thans gesteld worden op *f* 54,000, en dus op *f* 4016.20 minder dan tot nu toe. Hoogst waarschijnlijk zal dit bedrag voldoende zijn; doch daar dit niet met volle zekerheid kan gezegd worden, is dit artikel opgenomen onder de zoodanige welke voor aanvulling uit dat der onvoorziene uitgaven vatbaar zijn.

§ 16. *Art. 56.* Het voornemen bestaat, om in het volgend jaar, even als in het loopend jaar heeft plaats gehad, een gedeelte van het leger in een kamp te vereenigen, om aldaar op ruime schaal in het groot te worden geoefend.

Hiertoe zullen bestemd worden: eene divisie infanterie, ter sterkte van twaalf bataillons, een regiment kavallerie en twee en een halve batterij veld- en rijdende artillerie, terwijl tot aanvulling van de bataillons infanterie een gedeelte der met groot verlof afwezige miliciens onder de wapenen zal worden geroepen. Ook zal men voortgaan met het doen kamperen van eenige kompagnien vesting-artillerie, benevens het bataillon mineurs en sapeurs, voor welk een en ander men rekent dat eene som van *f* 66,000 benodigd zal wezen.

XIIIde AFDEELING.

Wapen der maréchaussée.

§ 17. Men heeft de eer hier onder de aandacht te brengen dat de vermeerdering van de soldijen, die bij de overige wapenkorpsen in het algemeen zal worden toegekend, niet bij het hier bedoelde wapen zal plaats hebben, en dit wel omdat reeds aan de onderofficieren en manschappen bij het wapen der maréchaussée in het jaar 1857 eene soldijverhooging ad 10 cents per dag is verleend geworden.

Ook hier zijn de meerdere uitgaven ten behoeve van de onderofficieren en manschappen, wier soldijen na zes en twaalf jaren dienst wordt verhoogd, grootendeels gedekt door het minder bedrag van de benoodigde fourragegelden.

XIVde AFDEELING

Overkomplete officieren, pensioenen en wachtgelden.

§ 18. De vereischte opgaven wegens deze onderscheidene categorien zullen bij de stukken, tot de begrooting betrekkelijk, worden aangetroffen.

Zoo het bedrag der uitgaven voor officieren op non-activiteit eenigzins hooger is, hetgeen zoo als van zelf spreekt afhangt van omstandigheden welke buiten het bereik van het bestuur liggen, als gegrond op de fysieke gesteldheid der individuen, zoo zijn de uitgaven voor pensioenen verminderd kunnen worden, zoowel naa aanleiding van het versterf hetwelk heeft plaats gehad, als ten gevolge van het minder bedrag aan pensioenen hetwelk is verleend.

De Minister van Oorlog,

DE CASEMBROOT.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1860.

XDE HOOFDSTUK.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS DER TWEDE KAMER VAN DE STATEN-GENERAAL.

De overweging in de afdelingen der Kamer van het ontwerp van wet tot vaststelling van het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting van 1860, waaraan door 45 à 45 leden werd deelgenomen, heeft de volgende uitkomsten opgeleverd.

§ 1. Het lag in den aard der zaak dat in de eerste plaats de Memorie van Toelichting een punt van overweging uitmaakte. De indruk door die memorie bij de leden der Kamer te weeg gebracht was zeer verschillend. Terwijl onderscheidene leden het allezins goedkeurden, dat de Minister openhartig te kennen geeft: »geene beloften te willen afleggen die welligt later kunnen blijken slechts ten halve te kunnen worden nagekomen» en »niet aan bestuur te zijn gekomen met het voornemen om vele veranderingen daar te stellen, maar om het bestaande meer en meer dienstbaar te maken aan zijne bestemming», en daarbij tevens in algemeene trekken de verbeteringen opgeeft, die hij voornemens is aan te brengen, had de Memorie van Toelichting bij vele andere leden een minder aangename indruk gemaakt, en een gevoel van verbazing opgewekt, wanneer zij zich herinnerden wat er in de laatste jaren met dit hoofdstuk der Staatsbegrooting is voorgevallen en waarover in die memorie geheel en al het stilzwijgen wordt bewaard. Men kwam hierbij terug op de beschouwingen, reeds ontwikkeld in § 2 van het Eindverslag betrekkelijk het Xde Hoofdstuk der thans loopende begrooting, en wees er andermaal op, hoe de begrooting voor 1857, nadat eerst de stemmen hadden gestaakt, bij eene tweede stemming met eene meerderheid van slechts ééne stem was aangenomen, terwijl die voor 1858 werd verworpen. De tegenstand was bij het merendeel der leden die eene afkeurende stem uitbragten, gegrond op het hooge eindeijfer; de daarop gevolgde nadere begrooting voor 1858, zoowel als die voor 1859, werden door de Regering zelve in zekere mate als creditwelten beschouwd, dat is: als begrootingen berustende op eenen *tijdelijken* stand van zaken, en wel in verband met het vooruitzicht op eene meer bepaalde *vaststelling* eener legerorganisatie. En nu werd er eene begrooting voor 1860 aangeboden, die niet alleen tot een aanzienlijk hooger bedrag stijgt dan de in der tijd afgestemde begrooting voor 1858, maar waarbij zels het verschieft geopend wordt op nog veel grootere uitgaven, terwijl in de Memorie van Toelichting met geen enkel woord melding wordt gemaakt van eene aanstaande legerorganisatie *bij de wet*.

Zonder nu voor het oogenblik over het al of niet doelmatige van zulk eene wet, waarvan het voor en tegen reeds bij vroegere gelegenheden, bepaaldelijk ook in het reeds aangehaalde Eindverslag over de begrooting voor 1859, is behandeld, noch ook over de al of niet juiste opvatting van het gevoelen der

meerderheid van de Kamer door den vorigen Minister van Oorlog, in eenige beschouwingen te willen treden, zouden die leden, wier meening hier wordt ontwikkeld, toch gaarne vernemen, niet alleen hoe de tegenwoordige Minister van Oorlog over dit onderwerp denkt, maar ook welk gevoelen *de Regering* thans daaromtrent is toegedaan; immers uit de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag betrekkelijk het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859, gedagteekend 11 November 1858, moet worden opgemaakt, dat *de Regering* toen eene *wet* op de organisatie des legers wenschelijk en nuttig achtte: en dit blijkt nog duidelijker uit de toelichtingen op eene nadere Nota van Wijzigingen in het zoo even vermelde hoofdstuk van den 27sten derzelfde maand (gedrukte stukken der Staatsbegrooting 1859, n°. 145).

§ 2. Hoezeer verscheidene leden verklaarden in geen geval aan een hooger eindeijfer van dit hoofdstuk der Staatsbegrooting hunne stem te zullen geven, waren er verschillende andere die zich niet zoo ongenegen daartoe verklaarden, zoo hun maar op voldoende gronden wierd aangetoond dat die verhooging *volstrekt noodzakelijk* is.

Bij het aanzienlijk totaal bedrag der jaarlijksehe uitgave voor de defensie te land en ter zee, zoo in het moederland als in de koloniën, schijnt het raadzaam te zijn, zich tot het strikt noodzakelijke te bepalen en alles te vermijden wat naar eenige weelde zou kunnen gelijken; hetgeen trouwens dan ook door den Minister zelve wordt erkend (bladz. 5 der Memorie van Toelichting (8 hiervoor)). Tot dusverre heeft het echter steeds ontbroken aan een *duidelijk* betoog van regeringswege, dat onze krijgsmagt de tegenwoordige sterkte moet behouden en dat onze legerinrichtingen niet voor vereenvoudiging vatbaar zouden zijn. In de zoo straks aangehaalde Memorie van Beantwoording is wel opgegeven, welk aantal troepen en batterijen veld- en rijdende artillerie, volgens de adviezen van het Comité van Defensie in oorlogstijd beschikbaar moeten zijn, en zijn al verder in comité-generaal mededeelingen gedaan omtrent het stelsel van verdediging; maar het zal wel geen betoog behoeven, dat de wijze waarop die mededeelingen zijn geschied, waarbij de aandacht door het aanhooren eener langdurige voorlezing van stukken al spoedig vermoed wordt, niet zeer geschikt is om aan *niet-deskundigen* de zaak behoorlijk duidelijk te maken, noch om bij hen eene bepaalde overtuiging te vestigen; terwijl mededeelingen in *comité-generaal* daarenboven het nadeel opleveren, dat men het gevoelen van deskundigen buiten de Kamer daaromtrent niet kan leeren kennen. Evenmin scheen de bovenbedoelde opgave van eenige ronde getallen voldoende om dat bewijs te leveren, hetwelk men verlangt. Men blijft er dus grooten prijs op stellen om op nieuw het gevoelen van de Regering over ons defensiestelsel en de volstrekt noodige strijdkrachten te leeren kennen. De Memorie van Toelichting toch bevat slechts eenige algemeene denkbeelden; maar geen algemeen overzicht, geen bepaald plan, geen *bewijs* dat de aangevraagde sommen volstrekt noodig zijn. Gaarne zou men die mededeeling, waartoe de Minister, blijkens eene zinsnede voorkomende op bladz. 5 der Memorie van Toelichting (8 hiervoor), bereid schijnt te zijn, zoodanig zien ingerigt, dat daaromtrent geheim niet behoeft te worden, hetgeen ook volgens het gevoelen van den Minister zelve, mogelijk is, »zonder daarom de veiligheid van het Rijk in de waagschaal te stellen.

Men meende te eerder op nadere ophelderingen en inlichtingen te moeten aandrigen, omdat de Minister in hoofdzaak het bestaande schijnt goed te keuren, en er vooral in den laatsten tijd ook buiten de Kamer stemmen zijn opgegaan die beweren, dat, niettegenstaande de groote sommen tot dusverre voor 's lands verdediging besteed, de staat van zaken alles behalve gunstig is te noemen.

§ 3. Te dezer gelegenheid kwam in verschillende afdelingen de beschuldiging ter sprake, die wel eens tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt gericht, als of zij oorzaak zoude zijn dat ons leger en onze verdere verdedigingsmiddelen zich in geen voldoende toestand bevinden. Daaromtrent werd opgemerkt dat, niettegenstaande het Xde Hoofdstuk der Staatsbegrooting eens is afgestemd, de aangevraagde gelden steeds zijn toegestaan; en dat de vorige

Ministers van Oorlog meermalen bij de beraadslagingen hebben verklaard dat de aangevraagde sommen *voldoende* waren; dat, wel is waar, door vele leden telkens op meerdere inkrimping der uitgaven is aangedrongen en dat zulks niet zeer bemoedigend was voor die Ministers om hoogere sommen aan te vragen, indien zij meenden dat zulks noodig ware; maar dat zoo de werkelijke overtuiging bij hen bestond dat er *meer* noodig was, zij dan *verplicht* waren geweest dit meerdere aan te vragen, op het gevaar af van bij het niet toestaan dier gelden hunne betrekking te moeten nederleggen; — ja wat meer is, dat het hier eene aangelegenheid geldt, waarvan de verantwoordelijkheid op de *geheele Regering* berust. Te regt wordt in de Memorie van Toelichting gezegd, dat de verdediging des lands eene ernstige zaak is, die stelselmatig tot vastheid moet gebragt worden. Sedert lang wordt naar het verkrijgen van die vastheid uitgezien, maar tot dusverre blijft zij steeds in het verschiet. Meermalen werd ook van de zijde der Kamer de wenschelijkheid van die vastheid betoogd, en de openhartigheid die in de Memorie van Toelichting doorstraalt is eene rede te meer, waarom de Tweede Kamer er prijs op stelt, het gevoelen van den nu opgetreden Minister van Oorlog omtrent een en ander meer bepaaldelijk te vernemen.

Tevens zou men dan gaarne, zoo mogelijk, eene opgave erlangen van het bedrag waartoe de gewone uitgaven jaarlijks zullen stijgen, wanneer die verbeteringen en veranderingen zullen zijn tot stand gekomen waarop in de Memorie van Toelichting wordt gedoeld, zoo als: het depôt bij het regiment grenadiers en jagers, de uitbreiding der vesting-artillerie, de meerdere paarden bij de rijdende en veldartillerie, het oprigten van een artillerie-transporttrein, en de uitbreiding van het bataillon mineurs en sapeurs. Eerst daarna toch zou men met eenige meerdere zekerheid kunnen berekenen waar men heen gaat. Vele leden zagen met groot leedwezen die meerdere uitgaven in het verschiet. Sommigen meenden in eene zinsnede op bladz. 1 der Memorie van Toelichting (5 hiervan), waarbij gesproken wordt over het geschikte van het tegenwoordig tijdstip om 's Rijks defensie te bespreken, en over het nagaan van wat er noodig is om bij eenen onverhoopten keer van zaken niet *onvoorbered* bevonden te worden, eene neiging te bespeuren om ook in vredetijd, even als de groote mogendheden, eene soort van wapening te onderhouden, die zij allezins verderfelijk zouden achten voor een klein land als het onze. Anderen hechtten echter niet zulk eene uitgebreide beteekenis aan de bedoelde zinsnede.

§ 4. De zoo even vermelde toekomstige verhooging der uitgaven werd nog te meer bedenkelijk geacht, omdat nu reeds het verschil van de voorgedragen begrooting voor 1860 grooter is dan wel zoo dadelijk uit de stukken blijkt. Bij de recapitulatie aan het slot van den toelichtenden staat wordt het verschil tusschen de raming voor 1860 en de uitgaven over 1858 opgegeven te bedragen f 779,049 54. Hierbij moet echter niet uit het oog worden verloren dat, bijkens de bijlagen der Memorie van Beantwoording betrekkelijk het Xde Hoofdstuk der begrooting voor 1858, in de tien eerste maanden van dat jaar de rations fourrage bij de kavallerie en artillerie respectievelijk gemiddeld ruim 75 en ongeveer 79 cents kostten. Dat die prijzen blijkens de bijlage A der Memorie van Beantwoording betrekkelijk de begrooting voor 1859 in de twee laatste maanden van het jaar 1858 nog bedroegen gemiddeld 75 en ongeveer 78 cents, en dat het brood voor 1858 gerekend werd ad 6 $\frac{1}{2}$ cent per half Ned. pond, terwijl die prijzen op de begrooting voor 1860 zijn gesteld respectievelijk op 58, 60 en 5 cents; terwijl verder op de toelichtende staten voor 1858 voor incompleet 618,637 dagen voor soldij en brood waren afgetrokken, en zulks voor 1860 is geschat op 1,135,576 dagen (dus 554,919 dagen meer dan voor 1858); welk een en ander een grooten invloed moet uitoefenen op het totaal bedrag der begrooting, en waardoor alzoo het verschil tusschen de raming voor 1860 en de uitgaven over 1858 *onder dezelfde omstandigheden* veel grooter zou zijn geweest; met andere woorden: waren de prijzen voor fourrages en brood nu even hoog als in 1858, en had men dezelfde wijze van berekening voor het incompleet

gevolgd, dan zou de begrooting voor 1860 aanzienlijk hooger zijn geworden dan de nu aangevraagde som van f 41,950,000.

§ 5. Bij het bespreken van die cijfers werd ook het verlangen geuit om eene opgave te mogen bekomen van wat er al besteed is van de sommen, waarmede het Xde hoofdstuk over 1859 is verhoogd bij de wetten van 15 Mei jl. (*Staatsblad* n°. 41) en 21 Junij jl. (*Staatsblad* n°. 71), bepaaldelijk wat de equipementsstukken, zadels, en materieel der artillerie en genie betreft.

Tevens wenschte men gaarne, gelijk bij vorige gelegenheden, eene opgave te ontvangen van het thans bij ieder wapen ontbrekende getal vrijwilligers, van het aantal miliciens dat tot aanvulling in dienst is, van de tegenwoordige effectieve sterkte des legers, en van het getal nieuw aangeworven en gereëngageerde militairen in den loop van dit en van het vorige jaar.

§ 6. Naar aanleiding der Memorie van Toelichting kwamen nog verscheidene andere onderwerpen ter sprake, die hier achtereenvolgens zullen worden vermeld.

a. *De vrijwilligers.* Men keurde het allezins goed dat er gepaste maatregelen wierden genomen om zoo mogelijk het aantal vrijwilligers bij het leger te doen toenemen, en men erkende dat de in de Memorie van Toelichting vermelde middelen daartoe kunnen bijdragen; maar in eene der afdeelingen werd de aandacht gevestigd op eene omstandigheid, die er welligt toe bijdraagt om althans aan de *miliciens* een ongunstig denkbeeld te geven van den militairen stand en dit ook bij hunne terugkomst in hunne haardsteden door hen aan anderen te doen mededeelen: men bedoelde de weinige kleedingstukken waarvan die miliciens voorzien zijn, en het maximum van korting voor het kleedingfonds waaraan zij onderworpen worden. Er waren ook enkele leden die meenden dat het Departement van Oorlog, door de handgelden zoo zeer te verhoogen, te veel in concurrentie komt met de Marine en met de particuliere nijverheid. — Daarop werd echter geantwoord dat veeleer het tegendeel plaats heeft, en dat juist de toenemende ontwikkeling der nijverheid de hoofdoorzaak is, waarom zoowel hier te lande als elders gebrek aan een genoegzaam getal vrijwilligers bij het leger bestaat. Men was echter wel van gevoelen dat de handgelden eene zekere grens niet te boven moeten gaan, omdat een zeer hoog handgeld niet altijd de beste sujetten aan het leger bezorgt.

b. *De voeding.* Onderscheidene leden waren nog niet tot de overtuiging gekomen dat het inderdaad volstrekt noodig is, het ration brood met de helft te vermeerderen. Zij wenschten dat eerst daaromtrent nog een naauwkeurig onderzoek wierd ingesteld. Veeleer meenden zij dat de geheele wijze van voeding van den soldaat, die nu nog geheel op de Fransche leest geschoeid is, anders diende geregeld te worden; een onderwerp dat ook ter sprake is gekomen bij de discussien in de Tweede Kamer over de thans loopende begrooting. (Zitting van 11 en 15 December 1858.)

Verscheidene leden meenden te weten dat het water bij eenige kazernen van zeer slechte kwaliteit is en tot vele ziekten aanleiding geeft; als ook dat voor de keuring van het vleesch niet altijd de vereischte zorg wordt gedragen, zoodat dikwerf vleesch van aan ziekten gestorven runderen voor de menages wordt geleverd. Men erkende echter dat het voor het *Departement van Oorlog* zeer moeilijk is, dit laatste gebrek te voorkomen.

c. *De oefening der miliciens.* Blijkens den toelichtenden staat heeft de Minister het voornemen om bij de infanterie 1800 miliciens gedurende 6 weken onder de wapenen te roepen, dat is alzoo 150 man voor ieder der 12 bataillons infanterie die een kamp zullen betrekken. Eenige leden vroegen, of het bij de erkende noodzakelijkheid om de miliciens meer te oefenen, niet beter zoude zijn, even als tot den jare 1830 jaarlijks geschiedde, al de miliciens gedurende 6 weken op te roepen, met uitzondering van die der reserve en van de oudste ligting. Alsdan zou de maatregel ook billijker en gelijkjer werken, en niet enkel drukken op die miliciens, die toevallig zijn ingedeeld bij een bataillon dat bestemd is te kamperen; de miliciens zouden dan ook niet meer (zoo als nu bij velen het geval is) in het denkbeeld blijven, dat zij enkel in oorlogstijd

en in buitengewone omstandigheden kunnen worden opgeroepen. Zij zouden tevens, wat hunne kleeding betreft, steeds in meer marschvaardigen toestand zijn dan thans het geval is. Bij onverwacht opkomende omstandigheden zou men ten dezen opzichte *nu* inderdaad in groote moeijelijkheden geraken; daarover schijnt slechts ééne meening te bestaan, bij allen die de zaak van nabij kennen.

d. Inkwartiering en kazernering. Algemeen werd op de vroeger meermalen ontwikkelde gronden het verlangen geuit, dat deze onderwerpen zoo spoedig doenlijk wettelijk mogen worden geregeld.

e. Garnizoensplaatsen. Hoewel de meerderheid zich wel kon vereenigen met hetgeen daaromtrent het voornemen van den Minister schijnt te zijn, zoo waren er toch leden die den wensch te kennen gaven, dat men daarbij die gemeenten niet uit oog zou verliezen die in overleg met het Departement van Oorlog in der tijd groote onkosten hebben gemaakt voor kavallerie-stallen en maneges: daarbij werd bepaaldelijk Leeuwarden genoemd, dat groote uitgaven daarvoor heeft gedaan en waaraan het kavallerie-garnizoen nu is ontnomen.

f. Wet op de Militie. Hoezeer inde Memorie van Toelichting het vooruitzicht wordt geopend, dat nog in deze zitting een hiertoe betrekkelijk wetsontwerp zal kunnen overwogen worden, zoo wenschte men toch algemeen nog op éene *spoedige* indiening daarvan aan te dringen, te meer omdat de Regering eerst *na* het tot stand komen eener nieuwe wet op de militie het onderwerp der schutterijen in overweging wil nemen. Er waren leden die meenden dat die beide onderwerpen gelijktijdig zouden kunnen en behooren overwogen te worden.

§ 7. Eindelijk is bij de algemeene beschouwingen over dit hoofdstuk der Staatsbegroting in alle afdeelingen gesproken over de hooge wenschelijkheid van een nauwer verband tusschen het leger hier te lande en dat in Nederlandsch Indie. Over de *wenschelijkheid* was men het algemeen eens; minder over de middelen daartoe aan te wenden.

Eenige leden wilden dat er pogingen zouden worden aangewend om meer officieren van het leger hier te lande tijdelijk bij het Oost-Indisch leger te doen overgaan, en dit voor het vervolg zelfs verplichtend te maken, zoo voor de officieren als voor de onderofficieren en andere vrijwilligers, die na een bepaald tijdstip in dienst treden. Anderen gaven in bedenking om eenige korpsen op te rigten, uitsluitend uit vrijwilligers zamengesteld, aanvankelijk hier te lande blijvende, doch die ten allen tijde gereed zouden moeten zijn om op een gegeven oogenblik naar Indie te vertrekken. Die leden meenden dat men bij wijze van proef zou kunnen beginnen met de vrijwilligers, die zich uit het leger hier te lande voor de dienst in Oost-Indie opdoen, tot één korps te vereenigen, om daaruit later ook een gedeelte der gewone suppletie-troepen te trekken.

Hiertegen werden echter door verscheidene leden bedenkingen geopperd. Zij wezen er op, dat men in vroegere jaren reeds genoodzaakt is geweest, bij de bataillons staande armée (vrijwilligers) als *afzonderlijke* korpsen op te heffen en bij de bataillons militie in te deelen; dat ook thans nog steeds een groot getal vrijwilligers bij het leger hier te lande ontbreekt, en het voortdurend hoogst moeijelijk blijkt te zijn, zelfs in gewone omstandigheden, de suppletie-troepen voor het Indisch leger voltallig te maken. Tevens werd daarbij opgemerkt dat korpsen, *alleen* uit Europeanen bestaande, in onze overzeesche bezittingen niet bruikbaar zijn; dat iedere troepen-afdeeling of kolonne in den oorlog *moet* bestaan uit Europeanen *en* inlanders, en dat de geschiedenis der in 1827 van hier naar Indie afgezonden expeditionnaire afdeeling dáár is, om te bewijzen welk een gering resultaat er somtijds met groote kosten wordt verkregen. De voorstanders van den maatregel wezen wel op Engeland, maar daartegen werd opgemerkt, dat ook dáár, vooral bij den laatsten oorlog in Britsch Indie, de ondervinding geleerd heeft, hoe Europese korpsen, plotseling naar de koloniën gezonden, indien zij aan operatien moeten deel nemen alvorens geacclimateerd te zijn, als sneeuw voor de zon wegsmelten.

Wat het tijdelijk uitzenden van officieren betreft, zoo werd gewezen op de ontevredenheid die er nu reeds bij het Nederlandsch-Indisch leger is ontstaan door het van hier uitzenden van eenige weinige luitenants, bestemd om tijdelijk bij dat leger te dienen.

Onafhankelijk van dit een en ander zou men echter gaarne eene opgave ontvangen van het getal officieren, onderofficieren en manschappen, dat in de laatste vijf jaren van het leger hier te lande bij het Indische is overgeplaatst.

Na deze algemeene beschouwingen is men overgegaan tot de behandeling der artikelen, waaromtrent het volgend is opgemerkt.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het Departement.*

In verband met de reeds meermalen bij vroegere gelegenheden gemaakte opmerkingen, en naar aanleiding van hetgeen in § 5 der Memorie van Toelichting (8 hiervoor) voorkomt, heeft men schier algemeen het verlangen uitgedrukt, dat zoodra mogelijk worde overgegaan tot eene vermindering van het personeel en eene vereenvoudiging van de behandeling der zaken. Vele leden waren van oordeel dat er sedert lang eene te groote centralisatie bij het bestuur van Oorlog heeft geheerscht, eene zucht om zich in alles, somtijds tot in de kleinste bijzonderheden te mengen, waardoor alle zelfstandigheid bij de chefs verloren gaat. Bij het bestaan van inspecteurs over de verschillende wapens meende men dat veel meer kon en moest overgelaten worden aan de chefs der korpsen, hetgeen van zelf tot de mogelijkheid eener vermindering van het personeel bij het Departement van Oorlog aanleiding zou geven.

IIIde AFDEELING. — a. *Wapen der infanterie.*

Hier werd gevraagd welk nut eigenlijk de indeeling der infanterie in brigades oplevert. Van de vereeniging der troepen eener zelfde brigade was tot dusverre nimmer sprake: bij de laatste troepenvereeniging te Zeist was niet eens een geheel regiment bij elkander. Dikwerf is een regiment in een garnizoen ver verwijderd van het hoofdkwartier der brigade. Noodelooze omslag in correspondentie is daarvan het gevolg. Er waren leden die meenden dat veeleer aan de brigade-generaals in tijd van vrede territoriale kommandementen moesten worden gegeven, geregeld in verband met de defensie, waarbij die generaals dan met het toezigt over de zich meer in hunne nabijheid bevindende troepen konden worden belast.

b. *Wapen der kavallerie*

De meerderheid heeft met leedwezen uit de Memorie van Toelichting gezien, dat de Minister eene uitbreiding aan de kavallerie wil geven. Men was van oordeel dat, in verband met hetgeen er in andere opzichten nog moet geschieden, op dit onderwerp veeleer bezuiniging dan uitbreiding zou moeten plaats hebben. Men vreesde ook dat bij het bestaande gebrek aan vrijwilligers de regementen zeer onvoltallig zullen blijven, hetgeen eigenaardige bezwaren oplevert, bepaaldelijk voor de verzorging der paarden.

Ten gevolge der maatregelen, door den vorigen Minister genomen, om het Limburgsch bondscontingent op de vereischte sterkte te brengen, waren de overige regementen kavallerie, zoo men meende te weten, in eenen allerongunstigsten toestand gebracht (ook zonder de ongelukkige omstandigheid van de vele zieken bij sommige regementen). In zoo verre kon men dus wel goedkeuren dat aan het Limburgsch bondscontingent voor goed eene zoodanige formatie werd gegeven, dat de bedoelde ontwikkelingen voor het vervolg wierden voorgekomen; maar er waren verscheidene leden die toch niet zoo geheel konden toegeven, dat op dit korps voor de eigenlijke verdediging des Rijk's niet kon gerekend worden: in vele gevallen zou dit wel degelijk het geval kunnen zijn. Zij meenden ook dat men nu het denkbeeld te veel ter zijde schoof, dat dit contingent is en

blijft een deel van het Nederlandsche leger. Daarentegen waren enkele andere leden van gevoelen dat men nog verder moest gaan, en het daarheen moest trachten te leiden, dat dit korps alleen uit vrijwilligers ware zamengesteld. Men vroeg welk resultaat tot dusverre was verkregen van het verhoogde handgeld (naar men meent ad f 90) voor vrijwilligers daarbij uitgelooft.

Algemeen werd de reeds meermalen gemaakte opmerking herhaald, dat men de volstrekte noodzakelijkheid niet kan bevroeden van het bestaan van 5 generaals bij de kavallerie, terwijl ook het getal hoofdofficieren bij de regementen voor vermindering vatbaar scheen.

Een lid maakte de opmerking, dat welligt eenige der gebreken, waarover thans bij de kavallerie wordt geklaagd, zoude kunnen weggenomen worden wanneer men de miliciens bij dat wapen niet in April maar in October van ieder jaar tot eerste oefening liet opkomen, waardoor het voordeel zou worden verkregen, dat die manschappen reeds in het volgend voorjaar aan de oefeningen met de eskadrons deel zouden kunnen nemen en dus niet meer, zoo als nu dikwerf het geval is, die oefeningen zouden belemmeren wegens gemis aan beschikbare paarden enz.

IVde AFDEELING. — *Remonte.*

Uit den toelichtenden staat moet worden opgemaakt dat een gedeelte der paarden, op 1 Januarij 1860 overkompleet bij de artillerie, zullen worden ingedeeld bij de kavallerie. Sommige leden vroegen, of dit wel doelmatig is te achten, nu er bij de artillerie geen afzonderlijke rijpaarden meer worden aangeschaft (art. 2 van het Koninklijk besluit van 8 September 1852, n°. 59), terwijl de Minister toch ook het voornemen heeft om in het vervolg meer paarden bij de artillerie te behouden en een korps artillerie-transporttrein op te rigten.

Sommige andere leden gaven hunne bevreemding te kennen dat niet dadelijk, na het eindigen van den oorlog, de overcomplete paarden verkocht zijn, zoo als in andere rijken is geschied.

Vde AFDEELING. — *Koninklijke Militaire Akademie.*

Sedert enige jaren is het getal officieren bij de Militaire Akademie gedetacheerd steeds klimmende geweest, en nu heeft men opgemerkt dat het aantal luitenants bij die inrigting, in vergelijking met de begrooting voor 1858, nog met 6 is vermeerderd, waarvan 4 van de infanterie, 1 van de artillerie en 1 van de genie.

Men vroeg, of dit (althans ten deele) een gevolg is van den ingevoerden maatregel om al de officieren de politie-dienst te doen waarnemen, waarmede vroeger eenige officieren speciaal waren belast, en welk resultaat die maatregel oplevert. Men kon de vrees niet onderdrukken, dat de officieren thans voor een groot deel met *onderofficiers*-dienst worden belast, hetgeen in velerlei opzigt niet wenschelijk scheen.

In eene der afdeelingen werd gevraagd, waarom de in § 10 der Memorie van Toelichting vermelde f 16,000 niet uit de koloniale kas worden voldaan; 't geen toch rationeel zoude zijn.

VIIde AFDEELING. — *Geneeskundige dienst.*

Ten opzigte dezer afdeeling werden de reeds meermalen bij vorige verslagen vermelde klachten herhaald over te groote kostbaarheid; als een nieuw bewijs daarvan werd de voorgenomen bouw van een magazijn voor geneesmiddelen aangevoerd, waartoe blijkens het Vde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860 de zeer groote som van f 125,000 zal vereischt worden. Men achtte het allezins wenschelijk dat daarin alsnog vermindering wierd gebragt, en dat ernstig wierd overwogen, of de geheele inrigting niet voor vereenvoudiging vatbaar is.

Overigens erkende men gaarne dat het personeel van de geneeskundige dienst

zich voortdurend onderscheidt door talenten en ijver, en dat zulks ook vooral in de tegenwoordige omstandigheden op meer dan één punt allezins is gebleken.

Xde AFDEELING. — *Materieel der artillerie.*

Na al hetgeen bij de laatste discussiën over de geweren is gezegd, heeft het bevreemding opgewekt dat het aantal tirailleurgeweren, blijkens de opgaven in n°. 4 der gedrukte stukken, op 1 Augustus jl. nog niet meer dan 10,405 stuks bedroeg, en dat die hoeveelheid alzoo over een tijdvak van 9 maanden slechts met 2901 is vermeerderd; immers blijkens n° 126 h der gedrukte stukken van de staatsbegroting van 1859, waren er op 1 November 1858 7501 stuk aanwezig.

Met genoegen hadden verscheidene leden uit de Memorie van Toelichting gezien, dat de Minister een geweer van een kleiner kaliber dan het tegenwoordig tirailleurgeweer wil invoeren. Men hoopt dat men daarbij gelukkiger zal zijn dan met het nieuw aangenomen model der karabijnen voor de kavallerie, die volgens de van vele zijden ontvangen inlichtingen blijken zeer ondoeltreffende, men zou bijna kunnen zeggen *onbruikbare* wapenen te zijn, bepaaldelijk wegens haar zeer groot recul of terugstoot. Men heeft daarom met leedwezen gezien dat het getal kavalleriekarabijnen sedert 1 Augustus 1858 van 5500 tot 4590 toegenomen, alzoo met 1590 vermeerderd is.

Er waren leden die vermeenden te weten, dat men ook met de nieuw ingevoerde kavalleriesabels niet zeer gelukkig is geweest, niet zoo zeer wat het model, dan wel wat de grondstof betreft, daar vele van die sabels zich zeer gemakkelijk krom laten zetten.

Deze aanmerkingen werden echter geenszins gemaakt met het doel om daarentrent enig verwijt te rigten aan den tegenwoordigen Minister van Oorlog, maar men achtte het toch niet geheel ondoelmatig zijne aandacht op deze punten te vestigen. Eenige leden hadden vernomen dat door den vorigen Minister, kort vóór zijn aftreden, nog eene bestelling gedaan of een contract gesloten was voor de levering van 10,000 geheel nieuwe tirailleurgeweren. Zij vroegen wat daarvan was.

XIde AFDEELING. — *Materieel der genie.*

Bij die afdeeling kwam, zoo als gewoonlijk, de quaestie der vestingen ter sprake; er werd door vele leden het verlangen geuit om met de zienswijze van den Minister van Oorlog bekend te worden, omtrent het al of niet behoud van die vestingen, waarover bij deskundigen verschil van meening bestaat.

Verder waren er sommige leden die den wensch te kennen gaven, dat men eenigzins minder moeilijk mogt zijn ten opzichte van sommige aanvragen van gemeentebesturen: men haalde daarbij onder anderen aan het gebeurde met een project voor eene brug over de sluis aan bastion n°. 11 der vesting Gorinchem, ten einde een voor vele omliggende dorpen allezins noodzakelijken nieuwen toegang tot de vesting daar te stellen. Er waren verscheidene leden die voorbeelden aanhaalden waaruit bleek, dat de eerstaanwezende ingenieurs in sommige vestingen wel eens moeilijker zijn dan voor de belangen der verdediging noodig scheen, in het toestaan of in het adviseren tot het geven van vergunningen.

Eindelijk werd in al de afdeelingen teruggekomen op de reeds ten vorigen jare gemaakte aanmerkingen betrekkelijk het kamp te Milligen. De edelmoe-digheid, door Zijne Majesteit den Koning betoond, door het kosteloos afstaan van het terrein, stelt men op hoogen prijs, en men ziet daarin een nieuw bewijs van Zijner Majesteits levendige belangstelling in al wat het leger betreft, maar dit kon toch zeer vele leden niet terughouden om nogmaals de aandacht te vestigen op de min gunstige ligging van dat terrein wat de middelen van communicatie en onmiddellijke omgeving betreft; en vooral ook op het gemis aan verband daarvan met de defensie. Wanneer men bedenkt dat er blijkens

de Memorie van Toelichting van het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1859 (bladz. 12), ook dan wanneer men de troepen in tenten wil doen logeren, eene som van f 579,000 noodig is tot de daarstelling van stallen, magazijnen, bakkerij, hospitaal, putten, keukens enz., en dat die som als men vaste gebouwen voor de troepen wilde maken tot f 1,200,000 zou klimmen; — en wanneer men dan tevens daarbij in aanmerking neemt, dat er, zoo wij door eenen oorlog worden bedreigd, tot verdediging van den IJssel en van de Grebbelinie, werkelijk op *andere* punten troepen zullen *moeten* kamperen, dan verdient het, zoo men meende, ernstige overweging, of het niet mogelijk zou zijn voor een permanent oefeningskamp in tijd van vrede een zoodanig terrein te kiezen, waarvan ook in oorlogstijd een nuttig gebruik zou kunnen worden gemaakt. Hierbij werd onder anderen gewezen op een terrein bij het station Wolfheze aan den Rhijnspoorweg, terwijl ook het terrein bij Zeist, dat dan toch ook bij de verdediging der Grebbelinie van groot nut kon zijn, wellicht door aankoop van eenige gronden op den duur bruikbaar zou kunnen blijven. In eene der afdeelingen werd het denkbeeld geopperd, of er niet eene ruiling van gronden tot stand zou zijn te brengen, waardoor de Staat toch in het genot kon blijven van Zijner Majesteits edelmoedig aanbod.

In eene andere afdeeling werd gewezen op een terrein, in Noordbrabant gelegen tusschen de dorpen Uden, Zeeland en Reek, dat in der tijd door de militaire autoriteit is onderzocht, en waar men op zwaarigheden schijnt gestuit te hebben, die eenige leden echter meenden dat uit den weg konden geruimd worden.

XIVde AFDEELING. — *Pensioenen enz.*

In eene der afdeelingen werd door enkele leden de wensch geuit dat er zoo mogelijk iets mogt gedaan worden om oud gepensioneerde militairen, die de vroegere oorlogen, en bepaaldelijk ook den veldtocht van 1815 hebben bijgewoond, in het genot te stellen van de gunstige bepalingen omtrent het bedrag van eenige pensioenen, vastgesteld bij de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129). Andere leden zagen daarin echter veel bezwaar, vooral in verband met het voorgevallene bij de discussien over de wet van 20 Augustus jl. (*Staatsblad* n°. 96), betrekkelijk het verleenene eener toelage voor werkelijk verblijf in militaire dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen enz., aan de militaire officieren bij de zeemagt gepensioneerd wordende.

Aldus vastgesteld den 21sten October 1859.

VAN DER LINDEN.
TER BRUGGEN HUGENHOLTZ.
DOMMER VAN POLDERSVELDT.
STORM VAN 'S GRAVESANDE.
IDZERDA.

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work done during the year. It is followed by a detailed account of the various projects and the results achieved. The report concludes with a summary of the work done and a list of the names of the staff members who have been engaged in the work.

The second part of the report deals with the financial statement of the year. It shows the total income and expenditure for the year and the balance carried over to the next year. It also shows the details of the various items of income and expenditure.

The third part of the report deals with the accounts of the various projects. It shows the progress of each project and the results achieved. It also shows the details of the various items of income and expenditure for each project.

STAATSBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 1860.

XDE HOOFDSTUK.

MEMORIE VAN BEANTWOORDING DER REGERING OP HET VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag over het Xde Hoofdstuk der Staatsbegroting voor 1860 zal de Minister dat verslag, zooveel doenlijk, op den voet volgen.

§ 1. Het was voor hem bemoedigend te mogen vernemen, dat onderscheidene leden hunne goedkeuring hadden gehecht aan zijn voornemen om niet vele veranderingen daar te stellen, maar daarentegen het bestaande meer en meer dienstbaar te maken aan zijne bestemming.

En inderdaad, naar sommiger oordeel moge bijv. deze of gene organisatie of indeeling der troepen de voorkeur verdienen boven de bestaande, het is des Ministers vaste overtuiging, dat in een goeden militairen geest, in degelijke oefening en doeltreffende bewapening de echte waarborgen zijn te vinden, dat een leger aan zijne bestemming zal beantwoorden, en dat onze legerorganisatie alleen dan beduidende veranderingen en wijzigingen zou behooren te ondergaan, indien zij overtuigend ware gebleken niet tot grondslag te kunnen dienen van een goed geoeënd en deugdelijk leger.

Maar stabiliteit is daarom bij den Minister geen stilstand, geen verwerpen van wat opvolgend en proefondervindelijk wordt bewezen beter en nuttiger te zijn dan het bestaande. Wat hij alleen afkeurt is het doelloos omwerken, verschuiven en verplaatsen der bestanddeelen van een leger, waarbij ten slotte onder andere vormen dezelfde leemten en gebreken blijven bestaan.

Wat hij vooral ook afkeurt is het toepassen van theoriën, die den toets der werkelijkheid niet kunnen doorstaan. Het betere is dikwerf de vijand van het goede, en ontijdigheid was steeds de klip waarop ook de beste plannen schipbreuk leden.

Ook in dat opzigt wenscht de Minister getrouw te blijven aan zijn voornemen om geene beloften af te leggen, die welligt later kunnen blijken slechts ten halve te kunnen worden uitgevoerd; maar wat hij dan ook belooft, dat zal hij uitvoeren, zoo het hem gegeven wordt, zijne taak verder te mogen volbrengen.

De Minister hoopt, dat de vele leden, op wie de ingediende begroting wegens het hoogere eindeijfer een minder aangename indruk heeft gemaakt, zullen willen beseffen, dat de als noodzakelijk aangewezen behoeften onmogelijk van een bepaald eindeijfer kunnen afhangen. Integendeel, worden de behoeften erkend, dan dient het eindeijfer zich daarnaar te regelen.

Het voorbeeld is in de nu ingediende begroting voorhanden. De sommen, voor het jaar 1860 meer aangevraagd dan voor het loopend dienstjaar, vinden hoofdzakelijk haren oorsprong in de voorgestelde, zoolang gewenschte en als noodzakelijk erkende verbetering der soldijen voor de onderofficieren en solda-

ten, en in de vermeerdering van het ration brood. Erkende men nu daarvan de noodzakelijkheid, dan erkent men immers ook die van een hooger eindcijfer?

Al wat ten aanzien der begrooting van het Departement van Oorlog in de laatste jaren is voorgevallen heeft de Minister met naauwgezetheid nagegaan en overwogen. De reden, waarom hij deswege het stilzwijgen bewaarde, was, dat hij meer op het tegenwoordige en op de toekomst, dan op het verledene had te letten. Het was hem gebleken, dat de tegenstand tegen de opvolgende begrootingen van Oorlog bij het meerendeel der leden, die deswege eene afkeurende stem uitbragten, zich hoofdzakelijk grondde op het hooge eindcijfer, en dat telkens op inkrimping van uitgaven met den meesten ernst werd aangedrongen.

De Minister begreep, dat zijne taak oneindig aangenamer zoude wezen indien hij voor het dienstjaar 1860 eene begrooting kon indienen beneden de vroegere raming en hetgeen nu wordt aangevraagd, doch dit niet kunnende doen, heeft hij niet geaarzeld, ten beste der zaak, met de vroegere traditiën van een alles beheerschend eindcijfer te breken en onbeschroomd de gelden aan te vragen, die volgens zijne innige overtuiging volstrekt noodig zijn.

Vele leden zouden gaarne wenschen te vernemen, hoe de tegenwoordige Minister van Oorlog denkt over eene legerorganisatie bij de wet. Hij is bereid aan dit verlangen te voldoen.

Hij moet tot dat einde al dadelijk verklaren, dat hij eene organisatie van het leger bij de wet onvereenigbaar acht met art 178 der Grondwet, luidende: »De Koning zorgt dat er ten allen tijde eene toereikende zee- en landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, hetzij inboorlingen of vreemdelingen, om te dienen in of buiten Europa, naar de omstandigheden.»

Ware het de bedoeling des grondwetgevers geweest, de legerorganisatie bij de wet te regelen, voorzeker zou eene bepaling van dien aard, welke op vele plaatsen in de Grondwet wordt aangetroffen, daarin zijn opgenomen. Doch zoodanige bepaling is achterwege gelaten. Immers, aangenomen dat eene legerorganisatie bij de wet voor tijd van *vrede*, hoezeer dan ook in zeer algemeene termen, mogelijk ware, voor den tijd van *oorlog*, waarvoor zij eigenlijk toch zou moeten dienen, zou zij dit niet zijn, omdat de toestanden dan ieder oogenblik veranderen, en de behoeften zich telkens naar omstandigheden wijzigen.

De tegenwoordige Minister van Oorlog zal in het midden laten wat nopens dit onderwerp vroeger door den toenmaligen Minister van Oorlog en door de Regering is te kennen gegeven. Hij zal alleen doen opmerken dat, al mogt ook die Regering ten vorigen jare eene wet op de legerorganisatie wenschelijk hebben geacht, om de gedurige debatten over het verdedigingsstelsel en het cijfer der begrooting van Oorlog te doen ophouden, zij zich toch geenszins de moeilijkheid ontveinsde die zich daarbij zoude voordoen; een gevoel, waarin zij nog is versterkt geworden door hetgeen dienaangaande in het Eindverslag op de begrooting voor 1859, de dato 6 December ll., is medegedeeld.

Verder zal zich de Minister bij de verklaring bepalen, dat hij, met het oog op zijne verantwoordelijkheid, nimmer zal kunnen medewerken om iets in het leven te roepen, dat naar zijne overtuiging in volkomen strijd is met eene behoorlijke regeling der landsverdediging, en ook door de Grondwet niet wordt voorgeschreven.

§ 2. Mogt het voor den Minister van Oorlog niet bemoedigend zijn te vernemen, dat verscheidene leden in geen geval aan een hooger eindcijfer van het Xde hoofdstuk der begrooting hunne stem zullen geven, met des te meer genoegen vernam hij dat verscheidene andere leden zich daartoe niet ongenegen verklaarden, mits hun op voldoende gronden wier aangetoond, dat die verhooging *volstrekt noodzakelijk* is.

Ten aanzien der gelden, voor het jaar 1860 meer aangevraagd dan bij de wet van 50 December 1858 (*Staatsblad* n°. 155) voor de gewone behoeften van het loopend jaar is toegestaan, valt dit, zoo men vertrouwt, niet moeilijk.

Immers de verhooging, ad f 575,000, die het eindeijfer der eerstbedoelde begrooting aanwijst, is hoofdzakelijk het gevolg:

- 1°. van de verhooging der soldijen van de onderofficieren en soldaten;
- 2°. van de vermeerdering van het ration brood;
- 3°. van de billijke verhooging der toelagen voor het kleedings- en reparatiefonds der manschappen; en
- 4°. van de verhooging der aanmoediging tot vrijwillige dienstneming.

Ging men daartoe niet over, en wilde men bovendien de oefening der miliëns gedurende zes weken in een kamp achterwege laten, dan zou de begrooting voor het jaar 1860 voorzeker een veel minder cijfer bedragen dan nu het geval is; doch het is algemeen bekend, dat de soldaat van zijne zoo karige soldij, nog gelijk aan die der vorige eeuw, niet kan bestaan, en dat de voortdurend hooge prijzen der eerste levensbehoeften en verdere noodwendigheden gebiedend de verhoogingen vorderen, hierboven genoemd.

De Nederlandsche soldaat heeft mede behoefte aan een ration brood van gelijk gewigt als het ration, in naburige Rijken den soldaat toegekend; en wil men de vrijwillige dienstneming aanmoedigen, ook met het oog op ons koloniaal leger, dan dient het uitloven van verhoogde hand- en aanbrenggelden als middel daartoe onvermijdelijk te worden beproefd.

De Minister herhaalt wat hij reeds in de Memorie van Toelichting te kennen gaf. Hij is gestemd tegen alles wat naar weelde of overdrijving zweemt; doch wanneer men in aanmerking neemt, dat thans door één en denzelfden persoon soms twee of drie betrekkingen worden waargenomen, die overal elders, gelijk vroeger bij ons, afzonderlijk werden vervuld; dat het getal officieren bij de korpsen door de bestaande formatie tot het minimum der behoefte is teruggebragt; dat de regementen infanterie zelfs van geen muziekkorpsen zijn voorzien, die nog in den kleinsten Staat worden aangetroffen, — dan valt het hoogst moeilijk niet aan geheel iets anders dan aan weelde te denken.

Onze levende strijdkrachten klimmen niet hooger dan tot onze verdediging volstrekt noodig is. Dit laat zich vrij gemakkelijk in groote trekken aantoonen; doch zal het overtuigend bewezen en buiten alle tegenspraak worden gesteld, dan vordert zoodanig betoog eene uitgebreidheid, waarvoor de Minister niet geloofst dat deze Memorie van Beantwoording geschikt is.

Hij is bereid deswege in de beide Kamers der Staten-Generaal, *zoo veel doentlijk*, in openbare beraadslaging te treden, en is overtuigd dat zulks zonder eenig bezwaar in die mate kan plaats hebben als noodig is, om een algemeen overzigt van ons defensiestelsel te geven, en de begrippen op dit punt tot die klaarheid en eenstemmigheid te brengen, welke in 't belang dezer zoo gewigtige aangelegenheid reeds vroeger hadden behooren te bestaan.

Intusschen mag men van den Minister niet verwachten, dat hij het stelsel onzer verdediging in al deszelfs bijzonderheden wereldkundig make. Hij behoudt zich voor, te dien opzigte niet verder te gaan dan hij met zijne verantwoordelijkheid meent te kunnen overeenbrengen.

Tot bepaling der getalsterkte van het leger moet, zonder overdrijving, dien oorlogstoestand tot grondslag worden aangenomen, waarin wij al onze beschikbare krachten ter onzer verdediging zullen moeten aanwenden. In geval van oorlog dan zullen wij moeten hebben in ronde getallen, naar mate wij niet of al te gelijk te land en op onze kusten worden bedreigd:

80 à 90,000 man infanterie; 4060 à 4500 man kavallerie, met 3300 à 4000 paarden; 2500 à 2600 man veld- en rijdende artillerie, met ruim 1800 paarden tot het uitbrengen van 15 batterijen; 10 à 1200 man transportrein, met ruim 2000 paarden; 6 à 7000 man vesting-artillerie; 800 man genietroepen. — In het geheel 93,000 man van alle wapenen, of, zoo wij te gelijk op onze kusten worden bedreigd, 106,000 man.

Rekenende op hetgeen als maximum uit de schutterijen aan het leger kan worden toegevoegd, ad 45,000 man, zoo dient het permanente leger zoodanig te worden zamengesteld, dat het eene getalsterkte aanwijst van:

43,000 man infanterie, 4300 man kavallerie, 2600 man veld- en rijdende-artillerie, 7000 man vesting-artillerie, pontonwezen en trein, 800 man genie-troepen, met het boven aangewezen getal paarden.

De wapenkorpsen zijn thans zoodanig te zamen gesteld, dat bij opkomst der groot-verlofgangers en met inbegrip der reserve kan worden beschikt; bij de infanterie over 889 officieren, 42,811 troepen. Wordt hier nog een depôt voor het regiment grenadiers en jagers gevoegd, ter sterkte van 11 officieren en 540 manschappen, dan komt het totaal overeen met het boven aangewezen cijfer.

Bij de kavallerie bedraagt de sterkte, met inbegrip als boven: 201 officieren, 4320 troepen, 2758 troepen-paarden.

Het getal onderofficieren en manschappen is dus mede voldoende, dat der paarden echter niet; doch het aantal paarden in oorlogstijd benodigd, in tijd van vrede nimmer bij de korpsen kunnende worden aangehouden, zoo heeft men zich hier tot een minimum moeten bepalen, dat in tijd van oorlog, gelijk overal plaats heeft, tot het maximum wordt gebragt.

De sterkte der veld- en rijdende-artillerie bedraagt, na aftrek van de bij eerstgemeld regiment ingedeelde manschappen voor het voerwezen, en met inbegrip als boven: 109 officieren, 2467 troepen, 643 paarden.

Tot het uitbrengen van 15 batterijen is het personeel der officieren en verdere militairen voldoende, doch het getal paarden geheel en al ontoereikend.

Ook hier geldt hetzelfde wat zoo even ten aanzien van de paarden bij het wapen der kavallerie is gezegd; doch daar hun getal toereikend moet wezen om ten allen tijde te kunnen uitbrengen: van de veld-artillerie 5 batterijen van 12 pond, 1 batterij van 6 pond; van de rijdende artillerie 1 batterij van 12 pond, 1 batterij van 6 pond, te zamen 48 vuurmonden, met de noodige voertuigen voor een defensiven oorlog, zoo zullen de hierboven opgegeven 643 paarden niet aan de behoeften kunnen voldoen.

Daartoe zijn noodig:

5 batterijen veld-artillerie van 12 pond.....	543	paarden,
1 " " " " 6 "	97	"
	442	"
reserve.....	56	"
	498	"
1 batterij rijdende artillerie van 12 pond	190	"
1 " " " " 6 "	174	"
	564	"
reserve	46	"
	410	"
Te zamen.....	908	"

De thans bestaande formatie zal derhalve bij de veld-artillerie met 181 paarden en bij de rijdende artillerie met 84 moeten worden vermeerden.

De vesting-artillerie telt, met inbegrip als boven: 192 officieren, 5160 onderofficieren en manschappen

Deze zal, gelijk in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven, enige uitbreiding behoeven, waartoe zoodra 's lands defensie, zoowel aan de land- als aan de zeezijde, voor goed is geregeld, zal worden overgegaan door het oprigten bij elk der drie regimenten van eene compagnie, en het vermeerderen der sterkte van elke compagnie met 15 man, waardoor de sterkte der vesting-artillerie op ruim het minimum zal worden gebragt, hiervoren opgegeven.

Een artillerie-transporttrein, die thans niet aanwezig is, zal op nieuw worden opgerigt en aan de veld-artillerie toegevoegd. De transporttrein behoeft echter de boven opgegeven sterkte van manschappen en paarden niet te bezitten; de Minister acht het voldoende dat er slechts eene kern beste van een paar kompaniën, welke in tijd van oorlog geleidelijk kan worden uitgebreid.

Het bataillon mineurs en sapeurs, thans volgens de formatie moetende bevatten 13 officieren en 655 onderofficieren en manschappen, zal, wanneer daarbij

nog eene kompagnie wordt gevoegd, ter sterkte van 4 officieren en 195 onder-officieren en manschappen, terwijl ook de nu bestaande kompagnien elk met één officier (luitenant) worden vermeerderd, insgelijks het vereischte getal genietroepen in tijd van oorlog kunnen uitbrengen.

Uit het bovenstaande zal kunnen blijken, dat met de aangewezen geringe aanvullingen, het permanente leger op de voor oorlogsvoet gevorderde sterkte kan worden gebracht.

Hoofdzakelijk uit de militia zamengesteld, heeft het behoefte aan een sterk en goed onderwezen kader tot voortdurende oefening der telken jare nieuw aankomende rekruten. Tevens moet het op voet van vrede een voldoende aantal vrijwillig dienende manschappen bezitten, eene kern vormende, welke door het oproepen der met groot verlof afwezige miliciens wordt aangevuld, en het bestuur in staat stelt om ten allen tijde over eene zekere krijgsmagt te kunnen beschikken.

Bij de verschillende wapenkorpsen dienen alzoo voortdurend onder de wapenen te zijn, zoo aan kader als aan vrijwilligers, benevens aan troepen-paarden:

	officieren:	kader en vrijwilligers:	troepen-paarden:
infanterie.....	875	15065	"
kavallerie.....	197	2859	2758
artillerie.....	550	5259	968
genie.....	20	594	"

Bovendien moet ééne ligting der militia tot eerste oefening bij de troepen te voet minstens zes maanden, en bij de troepen te paard één jaar onder de wapenen blijven, en verder ééne ligting jaarlijks gedurende zes weken in den wapenhandel worden geoefend.

Op deze wijze zal men, bij het compleet zijn der vrijwilligers en nadat de verlofgangers onder de wapenen zijn gekomen, dadelijk beschikbaar hebben:

36 veldbataillons infanterie, ter sterkte van 52,000 man;

16 of 21 veldeskadrons kavallerie, ter sterkte van ruim 1600 of 2100 paarden, afhankelijk van het al of niet beschikbaar zijn van het Limburgsch bondscontingent kavallerie;

4 batterijen veld- en 2 batterijen rijdende artillerie, uitbrengende 48 vuurmonden;

1 korps pontonniers, sterk 180 manschappen;

1 bataillon genietroepen, ter sterkte van 700 man, en

2 kompagnien artillerie-transporttrein.

Uit bovenstaand algemeen overzicht zal men ontwaren, welke getalsterkte de onderscheiden wapens moeten bezitten, en wat daarvan, heijz voortdurend, of tot eerste en verdere oefening, onder de wapenen dient te worden gehouden. Aan een minder getal kan noch mag, naar de vaste overtuiging des Ministers, worden gedacht, zonder de dierbaarste belangen des lands in gevaar te stellen.

§ 5. In die overtuiging zal hij, Minister, dan ook niet aarzelen om de noodige gelden aan te vragen. Zijn er onderwerpen die nog voor bezuiniging vatbaar zijn, hij zal ze niet over het hoofd zien, daarop letten en deze achter-eenvolgens invoeren; maar zoo hij meer gelden noodig heeft om onze defensie en het leger in dien staat te brengen, waartoe beide, volgens zijn gevoelen, behooren te zijn, dan zal hij voor een soms te hoog voorkomend eindeijfer niet terugdeinzen, al zij het dan (zoo als zulks te dezer plaatse in het Voorloopig Verslag zoo juist werd uitgedrukt) op het gevaar af van, bij het niet toestaan dier gelden, zijne betrekking te moeten nederleggen; hetgeen hij dan doen zal met de overtuiging, naar plicht en geweten te hebben gehandeld.

Het laat zich wel voorzien dat wanneer de verbeteringen zullen zijn tot stand gekomen die men op het oog heeft, terwijl de overige behoeften dezelfde blijven, in het vervolg hogere uitgaven zullen ontstaan, blijkbaar uit de onderstaande opgaven, die ter voldoening aan hetgeen in de 2de alinea dezer paragraaf wordt verlangd, hier worden verstrekt:

Voor een op te rigten depôt bij het regiment grenadiers en jagers *f* 75,995.00
 Voor de meer benodigde paarden bij de veld- en rijdende artillerie, dan thans in de begroting voor het jaar 1860 staan uitgetrokken

„ 9,571.00

Voor de uitbreiding der vesting-artillerie..... „ 105,886.00

Voor den artillerie-transporttrein..... „ 58,513.00

Voor de vermeerdering bij het bataillon mineurs en sapeurs .. „ 51,604.00

Aan eene neiging om in tijd van vrede even als de groote mogendheden eene soort van wapening te onderhouden, waarvoor volgens het slot van deze paragraaph bij sommige leden vrees bestaat, valt hier toch wel niet te denken, wanneer men gelieft te letten op het betrekkelijk gering getal troepen, dat bestemd is om voortdurend onder de wapenen te worden gehouden.

De geheele legerorganisatie steunt op de inrigting van een zoogenaamd kaderleger, tot voortdurende oefening dienende van verreweg het grootste gedeelte der manschappen, die opvolgend naar hunne haardsteden terugkeeren.

Wanneer de Minister spreekt over « het nagaan van wat er noodig is om bij een onverhoopten keer van zaken niet *onvoorbereid* bevonden te worden », dan bedoelt hij daarmede vooral ook, dat nu reeds datgene voor onze defensie in 't algemeen moet worden daargesteld, wat in tijd van gevaar niet meer daar te stellen is, met hoeveel goud men het ook zou willen betalen.

§ 4. Het valt niet te ontkennen, dat wanneer de prijzen der fourrages en van het brood voor het jaar 1860 waren uitgetrokken zoo als voor 1858 het geval was, en men tevens niet meer voor het inkompleet had afgetrokken, dan in het laatstgemeld jaar het eindcijfer der begrooting voor 1860 hooger zou zijn gestegen dan het bedrag waarop het nu is gesteld.

Bepaalt men zich hier alleen bij de prijzen voor het brood en de fourrages, dan zou er voor brood ruim *f* 165,000 en voor fourrages ruim *f* 244,000 meer zijn noodig geweest; doch men mag bij zoodanige redenering niet over het hoofd zien, dat hier ook het omgekeerde had kunnen plaats hebben, en dat, wanneer bijv. de prijzen der fourrages waren gedaald tot die van 45 cents, tot het jaar 1857 de gemiddelde. dit alsdan ook eene vermindering van *f* 212,000 op het eindcijfer zou hebben te weeg gebracht.

Reeds hiervoren bij § 2 is te kennen gegeven, en uit de toelichtende staten blijkt het nader, waardoor de meerdere behoeften hoofdzakelijk zijn ontstaan. Bestond daartoe niet de noodzakelijkheid, dan zou de nu ingediende begrooting al dadelijk een minder bedrag aanbieden van ruim *f* 512,000, namelijk voor soldijen ongeveer *f* 252,000, voor toelagen voor het kleedingsfonds ruim *f* 68,000, voor brood *f* 181,000, voor werfkosten ongeveer *f* 51,000. Doch de Minister verklaart nogmaals, dat hij die uitgaven noodig acht tot verbetering van den toestand van het leger, daar anders de vrijwillige dienstemingen bij hetzelfde meer en meer zullen teruggaan.

Intusschen heeft de aanbesteding van fourrages voor het jaar 1860 eene gunstige uitkomst opgeleverd, waarvan alhier op het voetspoor van vorige jaren wordt melding gemaakt, met overlegging van eene Nota van Wijziging en van gedetailleerde opgave, waaruit blijkt dat het eindcijfer der begrooting te dier zake eene vermindering van *f* 60,858.48 ondergaat (1).

§ 5. Ter voldoening aan het bij deze paragraaph te kennen gegeven verlangen zullen, zoo men vertrouwt, de volgende opgaven kunnen strekken.

(1) De vermindering bedraagt voor het wapen der Kavallerie.....	<i>f</i> 53,179.80
„ „ „ „ Artillerie.....	„ 7,093.08
„ de Kon. Milit. Akademie.....	„ 535.69

f 60,858.48

De gemiddelde prijs der fourrages is voor de korpsen Artillerie 38 en voor de korpsen kavallerie 53 cents per ration.

Het eindcijfer der begrooting bedraagt alsnu *f* 11,869,151.52.

Van de sommen, bij de wetten van den 15den Mei en 21 Junij jl. (*Staatsbladen* n°. 41 en 71) toegestaan, is bereids aangeschaft en opgelegd, of nog ter aflevering bij verschillende leveranciers en werkbazen besteld:

Zadels en zadeltuig.

1056 complete zadels, benevens eene gelijke hoeveelheid stellen paardentuig en dekens f 90,800.00

Materieel voor de geneeskundige dienst.

2000 stel liggingsvoorwerpen, benevens aan kleedingstukken voor 1500 manschappen » 145,000.00

Kleeding voor schutterij en kampements- en velduitrusting.

164,000 ellen licht- en donkerblauw laken, benevens
90000 ellen voeringbaai f 802,400.00
45,000 hemden » 54,200.00
45,000 onderbroeken » 46,800.00
Tentendoek, kampementseffecten en verdere velduitrustingstukken » 154,800.00
..... » 1,058,200.00

Materieel der artillerie.

Voor aangeschafte loopen tot geweren, bajonet- en sabelscheeden f 54,075.00
Voor ijzer, staal, kardoes- en patroonpapier » 50,205.00
Voor vermalen van buskruid » 17,420.00
Voor hout » 58,566.00
Voor verwisselstukken tot geweren, leder, salpeter en verdere materialen » 105,585.00
..... » 245,431.00

Materieel der genie.

Voor het maken en verbeteren van kustbatterijen, het verbeteren van het fort Erfprins en het bouwen van eene bomvrije bergplaats bij het fort Kijkduin te Helder; het verbeteren van het fort de Ruyter bij Willemstad; het veranderen van gebouwen tot het verkrijgen van eene grootere bergplaats voor kleedingstukken te Delft en het maken van eenige inrigtingen tot het doen kamperen van troepen in de legerplaats bij Zeist, ongeveer f 176,000.00
Vermoedelijk zullen nog in den loop van dit jaar gelden bestemd worden tot het maken en verbeteren van de stelling bij 's Bosch en voor de verdedigingswerken te Weesp en Numansdorp, ongeveer ter somma van » 174,000.00
..... » 550,000.00

OPGAVE der effectieve sterkte des legers, het getal ontbrekende vrijwilligers, der miliciens tot aanvulling daarvan in dienst gehouden, benevens het getal nieuw aangeworven en gereëngageerden in den loop van dit en het vorig jaar, op 1°. November 1839.

	PRESENT EN TIJDELIJK ABSENT.						TOTAAL.				OPGAVE DER									
	Officieren.	Kader.	Vrijwillig dienende soldaten.	Miliciens.			Troepen.		Paarden.		Ontbrekende vrijwilligers.	nieuw aangeworven en gereëngageerden								
				Tot aanvulling van het inkompleet.	Tot eerste orfening.	Met groot verlof en in reserve.	Officieren.	Troepen.	Officieren.	Troepen.		in 1838.		in 1839.						
												Onderofficieren.	Korporaals.	Manschappen.	Onderofficieren.	Korporaals.	Manschappen.			
Verschillende staven en dienstvakken.....	244	"	"	"	"	"	244	"	63	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Infanterie.....	760	3897	4034	4733	136	28583	760	41427	82	"	4814	323	28	1333	243	36	1329			
Kavallerie.....	177	847	1491	"	337	1238	177	3913	309	2394	474	87	19	360	63	17	412			
Artillerie.....	335	1011	1434	138	358	4822	335	7783	134	903	163	114	24	310	95	9	347			
Staf der genie en bataillon mineurs en sappeurs....	100	109	248	"	1	302	100	660	1	"	"	14	3	43	6	4	63			
	1616	5964	7227	4913	832	34947	1616	33783	614	3299	5433	538	73	2046	401	68	2133			
												1637		2622						

§ 6. Wegens de toelichtingen, welke met opzigt tot verschillende onderwerpen bij deze paragraaf worden verlangd, vermeent men het navolgende in het midden te moeten brengen.

a. *De vrijwilligers.* Wat de in eene afdeling gedane opmerking betreft ten aanzien van de weinige kleedingstukken, waarvan de miliciens voorzien zijn, en de korting waaraan zij ten behoeve van hun kleedingsfonds onderworpen worden, acht men het niet ondienstig hier te doen kennen, dat de milicien bij zijne in dienst treding aanvankelijk die kleeding ontvangt welke hij behoeft en waarvoor hij zorg kan dragen, en zoodra hij genoegzaam geoefend is en ophoudt rekrut te zijn, van de verdere kleeding- en equipmentsstukken wordt voorzien, welke tot de uitrusting van den vrijwillig dienenden soldaat behooren. Gaat hij later met groot verlof, dan levert hij datgene in wat hij te huis zijnde noodeloos zou kunnen verslijten of hem tot last kan verstrekken, bepaaldelijk den korten jas, rok, kapot, overjas of manteljas, welke kleedingstukken dan weder tegen hunne waarde aan anderen worden uitgereikt; een maatregel die zich niet alleen uit het oogpunt van een zuinig beheer aanbeveelt, maar ook veelal noodzakelijk is, omdat de milicien, in den regel in zijnen groei zijnde, bij eene latere opkomst onder de wapenen van die kleeding geen gepast gebruik kan maken; en wat nu de korting op de soldij betreft, de voorgestelde verhooging voor eerste uitrusting en der toelage voor het kleedingsfonds zal hierop van zelf een gunstigen invloed uitoefenen.

Men verklaart niet wel te begrijpen wat men bedoelt door de opmerking, dat het Departement van Oorlog door het handgeld te verhoogen, in concurrentie komt met de marine en met de particuliere nijverheid. Heeft men hier het oog op de verhooging van handgelden, die in den laatsten tijd vooral noodig is geacht, dan veroorlooft men zich de opmerking dat, zoo als door andere leden te regt is gezegd, juist de particuliere nijverheid daartoe heeft gedwongen, daar, naar gelang de gelegenheid om in het particuliere leven geld te verdienen toeneemt, het dringend noodig is om, wil men vrijwilligers bekomen, de handgelden in overeenstemming te brengen met hetgeen de particuliere nijverheid aan den werkman kan aanbieden. Dat het bedrag dier handgelden binnen zekere grenzen beperkt behoort te worden, ligt in den aard der zaak; de geldelijke krachten van den Staat zouden zulks van zelf gebieden; doch het is niet minder waar, dat de vermeerdering of vermindering van dat bedrag met de verdiensten in de burgermaatschappij eenigermate gelijken tred moeten houden.

En wat de opmerking betreft, dat de hooge handgelden niet altijd de beste sujetten aanbrengen, hieromtrent veroorlooft men zich aan te teekenen, dat men bij het aannemen van vrijwilligers, door het vorderen van bewijzen van goed gedrag, zich tracht te verzekeren dat de betrokken personen waardig zijn om in de gelederen op te treden.

Overigens zijn de hand- en aanbrenngelden, die in den loop van dit jaar bij het leger zijn toegekend (met uitzondering van die voor het Limburgsch bondscontingent), niet hooger, bij reëngagement zelfs veel lager dan bij de marine; terwijl het voornemen niet bestaat, de hoogere handgelden voor gezegd contingent voor het volgend jaar te bestendigen.

b. *De voeding.* Ten aanzien van hetgeen omtrent de voeding door onderscheidene leden is te kennen gegeven, zij hier onder de aandacht gebragt, dat in den loop van dit jaar aan al de militaire autoriteiten bij de wapenkorpsen het gevoelen is gevraagd, of en in hoe verre het wenschelijk zou zijn te achten, dat er in de wijze van de voeding des soldaats eenige verandering wierd daargesteld.

Uit de deswege ontvangen rapporten is het gebleken, dat de soep, die des morgens aan den man wordt verstrekt, algemeen als de krachtigste en smakelijkste maaltijd wordt beschouwd, en de wensch algemeen is te kennen gegeven, de soep in geen geval af te schaffen; dat het gebruik van koffij na de reveille als doelmatig wordt beschouwd, terwijl al de generaals en hoofdkommandanten het noodzakelijk hebben geacht, dat het tegenwoordig ration brood worde vermeerderd, ten einde den man des avonds nog iets te doen nuttigen. Slechts drie hoofdkommandanten gaven in overweging, de bedoelde vermeerdering tot 20 looden te bepalen, de overige generaals en korpskommandanten wenschen dat die vermeerdering zich tot 25 looden uitstrekke.

Door de hier bedoelde rapporten heeft de Minister zich ingelicht geacht, en is in zijn gevoelen versterkt, om de wijze van voeding bij het leger niet te veranderen en die alleen door eene vermeerdering van het ration brood en het meer algemeen invoeren van koffij te verbeteren.

Dat het water bij eenige kazernen van zeer slechte kwaliteit zou zijn en dit tot vele ziekten aanleiding geeft, kan men, wat de laatsbedoelde gevolgtekking betreft, niet zoo gereedelijk toegeven; althans daaromtrent zijn geene klagen bekend. Alleen in het begin van het loopende jaar is in een garnizoen over den onvoldoenden staat van het drinkwater geklaagd, waaromtrent dadelijk voorzieningen zijn genomen.

Men mag wijders niet onopgemerkt laten, dat in die plaatsen, waar geen goed drinkwater aanwezig is, voor rekening van het Rijk daarin wordt voorzien.

Wat nu verder de kwaliteit van het vleesch betreft dat aan de troepen wordt verstrekt, hieromtrent bestaan de meest duidelijke voorschriften, en men kan en mag dan ook wel vertrouwen, dat de chefs der korpsen, met behulp van de voedingscommissiën welke bij ieder korps bestaan, al die maatregelen zullen nemen, om te waken dat er steeds goed vleesch aan de menages worde geleverd.

c. Oefening der miliciens. Alhoewel voor het volgend jaar slechts de noodige gelden zijn aangevraagd tot het doen onder de wapenen komen van 1800 miliciens, ter aanvulling van de bataillons, bestemd om een kamp te betrekken, moet hier niet uit worden afgeleid dat zulks in den vervolge op die wijze zal worden bestendigd. Het is reeds in de Memorie van Toelichting te kennen gegeven, en het wordt hier herhaald, dat 's lands weerbaarheid door eene doorgaande oefening der miliciens dient te worden bevorderd.

Evenwel, om dit te kunnen doen plaats hebben, dienen de kazernen genoegzame ruimte te bevatten om de opkomende miliciens behoorlijk te huisvesten, en daar het nog ten dezen jare gebleken is dat zulks op vele plaatsen te wenschen overliet, heeft men zich voor het jaar 1860 alleen bepaald tot het bovengemeld cijfer.

Zoodra de standplaatsen der korpsen in overeenstemming met een behoorlijk kazernement zullen zijn vastgesteld, zal men dadelijk overgaan om jaarlijks ten minste eene geheele ligting gedurende zes weken op te roepen, om in den wapenhandel te worden geoefend.

Met referentie aan hetgeen hiervoren onder punt *a* ten aanzien van de kleeding der miliciens is te kennen gegeven, kan men niet toestemmen dat, wanneer bij onverwacht opkomende omstandigheden de miliciens-verlofgangers onder de wapenen moeten opkomen, men ten opzichte hunner kleeding in groote moeilijkheden zou geraken. Allen die de zaak van nabij kennen moeten weten, dat in de magazijnen der korpsen aan verwerkte en onverwerkte stoffen een voorraad aanwezig is om al de opkomende verlofgangers van laken pantalons, mouwvesten, kwartiermutsen, kapotten en verder klein equipement te voorzien.

De voorraad geconfectioneerde korte jassen is wel is waar bij de infanterie op 500 stuks en die der kapotten op 1000 stuks per regiment bepaald, doch het laken is daarvoor aanwezig, en aangezien de man in het aangewezen geval aanvankelijk den korten jas kan missen en de ontbrekende kapotten gereedelijk binnen den tijd van 14 dagen door de werkbazen bij de korpsen kunnen worden geconfectioneerd, zal men in den tijd, tot het doen onder de wapenen komen der groot-verlofgangers benoodigd, ook in staat zijn, het nog noodige te doen aanmaken en kan dit tot geene onoverkomelijke moeilijkheden aanleiding geven.

d. Inkwartiering en kazernering. Een der eerste onderwerpen, waarmede de Minister zich na zijne komst aan het bestuur heeft bezig gehouden, is het ontwerp van wet op de inkwartiering geweest, welk ontwerp, zoo hij zich vleit, nog in deze zitting in behandeling zal kunnen komen. Met opzigt tot de kazernering moet worden opgemerkt, dat dit onderwerp niet valt in de omschrijving van art. 187 der Grondwet en dus geene regeling bij de wet vereischt.

In de vestingen van het Rijk zal daarin voortaan door de zorg van het Departement van Oorlog worden voorzien, terwijl door dat departement deswege in alle andere plaatsen schikkingen met de gemeentebesturen zullen worden getroffen.

e. Garnizoensplaatsen. Bij het aanwijzen der garnizoensplaatsen moet, zoo als men wel zal willen toestemmen, behalve op den gezondheidstoestand van de plaats, gelet worden op de bestaande localiteit tot behoorlijke huisvesting der troepen en het stallen der paarden, alsmede dat er terreinen aanwezig zijn, waarop de troepen doelmatig kunnen worden geoefend.

Het ligt in den aard der zaak, dat de garnizoensplaatsen, waarin door de gemeentebesturen, in overleg met het Departement van Oorlog, in der tijd voorzieningen zijn genomen tot daarstelling van kavallerie-stallen en manéges, wel aan het boven aangeduide zullen voldoen en deze plaatsen wel bepaaldelijk in aanmerking zullen komen, om er troepen garnizoen te doen houden.

Tot geruststelling van die leden, welke te dezen aanzien op Leeuwarden hebben gewezen, zij hier te kennen gegeven, dat het voornemen bestaat om, zoodra de gezondheidstoestand der stad dit toelaat, genoemde plaats weér door kavallerie te doen bezetten.

f. *Wet op de militie.* Een door den Minister van Binnenlandsche Zaken nieuw opgemaakt ontwerp wegens deze gewigtige materie is dezer dagen bij den Minister van Oorlog ontvangen. Hij zal niet in gebreke blijven om, zoo spoedig als dit maar eenigzins mogelijk zal zijn, dit ontwerp in overweging te nemen, en gaarne zal hij van zijne zijde medewerken om zoodanig ontwerp nog, zoo doenlijk, in deze zitting der Staten-Generaal voor behandeling vatbaar te maken.

Hij stelt veel prijs op de regeling dezer aangelegenheid; te meer omdat ook hij het gevoelen voorstaat, dat eerst daarna bepaalde voorstellen omtrent de eventuele toepassing van art. 188 der Grondwet zullen kunnen worden ingediend. De inhoud van dat artikel duidt reeds genoegzaam aan, dat hier niet aan eene eigenlijke herziening der bestaande wet op de schutterijen kan worden gedacht, maar dat het nieuwe ontwerp zal moeten steunen op de bepalingen, welke bij dat artikel zijn voorgeschreven.

§ 7. De beraadslagingen, welke in de afdeelingen over een naauwer verband tusschen het leger hier te lande en dat in Neêrlandsch Indië hebben plaats gehad, strekken ten bewijze der vele bezwaren, welke aan het tot stand brengen van zoodanig naauwer verband verbonden zijn.

De overwegingen, welke deswege sinds jaren her tusschen de Departementen van Koloniën en van Oorlog hebben plaats gehad, hebben tot geen betere uitkomst geleid.

Onderwerpen, als die in de 2de zinsnede dezer paragraaph aangevoerd, zijn daaraan niet vreemd gebleven, zelfs in den laatsten tijd, doch zijn aan vele bezwaren onderhevig bevonden.

Verplichtingen op te leggen van den aard als in deze zinsnede bedoeld, zoude waarschijnlijk voor de vrijwillige dienstnemingen zeer nadeelig zijn.

Het is toch opgemerkt, dat de vrijwillige dienstnemingen bij het leger in Indië hier te lande menigvuldiger zijn uit de hier aanwezige korpsen, dan van hen die zich onmiddellijk uit de burgermaatschappij hiervoor aanbieden. Het ligt toch wel eenigzins in den aard der zaak, dat personen, die eenmaal hebben dienst genomen, die bij ervaring reeds weten wat aan de dienst verbonden is, ligter tot de dienst in de koloniën overgaan, dan zij die daarvan nog geene ondervinding hoe ook genaamd hebben verkregen. Die overgang is een verlies voor het leger hier te lande, maar eene aanwinst voor dat in Indië; doch het hooge belang, hetwelk dit laatste daarbij heeft, moet voor alle bedenkingen daartegen wijken.

Sedert jaren wordt in dien geest bij het Departement van Oorlog gehandeld, en het was den Minister van Oorlog aangenaam, die medewerking in de Memorie van Beantwoording op het Xlde hoofdstuk door zijn ambtgenoot voor de Koloniën gehuldigd te zien.

Wat het zamenstellen van afzonderlijke korpsen betreft, die aanvankelijk hier te lande zouden blijven, hieromtrent moet nog, behalve hetgeen deswege in de 5de zinsnede dezer paragraaph is aangemerkt, in het midden worden gebragt, dat men niet dan na rijp overleg tot zoodanigen maatregel zou moeten besluiten, daar het te vreezen is, dat zoodanige zamenstelling mede nadeelig op de vrijwillige werving zou kunnen terugwerken.

Die eenmaal het besluit genomen heeft naar de koloniën te gaan, verlangt hoe eer hoe beter te vertrekken. Aan dat verlangen wordt door de tegenwoordige behandeling der zaak te gemoet gekomen, vermits er gedurig detachementen tot dat doel worden te zamen gesteld, zoo als dit nu in weinige maanden het geval is geweest, vermits sedert 1 September jl. last is gegeven tot het embarqueren van elf detachementen, hetgeen het uitzigt op vertrek levendig houdt, en eene wenschelijke mutatie in het personeel van het werfdepôt te weeg brengt. Personen met zulk een uitzigt op een spoedig vertrek lang te laten wachten, zou aanleiding geven tot ontevredenheid, tegenzin in de dienst, pogingen tot desertie, enz.; hetgeen alles nu door de bespoedigde uitzendingen gelukkig wordt voorgekomen. Alles wat intusschen dit gewigtig onderwerp

zou kunnen bevorderen, wordt niet uit het oog verloren, en geenszins zou men daarom het hoofdenkbeeld nu al dadelijk of geheel willen verwerpen.

Hieronder volgt overigens de verlangde opgaven van het getal officieren, onderofficieren en manschappen, die in de laatste vijf jaren van het leger hier te lande bij het Indisch leger zijn overgeplaatst.

Officieren. Onderofficieren en manschappen.		
In 1855	5	750
» 1856	21	651
» 1857	48	1524
» 1858	1	621
» 1859	20	496

Daarenboven zijn er in die jaren 55 officieren voor den tijd van vijf jaren bij het leger in de overzeesche bezittingen gedetacheerd geworden.

Iste AFDEELING. — *Kosten van het departement.*

De Minister heeft gedurende den korten tijd dat hij aan het bestuur der zaken is, zich nog niet met dit onderwerp kunnen bezig houden. Zijne voornemens blijven echter onveranderd om dit te doen, zoo als dit door hem bij de Memorie van Toelichting te kennen is gegeven; en wel uit het tweeledig oogpunt hetwelk bedoeld wordt: de zamenstelling van het personeel en de concentratie der werkzaamheden.

Intusschen is het hem sedert het opmaken der memorie bij ondervinding gebleken, dat de werkzaamheden bij het departement, welke daarvan onafscheidelijk zijn, grooter in omvang zijn dan men zich die gewoonlijk voorstelt.

Ook zijn die ten behoeve van het koloniaal leger en die voor de verdere behalgen der Indische militaire dienst zeer aanmerkelijk.

IIde AFDEELING.

a. Wapening der Infanterie. De indeeling der korpsen infanterie in brigades heeft ten doel, dat de bevelhebbers over die legerafdeelingen een meer bepaald toezigt kunnen houden over de wijze van leven en de geschiktheid van het personeel, onder hun bevel gesteld, alsmede dat zij het onderrigt der troepen bevorderen, de krijgstuicht, de inwendige dienst, de kleding en wapening gadeslaan; in één woord, zich omtrent de bruikbaarheid der onder hunne bevelen staande korpsen vergewissen.

Nu ligt het in den aard der zaak, dat het wenschelijk is, om de troepen tot een en dezelfde brigade behoorende in, althans zoo dicht mogelijk bij het hoofdkwartier van den brigade-kommandant te vereenigen, doch dit is voor het tegenwoordige bij vele niet doenlijk, aangezien de bataillons in te veel garnizoenen moeten verspreid worden.

Zoodra men zal zijn overgegaan tot het meer bepaald aanwijzen van vaste standplaatsen aan de verschillende wapenkorpsen, zal het in overweging komen, of en in hoe verre de indeeling in brigades dient te worden bestendig tot bereiking van het boven omschrevene, en zoo dit niet mogt kunnen worden verkregen, of men dan, even als vroeger, de troepen onder het bevel van territoriale kommandanten zal stellen.

Intusschen wordt opgemerkt dat slechts op ééne uitzondering na, al de brigade-kommandanten bij het leger tevens met territoriale kommandementen zijn belast.

b. Wapen der Kavallerie. Reeds in de Memorie van Toelichting is te kennen gegeven dat, welke ook de beschouwingen zijn omtrent de eventualiteiten die met het Limburgsch bondscontingent kavallerte kunnen plaats hebben, op dat contingent voor de eigentlijke verdediging des Rijks niet onbepaald kan noch mag worden gerekend. Het kan in sommige gevallen plaats hebben, dat dit contingent wel degelijk tot de eigentlijke verdediging van ons grondgebied bestemd zal worden, en men heeft dan ook nimmer beweerd, dat het niet is en blijft een deel van het Nederlandsche leger; maar het kan ook bestemd worden om elders, verwijderd van het vaderland, een deel van het bondsleger uit te ma-

ken, en in een zoodanig geval zou men zich zeer te leur gesteld zien indien er op het aanwezig zijn van dat contingent tot eigen verdediging ware gerekend.

Het is dan ook uit dat oogpunt dat het dringend noodzakelijk wordt geacht, de thans bestaande vier eerste regementen kavallerie intact te houden, en aan het 5de regement dragonders die formatie te geven, dat het, zonder ondersteuning van de kavallerie-korpsen, in zich-zelf de middelen bevat om ten allen tijde aan zijne bestemming te kunnen voldoen.

Het komt echter niet geraden voor, zoo als door enkele leden wenschelijk wordt geacht, om het bedoelde regement geheel uit vrijwilligers te doen bestaan.

Al neemt men nu aan, dat er een genoegzaam aantal vrijwilligers bij dat regement in dienst trad, — iets dat nog aan veel twijfel onderhevig is, — dan zou men verplicht wezen om voor al de miliciens, die zich thans met groot verlof in hunne haardsteden bevinden en daar tot geene uitgaven door het Rijk aanleiding geven, een gelijk getal vrijwillig dienende manschappen en ook een groot aantal paarden voortdurend onder de wapenen te houden; hetgeen tot zeer hooge uitgaven zou leiden.

Wat de vraag betreft, welk resultaat tot dusverre bij het regement dragonders is verkregen door het uitloven van een verhoogd hand- en aanbrenggeld (gesteld voor handgeld aan een rekrut op f 75, bij reëngagement op f 90 en voor aanbrenggeld op f 10), kan men het volgende doen kennen: dat gedurende de eerste zes maanden van dit jaar zijn aangenomen en zich hebben gereëngageerd 45 man, en gedurende de daarop volgende drie maanden, toen het verhoogde hand- en aanbrenggeld is toegekend, 77 man.

Wat de opmerking betreft, dat er geene volstrekte noodzakelijkheid bestaat om bij de kavallerie drie generaals te behouden, moet de Minister te kennen geven, dat zij bij zijn optreden aanwezig waren, doch dat het geenszins in zijne bedoeling ligt, dien staat van zaken te bestendigen; ook zal het een punt van gezet onderzoek bij hem uitmaken, zoodra aan de kavallerie meer bepaalde standplaatsen zullen zijn aangewezen, in hoe verre het getal hoofdofficieren bij de regementen voor vermindering vatbaar is.

Wat ten slotte de opmerking betreft, door een lid gemaakt, namelijk om de miliciens bij de kavallerie, in plaats van op den 1sten April, eerst op den 1sten October tot eerste oefening te doen opkomen, hieromtrent wordt in het midden gebracht, dat, zoo handelende, de man, die reeds een jaar ongeoeffend in reserve staat, dan nog gedurende zes maanden ongeoeffend zou blijven. Men vertrouwt intusschen dat het voldoende zal zijn zich tot deze opmerking te bepalen, daar ook dit punt voor de toekomst zal afhangen van de nadere verordeningen, deswege bij de nieuwe wet op de nationale militie vast te stellen.

IVde AFDEELING. — Remonte.

Werkelijk bestond het voornemen om, wanneer bij de korpsen kavallerie in het jaar 1860 gebrek aan paarden mogt bestaan, daarbij eenige paarden van de artillerie over te plaatsen, 'tgeen, niettegenstaande de artillerie-paarden niet meer in rij- en trekpaarden worden verdeeld, toch zeer goed zou hebben kunnen geschieden, dewijl er onder die paarden wel te vinden zijn, om als rijpaarden bij de kavallerie te worden bestemd.

Evenwel het getal paarden, bij de kavallerie aanwezig, bedraagt thans nog . 2594 st.
volgens de loopende contracten moeten nog geleverd worden..... 61 »

2435 »
en daar er op de begrooting gelden zijn aangevraagd voor..... 587 »

2842 »

blijkt het voldoende dat de maatregel, dien men op het oog had, niet behoeft te worden toegepast.

Dat men niet dadelijk bij de eenigzins veranderde tijdsomstandigheden is overgegaan tot den verkoop van de paarden, die volgens de bestaande organisatie

bij de artillerie als overkompleet waren te beschouwen, zal, zoo men vertrouwt, niet zoo bevreemdend voorkomen, als in aanmerking wordt genomen dat men al die paarden behoeft om in staat te zijn ten minste zes batterijen veld- en rijdende artillerie te kunnen uitbrengen, waarop het getal paarden, zoo als hiervoren bij § 2 is vermeld, dient vastgesteld te worden.

Vide AFDEELING. — *Koninklijke Militaire Akademie.*

Ter beantwoording van de hier gestelde vraag, of de vermeerdering van het aantal luitenants bij de Akademie sedert 1858 het gevolg is van eene maatregel om al de officieren bij die inrigting met de politiedienst te belasten, moet men al dadelijk te kennen geven dat dit het geval niet is.

De vermeerdering van een zestal luitenants vindt haren oorsprong daarin, dat eenige officieren, in vervanging van burger personen, als leeraars zijn opgetreden, zoo als blijken kan bij eene vergelijking der begrootingen van 1858 en 1860, komende onder de burgerlijke beambten in eerstgemelde begrooting 12 en in laatstgemelde slechts 8 hoogleeraars en leeraars voor; terwijl wijders het grooter aantal kadets, voor 1860 op 554 bepaald, en dat in 1858 slechts 510 bedroeg, van zelf eene vermeerdering van het onderwijzend personeel noodzakelijk heeft gemaakt.

Dat de som van f 16,000, bij § 10 der Memorie van Toelichting bedoeld, niet uit de koloniale kas ten behoeve van de hier bedoelde inrigting wordt gekweten, ontstaat uit een verschil van zienswijze daaromtrent tusschen het Departement van Koloniën en dat van Oorlog.

VIIde AFDEELING. — *Geneeskundige dienst.*

Wordt bij deze afdeeling de reeds meermalen bij vorige verslagen vermelde klage herhaald over de te groote kostbaarheid van de geneeskundige dienst bij het leger, met eenig vertrouwen mag men herinneren aan hetgeen daarop ook telkens is geantwoord tot bestrijding van dit vermeend bezwaar.

Wanneer men in aanmerking neemt dat het personeel van de geneeskundige dienst, de bedienden bij 's Rijks magazijn van geneesmiddelen en de geëmplojeerden bij de militaire hospitalen op een zoodanig beperkt getal zijn gesteld, dat het zelfs in gewone tijden schier ontoereikend wordt geacht; dat wijders voor de verpleging der zieken slechts 36 cents per hoofd en per dag wordt geraamd en daaruit de geheele voeding van den man, het wasschen der goederen, de brand- en lichtstoffen, het stroo in de nachtliggingen en meer andere onderwerpen moeten worden bestreden, — dan zal men toch in billijkheid moeten erkennen, dat hier de spaarzaamheid niet uit het oog wordt verloren. De voorgenomen bouw van een magazijn voor geneesmiddelen kan hier toch niet als bewijs van te groote kostbaarheid worden aangevoerd. Het lokaal, thans daarvoor gebezigd wordende, is zoo bouwvallig, dat het dreigt in te storten; dit vereischt dus voorziening; en zoo men soms het oog mogt hebben op de uitgebreidheid die het nieuwe gebouw zal vorderen, dan acht men het niet ondienstig op te merken, dat het bedoelde magazijn niet alleen bestemd is tot een depôt van chirurgicale instrumenten en tot de ontvangst, bereiding en verzending van de medicamenten voor het leger hier te lande, maar ook voor het leger in onze overzeesche bezittingen, voor die benoodigd bij 's Rijks schepen en bij de werven der marine, benevens in 's Rijks gevangenissen.

De Minister heeft met genoegen ontwaard, dat bij het Voorloopig Verslag wordt erkend dat het personeel der geneeskundige dienst zich voortdurend onderscheidt door talenten en ijver, en dat zulks ook vooral in de tegenwoordige omstandigheden op meer dan één punt is gebleken. Hij kan er de verzekering bijvoegen, dat de wijze waarop in het algemeen, in den laatsten moeilijken tijd, de verzorging en behandeling der zieke militairen is behartigd, eene dienst van veel omvang en beleid, inzonderheid ook van administrativen aard, den meesten lof verdient. De Minister neemt gaarne deze gelegenheid waar, om daarover zijne volkomene goedkeuring te betuigen.

Wat meer bijzonder het personeel der officieren van gezondheid betreft, uit hunne handelingen is op nieuw ten duidelijkste de uitmeyende vorming van militaire artsen op 's Rijks Kweekschool voor militaire geneeskundige te Utrecht gebleken.

Xde AFDEELING. — *Materieel der artillerie.*

Het aantal tirailleurgeweren voorhanden op 1°. November 1859 bedraagt. 11,366
 In dit jaar nog op te leveren door den wapenfabrikant STEVENS, op het in
 dato 21 Februarij jl. gesloten kontrakt van 1500 tirailleurgeweren. 780

Totaal op het einde dezes jaars 12,546

Onmiddellijk na zijne optreding heeft de Minister het wijzigen van gewone geweren tot tirailleurgeweren door het aanbrengen van nieuwe loopen geheel doen staken. Daarentegen is het van trekken voorzien dier gewone geweren, waarmede men reeds tijdens den vorigen Minister van Oorlog bezig was, met de meeste mogelijke kracht voortgezet, in dier voege dat reeds nu met het uitreiken dier getrokken wapenen aan de linie-kompagnien der infanterie is aangevangen, van welke kompagnien in het aanstaande voorjaar al de dienstdoende manschappen van getrokken geweren zullen zijn voorzien.

De kavallerie-karabijnen van nieuw model zijn eerst ingevoerd na een naauwgezet onderzoek door eene commissie van kavallerie-officieren en nadat die commissie daarop een gunstig rapport had uitgebragt.

Sedert het tijdstip dat de kavallerie-regementen van de nieuwe karabijnen zijn voorzien (1854), zijn bij het Departement van Oorlog omtrent dat wapen niet alleen geen klagen ingekomen, maar in de officiele verslagen werd het zelfs als *geheel bruikbaar* voorgesteld, zoodat men dan ook geene aanleiding heeft gevonden om niet met den aanmaak van nieuwe karabijnen voort te gaan en de noodige uitrusting dier wapenen meer en meer voltalig te maken.

De kavallerie-sabel is geheel otworpen door eene commissie van kavallerie-officieren en na een naauwkeurig onderzoek mede in 1854 ingevoerd.

De aanmaak dezer sabels heeft daarop plaats gehad te Solingen, onder onmiddellijk toezigt van een met de wapen-fabricatie volkomen bekend officier en een der zake kundig wapen-controleur, die beiden tevens met de keuring belast zijn geweest.

De sabels zijn daarop in 1855 aan de kavallerie-regementen in gebruik gegeven. Sedert zijn ook over deze wapens geene klagen bij het oorlogsbestuur ontvangen, noch wat het model, noch wat de confectie betreft. Alleen is eenmaal van wege een regement gerapporteerd, dat eenige sabels bij het buigen eene kromming behouden hadden die eene overharding noodzakelijk maakte. Na een deswege ingesteld onderzoek is intusschen gebleken, dat men bij het bedoelde regiment de sabels aan eene buiging had onderworpen 2 duim grooter dan die waaraan zij bij de eerste buiging moeten voldoen, en welke buiging slechts éénmaal mag geschieden, wil men geen gevaar loopen dat sommige klinggen min of meer krom blijven. Dergelijke buigingen zijn daarop verboden.

Er is kort voor het aftreden van den vorigen Minister van Oorlog geene bestelling gedaan of kontrakt gesloten voor de levering van 10,000 geheel nieuwe tirailleurgeweren. Het laatste en nog niet geheel afgehoopen kontrakt van 1500 tirailleurgeweren is gesloten den 21sten Februarij 1859. Doch in de maand Mei jl. zijn onderhandelingen geopend voor de levering van 6000 ruwe loopen, en kontrakten daarvoor gesloten in de maand Julij daaraanvolgende.

Op voorstel van den tegenwoordigen Minister van Oorlog heeft de wapenfabrikant er in bewilligd, om voor 2000 ruwe loopen het kontrakt te verbrekken, zonder daarvoor eenige schadeloosstelling te vorderen, en alleen onder beding van daarvoor gewone geweren van trekken te mogen voorzien; iets dat in elk opzigt het spoedig bewapenen onzer geheele infanterie met getrokken geweren bevorderlijk is. In de Memorie van Toelichting is er reeds op gewezen, dat deze geweren n°. 1, zoowel als de tirailleurgeweren, is eenmaal een geweer

van kleiner kaliber algemeen ingevoerd, voor de bewapening onzer vestingen doeltreffend zullen kunnen worden aangewend, zoodat te dien opzichte voor den lande niets verloren is.

XIde AFDEELING. — *Materieel der genie.*

Het slechten van vestingen is eene in hare gevolgen te ernstige en te diep ingrijpende zaak om zich deswege te laten leiden door de individuele beschouwingen van eenige deskundigen, met meer of minder regt als zoodanig aangezien.

De Minister hecht veel aan het oordeel van deskundigen, doch wat hier vooral tot groote omzigtigheid moet stemmen, is de omstandigheid, dat zoo menig vestingwerk in vroegeren tijd hier te lande is gesloopt, 't welk later is moeten worden hersteld, of waarvoor men nu andere sterkten moet daarstellen. Het zij den Minister vergund de grenzen aan te wijzen waarbinnen thans werkelijk het vraagstuk der bij ons te slechten vestingen is besloten. Men zal daaruit al dadelijk ontwaren, dat die grenzen zich niet ver uitstrekken.

Er zijn twee vestingen, die vooral ter sprake komen wanneer het woord slooping wordt genoemd. En toch zijn er vele omstandigheden, waarin het ons uiterst zou kunnen berouwen die vestingen te hebben geslecht.

Eene derde vesting dezer categorie bestaat niet meer als zoodanig.

Van eene vierde zal, zoo de Minister vertrouwt, bij de voltooiing der werken tot onze defensie het lot worden beslist.

Omtrent eene vijfde zal dit van de daar te stellen spoorwegen afhangen.

Eindelijk, de slooping der zesde vesting, even als de voorgaande slechts eene tijdelijke, place du moment, zou de Minister nimmer op zijne verantwoordelijkheid durven nemen.

Worden wij niet regtstreeks op ons zuidelijk frontier bedreigd, dan behoeft zij slechts eene zeer geringe bezetting van weinig geoefende troepen. Is echter de aanval regtstreeks op dat frontier, dan staat zij met de verdediging daarvan in onmiddellijk verband, kan daarbij van veel nut zijn en onttrekt, sluit de vijand haar in, zeer weinig strijdkrachten aan het active leger.

Intusschen is het voornamelijk op die mogelijkheid van insluiting door den vijand, dat zij hun oordeel steunen, die de slooping dezer vesting aanraken. De stelling evenwel, dat elke vesting welke kan worden ingesloten, als schadelijk is te beschouwen, is de absoluut om in allen deele waar te zijn. Op die wijze zouden wij al dadelijk tot het strikt geconcentreerde stelsel van defensie zijn teruggebracht, dat zoo te regt ook door hen wordt verworpen, die den laatstgenoemden stelregel steeds voorop zetten.

Ten opzichte van aanvragen van gemeentebesturen kan men niet, gelijk sommige leden wenschen, „minder moeilijk zijn,” want men is daaromtrent waarlijk eer inschikkelijk dan moeilijk. Er is nooit iets geweigerd wat door provinciale, gemeente- en andere besturen, zelfs door bijzondere personen is verzocht, mits het niet geheel al strijdig met de belangen der verdediging werd geacht. Veeleer zou men kunnen beweren dat in dit opzigt te veel dan te weinig is toegestaan. Zoo is zelfs vergunning verleend tot het droogmaken van plassen in de Hollandsche linie, voor zooveel het maar eenigzins kon worden gedoogd.

Het aangehaalde voorbeeld wegens het gebeurde met een project voor eene brug over de sluis aan het bastion n°. 11 der vesting Gorinchem enz. strekt tot bewijs, niet dat men moeilijk is, maar integendeel dat al het mogelijke wordt toegestaan. Een toegang tot de vesting over de sluis voor en door de linker face van bastion n°. 11, die zeker voor de militaire belangen niet voordeelig zou zijn, had reeds in 1854, onder volstrekt noodige en niet zeer bezwarende voorwaarden, op kosten der gemeente Gorinchem kunnen worden gemaakt, indien die gemeente, zoo als door de commissie belast met het beheer over de Lingewerken werd verlangd, zich had willen verbinden om voor hare rekening te doen herstellen de beschadiging, die ten gevolge van het maken van den toegang aan den zuider Lingedijk zou kunnen, doch waarschijnlijk niet zou zijn ontstaan. Meer kon noch mogt door het bestuur van Oorlog worden toegestaan, want het

kon toch geene uitgaven laten doen voor een werk dat voor de militaire belangen eer schadelijk dan nuttig moest worden geacht.

Dat de bedoelde toegang niet is daargesteld, kan dus niet met eenige billijkheid aan het bestuur van Oorlog worden geweten.

De eerstaanwezende ingenieurs zijn gelast met de meest mogelijke toegevendheid te handelen ten opzichte der toepassing van de wet van den 21sten December 1855 (*Staatsblad* n°. 128). Tot nu toe zijn bij het bestuur van Oorlog geene klagten vernomen aangaande met die voorschriften strijdige handelingen. Kende men de door verscheidene leden bedoelde voorbeelden, waaruit bleek dat de eerstaanwezende ingenieurs in sommige vestingen wel eens moeilijker zijn dan voor de belangen der verdediging noodig scheen in het toestaan of adviseeren tot het geven van vergunningen, dan zou men weten welke ingenieurs zoo geheel in strijd met de hun gegeven voorschriften hebben gehandeld, en maatregelen kunnen nemen om dit voor 't vervolg te voorkomen. De Minister zou zich dan gelukkig achten, hier het *„audi et alteram partem”* in toepassing te kunnen brengen.

Bij het behandelen der aangevraagde uitgave voor het kamp te Milligen is nogmaals de aandacht gevestigd op de min gunstige ligging van dat terrein, wat de middelen van communicatie en onmiddellijke omgeving betreft, doch vooral op het gemis aan verband daarvan met de defensie.

Wat de eerste bedenking betreft, moet men opmerken, dat juist de vestiging van het kamp zeer waarschijnlijk aanleiding zou geven tot het meer en meer verbeteren der middelen van communicatie in die landstreek, en de uitgaven, daarvoor aan te wenden, dus ook gewis te dien aanzien, in het algemeen belang nuttig zouden wezen; doch behalve deze consideratie behoort hier vermeld te worden, dat er reeds op dit punt vrij belangrijke communicatiën bestaan. Zoo is in den zomer van dit jaar de kunstweg van Harderwijk naar het Uddelermeer geheel voltooid, welke weg met den op kosten van den Koning in 1858 aangelegden kunstweg van het Uddelermeer naar Milligen eene zeer korte gemeenschap van de legerplaats met Harderwijk, en van daar over zee per stoomboot naar Holland daarstelt, zoodat gezegde legerplaats alsnu door harde wegen verbonden is, niet slechts met Amersfoort en Deventer, maar bovendien nog met Harderwijk, Apeldoorn, Voorthuizen en Barneveld; door alle welke wegverbindingen de gelegenheid aanwezig is om de te Milligen kamperende troepen geregeld van goede en goedkope levensmiddelen te voorzien, behalve die welke in de onmiddellijke nabijheid kunnen worden verkregen en waartoe de gelegenheid voorzeker meer en meer zal toenemen.

Wat het verband met de defensie betreft, daaromtrent erkent men gereedelijk dat de terreinen te Wolfheeze en Zeist gunstiger gelegen zijn dan Milligen. Doch de beschikbare terreinen om te manoeuvreren verdwijnen gaandeweg, en een onderzoek, onder anderen omtrent het terrein te Wolfheeze, heeft doen zien, dat het op dit punt niet dan tegen zeer aanmerkelijke geldelijke opofferingen zou te verkrijgen zijn.

Wat Zeist betreft, dit punt zou men in geen geval geheel willen verlaten, omdat zulks steeds voor de oefeningen der mineurs en sapeurs bestemd moet blijven, als daarvoor uitnemend geschikt. Het denkbeeld, om te dier plaatse eenige gronden aan te koop, zou zich ook daarvoor en voor de schietoefeningen der artillerie zeer aanprijzen, waarop de Minister dan ook zijne aandacht zal gevestigd houden, vooral omdat hij meent dat er nog wel gelegenheid tot eenigen aankoop bestaat; doch voor eene ruiling van gronden bestaat die gelegenheid niet.

De Minister zal intusschen gaarne de beschouwingen ter harte nemen, welke te dezen opzichte in het midden zijn gebracht, en daarnaar trachten te handelen.

De heide tusschen de gemeenten Uden, Zeeland en Reek, in de provincie Noordbrabant, is voor eene leger- en oefeningsplaats niet geschikt, omdat die, zooveel doelnijk, niet vóór, maar achter de rivieren moet gelegen zijn.

Tot het in oorlogstijd doen kamperen van leger-afdeelingen zijn de legerplaats bij Vucht en het geretrancheerde kamp bij Nijmegen bestemd.

XIVde AFDEELING.

Het denkbeeld, door sommige leden geopperd, om op militairen, vóór 1851 gepensionneerd, de gunstige bepalingen der wet van 28 Augustus 1838 (*Staatsblad* n°. 128) toe te passen, is niet nieuw; ook van andere zijden is dat meermalen ter sprake gebragt.

Maar behalve dat het steeds zeer gewaagd blijft, aan eene wet eene terugwerkende kracht te geven, is men steeds teruggedeinsd voor de zeer belangrijke verhooging welke het cijfer der pensioenen daardoor zoude ondergaan.

De Minister deelt dan ook geheel in de meening van die leden, welke in zulk eene terugwerkende kracht van evengemelde wet veel bezwaaf hebben gezien.

's Gravenhage, den 25sten November 1859.

De Minister van Oorlog,

DE CASEMBROOT.

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1860.

XDE HOOFDSTUK.

EINDVERSLAG.

De Commissie van Rapporteurs voor het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1860, heeft kennis genomen van de Memorie van Beantwoording, door de Regering betrekkelijk dat hoofdstuk ingezonden, en is dien ten gevolge van oordeel, dat daaromtrent geene nadere overweging in de afdeelingen wordt vereischt. Tevens heeft zij gemeend, zich van het uitspreken van een eigen oordeel omtrent de in dat stuk behandelde punten te kunnen onthouden.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 24sten Nov. 1859.

VAN DER LINDEN.

TER BRUGGEN HUGENHOLTZ.

DOMMER VAN POLDERSVELDT.

STORM VAN 'S GRAVESANDE.

IDZERDA.

